

VÁLASZTÁSI FÜZETEK
134.

SEGÉDLET

**a 2006. évi országgyűlési képviselők választásán
a jegyzők felkészüléséhez**

Budapest, 2006.

A „Választási füzetek” című sorozat szerkesztője:

RYTKÓ EMÍLIA
az Országos Választási Iroda vezetője

Összeállította:

Bárány Zsuzsanna
Dr. Berta Zsolt
Dr. Bősze Andrea
Demélyné Kertész Krisztina
Drozdják Judit
Farkas Lajos
Kis Csaba
Dr. Kovács Zsolt
Dr. Kóbor József
Ladikné Szabó Marianna
Dr. Luczai Zsuzsanna
Dr. Mándi Ilona
Dr. Medve Krisztina
Dr. Mucsi Tamás
Nyakas Mónika
Dr. Péteri Attila
Dr. Szegedi Krisztián
Dr. Tóth Attila
Dr. Vannay-Skody Tamás

Szerkesztette:

Zubor András

Lektorálta:

Rytkó Emília

ISSN: 1216-5530

TARTALOMJEGYZÉK

1. HOGYAN TANULJUNK.....	9
1.1. Általános ismertető.....	9
1.2. Jelölésrendszer.....	10
1.3. Hogyan segítjük az Ön tanulását?.....	11
1.4. Az osztályozásról.....	11
1.5. Segítségkérés.....	12
1.6. Multimédiás oktatóanyag használata.....	12
1.7. Önellenőrző kérdések.....	13
1.8. A következő lépés.....	13
2. AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSA – A VÁLASZTÁSI RENDSZER ÉS A VÁLASZTÁSOK JOGI HÁTTERE	15
2.1. Az országgyűlési választásra vonatkozó szabályok az Alkotmányban.....	15
2.2. Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény (Vjt.).....	17
2.3. A választási eljárás főbb kérdései az 1997. évi C. törvény (Ve.) alapján.....	26
2.4. Önellenőrző kérdések.....	28
3. A VÁLASZTÁSI SZERVEK	34
3.1. A választási bizottságok.....	34
3.1.1. A választási bizottságok választott tagjai.....	34
3.1.2. Delegálás a választási bizottságokba.....	35
3.1.3. A választási bizottsági tagok megbízatásának megszűnése.....	35
3.1.4. Összeférhetetlenség.....	36
3.1.5. A tagok jogai, a választási bizottság működése.....	37
3.1.6. A választási bizottság döntése.....	37
3.1.7. A választási bizottságok feladata és hatásköre.....	38
3.2. A választási irodák.....	40
3.2.1. A Magyarország területén működő választási irodák.....	41
3.2.2. A külképviseleteken működő választási iroda.....	42
3.3. Önellenőrző kérdések.....	43

4. A VÁLASZTÓI NÉVJEGYZÉK ÖSSZEÁLLÍTÁSA ÉS TOVÁBBVEZETÉSE49

4.1. A választójogosultság.....	49
4.1.1 A lakóhely és lakcím fogalma a választási eljárásban	49
4.1.2. A névjegyzék és az értesítő elkészítése	49
4.1.3. A névjegyzék közszemlére tétele	51
4.1.4. A település – címre bejelentett választópolgárok szavazási lehetősége.....	51
4.2. A névjegyzék vezetése a szavazás napjáig	52
4.2.1. A külképviseleti névjegyzék	52
4.2.2. A jegyzők egymás közötti értesítése	53
4.2.3. A névjegyzék vezetésének szabályai.....	54
4.3. A névjegyzék lezárása és a névjegyzék vezetése a szavazás napján	55
4.3.1. A névjegyzék lezárása	55
4.3.2. A névjegyzék vezetése a szavazás napján.....	56
4.3.3 Az igazolással érkező választópolgár névjegyzékbe vétele	56
4.4. A választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok jegyzékének vezetése	57
4.5. Igazolás kiadása, igazolással történő szavazás	57
4.6. Esettanulmányok.....	59
4.7. Önellenőrző kérdések	60

5. A JELÖLTÁLLÍTÁSSAL, A PÁRTOK, JELÖLTEK ÉS LISTÁK BEJELENTÉSÉVEL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK67

5.1. A jelölő szervezet (párt) bejelentése	67
5.2. Az országgyűlési egyéni választókerületi jelölt bejelentése.....	68
5.3. A területi (megyei/fővárosi) pártlisták és jelöltjeinek bejelentése.....	71
5.4. Országos pártlisták és jelöltjeinek bejelentése.....	73
5.5. A listák kapcsolása.....	74
5.6. Jogorvoslatok	75
5.7. Esettanulmányok.....	76
5.8. Önellenőrző kérdések	77

6. A VÁLASZTÁS INFORMATIKAI TÁMOGATÁSA81

6.1. A körzetesítést, névjegyzék-készítést és kezelést, valamint a választójoggal nem rendelkezők nyilvántartását kezelő rendszer	82
6.2. A jelöltajánlást ellenőrző rendszer	82

6.3. A választás előkészítő rendszer és a nyomdai adatküldést és fogadást támogató rendszer.....	82
6.4. Az előzetes szavazatösszesítő rendszer.....	83
6.5. A végleges szavazatösszesítő rendszer	83
6.6. A választási visszaélések valószínűségét jelző rendszer.....	84
6.7. A fő választási folyamatok és az informatikai infrastruktúra.....	84
6.8. A tájékoztató rendszerek	84
6.8.1. <i>Internetes Információs Rendszer</i>	85
6.8.2. <i>Közszolgálati televíziók</i>	87
6.8.3. <i>Kiadványok</i>	87
6.9. Választás Ügyviteli Rendszer	87
6.10. Minőségellenőrzés.....	88
6.11. Önellenőrző kérdések	88
7. LAKOSSÁGI TÁJKOZTATÓ TEVÉKENYSÉG	95
7.1. A választási információs szolgálat célja és feladatai	95
7.2. A választási információs szolgálat által nyújtott információk köre.....	96
7.2.1. <i>A választással összefüggő általános információk</i>	96
7.2.2. <i>A választás lebonyolításával kapcsolatos technikai kérdések</i>	96
7.2.3. <i>A szavazással kapcsolatos helyi eseményekre vonatkozó információk</i>	97
7.3. A VISZ lehetséges szervezeti megoldásai.....	97
7.4. A választási információs szolgálat működésének tárgyi, technikai és személyi feltételei	97
7.4.1. <i>A választási információs szolgálat működésének tárgyi, technikai feltételei</i>	97
7.4.2. <i>A választási információs szolgálat működésének személyi feltételei</i>	98
7.4.3. <i>A választási információs szolgálat működéséhez szükséges információk köre</i>	98
7.5. A VISZ javasolt működési szabályai	99
7.6. A VISZ tájékoztató tevékenységének dokumentálása	100
7.7. Önellenőrző kérdések	105
8. VÁLASZTÁSOK PÉNZÜGYI TERVEZÉSE, LEBONYOLÍTÁSA ÉS ELSZÁMOLÁSA	108
8.1. Önellenőrző kérdések.....	113
9. A SZAVAZÁS LEBONYOLÍTÁSA	115

9.1. Szavazás belföldön.....	115
9.1.1. A szavazás ideje.....	115
9.1.2. A szavazás helye.....	115
9.1.3. A szavazóhelyiség és annak felszereltsége.....	116
9.1.4. A szavazás megkezdése.....	117
9.1.5. A szavazatszámoló bizottság elnökének szerepe.....	117
9.1.6. A választópolgár a szavazóhelyiségben.....	117
9.1.7. A szavazás lezárása.....	120
9.2. Szavazás a külképviselőn.....	120
9.2.1. A külképviselői szavazás megtartásának feltételei.....	120
9.2.2. A szavazást lebonyolító szerv.....	120
9.2.3. A külképviselői megfigyelő.....	120
9.2.4. A külképviselői névjegyzék és a szavazólapok kinyitása a külképviselőre.....	121
9.2.5. A szavazás ideje.....	121
9.2.6. A szavazás helye, a szavazóhelyiség és annak felszereltsége.....	122
9.2.7. A szavazás mozzanatai.....	122
9.2.8. A szavazás lezárása.....	122
9.2.9. A külképviselői szavazási iratok ellenőrzése és továbbítása.....	123
9.2.10. A szavazás titkosságának biztosítása a külképviselői szavazás során....	124
9.3. Esettanulmányok.....	124
9.4. Önellenőrző kérdések.....	125
10. A VÁLASZTÁS EREDMÉNYÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSA, JOGORVOSLAT AZ EREDMÉNY ELLEN.....	134
10.1. A választás szavazóköri eredménye.....	134
10.1.1. A szavazatszámolás és a szavazóköri eredmény megállapítása.....	135
10.1.2. Jogorvoslat a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntése ellen.....	136
10.2. A választás választókerületi eredménye.....	136
10.2.1. A választókerületi eredmény megállapítása.....	136
10.2.2. Jogorvoslat a választás választókerületi eredménye ellen.....	136
10.3. Esettanulmányok.....	137
10.4. Önellenőrző kérdések.....	138
11. JOGORVOSLATOK.....	141

11.1. Új jogorvoslati rend a választási eljárásban	141
11.2 A jogorvoslatok fajtái	141
11.2.1. A kifogás benyújtása és elbírálása	142
11.2.2. A fellebbezés benyújtása és elbírálása.....	144
11.2.3. Bírósági felülvizsgálat iránti kérelem.....	145
11.3. A határozatok közlése, kézbesítése és nyilvánosságra hozatala	147
11.4. A választási irodák jogorvoslatokkal kapcsolatos feladatai	147
11.5. Speciális jogorvoslatok.....	148
11.5.1. A médiakampánnyal kapcsolatos jogorvoslat	148
11.6. Jogorvoslati fórumrendszer az országgyűlési képviselők választásán.....	149
11.7. Önellenőrző kérdések	151
12. SZERVEZÉSI, LOGISZTIKAI FELADATOK	156
12.1. A szervezési, logisztikai feladatok tárgya	156
12.2. A jogszabályi követelmények.....	156
12.3. A logisztikai feladatokban résztvevő szervezetek	157
12.4. Logisztikai feladatok és azok informatikai támogatottsága	158
12.5. Önellenőrző kérdések	166
Mellékletek	169
1. Az önellenőrző kérdések megoldásai.....	170
2. Fogalmak	183
3. Jogszabályok.....	196

1. HOGYAN TANULJUNK

1.1. Általános ismertető

Ez a tananyag a 2006. évi országgyűlési választások lebonyolításában közreműködő szervek feladataival és hatásköreivel kapcsolatos igazgatási ismeretek elsajátítását segíti elő.

A tananyagot távoktatási formában javasoljuk feldolgozni, ami azt jelenti, hogy nagyrészt egyedül, oktató segítségével nélkül, viszont tetszőleges tempóban, idejét szabadon beosztva készülhet.

Fontos, hogy a tanulás során kollegáival együtt dolgozza fel a tananyagot, egymást segítve és bátorítva. Ha ennek ellenére megakad az anyag elsajátításában, segítséget nyújtunk Önnek tutor hálózatunkon keresztül. A tutor a képzés tartalmi kérdéseiben lehet segítségére, informatikai problémái esetén az OVI Technikai Támogatás Csoportja áll a rendelkezésére.

A tanfolyam eredményes elvégzésének feltétele

- két teszt sikeres megoldása.

A képzés eredményes elvégzését a tananyagban található kérdések, feladatok elhelyezésével próbáltuk segíteni.

A kurzus tananyagát nyomtatva és elektronikus formában is átadtuk Önnek. Ennek megfelelően a tanfolyam kezdetekor az alábbi anyagokat kellett, hogy kézhez kapja:

- Tájékoztató levél, mely az alábbiakat tartalmazza:
 - Nyomtatott tananyag, amely kivonatos formában tartalmazza a legfontosabb ismereteket. (A mellékletben megjelölt anyagok csak a CD-n olvashatók!)
 - A tanfolyam elvégzéséhez javasolt időütemezést,
 - Az Önt segítő tutor nevét és telefonszámát,
 - A tesztekre rendelkezésre álló időkeretet,
 - A multimédiás CD telepítési információit,
 - Az OVI Technikai Támogatás Csoport elérhetőségét,
 - Multimédiás CD, mely a teljes távoktatási tananyagot tartalmazza

Kérjük ellenőrizze hogy, valóban megkapta-e ezeket az anyagokat! Amennyiben nem, úgy azonnal hívja tutorát!

A tananyag elsajátítása 35-40 órát vesz igénybe.

Az ismeretek feldolgozását olyan anyagrészek elkészítésével is segítettük, melyek szerepe a tudásszint mérésében, és az önellenőrzésben kiemelt. Az egyes anyagrészek tárgyalása után közvetlenül olyan feladatok következnek, melyek segítenek az anyag megértésében, az ismeretek elmélyítésében. A tananyag feldolgozása során az alábbi fogalmak gyakran ismétlődnek.

Önellenőrző kérdések

Az ellenőrző kérdések szerepe, hogy teszteljék az Ön eddig megszerzett ismereteit, azt, hogy azokat mennyire érti. Ezek általában csak néhány percet vesznek igénybe az idejéből. Az ellenőrző kérdések ún. „választósak”, azaz a felsorolt lehetséges megoldásokból kell kiválasztania az egy jó megoldást. A jó megoldásokat a könyv végén megadjuk, illetve a multimédiás változatban a kérdések végén azonnal közöljük a helyes választ.

Kérjük, ne hagyja ki ezeket a kérdéseket, mert ezek megoldása a tanfolyam sikeres elvégzésének a kulcsa!

Tesztek

A tananyag feldolgozása során a résztvevőknek egy tesztet kell megoldaniuk, amely eredménye rögzítésre kerül a központi adatbázisban. A tesztkérdések az önellenőrző kérdésekből kerültek kiválasztásra.

Gyakorló feladatok

Az önellenőrző kérdések mellett az esettanulmányok szerepe is jelentős a tananyag gyakorlásában. Ezek olyan feladatok, melyek megoldását nem közöljük. Az esettanulmányok lehetséges megoldásainak megbeszélése a megyei képzésen történik.

Központi tudáspróba

A központi tudáspróba a teszthez hasonló, azaz a kérdései szintén az önellenőrző kérdésekből kerülnek kiválasztásra. A tudáspróba a teljes tananyagban szereplő kérdésekből áll össze.

1.2. Jelölésrendszer

A tananyag feldolgozását, vizuális áttekinthetőségét különböző piktogramok segítségével igyekeztünk megkönnyíteni.

Az alábbi piktogramokat, illetve különleges jelöléseket használjuk a tananyagban.

Figyelmeztetés

Ez a piktogram olyan részek mellett található, melyek elolvasására a tananyag készítői külön fel kívánják hívni az Ön figyelmét. Az ilyen részek **vastag betűkkel** találhatóak a nyomtatott tananyagban.

Önellenőrző kérdések

Ez a piktogram az önellenőrző kérdéseket jelöli az anyagban.

Esettanulmányok

Ez a piktogram az esettanulmányokat jelöli az anyagban.

Teszt

Ez a piktogram jelzi, hogy most olyan teszt következik, amelynek eredménye rögzítésre kerül a központi adatbázisban.

1.3. Hogyan segítjük az Ön tanulását?

A tanfolyamra történő beiratkozásától kezdve az Országos Választási Iroda Technikai Támogatás Csoportja, valamint egy konzulens, távoktatási szakszóval tutor fogja Önt a tanulásban segíteni. Az OVI Technikai Támogatás Csoportja a felmerülő informatikai problémáiban, a tutor a tananyaggal kapcsolatos tartalmi kérdéseiben fogja Önt segíteni. A kézhez kapott tájékoztató levélben közöltük Önnel, hogy mely telefonszámon érheti el tutorát, illetve az OVI Technikai Támogatás Csoportját.

A tutor már az első napokban megkeresi Önt telefonon, és a tesztek alapján is tájékozik az Ön előrehaladásáról.

Bármilyen problémája van, ne habozzon felhívni Öt! A tutor feladata, hogy Önt segítse, nyugodtan éljen ezzel a lehetőséggel! Előfordulhat, hogy a tutor a kérdésére esetleg nem tud azonnal választ adni, de gondoskodni fog arról, hogy a kérdése eljusson a megfelelő szakértőhöz, és megválaszolásra kerüljön.

1.4. Az osztályozásról

A tananyag elsajátítását a tanfolyam alatt a résztvevőknek egy teszt, illetve a tanfolyam végén tudáspróba sikeres megoldásával kell bizonyítaniuk.

A tesztet legalább 'megfelelt' szinten kell teljesítenie, ez feltétele a tudáspróba megkezdésének.

Sikertelen teszt esetén lehetősége van új tesztet megoldania, sikeres teljesítés esetén a megelőző sikertelen kísérletek törlésre kerülnek.

A tanfolyam végén kapott minősítés az alábbi fokozatokra bomlik:

nem felelt meg, vagy megfelelt

Nem felelt meg az a hallgató, aki a tesztet nem tudta 'megfelelt' szinten teljesíteni, illetve a tudáspróba során 'nem felelt meg' minősítést kapott.

Ne feledje, hogy a tudáspróbát csak az kezdheti meg, aki a tesztet 'megfelelt' szinten teljesítette!

Megfelelt minősítést akkor kap, ha a tesztet, illetve a tudáspróbát is 'megfelelt' szinten teljesítette.

Feltétlenül javasoljuk, hogy a teszteket Önállóan oldja meg, sikertelen teszt esetén is Önállóan próbálkozzon tovább. A tesztek a tudáspróbára való felkészülés leghatásosabb eszközei!

1.5. Segítségkérés

A képzés során előfordulhat, hogy Önnek valamilyen okból segítségre van szüksége. Ilyen esetekben – mint ezt már említettük – először a tutorhoz forduljon. Amennyiben a teszt és vizsgarendszerbe történő belépési kísérlete valamilyen okból nem sikeres, úgy ne a tutort, hanem a tájékoztató levélben megadott Országos Választási Iroda Technikai Támogatás Csoport telefonszámát hívja.

1.6. Multimédiás oktatóanyag használata

A multimédiás oktató CD használata a következő:

- Tegye be a CD-t a CD meghajtóba!
- Az oktató anyag automatikusan indul.
- Amennyiben az oktatóanyag nem indult el, úgy az alábbi lépéseket hajtsa végre:
 1. A Windows START menüjéből válassza ki a Futtatás menüpontot!
 2. A megjelenő ablakba pontosan az alábbiakat írja: D:\OGY_VALASZTAS (Ha a CD meghajtó nem a D: meghajtó, akkor a CD meghajtó betűjelét üsse be a D: karakterek helyett!)
 3. Kattintson az Ok gombra!

Ezzel elindult az oktató szoftver.

A további ismereteket maga a program közli.

1.7. Önellenőrző kérdések

1. Ki a tutor? (b)

- a. A tanfolyamon résztvevő hallgató.
- b. A személy, aki segít a tanfolyam alatt felmerülő problémáim megoldásában
- c. A nagypapa latin neve

2. Mi az önellenőrző kérdés? (c)

- a. Kifejtő választ igénylő feladat
- b. Olyan feladat, melynek eredménye beleszámít a vizsgába.
- c. Az adott anyagrész elsajátítását mérő kérdés, melynek megoldása megtalálható a könyv végén.

3. Hány tesztet kell sikeresen megoldania a tanfolyam során? (a)

- a. Egyet
- b. Kettőt
- c. Hármat

4. Hányszor kísérheti meg egy teszt megoldását? (c)

- a. Csak egyszer
- b. Maximum ötször
- c. Ahányszor csak akarja

5. Kihez kell először segítséghez fordulnom gond esetén? (b)

- a. A miniszterhez
- b. A tutorhoz
- c. A hivatalvezetőhöz

1.8. A következő lépés

Ha a tájékoztató levélben leírt összes anyagot kézhez kapta, úgy már el is kezdheti a tanulást.

Amennyiben hiányt vél felfedezni, úgy azonnal hívja a tutorát!

Javasoljuk, hogy a szoftvert is próbálja azonnal elindítani. Bármilyen hiba merül fel a futtatás során, azonnal forduljon az OVI Technikai Támogatás Csoportjához!

Reméljük, hogy a tananyag elsajátítása közben megkedveli és hatékonynak találja ezt az újszerű oktatási formát. Az Országos Választási Iroda nevében sok sikert és eredményes munkát kívánok Önnek!

Rytkó Emília
az Országos Választási Iroda vezetője

2. AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSA – A VÁLASZTÁSI RENDSZER ÉS A VÁLASZTÁSOK JOGI HÁTTERE

Az országgyűlési választásokat szabályozó joganyag

A magyar országgyűlési választások szabályanyagát az alábbi jogszabályok tartalmazzák:

1. **1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmányáról**, amely megfogalmazza a népképviseleti demokrácia alapelvét, szabályozza a választójogosultság feltételeit, mint alapvető politikai jogot, meghatározza a választások alapelveit, és a választás kiírásának legalapvetőbb szabályait.
2. **1989. évi XXXIV. törvény az országgyűlési képviselők választásáról (Vjt.)**, amely a választások anyagi jogi szabályait tartalmazza, meghatározva a választási rendszer elemeit, a mandátumkiosztás módját és az eredmény megállapításának szabályait, valamint rendelkezést tartalmaz az időközi országgyűlési választásra vonatkozóan.
3. **1997. évi C. törvény a választási eljárásról (Ve.)**, amely a választás eljárási jogi elemeinek szabályait rögzíti (választási szervek, névjegyzék, ajánlás, jelölés, szavazás, külképviseleti szavazás, szavazatösszesítés, eredmény-megállapítás, jogorvoslatok, stb.)
4. **BM rendeletek**, amelyek a választási irodák feladatait, a választás során alkalmazandó nyomtatványok mintáit, a választás céljára biztosított állami pénzeszközök felhasználásának, ellenőrzésének szabályait, a választás határidőit és határnapjait határozzák meg.

2.1. Az országgyűlési választásra vonatkozó szabályok az Alkotmányban

A Magyar Köztársaság Alkotmánya kimondja, hogy a Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam, amelyben minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.

I. A választójogosultság

Az Alkotmány „Alapvető jogok és kötelességek” című XII. fejezetében politikai alapjogként határozza meg a választójogot (70.§ (1) és (5) bekezdése).

A Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező minden nagykorú magyar állampolgárt megillet az a jog, hogy az országgyűlési képviselők választásán választó és választható legyen. (70.§ (1)bekezdés)

Az aktív (választásra jogosultság) és passzív (választhatóság) választójog feltételei megegyeznek:

- magyar állampolgárság
- nagykorúság (18. életév betöltése)
- magyarországi lakóhely

Korábban az aktív választójog gyakorlásához a törvény megkövetelte, hogy a választópolgár a szavazás napján az ország területén tartózkodjék. A jelenlegi szabályozás szerint azonban **a Magyarországon lakóhellyel rendelkező nagykorú állampolgár** a Magyar Köztársaság külképviseletein is leadhatja szavazatát, amennyiben **a szavazás napján külföldön tartózkodik és előzetesen kérte felvételét a külképviseleti névjegyzékbe.**

A választójogot csak az ún. **természetes kizáró okok** korlátozzák. Az Alkotmány szerint nincsen választójoga annak, aki:

- a) jogerős ítélet alapján a cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság alatt áll,
- b) jogerős bírósági ítélet alapján a közügyek gyakorlásától eltiltás alatt áll,
- c) szabadságvesztés büntetését tölti,
- d) büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti.(70.§ (5) bekezdés)

II. A választások időpontja

Az Alkotmány az Országgyűlésre vonatkozó fejezetében kimondja, hogy az országgyűlési képviselők választását – az Országgyűlés feloszlása vagy felosztatása miatti választás kivételével – az előző Országgyűlés megválasztását követő negyedik év április vagy május hónapjában kell megtartani. (20.§ (1) bekezdés)

Az országgyűlési választások első és második fordulójának napját a köztársasági elnök tűzi ki. (30/A.§ (1) bekezdés d) pontja)

Az Alkotmány az országgyűlési választási rendszer további szabályainak megállapítását a kétharmados többséggel elfogadott 1989. évi XXXIV. törvényre (Vjt.) bízta.

III. A választások alapelvei

Az Alkotmány egy külön fejezetet (XIII.) szentel a választások alapelveinek meghatározására. E fejezetben kimondja, hogy **az országgyűlési képviselőket a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással választják.**

Az Alkotmány által nevesített négy alapelv – általános és egyenlő választójog, közvetlen és titkos szavazás – a demokratikus választási rendszer alappillérei, amelyek tiszteletben tartása és betartása minden demokratikus berendezkedésű államnak kötelessége.

2.2. Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény (Vjt.)

A magyar Országgyűlés 386 képviselőből áll, akik közül 176 egyéni választókerületben, 152 területi listán kerül megválasztásra, 58 mandátum pedig országos listáról kerül kiosztásra.

Ennek megfelelően a magyar választási rendszer a következőképpen épül fel:

- **176 egyéni választókerület:** az ország területe 176 egyéni választókerületre oszlik, minden választókerületből egy képviselő kerül a parlamentbe.
- **20 területi választókerület:** a törvény 20 területi választókerületet intézményesít, amely a 19 megye és a főváros területét fedi le. Ezekben a választókerületekben listás választás van. A listákról maximum 152 mandátumot osztanak ki.
- **Országos (kompenzációs) lista:** E listáról minimum 58 mandátum a pártok mandátumot nem szerzett egyéni jelöltjeire leadott szavazatok, illetve területi listáira leadott, de mandátumot szintén nem eredményező szavazatok (a kettő együtt: töredékszavazatok) arányában kerül kiosztásra.

A magyar vegyes választási rendszerben két választási rendszer él egymás mellett: az egyéni választókerületi rendszer, ahol személyekre lehet szavazni és a szavazatok többségét elnyerő jelölt lesz a képviselő, valamint az arányos rendszer, ahol pártlistákra szavaznak, és a pártok a rájuk eső szavazatok arányában részesülnek a mandátumokból. A kétféle mandátumszerzési módon kívül a harmadik formában – az arányos képviselőerősítése érdekében – az országos listákról a töredékszavazatok alapján tölthetők be a képviselői helyek. Így tehát három különböző módon lehet mandátumhoz jutni, a törvény azonban kimondja, hogy a képviselők jogai és kötelességei azonosak, függetlenül megválasztásuk formájától. A képviselők visszahívására jogrendszerünk nem ad lehetőséget, a népképviselői szervben helyet foglaló képviselők szabad mandátum alapján tevékenykednek. (5/2002. (II.22.) AB határozat, 2/1993. (I.22.) AB határozat)

I. A választókerületek jellemzői

a) Egyéni választókerületek

A választókerületek kialakítása eszközként szolgálhat a választási eredmények befolyásolásában. Ez utóbbi jelenséget választási földrajznak is nevezik, melynek lényege, hogy a lakosság politikai kötődésének ismertetében a választókerületek határainak, nagyságának változtatásával a választás kimenetele manipulálható.

A Vjt. megalkotásakor a jogalkotó a Minisztertanács számára adott felhatalmazást Magyarország **választókerületi beosztásának meghatározására**, és 1990 óta a **2/1990. (I.11.) MT rendelet** szabályozza ezt a kérdést. Néhány korrekció történt az évek során, azonban ezek kivétel nélkül szentesített területszervezésekhez kapcsolódtak, *megyék közötti területátcsatolásokhoz*, amelyek elkerülhetlenné tették az érintett választókerületek megváltoztatását. (1996-ban Dunafalva község Baranya megyéből

Bács-Kiskun megyéhez, 1998-ban Szárliget Fejér megyéből Komárom-Esztergom megyéhez, 1999-ben Bakonyterd és Lázi települések Veszprém megyéből Győr-Moson-Sopron megyéhez kerültek át, és szintén 1999-ben Tiszaug Jász-Nagykun-Szolnok megyéből Bács-Kiskunhoz lett átcsatolva. 2001-ben került sor Bakonygyirót, Bakonyszentlászló, Fenyőfő, Románd, Sikátor, Veszprémvarsány Veszprém megyéből Győr-Moson-Sopron megyéhez csatolására).

A törvény szerint a választási rendszer alapegysége az egyéni választókerület, amelynek megállapításáról az 1997. évi C. törvény (Ve.) rendelkezik. A Ve. kimondja, a választókerületeket úgy kell kialakítani, hogy választókerületenként a lakosság száma megközelítően azonos legyen. A kialakítás során ugyanakkor figyelemmel kell lenni a nemzetiségi, vallási, történelmi, földrajzi és egyéb helyi sajátosságokra is.

Az egyéni választókerületek a megyék határain belül kerültek megállapításra, azok határait nem léphetik át. A legtöbb választókerülettel (szám szerint 32-vel) Budapest, legkevesebbel (szám szerint 4-el) Nógrád megye rendelkezik.

A választókerületek beosztását szabályozó minisztertanácsi rendelet korrekciója az elmúlt 15 év során többször is felmerült, különösen azért, mert e másfél évtized alatt jelentős migráció ment végbe a lakosság körében. Kiemelten problémát képez ez a kérdés Budapest és vonzáskörzetének tekintetében, ahol megfigyelhető tendencia a városból a környező településekre való kiáramlás, melynek következtében Pest megye lakossága megnőtt.

A választókerületi beosztás felülvizsgálata és korrekciója politikai konszenzust igényel. Az Alkotmánybíróság részletesen foglalkozott a választókerületi rendszer aránytalanságával, amely demográfiai és egyéb tényezők miatt a törvény megalkotása óta eltelt közel 16 év alatt következett be. A testület **22/2005. (VI.17.) AB határozatában** kimondta, hogy az egyenlő választójog biztosításának feltétele a választókerületi rendszer korrekciója, s felszólította az Országgyűlést, hogy erre vonatkozó jogalkotói feladatának 2007. június 30-ig tegyen eleget. A 2007-es határidő megállapításánál a testület tekintettel volt arra, hogy alkotmányossági szempontból rendkívül aggályos lenne, ha a választásokat közvetlenül megelőző időszakban kerülne sor a törvénymódosításra és annak megfelelően az egyéni választókerületek területének és a területi listákról megszerezhető mandátumok számának átfogó felülvizsgálatára. Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy "határozata nem érinti azoknak az országgyűlési képviselő-választásoknak az alkotmányosságát, amelyeket a jelen határozatban előírt törvénymódosítást, valamint az egyéni választókerületek területének és a területi listákról megszerezhető mandátumok számának átfogó felülvizsgálatát megelőzően tartottak". [22/2005. (VI.17.) AB határozat]

b) Területi választókerületek

Választási rendszerünk listás/arányos elemét a területi választókerületek képezik, amelyek pontosan megegyeznek az ország megyei közigazgatási beosztásával, vagyis 20 területi választókerület működik az országgyűlési választásokon: Budapest főváros, illetőleg a 19 megye területét lefedve.

A megyékben és a fővárosban az egyéni választókerületek számát és területi választókerületenként a megszerezhető mandátumok számát a Vjt. melléklete tartalmazza. A legtöbb listás mandátum, szám szerint 28, a fővárosi területi

választókerületben szerezhető, legkevesebb pedig Nógrád, Tolna és Vas megyékben, ahol területi listánként 4 képviselői hely tölthető be.

II. A jelöltállítás és listaállítás

Választójogi törvényünk igen erős szűrőrendszert állít fel annak érdekében, hogy csak a valóban jelentős társadalmi támogatottsággal rendelkező politikai erők juthassanak be a parlamentbe, s ez igazán a jelölés lépcsőzetes felépítésében követhető nyomon.

a. Egyéni választókerületi jelölés

A Vjt szabályai szerint az egyéni választókerületben a választópolgárok és a pártok jelölhetnek. Egyéni jelöltként tehát nem csak pártjelöltek, hanem független jelöltek is megmérettethetik magukat a választásokon. Jelöltet két vagy több párt közösen is ajánlhat és jelölhet.

Fontos szabály azonban, hogy **egy választópolgár csak egy egyéni választókerületi jelöltet ajánlhat, és csak abban az egyéni választókerületben, ahol a lakóhelye van.**

Ahhoz tehát, hogy valaki pártszínekben vagy függetlenként egyéni választókerületben jelöltként indulhasson, meg kell szereznie legalább 750, a választókerületben lakó választópolgár aláírásával hitelesített ajánlását. *Ezt a feltételt az Alkotmánybíróság 5/2002.(II.22.) AB határozatában alkotmányosnak minősítette. A mintegy 60.000 lakosságú választókerületekben a 750 ajánlás megszerzése azt biztosítja, hogy a választópolgárok olyan pártra, illetőleg jelöltre szavazzanak, amely, illetve aki már bizonyította, hogy rendelkezik valamilyen mértékű társadalmi támogatottsággal, ellentétben azokkal, akik csak saját elhatározásukból kívánnak képviselők lenni. Másrészt az Alkotmány a jelölés rendjére nézve nem tartalmaz rendelkezést, így a feltételek megállapítása a törvényhozó mérlegelési jogkörébe tartozik.*

b. Területi lista állítása

A területi választókerületben – vagyis a fővárosban és a 19 megyében – területi listán pártok jelölhetnek. Az a párt állíthat területi listát, amely a területi választókerületben az egyéni választókerületek egynegyedében, de legalább 2 egyéni választókerületben jelöltet állított.

A pártok jelöltállítási jogával kapcsolatban jelentős az 1/2002. (I.11.) AB határozat, amelyben az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy az Alkotmány rendelkezéseiből és a törvényi szabályozásból következően a pártokat – az egyesülési jog alapján létrejövő egyéb szervezetekhez képest – többletjogosítványok illetik meg, és sajátos köteleességek terhelik. „A pártok közreműködnek a népakarat kialakításában és kinyilvánításában” (Alk. 3.§ (2) bek.). Ez a szerep a pártokat alapvetően megkülönbözteti a többi társadalmi szervezettől. E körülményre tekintettel nem alkotmányellenes az a törvényi előírás, mely szerint csak pártok állíthatnak jelöltet (listát) az országgyűlési képviselők választásán.

A területi lista állításának joga tehát kizárólag a pártokat illeti meg. Annak azonban nincs jogi akadálya, hogy valamely párt listájára független jelölt is felkerüljön, hiszen a pártok a lista összeállításának kérdésében saját hatáskörben döntenek.

A területi pártlista kötött lista, amely azt jelenti, hogy a jelöltek sorrendjét maga a párt határozza meg, és a területi listára való szavazáskor a választópolgár a listán szereplő jelöltek sorrendjét nem változtathatja meg (a preferenciális szavazás tehát nem lehetséges).

A területi listán háromszor annyi jelölt állítható, mint az adott listán megszerezhető mandátumok száma. Ha a bejelentett jelöltek száma kevesebb, mint a lista által elért mandátumok száma, az azzal a következménnyel jár, hogy a ki nem adható mandátumok betöltetlenül maradnak.

A területi lista állításával kapcsolatban külön kell foglalkoznunk a közös, illetőleg a kapcsolt lista fogalmával:

- **Közös területi lista:** a pártok közös egyéni választókerületi jelölés alapján (ugyanazon pártok részvételével) közös területi listát állíthatnak. Ha azonban valamely résztvevő párt önállóan is állít listát, annak feltételeit külön kell teljesíteni, a közös jelöltek állítása nem számítható be.

A közös területi listával kapcsolatban is született alkotmánybírósági határozat, amely a közös lista közvetlenségét, szavazatok egyenlőségét és a jogbiztonságot sértő voltára hivatkozó indítvánnyal kapcsolatban született meg. A 21/2002. (V.10.) AB határozatában az Alkotmánybíróság az indítványt megalapozatlannak találta. A határozat szerint a közös lista esetén sem sérül a közvetlenség elve, mert a választópolgár közvetlenül a közös listára szavazhat. A választójog egyenlősége sem sérül, mivel az egyenlőség elve nem jelenti egyben azt is, hogy a választáskor kifejezett politikai akaratok csorbítatlanul egyenlően érvényesülnek, s az állampolgári akarat képviselők útján való érvényesülése természetsszerűleg aránytalanságot eredményez. A jogbiztonság elve sem sérül, mivel a választópolgár a szavazáskor ismerheti: a közös lista esetén az arra leadott szavazatok milyen arányban oszlanak majd meg (megállapodás szerint, vagy ennek hiányában egyenlő arányban) a közös listát állító pártok között. A területi lista egyébíránt kötött pártlista, amelyen a jelöltek sorrendjét a szavazó nem módosíthatja, csak és kizárólag a listák között választhat.

- **Kapcsolt lista:** a Vjt. szerint a közös és önálló területi listák kapcsolhatók. A kapcsolás lényege az, hogy valamely párt egy vagy több másik párttal közös kampányt kíván folytatni a szavazatokért, ugyanakkor meg akarja őrizni önállóságát. Önálló listák kapcsolása esetében mindegyik párt külön-külön is teljesíteni tudja az egyéni választókerületi jelölést és a területi listaállítást, azonban önálló területi listáikat összekapcsolják. Minden, a kapcsolásban részt vevő pártnak önállóan teljesítenie kell az 5%-os küszöböt, s ha valamelyik párt nem képes megszereznie az országosan összesített szavazatok legalább 5%-át, az adott, kapcsolásban résztvevő párt elesik a mandátumszerzéstől, és úgy kell tekinteni, mintha abban nem is vett volna részt. A kapcsolt lista

nem örvend nagy népszerűségnek, melyet az is mutat, hogy a törvény megalkotása óta listakapcsolásra még nem került sor.

c. Országos lista állítása

Országos listát az a **párt** állíthat, amely **legalább 7 területi választókerületben** állított listát.

Közös területi listák alapján közös országos lista állítható, és természetesen önálló vagy közös országos listák is kapcsolhatók a fent elmondott szabályok szerint.

Országos listán legfeljebb 174 jelölt állítható.

A Vjt. a jelöléssel kapcsolatban kimondja, hogy ugyanaz a személy egyidejűleg egy egyéni választókerületben, egy területi listán és az országos listán lehet jelölt. Amennyiben az egyéni választókerületben mandátumot szerez, őt a területi listáról, illetőleg az országos listáról törölni kell. Ha a mandátumot a területi listán szerzi a jelölt, nevét az országos listáról törölni kell.

A **jelölés lépcsőzetessége** tehát az alábbiak szerint alakul:

- Egyéni választókerület: 750 ajánlás
- Területi lista: a területi választókerületben lévő egyéni választókerületek egynegyedében, de legalább 2 egyéni választókerületben jelölt állítása
- Országos lista: legalább 7 területi választókerületben területi lista állítása

A feltételek láthatóan nehezednek minden egyes lépcsőnél, amely lehetővé teszi, hogy csak a valóban jelentős társadalmi támogatottságú politikai erők juthassanak be a népképviselési szervbe.

A választási küszöb

A magyar választási rendszer egyik összetevője az arányosításra törekvő területi listás elem, melyben 152 mandátum kerül kiosztásra. A listás-arányos elem esetében mindenképpen szót kell ejtenünk a választási küszöb fogalmáról. Az arányos választási rendszer egyik sajátossága, hogy eredeti formájában nem állít korlátot a kis pártok szaporodásának, osztódásának és ezzel kikényszeríti a koalíciós kormányzást, amely nem kedvez a politikai stabilitásnak. A parlamenti pártok túlzott szaporodásának megakadályozására éppen ezért számos országban bevezették a választási küszöböt, amely megköveteli a pártoktól, hogy a szavazatok egy előre meghatározott százalékát elérjék (ált. 3-4-5%) ahhoz, hogy a képviselői helyek elosztásában egyáltalán részt vehessenek.

A magyar választási rendszer 5%-os küszöböt alkalmaz. A mandátumok elosztása előtt a szavazatok összesítése alapján megállapítják, hogy melyek azok a pártok, amelyeknek a területi listáira leadott szavazatok száma nem éri el a területi listákra leadott, országosan összesített szavazatszám 5%-át. Ezek a pártok nem kaphatnak mandátumot sem a területi, sem pedig az országos listáról, és ennek következtében elveszítik az egyéni választókerületben elért töredékszavazataikat is.

A 3/1991. (II.7.) AB határozat, e szabály alkotmányellenességére hivatkozó indítvánnyal kapcsolatban született meg. Az indítványozó arra hivatkozott, hogy a

(akkor még 4%-os) küszöb diszkriminatív jellegű, melynek folytán érvényes szavazatok nem vesznek figyelembe a mandátumok szétosztásánál, s így a kis pártokat támogatók szavazata kevesebbet ér a nagy pártokra szavazókénál. Az indítványozó szerint nem érvényesül az esélyegyenlőség elve, ha megkülönböztetett politikai csoportok nem kapnak lehetőséget a Parlamentben való részvételre. Az Alkotmánybíróság határozatában megállapította, hogy a Vjt.-nek a választási eredmények megállapítására vonatkozó rendelkezései nem tesznek hátrányos megkülönböztetést a választópolgárok között a szavazataik politikai tartalma szerint, hanem a szavazatok számához fűznek jogkövetkezményeket. Azzal, hogy a választópolgár a szavazatát valamely párt listájára adja, vállalja annak kockázatát, hogy a szavazatával támogatott párt – az értékelés szabályai szerint- parlamenti párt lesz, avagy nem kerül be az Országgyűlésbe.

A választási küszöb az Alkotmányba foglalt **parlamentáris berendezkedés működőképességét biztosítja**. Ha ugyanis a rendszer a legkisebb, legcsekélyebb támogatással rendelkező pártokat is bejuttatná a képviseleti szervbe, az veszélyeztetné mind a Parlament döntéshozatali képességét, mind a kormányzás stabilitását.

III. Az eredmény megállapítása és a mandátumkiosztás a Vjt. szerint

1. Egyéni választókerület:

Az egyéni választókerületben az **első választási fordulóban az a jelölt lesz az országgyűlési képviselő, aki megkapta az érvényes szavazatoknak több mint a felét, feltéve, hogy a szavazáson a választókerület választópolgárainak több mint a fele szavazott.**

Második fordulót kell tartani az egyéni választókerületben ha:

- Egyik jelölt sem szerezte meg az érvényes szavazatok több mint felét (eredménytelen forduló),
- A szavazáson részt vett választópolgárok száma nem haladta meg a választókerület választójogosultjai számának 50%-át (érvénytelen forduló).

A második fordulóban indulhatnak:

- Az első forduló érvénytelensége esetén minden jelölt, aki az első fordulóban indult,
- Az első forduló eredménytelensége esetén azok a jelöltek, akik az első fordulóban az érvényes szavazatoknak legalább 15%-át megszerezték, ha nincs legalább 3 ilyen jelölt, akkor az első három legtöbb szavazatot szerzett jelölt.

A második fordulóban képviselő az a jelölt lesz, aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta, feltéve, hogy a szavazáson a választókerület választópolgárainak több mint az egynevede szavazott.

Amennyiben a választókerületben a választás első vagy második fordulóját azért nem lehetett megtartani, mert nem volt jelölt, vagy a második forduló is érvénytelenül zárult (nem szavazott a választópolgárok több mint egynegyede), illetőleg a jelöltek között szavazategyenlőség alakult ki, **időközi választást** kell tartani.

2. Területi választókerület

A kétszavazatos rendszerből következően a választópolgárok az egyéni választókerületi jelölt mellett az adott területi választókerületben listát állított pártok területi listáira is szavaznak.

A területi választókerületben a pártok listáinak jelöltjei a leadott szavazatok arányában a szavazólapon szereplő sorrendben jutnak mandátumhoz, azonban itt is feltétel, hogy az **első fordulóban** a választópolgároknak több mint a fele voksoljon.

Ha a területi választókerületben az első választási forduló érvénytelen, mert a választópolgároknak több mint fele nem járult az urnákhoz, a **második választási fordulóban** mindazon területi listák indíthatók, amelyek az első fordulóban indultak. Azonban erre a fordulóra is vonatkozik egy érvényességi küszöb, amely 25%-nál több választópolgár szavazáson való részvételét igényli.

Ha a területi választókerületben egyetlen pártlistát sem indítottak, vagy a második forduló is érvénytelennek bizonyul, az adott területi választókerület listás mandátumai felkerülnek az országos listára, és a töredékszavazatok arányában kerülnek kiosztásra.

A mandátumkiosztás menete

Előfeltételek (az országos lista mandátumai kiosztásának is alapját képezik):

- A területi listákra leadott érvényes szavazatokat pártonként külön-külön összesíteni kell,
- Meg kell állapítani azon pártok körét, amelyekre leadott szavazatok összege nem haladja meg az 5%-os határt (választási küszöb – ezek a pártok sem a területi listán, sem az országos listán nem szerezhetnek mandátumot)

Az egyes területi választókerületekben az érvényes választási forduló eredményének megállapítása (a Hagenbach-Bischoff formula szerint):

- a) A pártok listáira leadott érvényes szavazatokat össze kell adni (= összes érvényes szavazat)
- b) A választókerületben megszerezhető mandátumok számához egyet hozzá kell adni (=osztó)
- c) Az összes érvényes szavazatot el kell osztani az osztóval. Az így kapott hányados az egy mandátum megszerzéséhez szükséges szavazatszám.

$$\frac{\text{Összes érvényes szavazat}}{\text{Mandátumszám}+1} = 1 \text{ mandátum ára}$$

- d) Meg kell állapítani az egy mandátum eléréséhez szükséges szavazatszám kétharmadát (legnagyobb maradék szabályának alkalmazása miatt)

- e) A párt választási listájára leadott szavazatok számát el kell osztani az egy mandátum megszerzéséhez szükséges szavazatok számával. Az osztás eredményeként kapott egész szám a párt által elért mandátumok száma. Az osztás maradéka, valamint a mandátumot nem eredményező szavazatok töredékszavazatnak minősülnek, amelyek az országos lista tekintetében jutnak majd szerephez.

$$\frac{\text{Párt által elért szavazatok száma}}{\text{1 mandátum ára}} = \text{megszerzett mandátumok száma}$$

- f) Ha az előbbi művelet elvégzése után még betöltetlen mandátum marad, meg kell vizsgálni, hogy van-e olyan párt, amelynek listája rendelkezik az egy mandátumhoz szükséges szavazatnak legalább $\frac{2}{3}$ -ával. Amennyiben több ilyen párt is van, a mandátumot az szerzi meg, amely szám szerint több szavazattal rendelkezik az adott mandátumra (amennyiben több párt rendelkezik ugyanannyi szavazattal, a lista sorszáma szerinti sorrendben kell kiadni a mandátumot). A mandátumot nem eredményező töredékszavazatok az országos listára kerülnek. (Azonban a $\frac{2}{3}$ -os mandátumot szerző pártoknál az országos listás töredékszavazataik számából le kell vonni a kedvezményes mandátumszerzéshez felhasznált töredékszavazatok számát)
- g) Ha a területi választókerületben a fenti számítások után is maradt betöltetlen mandátum, az majd az országos listán, a töredékszavazatok alapján kerül kiosztásra.

Külön szabályok a közös és kapcsolt listákra vonatkozóan:

- A közös lista, illetve a kapcsolásban részt vevő listák nem kapnak mandátumot, ha az országosan összesített érvényes szavazatoknak legalább 10%-át, illetve kettőnél több párt esetén legalább 15%-át együttesen nem érték el.
- Az előbbi határt elérő listakapcsolásnak vagy közös listának az a tagja, amely nem éri el az összes érvényes szavazat több mint 5%-át, kiesik és nem kap mandátumot. A továbbiakban pedig úgy kell tekinteni, mintha a kapcsolásban, vagy a közös lista állításában nem vett volna részt.
- A százalékos határ kiszámításánál a *közös listára* leadott szavazatokat az érintett pártok által országosan együttesen tett nyilatkozatnak megfelelően, ennek hiányában egyenlően kell megosztani a pártok között.
- A kapcsolt listák a listákra leadott összesített szavazatok arányában szereznek mandátumot.

3. Az országos lista mandátumainak kiosztása

Az országos lista mandátumainak kiosztása az 5%-ot elért pártok töredékszavazatainak arányában történik.

Töredékszavazatnak minősül:

- a) Az egyéni választókerületben a választás első érvényes fordulójában az olyan pártjelöltre leadott szavazatok, amelyekkel a választás egyik fordulójában sem szereztek mandátumot *(az országgyűlési képviselőjelölt első forduló utáni visszalépése a töredékszavazatok megállapítására nincs kihatással BH2002.387)*,
- b) A területi választókerületben a választás érvényes fordulójában a listákra leadott olyan szavazatok, amelyek a mandátum megszerzéséhez nem voltak elegendők, illetőleg amelyek a mandátum megszerzéséhez felhasznált szavazatszámot meghaladták.

Tehát az egyéni választókerületi jelölt és a területi lista töredékszavazatai felkerülnek a párt által állított országos listára, illetőleg arra a kapcsolt országos listára, amelyben a jelöltet, illetőleg listát állító párt részt vesz.

Közös egyéni jelölt, illetőleg területi lista utáni töredékszavazatok a pártok közös országos listáira kerülnek fel *a pártok által előre meghatározott* arányban. A pártok eltérő rendelkezése hiányában a töredékszavazatok felkerülnek arra az országos listára, amelyet a jelöltet, ill. listát állító pártok indítottak, valamint arra a kapcsolt listára, amelyben a pártok közös listája részt vesz. A kapcsolt területi lista töredékszavazatai felkerülnek a kapcsolt országos listára.

A mandátumkiosztás menete

- 1) Az egyéni és területi választókerületben szerzett töredékszavazatokat országosan pártonként összesíteni kell.
- 2) A pártokra leadott töredékszavazatokat összesíteni kell (=országos töredékszavazat)
- 3) Az országos listán elérhető mandátumok (58) számához hozzá kell adni a területi listán be nem töltött mandátumok számát
- 4) A mandátumok kiosztása ezek után a következőképpen történik (d'Hondt formula):

Össze kell állítanunk egy **táblázatot**, amelynek első sorát a pártokra leadott töredékszavazatok képezik. Minden párt töredékszavazatai alatt képezni kell egy számoszlopot, amelynek első száma az adott párt töredékszavazatainak fele, a következő a harmada, a negyede és így tovább.

A táblázat segítségével osztjuk ki a mandátumokat, mégpedig úgy, hogy **megkeressük a táblázatban előforduló legnagyobb számot. Amelyik párt számoszlopában ez található, az a párt szerzi meg a mandátumot. Ezután megkeressük a következő legnagyobb számot, s az eljárást addig folytatjuk, amíg ki nem osztjuk az összes mandátumot.** (Ha egyenlő legnagyobb számokat találunk több párt oszlopában, a lista sorszáma szerint kell odaítélni a mandátumot).

Az a párt, amelynek a területi listáira az országosan leadott érvényes szavazatok száma nem haladja meg az 5%-ot:

- Elveszíti az egyéni választókerületben elért töredékszavazatait,
- Nem szerez területi választókerületben mandátumot,

- Nem szerez mandátumot az országos listán.

Összefoglalásként elmondható, hogy a Vjt. által meghonosított magyar választási rendszerben jelen van:

- **Többségi elem:** az egyéni választókerületekben, ahol személyre történő szavazás zajlik és az a jelölt szerez mandátumot, aki az első fordulóban megszerezte a szavazatok abszolút többségét, vagy a második fordulóban a szavazatok relatív többségére tett szert,
- **Listás arányos elem (5%-os választási küszöbvel):**
 - Területi választókerületekben: a területi listákon a pártok a Hagenbach-Bischoff módszerrel megállapított kvóciens alapján jutnak mandátumhoz, illetőleg a kiegészítésként alkalmazott legnagyobb maradék szabályának alkalmazásával,
 - Országos listán: a töredékszavazatok kiosztása osztós módszerrel, a d'Hondt formulával kerül kiosztásra.

IV. Időközi választások

Az egyéni választókerületben, ha a választás második fordulója is érvénytelen, vagy ha a választást azért nem lehetett megtartani, mert a választókerületben nem volt jelölt, illetőleg ha a jelöltek között szavazategyenlőség alakult ki, időközi választást kell tartani. Szintén időközi választásra kerül sor, amennyiben az egyéni választókerületi képviselői megbízatás megszűnt.

A választást az általános szabályok szerint kell lebonyolítani, azonban a következő eltérésekkel:

- Az időközi választás eredménye nem érinti az országos listák mandátumait,
- A területi listán, illetőleg országos listán mandátumhoz jutott képviselő megbízatásának megszűnése esetén a mandátumot a listán eredetileg szereplő pártjelöltek közül a párt által megnevezett személy, ennek hiányában a listán soron következő jelölt szerzi meg. A párt az ok felmerülésétől számított 30 napon belül köteles bejelenteni az új képviselő nevét az illetékes választási bizottságnál.
- Közös lista esetén, ha a pártok határidőben nem nyilatkoznak a mandátumot megszerző jelölről: a kiesett képviselőt állító párt által állított, a közös listán soron következő jelölt, ha pedig ilyen nincs, a listán soron következő jelölt szerzi meg a mandátumot.

2.3. A választási eljárás főbb kérdései az 1997. évi C. törvény (Ve.) alapján

A Ve. átfogóan szabályozza a választási eljárás szakaszait. Az országgyűlési választásokra alkalmazandóak a törvény általános rendelkezései, valamint kifejezetten az országgyűlési képviselők választására vonatkozó XI. fejezete, amely részletezi a népképviselői választáshoz kapcsolódó különös eljárási szabályokat.

Fontos, garanciális részét képezi a **választási eljárás alapelveinek** meghatározása, amelyek biztosítják a választások tisztaságát, a demokratikus követelmények érvényesülését (Ve. 3.§):

- A választás tisztaságának megóvása, a választási csalás megakadályozása,
- Önkéntes részvétel a jelölésben, a választási kampányban és a szavazásban,
- Esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között,
- Jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás,
- Jogorvoslat lehetősége és pártatlan elbírálása,
- Választás eredményének gyors és hiteles megállapítása.

A választási eljárási főbb szabályozási csomópontjai a törvény alapján a következők:

- I. Alapvető szabályok (alkalmazási kör, alapelvek)
- II. A választási eljárás nyilvánossága
- III. Választókerületek, szavazókörök
- IV. A választójogosultság nyilvántartása
- V. A választási szervek (választási irodák és bizottságok rendszere)
- VI. A választási kampány
- VII. Az ajánlás (ajánlás, jelölt- és listabejelentés szabályai, stb.)
- VIII. A szavazás
- IX. A szavazatok összesítése
- X. Jogorvoslatok
- XI. Az országgyűlési választásra vonatkozó különleges szabályok

Jelen kiadvány célja a választási eljárás fent említett csomópontjainak részletes bemutatása, ezért ezek bővebb ismertetésére a könyv további fejezeteiben kerül sor.

A választási törvény revíziója 2005. év során megtörtént, így a 2006. évi országgyűlési választás a már a megváltozott szabályoknak irányadóan bonyolítandó le.

Fontos megemlíteni, hogy a jogorvoslati rendszer felépítése, valamint a külképviseleti szavazásra vonatkozó rendelkezések jelentős módosításokon estek át, érdemes e részek tanulmányozására kiemelt figyelmet fordítani.

A Ve.-t módosító 2005. évi LXXXI. törvény alapvetően megváltoztatta a választási eljárás **jogorvoslati rendszerét**. A Ve. X. fejezete a jogorvoslatok eddigi két formája, a panasz és a kifogás helyett a **kifogást, fellebbezést és a bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet** vezeti be.

A fentiek alapján a Ve. módosítás kétfokú jogorvoslati rendszert vezetett be a választási szervek rendszeréhez igazodva, melyet kiegészít a bírósági felülvizsgálat lehetősége. További módosításokra is sor került a jogorvoslatokat illetően, az eljárási szabályok pontosítása és egyes jogorvoslati fajták rendezése terén. Részletesen szabályozásra került a médiakampánnyal kapcsolatos jogorvoslat, amelynek lényege, hogy pontosan meghatározza az egyes médiumokkal kapcsolatban eljárni illetékes választási szerveket, az alkalmazható jogkövetkezményeket. Az általános jogorvoslati szabályokhoz képest enyhébb követelményeket ír elő a kifogással szemben, annak benyújtásakor – az eddigiekkel ellentétben – elegendő megjelölni a törvénysértés bizonyítékául szolgáló műsorszámot, a választási bizottság a megjelölt bizonyítékot hivatalból szerzi be.

Szintén jelentős változás az országgyűlési képviselőválasztások esetében a **külképviseleten leadott szavazatok** továbbításának, valamint megszámlálásának módja. A korábbiaktól eltérően – mivel a külképviselleteken szavazó választópolgárok a magyarországi lakóhelyük szerinti egyéni választókerületi jelöltre, illetőleg területi listára szavaznak – a külképviselletekről továbbított urnákat az Országos Választási Bizottság fogadja, a szavazatokat tartalmazó borítékokat OEVK szerint csoportosítja, majd ezután az illetékes OEVB elnökének adja át. Miután az OEVB ellenőrizte, hogy az adott szavazatot valóban az arra jogosult adta le, a lezárt belső borítékokat egy szállítóborítékba teszik, lepecsételi, és a kijelölt szavazókörebe szállítják, ahol a szavazóköriben leadott szavazatokkal összekeverve kerülnek megszámlálásra.

A külképviseleti szavazatok tekintetében is tehát érvényesül a titkosság követelménye, mivel maga a leadott szavazat mindvégig a lezárt belső borítékban található, amely csak a szavazatszámolásakor kerül kibontásra.

A külképviseleti szavazás időpontja is eltérően alakul az országgyűlési választásokon, mivel a választás kétfordulós. Az Magyar Köztársaság külképviseletein az első forduló napját megelőző 7. napon, valamint a második fordulóban a hazai szavazás napján kerül sor a szavazatok leadására. Kivételt képez az amerikai kontinens, ahol az időeltolódás mértéke miatt az első forduló előtti 8. napon, illetve a második fordulóban a magyarországi szavazás napját megelőző napon lehet majd szavazni.

Az oktató kiadvány a továbbiakban a választási eljárás legfontosabb vonatkozásait dolgozza fel, különös figyelemmel a megváltozott rendelkezésekre.

2.4. Önellenőrző kérdések

6. Milyen jogszabályok szabályozzák az országgyűlési képviselőválasztást?

- a. Alkotmány, 1989. évi XXXIV. törvény, 1997. évi C. törvény
- b. Alkotmány, 1990. évi LXV. törvény, 1997. évi C. törvény
- c. 1989. évi XXXIV. törvény, 1997. évi C. törvény, 1998. évi III. törvény

- 7. Ki rendelkezik választójogosultsággal az országgyűlési választáson?**
- Minden magyar és EU állampolgár, ha Magyarországon lakóhellyel rendelkezik.
 - Minden nagykorú magyar állampolgár, lakóhelytől függetlenül.
 - Minden nagykorú magyar állampolgár, aki Magyarországon lakóhellyel rendelkezik.
- 8. Mi az alapja valamely természetes (választójog gyakorlásából) kizáró ok megállapításának?**
- Előzetes letartóztatás.
 - Pszichiátriai kezelés.
 - Jogerős bírósági ítélet megléte.
- 9. Ki tűzi ki az országgyűlési választások időpontját?**
- A miniszterelnök.
 - Az Alkotmánybíróság elnöke.
 - A köztársasági elnök.
- 10. Melyek a demokratikus választások fő alapelvei?**
- Választás tisztasága, esélyegyenlőség.
 - Általánosság, egyenlőség, közvetlenség és titkosság.
 - Anyanyelv használata, rendeltetésszerű joggyakorlás.
- 11. Milyen jellegű a magyar választási rendszer?**
- Többségi elvű.
 - Listás/arányos.
 - Vegyes rendszerű/arányosításra törekvő.
- 12. Mely elemekből épül fel a magyar választási rendszer?**
- Egyéni választókerület, területi lista.
 - Egyéni választókerületek, országos lista.
 - Egyéni választókerület, területi lista, országos lista.
- 13. A területi választókerületek mely területi egységekhez igazodnak?**
- Régiók.
 - Megyék.
 - Megyék és a főváros.
- 14. Hány mandátum szerezhető egy egyéni választókerületben?**
- Választókerületenként egy egyéni mandátum.
 - Lakosságszámtól függ.
 - A jelöltek számának függvényében változik.

15. Milyen követelményt kell teljesítenie annak a személynek, aki egyéni választókerületben kíván jelöltként indulni?

- a. Nincs külön követelmény.
- b. 750 ajánlószelvényt kell összegyűjtenie a választókerületben lakó választópolgároktól.
- c. Valamely párt támogatásával kell rendelkeznie.

16. Indulhat-e független jelölt az egyéni választókerületi mandátumért?

- a. Igen, indulhat.
- b. Nem, csak pártjelöltek indulhatnak.
- c. Nem, csak listán indulhat.

17. Ki jogosult területi (a szükséges feltételek teljesítése után) listát állítani?

- a. Független jelöltek, társadalmi szervezetek, pártok.
- b. Pártok és más társadalmi szervezetek.
- c. Csak pártok, de nincs akadálya annak, hogy a párt független jelöltet is felvegyen a listájára.

18. Mit jelent a területi lista kötött jellege?

- a. A listán a jelöltek sorrendjét a listát állító párt határozza meg, azon a választópolgár a szavazáskor nem változtathat.
- b. A listán a jelöltek sorrendjét a párt határozza meg, de a választópolgár a szavazáskor befolyásolhatja azt.
- c. A listán a jelöltek ábécé sorrendben szerepelnek.

19. Mi a feltétele a területi lista állításának?

- a. A területi választókerületben lévő egyéni választókerületek egynegyedében, de legalább 2 egyéni választókerületben állítson egyéni jelöltet a párt.
- b. Minden területi választókerületben legalább egy egyéni választókerületi jelöltet állítson a párt.
- c. Országos lista állítása.

20. Mi a feltétele a közös (több párt által közösen állított) lista állításának?

- a. Nincs külön feltétele.
- b. Ugyanazon pártok közös egyéni választókerületi jelölések alapján állíthatnak közös listát.
- c. Közös országos listát kell állítaniuk.

- 21. Szavazhat-e a választópolgár közvetlenül az országos listára?**
- Igen, a területi listára való szavazás egyben az országos listára való szavazást is jelenti.
 - Nem, az országos lista mandátumai a töredékszavazatok alapján kerülnek kiosztásra.
 - Külön szavazólap szolgál erre a célra.
- 22. Milyen feltételt kell teljesíteni országos lista állításához?**
- Nincs külön feltétele, bármely párt állíthat országos listát, amely területi listát állított.
 - A párt legalább 7 területi választókerületben listát állított.
 - Az összes egyéni választókerületben jelöltet kell állítani a pártnak.
- 23. Lehet-e közös országos listát állítani?**
- Nem lehet, csak pártonként külön-külön.
 - Lehet, ha ugyanazok a pártok 7 közös területi listát állítottak.
 - Lehet, ha legalább 7 egyéni választókerületben közös jelöltet állítottak.
- 24. Hányféle jelölést fogadhat el egyszerre egy képviselőjelölt?**
- Csak egyféléét.
 - Vagy egyéni választókerületi, vagy listás jelölést.
 - Egyszerre lehet egyéni, területi listás és országos listás jelölt.
- 25. Mi történik, ha a jelölt egyéni választókerületben mandátumot szerez, ugyanakkor területi listán is jelöltként szerepel?**
- Törölni kell a területi listáról.
 - Több mandátumot is szerezhet, amelyről később a párt rendelkezik.
 - Kétszer annyi támogatáshoz juthat a kettős jelöltség alapján.
- 26. Mire szolgál az 5%-os választási küszöb?**
- Arra, hogy csak a valóban jelentős társadalmi támogatottsággal rendelkező pártok juthassanak a parlamentbe.
 - Arra, hogy csak azok a pártok jussanak a képviselői szervbe, amelyek az egyéni választókerületek legalább 5%-ában mandátumot szereztek.
 - Az arányosítás érdekében alkalmazza a magyar választási rendszer.

27. Mi történik azzal a párttal, amelynek területi listáira leadott szavazatok országos összesítésben nem haladják meg az 5%-os küszöböt?

- a. Nem szerez mandátumot.
- b. Területi listán szerezhethet mandátumot, országos listán azonban nem.
- c. Sem területi, sem pedig országos listán nem szerezhethet mandátumot, így töredékszavazatai sem hasznosulnak.

28. Mikor érvényes az egyéni választókerületben a választás első fordulója?

- a. Nincs érvényességi küszöb.
- b. Ha a választókerület választópolgárainak több mint a fele szavazott.
- c. Ha a választókerület választópolgárainak több mint egynegyede szavazott.

29. Ki szerzi meg a mandátumot az egyéni választókerületben a választás első érvényes fordulójában?

- a. Aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta.
- b. Aki megszerzi az érvényes szavazatok több mint felét.
- c. Az első fordulóban egyetlen jelölt sem juthat mandátumhoz.

30. Mit jelent az, ha az első választási forduló az egyéni választókerületben eredménytelen volt?

- a. Nem volt jelölt.
- b. Egyik jelölt sem szerezte meg az érvényes szavazatok több mint felét.
- c. A választókerület választópolgárainak kevesebb, mint fele szavazott.

31. Kik vehetnek részt a második fordulóban, ha az egyéni választókerületben az első forduló érvénytelen volt?

- a. Minden jelölt, aki az első fordulóban indult.
- b. A három legtöbb szavazatot szerzett jelölt.
- c. Akik megszerezték az első fordulóban leadott szavazatok 15%-át.

32. Ki lesz a mandátumszerző jelölt az egyéni választókerületi második fordulóban?

- a. Képviselő az a jelölt lesz, aki megszerzi az érvényes szavazatok relatív többségét.
- b. Az a jelölt, aki megszerzi az érvényes szavazatok több mint felét.
- c. Az a jelölt, aki megszerzi a leadott érvényes szavazatok legalább 25%-át.

33. Mikor érvénytelen a második forduló az egyéni választókerületben?

- a. Ha a választókerület választópolgárainak kevesebb mint fele szavazott.
- b. A szavazók száma nem haladta meg a választókerület választópolgárainak egynegyedét.
- c. A második fordulóban nincs érvényességi küszöb.

34. Területi lista esetében mikor kell második fordulót tartani?

- a. Ilyen nem fordulhat elő, csak az első választási fordulóban szavazunk területi listára.
- b. Ha az első választási fordulóban nem vett részt a választópolgárok több mint fele.
- c. Ha az első forduló eredménytelen volt.

35. Hogyan kerülnek kiosztásra a területi listás mandátumok?

- a. A területi választókerületben 5%-ot elért pártok listára leadott szavazatok arányában, a Hagenbach-Bischoff formulával.
- b. Csak az országos összesítésben 5%-ot elért pártok területei listái kapnak mandátumot, a leadott szavazatok arányában, Hagenbach-Bischoff formula szerint.
- c. A D'Hondt formulával számolva, a töredékszavazatok alapján.

36. Mi történik akkor, ha területi választókerületben egyetlen pártlistát sem állítottak, vagy a második forduló is érvénytelen volt?

- a. Időközi választást kell tartani.
- b. Az adott területi választókerületi mandátumok elvesznek.
- c. A területi listás mandátumok felkerülnek az országos listára, és a töredékszavazatok arányában kerülnek kiosztásra.

37. Milyen módszerrel kerülnek kiosztásra az országos listás mandátumok?

- a. D'Hondt
- b. Hagenbach-Bischoff
- c. Saint- Lague

3. A VÁLASZTÁSI SZERVEK

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény értelmében a választások lebonyolító a választási szervek, melyeknek két típusa ismeretes: a választási bizottságok és a választási irodák.

3.1. A választási bizottságok

A választási bizottságok a választópolgárok független, kizárólag a törvénynek alárendelt szervei, amelyeknek elsődleges feladata a választási eredmény megállapítása, a választás tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése és szükség esetén a választás törvényes rendjének helyreállítása.

Az országgyűlési képviselő-választáson a következő választási bizottságok működnek:

- minden szavazókörben (országosan közel 11 000-ben) szavazatszámláló bizottság működik (SZSZB), az egy szavazókörrel rendelkező településeken a szavazatszámláló bizottság feladatait a helyi választási bizottság látja el (HVB);
- a 176 egyéni választókerületben az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság működik (OEVB);
- a 20 területi választókerületben (19 megye és a főváros) a területi választási bizottságok működnek (TVB, FVB);
- valamint országos illetékességgel az Országos Választási Bizottság (OVB).

3.1.1. A választási bizottságok választott tagjai

A szavazatszámláló bizottság három választott tagból áll. A három választott tagot és a szükséges számú póttagot a települési önkormányzat képviselő-testülete az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követően, legkésőbb a szavazás napja előtti 20. napon választja meg. A választott tagok személyére a helyi választási iroda vezetője tesz indítványt. Előfordulhat, hogy az alacsony lakosságszám, az összeférhetlenségi szabályok miatt, vagy azért, mert a képviselő-testület működésében akadályozott, a törvényben foglalt határidőig nem történik meg az SZSZB megválasztása. Ilyen esetben a helyi választási iroda vezetőjének indítványára a tagokat TVB bízza meg.

Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság és a területi választási bizottság legalább három tagból áll. A választási bizottságok három tagját és szükséges számban póttagokat a fővárosi, megyei közgyűlés választja meg az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követően, legkésőbb a szavazás napja előtti 51. napon. Személyükre a területi választási iroda vezetője tesz indítványt.

Az Országos Választási Bizottság öt tagját és szükséges számban póttagokat az Országgyűlés választja meg; személyükre - a pártok javaslataira is figyelemmel – a belügyminiszter tesz indítványt.

3.1.2. Delegálás a választási bizottságokba

A választási bizottságoknak – a választott tagokon felüli – további egy-egy tagját a választókerületben jelöltet, illetőleg listát állító jelölő szervezet, illetőleg a független jelölt bízza meg.

A fentiek szerint megbízott tagot delegálhat:

- az SZSZB-be egyéni képviselőjelöltet, illetve listát állító jelölő szervezet, továbbá a független jelölt,
- az OEVB-be az egyéni képviselőjelöltet állító jelölő szervezet, illetőleg a független jelölt,
- a TVB-be a területi választókerületben (megyében) területi listát állító jelölő szervezet,
- az OVB-be az országos listát állító jelölő szervezet.

A közösen jelöltet, illetőleg listát állító szervezetek a jelölés, illetőleg a listaállítás szerinti választási bizottságba közösen bízhatnak meg egy tagot.

A választási bizottságok megbízott tagjait a szavazás napját megelőző 9. napig a választási bizottság elnökénél, a szavazatszámoló bizottság megbízott tagjait a helyi választási iroda vezetőjénél kell bejelenteni.

A pártok, független jelöltek saját érdeke, hogy valamennyi választási szervbe delegáljanak egy-egy tagot, mivel így személyesen ellenőrizhetik, elősegíthetik a választás törvényes lefolyását, illetve aktív részesei lehetnek az esetleges jogviták eldöntésének.

A választási bizottság megbízott tagjának nem kell a választókerületben lakcímmel rendelkeznie!

3.1.3. A választási bizottsági tagok megbízatásának megszűnése

A választási bizottság választott tagjainak megbízatása a következő általános választásra létrehozott választási bizottság, alakuló üléséig tart. (Az SZSZB; OEVB; TVB esetében általános választás alatt az országgyűlési képviselők soron következő választását, az egy szavazóköros településen működő HVB esetében a soron következő általános önkormányzati választást kell érteni).

A választási bizottság megbízott tagjának megbízatása – az OVB egyes megbízott tagjai kivételével – a választás végleges eredményének közzétételével szűnik meg.

Az Országos Választási Bizottságban azon delegáltak megbízatása, akiknek pártja az Országgyűlés alakuló ülésén képviselőcsoportot alakít, a következő általános országgyűlési képviselő-választásra létrehozott OVB alakuló üléséig, illetőleg a képviselőcsoport megszűnéséig tart.

Azok a pártok, amelyek országos lista állítása jogán nem bíztak meg tagot az Országos Választási Bizottságba, de az Országgyűlésben képviselőcsoportot alakítottak, az Országos Választási Bizottságba egy-egy tagot bízhatnak meg, akiknek a megbízatása a következő általános országgyűlési képviselő-választásra létrehozott OVB alakuló üléséig, illetőleg a képviselőcsoport megszűnéséig tart.

A választási bizottság tagjának megbízatása a fent említetteken túl megszűnik:

- a megbízatási idő lejártával,
- ha a megbízatás törvényes feltételei megszűntek,
- ha a választási bizottság megállapította tagjának összeférhetetlenségét,
- továbbá lemondással és
- a megbízatás visszavonásával,
- a választási bizottság tagjának halálával.

Ha a választási bizottság megbízott tagjainak megbízatása a fent meghatározott okból (kivéve a megbízatási idő lejártát) megszűnt, helyébe a jelölő szervezet, a független jelölt, illetőleg a képviselőcsoport új tagot bízhat meg. Hasonló esetben a választott tag helyébe póttag lép, vagy szükség esetén helyette új tagot kell választani.

3.1.4. Összeférhetetlenség

A választási bizottságok független, csak a törvénynek alárendelt szervek, ezért az elfogulatlanság biztosítására a törvény számos kizárási okot fogalmaz meg.

Ennek megfelelően **a választási bizottságnak nem lehet tagja** a köztársasági elnök, állami vezető, közigazgatási hivatal vezetője, képviselő, megyei közgyűlés elnöke, polgármester, jegyző, főjegyző, választási iroda tagja, a választási bizottság illetékességi területén működő közigazgatási szerv köztisztviselője, valamint jelölt.

További személyes kizárási ok, hogy az olyan választási bizottságoknak, amelyek a jogorvoslati eljárásban egymással döntési, döntést felülbíró kapcsolatba kerülhetnek, nem lehetnek tagjai az egymással hozzátartozói kapcsolatban álló személyek.

Nem lehet a választási bizottság választott tagja a fentiekén túl a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja, valamint a választókerületben induló jelölt hozzátartozója sem, ez a tilalom a delegált tagokra nem vonatkozik. A törvény értelmében hozzátartozó az egyeneságbeli rokon és ennek házastársa, az örökbefogadó és a nevelőszülő, az örökbefogadott és a nevelt gyermek, a testvér, a házastárs, az élettárs, a házastárs egyeneságbeli rokona, testvére, valamint a testvér házastársa.

3.1.5. A tagok jogai, a választási bizottság működése

A választott és megbízott tagok jogai és kötelezettségei azonosak, azzal az eltéréssel, hogy a megbízott tagok részére nem jár tiszteletdíj.

A választási bizottság tagjai a szavazást követő napon mentesülnek a jogszabályban előírt munkavégzési kötelezettség alól, és erre az időre átlagbér illeti meg őket, amelyet a munkáltató fizet. A munkáltató a választási szerv tagját megillető bér megtérítését a szavazást követő öt napon belül igényelheti a választási bizottság mellett működő választási irodától, a szavazatszámláló bizottság esetén a helyi választási irodától.

A választási bizottság a működésének tartama alatt hatóságnak, a tagja pedig hivatalos személynek minősül.

A választási bizottság testületként működik, döntéséhez a tagok többségének jelenléte és a jelen levő tagok többségének azonos tartalmú szavazata szükséges. Csak igennel vagy nemmel lehet szavazni, tartózkodásra nincs mód. A választási bizottság üléséről jegyzőkönyv készül. A jegyzőkönyvben a kisebbségi véleményt is – indokaival együtt – rögzíteni kell. *A jegyzőkönyv egy-egy másolati példányát a választási bizottság – kérésükre, ingyenesen – átadja a jelöltek, jelölő szervezetek képviselőinek!*

A választási bizottságok működése és tevékenysége, valamint a választási bizottságok rendelkezésére álló adatok - törvényben megállapított kivétellel - nyilvánosak. Ez a nyilvánosság azonban nem járhat a szavazás titkosságának és a személyhez, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő jogok sérelmével.

A sajtó képviselői a választási bizottságok – beleértve a szavazatszámláló bizottságokat is a szavazatszámlálás idején – tevékenységénél jelen lehetnek, azonban a bizottságok munkáját nem zavarhatják.

3.1.6. A választási bizottság döntése

A választási bizottság határozattal dönt. A határozatot – meghozatala napján – írásba kell foglalni.

A választási bizottság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást megállapítani. Minden olyan bizonyíték (különösen az irat, a kérelmező nyilatkozata, tanú nyilatkozata stb.) felhasználható, amely alkalmas a tényállás megállapításának megkönnyítésére. A választási bizottság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást. A választási bizottság által hivatalosan ismert és köztudomású tényeket nem kell bizonyítani.

A választási bizottság a kérelmező kérésére biztosítja a szóbeli nyilatkozattétel lehetőségét. Ugyanezt a jelenlévő ellenérdekű fél számára is lehetővé kell tenni.

A határozatnak tartalmaznia kell:

- a választási bizottság megnevezését, a határozat számát,
- a kérelmező nevét és lakóhelyét (székhelyét),
- az ügy tárgyának megjelölését,
- a rendelkező részben a választási bizottság döntését, a fellebbezés (bírószági felülvizsgálat iránti kérelem) lehetőségéről való tájékoztatást,
- az indokolásban a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat, a kérelmező által megjelölt, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait, valamint azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a választási bizottság a határozatot hozta.

A választási bizottság határozatának egy példányát a delegált tag részére ingyenesen, kérés nélkül át kell adni.

Ha a választási bizottság határozatában név-, szám- vagy más elírás van, a bizottság a hibát kérelemre vagy hivatalból kijavíthatja. Számítási hibát tartalmazó határozat kijavítására csak akkor kerülhet sor, ha az nem hat ki az ügy érdemére.

3.1.7. A választási bizottságok feladata és hatásköre

A választási eljárási törvény szigorú hatáskörmegosztást érvényesít a választási bizottságok között, részletesen meghatározva az egyes bizottságok feladatait.

3.1.7.1. A szavazatszámoló bizottság feladatai:

A szavazatszámoló bizottság

- ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról,
- dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben,
- megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki,
- indítványozza az illetékes választási bizottságnak a szavazás szavazóköri eredményének megsemmisítését, ha olyan törvénysértést észlel, amely azt érdemben befolyásolta.

3.1.7.2. Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság feladatai:

Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság

- dönt az egyéni választókerületi jelöltek, valamint a csak egy egyéni választókerületben jelöltet állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról;
- jóváhagyja az egyéni választókerület szavazólapjának adattartalmát;
- dönt az egyéni választókerületi választással kapcsolatos kifogásról;

- dönt a szavazatszámoló bizottságnak a szavazás levezetése, valamint a szavazás során felmerült vitás kérdések eldöntése körében hozott határozata elleni, kizárólag az egyéni választókerületi választást érintő, valamint az egyéni választókerületi és a területi listás választást egyaránt érintő fellebbezésről;
- megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta;
- megállapítja és közzéteszi az egyéni választókerületben a választás eredményét;
- kiadja az országgyűlési egyéni választókerületi képviselőnek a megbízólevelet;
- a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

3.1.7.3. A területi választási bizottság feladatai:

A területi választási bizottság

- dönt a területi listák és az azon levő jelöltek, valamint a csak egy megyében/fővárosban jelöltet állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- kisorsolja a területi listák sorszámát,
- jóváhagyja a területi listás szavazólap adattartalmát,
- dönt a területi választókerületi választással kapcsolatos kifogásról,
- dönt a szavazatszámoló bizottságnak a szavazás levezetése, valamint a szavazás során felmerült vitás kérdések eldöntése körében hozott határozata elleni, kizárólag a területi listás választást érintő fellebbezésről,
- dönt az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,
- megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- megállapítja és közzéteszi a területi választókerületben a választási eredményt,
- kiadja a területi listán mandátumot szerzett képviselőknek a megbízólevelet,
- a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

3.1.7.4. Az Országos Választási Bizottság feladatai:

Az OVB a legmagasabb szintű választási bizottság, igen széles jogkörrel rendelkezik. Ennek a széles jogkörnek egyik fontos eszköze az OVB által kiadott állásfoglalás, amely azonban kizárólag iránymutató jellegű, a konkrét ügyekben eljáró más választási bizottságokat, illetve bíróságokat nem kötelezi.

Az Országos Választási Bizottság

- állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás iránymutató

jellegű, az ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni,

- dönt az országos listák és az azokon szereplő jelöltek, valamint a több megyében/fővárosban jelöltet állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- kisorsolja az országos listák sorszámát,
- dönt a külképviseleti választási iroda tevékenységével kapcsolatos kifogásról, továbbá minden olyan kifogásról, amely nem tartozik az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság, illetőleg a területi választási bizottság hatáskörébe,
- dönt a területi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,
- megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- megállapítja, hogy mely jelölő szervezetek érték el a törvényben meghatározott mértékű %-os szavazathatárt,
- megállapítja, hogy az országgyűlési képviselő-választásokon az országos listák jelöltjei közül kik szereztek mandátumot,
- kiadja az országos listán mandátumot szerzett képviselőknek a megbízólevelet,
- megállapítja és közzéteszi a választás országosan összesített eredményét,
- a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.
- beszámol az Országgyűlésnek az országgyűlési képviselők általános választásáról

Az OVB-hez az Országos Választási Iroda címén lehet beadványokkal fordulni, amelyet az OVB soron következő ülésén tárgyal. Az OVB ülései a többi választási bizottsághoz hasonlóan nyilvánosak, azon mind a sajtó, mind az érdeklődők jelen lehetnek.

3.2. A választási irodák

A választási irodák a választások előkészítésével, lebonyolításával, a választópolgárok, a jelöltek és a jelölő szervezetek pártsemleges tájékoztatásával, választási adatkezeléssel, a technikai feltételek meglétének és a szakmai szabályok betartásának ellenőrzésével összefüggő állami feladatot ellátó szervek.

A szavazatszámláló bizottságok kivételével minden választási bizottság mellett, továbbá a külképviseleteken is működnek választási irodák. Így az országgyűlési választásokon működő választási irodák:

- települési szinten helyi választási iroda,
- az országgyűlési egyéni választókerület székhelyén országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda,
- minden megyében, és a fővárosban területi választási iroda,

- országos szinten Országos Választási Iroda,
- a Magyar Köztársaság nagykövetségein és konzulátusain külképviseleti választási iroda

A szavazatszámoló bizottság mellett a helyi választási iroda egy tagja jegyzőkönyvvezetőként működik.

3.2.1. A Magyarország területén működő választási irodák

A választási iroda vezetője

Az Országos Választási Iroda vezetőjét a belügyminiszter bízta meg, határozatlan időre. A helyi és az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda vezetője a jegyző, a területi választási iroda vezetője a főjegyző.

Az Országos Választási Iroda vezetője a belügyminiszter előtt esküt tesz. A területi választási iroda vezetője az Országos Választási Iroda vezetője előtt, a helyi és az országgyűlési egyéni választókerületi iroda vezetője pedig a területi választási iroda vezetője előtt tesz esküt.

Kizárás

Ha a választási iroda vezetőjével szemben kizárási ok merül fel, azt haladéktalanul köteles közölni a felettes választási iroda vezetőjével – az Országos Választási Iroda vezetője a belügyminiszterrel –, aki kinevezi az iroda új vezetőjét.

A választási iroda tagjai

A választási iroda tagjává köztisztviselő és közalkalmazott bízható meg.

A választási irodáknak nem lehet tagja képviselő, megyei közgyűlés elnöke, polgármester, választási bizottság tagja, a választókerületben jelöltként induló személy és annak hozzátartozója, valamint a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja.

A választási iroda tagjainak megbízatása

A választási iroda tagjait a választási iroda vezetője, az Országos Választási Iroda vezetőjét és tagjait a belügyminiszter határozatlan időre bízta meg.

A választási iroda vezetője a felettes választási iroda vezetője előtt esküt tesz. A választási iroda tagjai és az Országos Választási Iroda vezetője megbízásukkor a megbízó előtt tesznek esküt. Az eskü szövegét a Ve. 1. számú melléklete állapítja meg.

Kizárás

A választási iroda tagja a vele szemben felmerült kizárási okról a választási iroda vezetőjét köteles haladéktalanul tájékoztatni, aki őt felmenti.

A választási iroda feladatai

- hirdetményt tesz közzé a szavazás napjáról, a választással, a jelöléssel, a szavazással kapcsolatos tudnivalókról, továbbá az érvényes jelöléshez szükséges ajánlások számáról,
- közzéteszi a választókerület jelöltjeinek, a jelölő szervezeteknek a nevét, illetőleg a független jelölés tényét,
- közzéteszi a választási bizottságok tagjainak és a választási iroda vezetőjének nevét, a választási szervek hivatali helyiségének címét,
- megszervezi a választási szervek tagjainak oktatását, biztosítja a választópolgárok pártsemleges tájékoztatását,
- működteti a választások információs rendszereit,
- ellátja a jelöltajánlások ellenőrzésével kapcsolatos technikai feladatokat,
- működteti a választási csalást felderítő számítógépes programot,
- ellátja a belügyminiszter rendeletében meghatározott más feladatokat.

A választási irodák jogállása, tevékenységük irányítása

A választási irodák szakmai tevékenységét a belügyminiszter az Országos Választási Iroda vezetője útján irányítja.

A választási iroda feladatkörében közszolgálati kiadványt, hirdetményt adhat ki.

Az Országos Választási Iroda vezetője a többi választási iroda vezetője részére, a területi választási iroda illetékességi területén az országgyűlési egyéni választókerületi és a helyi választási iroda vezetője részére, az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda vezetője illetékességi területén a helyi választási iroda vezetője részére a Ve.-ben meghatározott feladatainak ellátásával kapcsolatban közvetlen utasítást adhat.

A polgármester, a képviselő-testület, illetőleg a közgyűlés és annak tisztségviselője a választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos feladatok végrehajtására a választási iroda vezetőjének, tagjainak nem adhat utasítást.

3.2.2. A külképviseleteken működő választási iroda

Az országgyűlési választásokon a Magyar Köztársaság külképviseletein működő külképviseleti választási iroda (továbbiakban: KüVI) biztosítja a külföldön tartózkodó választópolgárok jogát szavazatuk leadására. A külképviseleteket a Ve. értelmében a Magyar Köztársaság nagykövetségei és főkonzulátusai jelentik.

A Magyarországon történő szavazástól eltérően a külképviseleteken nem működik választási bizottság, a külképviseleteken nem történik szavazatszámolás kizárólag a szavazás technikai lebonyolítását végzi. A szavazási eljárás törvényességét számos garanciális rendelkezés biztosítja.

A külképviseleti választási iroda tagjai

A külképviseleti választási iroda tagjává, illetőleg vezetőjévé a diplomáciai képviselet személyzetének, illetőleg a konzuli személyzet magyar állampolgár tagját is meg lehet bízni. A külképviseleti választási iroda tagjait az Országos Választási Iroda vezetője határozatlan időre bízza meg.

A külképviseleti választási iroda feladata

A külképviseleti választási iroda tevékenysége speciális jellegű annyiban, hogy a Magyarországon működő szavazatszámoló bizottság feladatkörének ugyan csak egy részét végzi, ám a külképviseletek elhelyezkedéséből adódóan további, sajátos feladatok végrehajtása válik szükségessé. E feladatokat a KüVI az Országos Választási Irodával szoros együttműködésben végzi.

A fejezethez tartozó nyomtatványminták megtalálhatóak CD-n (BM rendelet)

1. Megbízólevél OEVB/TVB tagja, póttagja részére BM rendelet 7. számú melléklet 3. számú minta;
2. Megbízólevél SZSZB tagja, póttagja részére BM rendelet 7. számú melléklet 4. számú minta;
3. Megbízás TVB tagja részére BM rendelet 7. számú melléklet 5. számú minta;
4. Megbízás OEVB tagja részére BM rendelet 7. számú melléklet 6. számú minta;
5. Megbízás SZSZB tagja részére BM rendelet 7. számú melléklet 7. számú minta;

3.3. Önellenőrző kérdések

38. Mikor kell megválasztani az OEVB-t és a TVB-t?

- a. Mindkettőt a szavazást megelőző 20. napig.
- b. Mindkettőt a szavazást megelőző 51. napig.
- c. Az OEVB-t a szavazást megelőző 20. napig, a TVB-t a szavazást megelőző 51. napig.

39. Mely választási bizottságok működnek az országgyűlési képviseléválasztáson?

- a. szavazatszámoló bizottság, egy szavazókörös településen helyi választási bizottság, országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság, területi választási bizottság, Országos Választási Bizottság
- b. szavazatszámoló bizottság, egy szavazókörös településen helyi választási bizottság, külképviseleti szavazatszámoló bizottság, országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság, területi választási bizottság, Országos Választási Bizottság
- c. szavazatszámoló bizottság, külképviseleti szavazatszámoló bizottság, helyi választási bizottság, országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság, területi választási bizottság, Országos Választási Bizottság

40. Mely településeken működik helyi választási bizottság az országgyűlési képviselőválasztáson?

- a. minden településen
- b. egy szavazókörrrel rendelkező településeken
- c. sehol sem

41. Mi a különbség a választási bizottság delegált és választott tagjai között?

- a. azonos jogokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek, azzal, hogy a megbízott tagok részére - a központi költségvetésből - nem jár tiszteletdíj
- b. nincs különbség közöttük
- c. a megbízott tagok csak tanácskozási joggal vehetnek részt a bizottság munkájában

42. Meddig tart a választott választási bizottsági tagok megbízatása?

- a. a választás végleges eredményének közzétételéig
- b. a következő általános választásra létrehozott választási bizottság alakuló üléséig
- c. a szavazást követő 90. napig

43. Meddig tart a megbízott választási bizottsági tagok megbízatása?

- a. a választás végleges eredményének közzétételéig
- b. a következő általános választásra létrehozott választási bizottság alakuló üléséig
- c. a szavazást követő 90. napig

44. Mi a választási bizottságok elsődleges feladata a választásokkal kapcsolatban?

- a. a törvényesség biztosítása, pártatlanság érvényesítése
- b. a választási eredmény megállapítása, a választások tisztaságának, törvényességének biztosítása, pártatlanság érvényesítése, ha szükséges a választás törvényes rendjének helyreállítása
- c. jogorvoslati kérelmek elbírálása

45. Az Országos Választási Bizottságba az országgyűlési képviselőválasztáson tagot delegálhat

- a. valamennyi, a választáson induló jelölő szervezet
- b. az országos listát állító jelölő szervezet
- c. az országgyűlési képviselőcsoporttal rendelkező pártok

46. A választási bizottságok megbízott tagjait meddig lehet bejelenteni?

- a. a szavazás napját megelőző 8. napig
- b. a szavazás napját megelőző 9. napig
- c. a szavazás napját megelőző 10. napig

- 47. A választási bizottságnak választott tagja nem lehet**
- Rt. elnöke
 - választási iroda tagja
 - Kft. ügyvezetője
- 48. A választási bizottságnak megbízott tagja nem lehet**
- A jelölt felesége
 - választási iroda tagja
 - A jelölő szervezet tagja
- 49. Hány tagot választ a települési önkormányzat képviselő-testülete a szavazatszám-láló bizottságba?**
- 5
 - 3
 - 7
- 50. A választási bizottság határozatainak érvényességéhez**
- a tagok többségének jelenléte és a jelenlévők többségének azonos tartalmú szavazata szükséges
 - a tagok többségének jelenléte és a jelenlévők azonos tartalmú szavazata szükséges
 - a tagok többségének jelenléte és a jelenlévők 2/3-ának szavazata szükséges
- 51. A tényállás megállapításához...**
- csak tanúbizonyítás, közokiratba foglalt nyilatkozat, illetve tárgyi bizonyíték használható fel.
 - csak írásbeli nyilatkozat használható fel, tanúbizonyításra nincs mód.
 - minden olyan bizonyíték felhasználható, amely alkalmas a tényállás megállapításának megkönnyítésére.
- 52. Milyen feltételekkel lehet átadni a választási bizottság üléséről készült jegyzőkönyvet a jelöltek képviselőinek?**
- Kérésükre másolati példányt kell biztosítani térítés ellenében.
 - Kérésükre ingyenes másolati példányt kell átadni.
 - Megtekintésre át kell adni az eredeti jegyzőkönyvet, másolat nem készíthető.
- 53. A választási bizottság határozatának nem kell tartalmaznia:**
- A kérelmező által megjelölt, de mellőzött bizonyítást.
 - A fellebbezés (bíróági felülvizsgálat iránti kérelem) lehetőségéről való tájékoztatást.
 - A kisebbségi véleményt, illetve annak indokait.

- 54. A határozatban lévő, az ügy érdemére ki nem ható név-, szám- vagy más elírás...**
- csak kérelemre javítható.
 - kérelemre és hivatalból is javítható.
 - csak jogorvoslati eljárás keretében módosítható.
- 55. A határozat rövid úton való közlése nem hajtható végre:**
- Elektronikus dokumentum formájában (e-mail).
 - Telefaxon.
 - Kihirdetés útján.
- 56. Mely szerv választja meg az OEVB-t?**
- Az Országgyűlés.
 - A fővárosi, megyei közgyűlés.
 - Az OEVK területén lévő megyei jogú város közgyűlése.
- 57. A végrehajtás időpontját tekintve van-e különbség a határozat rövid úton való közlése és kézbesítése között?**
- Nincs, mindkettőt a határozat meghozatalának napján kell végrehajtani.
 - Van, a rövid úton való közlést a határozat meghozatalának napján kell végrehajtani, ha nem lehetséges, akkor kézbesíteni kell, amelynek nincs a törvényben meghatározott határideje.
 - Van, a rövid úton való közlést a határozat meghozatalának napján teljesíteni kell, ezt követően a határozat meghozatalát követő három napon belül kézbesíteni is kell a határozatot.
- 58. Mely választási irodák működnek az országgyűlési választásokon?**
- helyi választási iroda, országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda, területi választási iroda, Országos Választási Iroda, külképviseleti választási iroda.
 - helyi választási iroda, területi választási iroda, Országos Választási Iroda, külképviseleti választási iroda
 - helyi választási iroda, országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda, területi választási iroda, Országos Választási Iroda.
- 59. A felsoroltak közül ki lehet a választási iroda tagja?**
- polgármester
 - a kerületben induló jelölt hozzátartozója
 - az önkormányzati iskola ének-zene-testnevelés tanára

60. Ki bízza meg az Országos Választási Iroda vezetőjét?

- a. a miniszterelnök
- b. a belügyminiszter
- c. a köztársasági elnök

61. A választási iroda feladatkörében ...

- a. ellátja a választási bizottság titkársági feladatait
- b. állásfoglalást bocsát ki
- c. határozatot hoz

62. A külképviseleti választási iroda végez-e szavazatszámolást?

- a. Igen, összeszámolja a leadott szavazatokat, és annak eredményét továbbítja az Országos Választási Irodához.
- b. Nem, az urnát, annak felnyitása nélkül a szükséges iratokkal együtt visszajuttatja az Országos Választási Irodához.
- c. Csak abban az esetben, ha a külképviseleten egynél több választópolgár szavazott.

63. Milyen számítógépes programot működtetnek a választási irodák?

- a. szavazást segítő programot
- b. a bizottságok munkáját segítő programot
- c. a választási csalást felderítő programot

64. Ki nevezi ki a helyi választási iroda tagjait?

- a. a helyi választási iroda vezetője
- b. az OEVI vezetője
- c. a polgármester

65. Mely feladatot nem végez a választási iroda?

- a. Hirdetményt tesz közzé a szavazás napjáról, a választással, a jelöléssel, a szavazással kapcsolatos tudnivalókról, továbbá az érvényes jelöléshez szükséges ajánlások számáról.
- b. Dönt a kampánycsend-sértéssel kapcsolatos kifogásokról.
- c. Ellátja a jelöltajánlások ellenőrzésével kapcsolatos technikai feladatokat.

66. Mi a választási irodák feladata az országgyűlési választásokkal kapcsolatban?

- a. A választási irodák a pártok programjának összegyűjtésével, arról adott tájékoztatással segítik a választópolgárokat a számukra szimpatikus jelölt vagy jelölő szervezet kiválasztásában.
- b. A választási irodák a választások előkészítésével, lebonyolításával, pártsemleges tájékoztatással, választási adatkezeléssel, a technikai feltételek meglétének és a szakmai szabályok betartásának ellenőrzésével összefüggő állami feladatot végzik.
- c. A választási irodák a jelölteket és jelölő szervezeteket készítik fel a választással összefüggő jogszabályok ismeretére, különösen a kampány, a kampánycsend, az ajánlás és a szavazás eredményének megállapításával kapcsolatos kérdésekben.

4. A VÁLASZTÓI NÉVJEGYZÉK ÖSSZEÁLLÍTÁSA ÉS TOVÁBBVEZETÉSE

4.1. A választójogosultság

A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 70. §-ában foglaltak értelmében, az országgyűlési képviselők választásán választójoggal rendelkezik a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező minden nagykorú magyar állampolgár.

Nincs választójoga annak, aki jogerős bírói ítélet alapján cselekvőképességet korlátozó, vagy kizáró gondnokság, illetőleg a közügyektől való eltiltás hatálya alatt áll, szabadságvesztés büntetését, vagy büntető eljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti.

4.1.1 A lakóhely és lakcím fogalma a választási eljárásban

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 149. §-ának q) pontja szerint lakóhelynek tekintendő annak a lakásnak, vagy ennek hiányában – a külföldön élő magyar és nem magyar állampolgár kivételével – szükségből használt helyiségnek, szálláshelynek a címe, amelyet a választópolgár életvitelszerűen otthonául használ, amennyiben azt a személyiadat- és lakcímnyilvántartásban lakcímként bejelentette.

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 5. §-ának (4) bekezdése szerint, „A polgár lakcím adata: bejelentett lakóhelyének, illetve tartózkodási helyének címe (a továbbiakban együtt: lakcím).”

A hivatkozott törvényi rendelkezésekre figyelemmel a választójogosultat bejelentett lakóhely hiányában, bejelentett érvényes tartózkodási helye címe szerint szükséges a névjegyzékbe felvenni.

4.1.2. A névjegyzék és az értesítő elkészítése

A Ve. IV. fejezetében foglaltaknak megfelelően a településeken és a főváros kerületeiben a helyi választási iroda (a továbbiakban: HVI) vezetője gondoskodik a választójoggal rendelkező polgárok névjegyzékének (a továbbiakban: névjegyzék) szavazóköronkénti elkészítéséről (elkészíttetéséről) és továbbvezetéséről.

A HVI vezetője a névjegyzék, továbbá az értesítők és ajánlószelvények technikai elkészítésével megbízhat másik HVI-t, a személyiadat- és lakcímnyilvántartás területi rendszerét üzemeltető megyei közigazgatási hivatal, vagy a nyilvántartás központi hivatalát (BM KH).

A névjegyzék, illetőleg az értesítők elkészítéséhez szükséges adatállományokat (a választójogosult és a választójogosultsággal nem rendelkező nagykorú polgárokról) a közigazgatási hivatal, illetőleg a BM KH bocsátja rendelkezésre.

A választójoggal rendelkező polgárok névjegyzéke a polgárok személyiadat- és lakcímnnyilvántartásának, valamint a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásának adatai alapján készül.

A névjegyzék tartalmazza a választópolgár

- családi és utónevét,
- születési családi és utónevét,
- a lakcímét,
- a névjegyzékbeli sorszámát,
- a személyi azonosítóját (csak a névjegyzék második példányán szerepel).

Abban az esetben, ha egy lakcímen két azonos nevű személy szerepel, akkor a névjegyzék tartalmazza a választópolgár születési idejét, ennek azonossága esetén egyéb természetes személyazonosító adatát is.

A névjegyzék a választópolgárok adatain kívül tartalmazza még a megye, település megnevezését és a szavazókör sorszámát.

A HVI vezetője a választás első fordulóján választójoggal rendelkezők névjegyzékét és a választás második fordulóján választójoggal rendelkezők névjegyzékét egyidejűleg készíti, illetőleg készítteti el. Az első forduló névjegyzékén azon polgárok adatai, akik csak a két forduló között válnak nagykorúvá, áthúzza, a nagykorúság későbbi elérésére történő utalással szerepelnek.

A névjegyzéket a HVI vezetőjének a választás első fordulóját megelőző nap 16 óráig, majd ezt követően a második forduló megelőző nap 16 óráig tovább kell vezetnie. A továbbvezetés – a HVI vezető döntésétől függően – manuálisan, vagy számítógépes úton történhet. A névjegyzék manuális továbbvezetése esetén, mind az első-, mind a második forduló névjegyzékét 2-2 példányban, számítógépes továbbvezetés esetén 1-1 példányban kell elkészíteni. (Számítógépes továbbvezetés esetén a szavazókörökbe a névjegyzékzáraskor nyomtatott névjegyzék kerül.)

A HVI vezetője a névjegyzék összeállításával egyidőben elkészíti vagy elkészítteti a névjegyzékbe történt felvételtől szóló értesítőket. Az értesítő tartalmazza a választópolgár családi- és utónevét, lakcímét, személyi azonosítóját, egyéb technikai adatokat, a szavazás helyét és idejét, továbbá a szavazással kapcsolatos egyéb tudnivalókat.

4.1.3. A névjegyzék közszemlére tétele

A Ve 14. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a településeken, fővárosi kerületekben a névjegyzéket a szavazás napja előtt hatvan nappal - nyolc napra - közszemlére kell tenni. A HVI vezetője gondoskodik arról, hogy a névjegyzék a polgármesteri hivatal olyan helyiségében (pl.: ügyfélszolgálati irodában, jegyzői titkárságon, népszerűség-nyilvántartás irodájában, választási információs szolgálat, stb.) kerüljön elhelyezésre, ahol az minden érdeklődő állampolgár kérésére megtekinthető. A közszemlére tétel idejéről és helyéről a lakosságot a helyben szokásos módon (hirdetmény útján) tájékoztatni kell. **A választópolgárt névjegyzékbe vételéről a HVI vezetője legkésőbb a szavazás napja előtti 58. napig az értesítő megküldésével tájékoztatja.** Ezzel egyidejűleg ajánlószelvényt is kézbesít részére. (Az értesítő és az ajánlószelvény kiküldésével jelölő szervezet vezetője, vagy tagja nem bízható meg.) A közszemle alatt biztosítani kell, hogy a választópolgárok a névjegyzékből való kihagyás vagy jogellenes felvétel miatt a HVI vezetőjénél esetleges kifogásaikat előterjeszthessék.

A névjegyzékből való kihagyás vagy a névjegyzékbe való felvétel miatt - a névjegyzék közszemlére tételének időtartama alatt benyújtott kifogásról a HVI vezetője legkésőbb a beérkezését követő napon dönt.

A HVI vezetője

- amennyiben helyt ad a kifogásnak módosítja a névjegyzéket,
- amennyiben elutasítja a kifogást, úgy azt a beérkezését követő napon megküldi a helyi bíróságnak, Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bíróságnak. Ha a bíróság a kifogást alaposnak tartja, elrendeli a névjegyzék módosítását, ellenkező esetben a kifogást elutasítja.

A HVI vezető döntését, illetőleg a bíróság határozatát az érintettel és azzal aki a kifogást benyújtotta közölni kell.

4.1.4. A település – címre bejelentett választópolgárok szavazási lehetősége

Az a polgár, aki sem érvényes lakóhellyel, sem érvényes tartózkodási hellyel nem rendelkezik, csak akkor szavazhat, ha az adott településen a választás első fordulójára előtt településszintű lakóhelyet létesít.

A településszintű lakóhellyel rendelkező személyeket fel kell venni a település egy meghatározott, a HVI vezetője által kijelölt szavazókör névjegyzékére, ezzel biztosítva számukra a szavazás lehetőségét.

A HVI vezetőjének minden ilyen esetben levél (fax) útján egyeztetnie kell a BM Központi Hivatallal, hogy a bejelentkezni kívánó személy szerepel-e a választójoggal nem rendelkezők (a továbbiakban: NESZA) nyilvántartásában.

4.2. A névjegyzék vezetése a szavazás napjáig

A névjegyzéket a HVI vezetőjének a választás első fordulóját megelőző nap 16 óráig, majd ezt követően a második fordulót megelőző nap 16 óráig tovább kell vezetnie.

4.2.1. A külképviseleti névjegyzék

Az a választójogosult, aki a választás napján külföldön tartózkodik kérheti a külképviseleti névjegyzékbe való felvételét.

A külképviseleti névjegyzékbe való felvételt a magyarországi lakóhely szerinti névjegyzékben szereplő választópolgár személyesen vagy meghatalmazottja útján kérheti a lakcíme szerint illetékes HVI vezetőjétől a szavazást megelőző 23. napig. A külképviseleti névjegyzékbe való felvétel ajánlott levélben is kérhető úgy, hogy az legkésőbb a szavazást megelőző 23. napig megérkezzen a HVI-hez.

A külképviseleti névjegyzékbe való felvételre irányuló kérelemnek tartalmazni kell a választópolgár:

- c) családi- és utónevét,
- d) születési családi- és utónevét,
- e) személyi azonosítóját,
- f) születési helyét és idejét,
- g) anyja születési családi és utónevét,
- h) f) magyarországi lakóhelyét,
- i) annak az országnak és településnek a megjelölését, ahol a külképviselet működik és a kérelmező a választójogát gyakorolni kívánja, továbbá
- j) a választópolgár külföldi értesítési címét, ha a HVI vezetőjének döntéséről szóló értesítés kézbesítését nem a magyarországi lakcímére kéri,
- k) kérelmező köteles megjelölni, hogy a választás első, második vagy mindkét fordulójára kéri a külképviseleti névjegyzékbe való felvételét.

A HVI vezetője a kérelem alapján haladéktalanul dönt a választópolgár külképviseleti névjegyzékbe vételéről. A külképviseleti névjegyzékbe vétellel egyidejűleg törli a választópolgárt a lakóhelye szerinti névjegyzékből. A HVI vezetője a kérelmezőt a külképviseleti névjegyzékbe vételéről az erről szóló értesítővel, illetőleg a külképviseleti névjegyzékbe vétel elutasításáról határozattal haladéktalanul értesíti.

A külképviseleti névjegyzékbe felvett választópolgár a magyarországi szavazás első fordulóját megelőző 23. napig kérheti a HVI vezetőjét, hogy

- törölje adatait a külképviseleti névjegyzékből és vegye fel a lakóhelye szerinti névjegyzékbe, vagy
- módosítsa a korábbi kérelmében megjelölt külképviseletet.

A külképviseleti névjegyzék a választópolgároknak az előző a-g) pontok szerinti adatait, a választókerület megjelölését, valamint a választási fordulók számát tartalmazza.

A HVI vezetője a külképviseleti névjegyzék adatairól az adatok gépi feldolgozását végző választási iroda útján folyamatosan, de legkésőbb a szavazást megelőző 15 napig haladéktalanul értesíti az Országos Választási Irodát.

Az OVI a külképviseleti névjegyzékbe felvett választópolgárok számát külképviseletenkénti bontásban nyilvánosságra hozza és a külképviseleti névjegyzék lezárását követően erről tájékoztatja a jelölő szervezeteket és a független jelölteket.

Az OVI a külképviseleti névjegyzékbe vett személyek választójogát ellenőrzi, a külképviseleti névjegyzékek adatait külképviseletenkénti bontásban csoportosítja, lezárja és hálózati úton megküldi a külképviseleten működő választási irodának, amely azt kinyomtatja és hitelesíti.

4.2.2. A jegyzők egymás közötti értesítése

Új lakóhelyre történő bejelentkezés esetén a HVI vezetője ÉRTESÍTÉS-t küld a településen, fővárosi kerületben a választás első fordulójára előtt új lakóhelyre bejelentkező választójogosult személyről az előző lakóhelye szerint illetékes jegyzőnek. A HVI vezetője a tartózkodási hely szerint illetékes jegyzőt értesíti, ha a hozzá bejelentkező polgár csak tartózkodási hellyel rendelkezett, függetlenül attól, hogy egyidejűleg azt megszünteti-e vagy sem.

A korábbi lakcím szerint illetékes HVI vezetője hivatalból tájékoztatja az új lakcím szerint illetékes HVI vezetőjét arról, hogy a választópolgár

- a névjegyzékben szerepelt, vagy
- a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásában szerepelt, továbbá annak okáról, vagy
- igazolást kapott, vagy
- a külképviseleti névjegyzékben szerepel, vagy
- sem a névjegyzékben, sem a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásában, sem a külképviseleti névjegyzékben nem szerepelt.

A HVI vezetője értesítést küld az illetékes jegyzőnek abban az esetben is, ha nála - az adott településen, fővárosi kerületben - olyan a **választójogosultság megváltozásával összefüggő, személyi adatokban bekövetkezett változás történik** (halálozás, kiskorú házasságkötése, nagykorú névváltozása, stb.), amelynél az érintett személy lakóhelye (annak hiányában a tartózkodási helye) nem az adott településen van.

4.2.3. A névjegyzék vezetésének szabályai

A névjegyzékbe történő **felvétel esetén** a választópolgár adatait - nevét, lakcímét - a felvétel okának feltüntetésével a névjegyzéken az utolsó sorszámot követő sorszámmal kell felvenni.

A névjegyzékből történő **törlésnél vagy helyesbítéseknél** a törlendő személy adatait, illetve a helyesbíteni kívánt adatot - **az eredeti adatok olvashatóságát nem érintő módon** - a névjegyzéken át kell húzni.

A törlés, felvétel okát a HVI vezetőjének a névjegyzék munkapéldányán szövegesen, valamint a névjegyzékből utólag az igazolás kiadása miatt töröltekről („T” jelű) vagy a névjegyzékbe utólag az igazolás bemutatása miatt felvettekről („F” jelű) vezetett jegyzéken kell feltüntetni. A felvételt, a törlést, valamint a helyesbítést dátummal és aláírással kell hitelesíteni. (A „T”, illetve „F” jelű jegyzékeken kizárólag az igazolás kiadása miatt törölt, vagy igazolás kiadása miatt felvett választópolgár adatait kell szerepeltetni!)

A névjegyzéket módosítani kell, ha:

- a választópolgár igazolást kér,
- a választópolgár érvényes igazolással jelentkezik,
- az állampolgár érvényes személyazonosító igazolványa (vagy más személyazonosításra alkalmas hatósági igazolványa) és lakcímet igazoló hatósági igazolvány alapján kéri felvételét,
- az állampolgár választójogát visszanyerte, vagy elvesztette,
- a választópolgár a választás első fordulója előtt lakóhelyet változtat,
- a választópolgár - jogos kifogás alapján - a helyi választási iroda vezetőjének döntése vagy bírósági határozat alapján felvételre vagy törlésre kerül,
- a választást megelőzően a személyiadat- és lakcímnnyilvántartáson a személy egyéb adataiban bekövetkezett változást vezettek át (pl. halálozás, honosítás, névváltozás, stb.),
- ha a jegyző a névjegyzék ellenőrzése során a nyilvántartás hiányosságából vagy hibájából eredően utólagosan módosítja a névjegyzékeket.

A HVI vezetője hozzá a BM KH-tól, illetve más jegyzőtől érkezett - a személyi adatokban és a lakcímekben bekövetkezett - változásokról, valamint a választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartásában bekövetkezett változásokról kapott értesítés alapján, **a névjegyzék mindkét példányát egyaránt továbbvezeti.**

Ennek során

- a) felveszi a névjegyzékre a nála az első forduló előtt lakóhelyet létesített, időközben magyar állampolgárság megszerzése vagy házasságkötés révén választójogosulttá vált, valamint a választójogát időközben visszanyert polgárt;
- b) felveszi az illetékességi területén igazolással szavazni kívánó polgárt a névjegyzékére, valamint az igazolás alapján névjegyzékre vett választópolgárok jegyzékébe („F” jelű nyomtatvány);
- c) felveszi azt az állampolgárt, aki érvényes személyazonosító igazolványa (vagy más személyazonosításra alkalmas hatósági igazolványa) és lakcímet igazoló hatósági igazolvány alapján kéri felvételét;
- d) felveszi azt a választópolgárt, akit - jogos kifogás alapján – a HVI vezetőjének döntése, vagy bírósági határozat alapján névjegyzékre kell venni;
- e) törli a névjegyzékről a nála lakóhelyét megszüntető választópolgárt, az időközben elhalálozott, illetőleg magyar állampolgárságát vagy választójogát elvesztő polgárt;
- f) törli a névjegyzékről a külképviseleti névjegyzékre felvett választópolgárt;
- g) törli a választópolgárt a névjegyzékéről, ha lakóhelyétől távol történő szavazás miatt igazolást ad ki, és felveszi őt az igazolás kiadása miatt a névjegyzékből törölt választópolgárok jegyzékébe („T” jelű nyomtatvány);
- h) törli azt a választópolgárt, aki - jogos kifogás alapján – a HVI vezetőjének döntése, vagy bírósági határozat alapján a névjegyzékből törölni kell;
- i) átvezeti a nála lakóhellyel rendelkező polgárok tekintetében a név- és a településen belüli lakcímváltozásokat.

Ha jegyzői vagy bírósági döntés alapján az érintett választópolgárt a névjegyzékre **felvették**, abból **törölték**, vagy azon adatait **helyesbítették**, erről a választópolgárnak értesítést kell küldeni.

4.3. A névjegyzék lezárása és a névjegyzék vezetése a szavazás napján

4.3.1. A névjegyzék lezárása

A HVI vezetője a szavazást megelőző nap 16 órakor a névjegyzéket az utolsó sorszám után következő sor áthúzásával lezárja, feltünteti azon a zárásig töröltek és felvettek, valamint a névjegyzéken a záraskor szereplő választópolgárok számát, továbbá aláírásával és pecsétjével hitelesíti.

Ezt követően a HVI vezetője

- a) egy példányban kitölti a „Zárólap”-ot és faxon haladéktalanul az OEVI-be vagy az ennek feladatát ellátó okmányirodába továbbítja adatrögzítésre. Az eredeti bizonylat nála marad;
- b) kitölti az „Összesítő lap” fejrészét, valamint 1-2-3. oszlopait és hét példányban lemásolja a napközbeni jelentés megküldéséhez.

A HVI vezetője a lezárt és hitelesített névjegyzéket az SZSZB elnökének adja át.

4.3.2. A névjegyzék vezetése a szavazás napján

A szavazás napján a jegyzőkönyvvezető az SZSZB döntése alapján felveszi a névjegyzékre azokat a polgárokat, akik azt igazolás alapján, illetve arra hivatkozva kérik, hogy lakóhelyük a szavazókör területén van.

Az a választópolgár, aki arra hivatkozik, hogy lakóhelye a szavazókör területén van akkor vehető fel a névjegyzékre, ha a külképviseleti névjegyzéken nem szerepel és személyazonosságát és lakcímét

- a) a lakcím igazolására felhasználható érvényes személyazonosító igazolvánnyal;
- b) érvényes személyazonosító igazolvánnyal, vagy útlevelel, vagy 2001. január 1-jét követően kiállított vezetői engedéllyel és a személyi azonosítót és a lakcímet igazoló érvényes hatósági igazolvánnyal igazolja, feltéve, hogy a névjegyzékből korábban nem törölték és a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásában nem szerepel.

(Abban az esetben, ha a választás két fordulója között a választópolgár lakcímet változtat, a második fordulóban történő szavazásra az új lakcím szerinti HVI vezetője igazolást ad ki a korábbi lakcímről.)

4.3.3 Az igazolással érkező választópolgár névjegyzékbe vétele

Az igazolás és a személyazonosságot és lakcímet igazoló a-b) pontban szereplő igazolványok egyidejű bemutatását követően kell felvenni a névjegyzékre és az „F” jelű jegyzékre azt a választópolgárt, aki a lakóhelyétől távol történő szavazásra igazolással rendelkezik. A szavazás befejezését követően a jegyzőkönyvvezető a névjegyzéket lezárja.

A HVI vezetője a névjegyzékeket és az igazolásokat a szavazás napja után a választási iratok között megőrzi, majd a megőrzési idő lejártakor azokat megsemmisíti.

A külképviseleten működő külképviseleti választási iroda a külképviseleti névjegyzéket nem módosíthatja a szavazás napján a külképviseleti névjegyzékre választópolgárt nem vehet fel.

4.4. A választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok jegyzékének vezetése

A választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok jegyzéke tartalmazza

- a település nevét,
- településen belül a szavazókör sorszámát,
- a polgár személyi azonosítóját,
- családi és utónevét,
- születési családi és utónevét,
- anyja nevét,
- születési helyét és idejét,
- lakóhelyét, ennek hiányában tartózkodási helyét,
- a választójogból kizárás okát, kezdetének és várható megszűnésének időpontját.

A jegyzék szavazókörönként – családi és utónév szerinti – abc sorrendben készül.

A HVI vezetője a közigazgatási hivataltól – a fővárosi kerületek és a Pest megyei települések a BM KH-tól – kapott jegyzéket felülvizsgálja, majd az esetleg szükséges korrekciókat a névjegyzéken átvezeti.

A nyilvántartásban bekövetkezett változásokat tartalmazó megyei/fővárosi bontású állományokat a BM KH a szavazást megelőző 5. napon hálózaton továbbítja a közigazgatási hivatalok részére, amelyek haladéktalanul elkészítik és a szavazást megelőző 3. napig a HVI-k részére átadják a változásjegyzéket.

A változásjegyzék alapján a HVI vezetője

- a) törli a jegyzékből azokat, akik választójogukat visszanyerték, és egyidejűleg felveszi őket a névjegyzék soron következő sorszáma alá;
- b) felveszi a jegyzékbe azokat, akik választójogukat elveszítették, és egyidejűleg a névjegyzékből törli őket;
- c) ha a választójogát elveszített polgárnak ezt megelőzően a lakóhelytől távol történő szavazás miatt igazolást adott ki, értesíti az illetékes jegyzőt a polgár választójogának elvesztéséről.

4.5. Igazolás kiadása, igazolással történő szavazás

Az a választópolgár, aki a szavazás napján lakóhelyétől távol kíván szavazni, a lakóhelye szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjétől igazolást kérhet. Igazolást személyesen vagy meghatalmazott útján legkésőbb a szavazást megelőző második nap 16 óráig, ajánlott levélben pedig úgy lehet kérni, hogy az a szavazást megelőző ötödik napon megérkezzen a választási irodához. Az ajánlott levélben kért igazolást postafordultával, ugyancsak ajánlott levél útján kell a választópolgár részére megküldeni.

Igazolás faxon nem kérhető és nem adható ki!

Igazolást legkésőbb a választást megelőző második nap 16 óráig lehet kiadni, fordulónként külön-külön nyomtatványon. A HVI vezetője az igazoláson feltünteti, hogy a választópolgár mely településen kíván szavazni.

A HVI vezetője – kérelemre – az igazolás alapján felveszi az igazolással szavazni kívánó polgárt a névjegyzékre, valamint az igazolás alapján névjegyzékre vett választópolgárok jegyzékébe. Törli a választópolgárt a névjegyzékről, ha igazolást ad ki. Egyidejűleg feltünteti a névjegyzéken annak a településnek a nevét, ahol a választópolgár igazolással szavazni kíván, és felveszi őt az igazolás kiadása miatt a névjegyzékből törölt választópolgárok jegyzékére.

Az igazolás alapján a névjegyzékből törölt választópolgárok jegyzékét (T), valamint az igazolás alapján a névjegyzékbe felvett választópolgárok jegyzékét (F) két példányban kell vezetni. Az 1. számú példányt a szavazást követően a szavazóköri jegyzőkönyvekkel együtt az OEVI-hez kell továbbítani, amely azokat feldolgozza.

Azok a választópolgárok, akik a választást megelőzően nem jelezték szavazási szándékukat az adott településen a helyi választási iroda vezetőjénél – előzetesen nem kérték felvételüket egy meghatározott szavazókör névjegyzékére – a szavazás napján a település bármely szavazókörébe mehetnek szavazni, és ott az igazolás és a személyazonosság megállapítására alkalmas igazolvány bemutatását követően szavazhatnak.

A szavazatszámoló bizottságnak ellenőriznie kell, hogy az igazoláson a szavazás helyeként az a település szerepel-e, ahol a szavazókör van.

Az igazolást el kell venni és a választópolgárt az igazolással szavazók „F” jelű jegyzékére is fel kell venni

Adódhat olyan helyzet, hogy a választópolgár a lakóhelyétől távol történő szavazás érdekében kért és kapott igazolást, de valamilyen okból mégsem utazott el és a lakóhelyen kíván szavazni. Ilyen esetben a szavazatszámoló bizottság az igazolást tőle elveszi és ismételten felveszi őt – a következő sorszámon – a választók névjegyzékébe. Egyidejűleg a választópolgárt a „F” jelű jegyzékbe is fel kell venni.

Érvényes igazolással rendelkező választópolgárt, ha a törvényes feltételeknek eleget tesz, nem lehet a szavazásból kizárni!

A fejezethez tartozó nyomtatványminták (megtalálhatóak a CD-n)

1. Névjegyzék *(BM rendelet 1. sz. melléklet 1. sz. minta)*
2. Értesítő *(BM rendelet 1. sz. melléklet 2. sz. minta)*
3. Kérelem a külképviseleti névjegyzékbe történő felvételhez *(BM rendelet 1. sz. melléklet 4. sz. minta)*

4. Adatlap a külképviseleti névjegyzékbe történő felvételhez *(BM rendelet 1. sz. melléklet 5. sz. minta)*
5. Kérelem a külképviseleti névjegyzékből történő törléshez és a lakcím szerinti névjegyzékbe történő visszavételhez *(BM rendelet 1. sz. melléklet 6. sz. minta)*
6. Adatlap a külképviseleti névjegyzékből történő törléshez és a lakcím szerinti névjegyzékbe történő visszavételhez *(BM rendelet 1. sz. melléklet 7. sz. minta)*
7. Kérelem a külképviseleti szavazás helyének megváltoztatásához *(BM rendelet 1. sz. melléklet 8. sz. minta)*
8. Adatlap a külképviseleti szavazás helyének megváltoztatásához *(BM rendelet 1. sz. melléklet 9. sz. minta)*
9. Adatlap a külképviseleti névjegyzékbe vett választópolgár személyi adatainak és lakcímének változásához *(BM rendelet 1. sz. melléklet 10. sz. minta)*
10. Értesítő a külképviseleti névjegyzékbe való felvételtől *(BM rendelet 1. sz. melléklet 12. sz. minta)*
11. Igazolás a lakóhelytől eltérő helyen szavazáshoz *(BM rendelet 7. sz. melléklet 1. sz. minta)*
12. Igazolás a lakcím igazolásához a második fordulóban történő szavazáshoz *(BM rendelet 7. sz. melléklet 2. sz. minta)*

4.6. Esettanulmányok

- 1) S.Z. magyar-német kettős állampolgár 2000-ben lakóhelyet létesített Sopronban, majd a lakcím megváltozásának bejelentése nélkül 2001-ben átköltözött a Somogy megyei kis településre. Az 2006. évi országgyűlési választások első fordulójának napján megjelenik a kistelepülés szavazóköreben, ahol a szavazatszámláló bizottság elkéri a személy- és lakcímazonosító okmányait. S.Z. átadja a szavazatszámláló bizottságnak német útlevelét, de közli, hogy lakcímigazolványát otthon felejtette. A szavazatszámláló bizottság tagjai már évek óta ismerik S.Z.-t, ezért akként döntenek, hogy a személyes ismeretség okán S.Z. kétség kívül beazonosítható. A szavazatszámláló bizottság döntésének meghozatalakor arra is tekintettel van, hogy S.Z. évek óta a településen lakik, valószínűleg csak a névjegyzék elkészítése során fellépő hiba miatt nem került fel a névjegyzékre, ezért felveszik oda és engedik szavazni.

Sértett-e jogszabályt a szavazatszámláló bizottság, és ha igen, akkor mely jogszabály mely rendelkezéseit? Lehet-e és milyen jogkövetkezménye annak, ha a választási forduló érvényes, de nem eredményes és valamely jelölt úgy szerezte meg az összes érvényes szavazat 15%-át, hogy eggyel kevesebb szavazattal a százalékos határt már nem érte volna el?

- 2) Az országgyűlési választásokon a választói névjegyzék közszemlére tételének időtartama lejártá után I.L. (aki svéd-magyar kettős állampolgár, és Magyarországon bejelentett lakcímmel ugyan nem, de bejelentett tartózkodási hellyel rendelkezik) kifogással él a helyi választási iroda vezetőjénél, mert nem kapott választási értesítőt és ajánlószelvényt, ezért kéri a választói névjegyzékben a hiba orvoslását. A helyi választási iroda vezetője a kifogás beérkezését követő harmadik napon elutasítja a kifogást, és erről értesíti a kifogás benyújtóját.

Helyesen járt-e el a helyi választási iroda vezetője? Döntését mire alapozhatta?

- 3) Cs.T. választópolgár a magyarországi szavazást megelőző 16. napon a helyi választási iroda vezetőjétől kéri a houstoni külképviseleti névjegyzékbe való felvételét. A helyi választási iroda vezetője megtagadja a kérelem teljesítését, mely ellen Cs.T. kifogással él. A kifogást a helyi választási iroda vezetője bírálja el, azt elutasítja és felhívja a választópolgárt, hogy postafordultával küldje meg részére az ügyvédi meghatalmazást, ellenkező esetben nem továbbítja az ügy iratait a helyi bírósághoz.

Helyesen döntött-e a helyi választási iroda vezetője és milyen indokokkal? Mely jogszabályhelyekre alapozhatta döntését? Helyesen járt-e el a helyi választási iroda vezetője?

4.7. Önellenőrző kérdések

67. Az országgyűlési képviselők választásán kik rendelkeznek választójoggal?

- az Európai Unió állampolgárai
- a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező minden nagykorú magyar állampolgár
- a Magyar Köztársaság területén letelepedett nagykorú személyek

68. Kinek nincs választójoga az országgyűlési képviselő választáson?

- aki a Magyar Köztársaság területén kívül tartózkodik
- aki bejelentett lakóhelye helyett bejelentett tartózkodási helyén tartózkodik
- aki szabadságvesztés büntetését tölti

69. Mi alapján készül a választójoggal rendelkező magyar állampolgárok névjegyzéke?

- a polgárok személyiadat- és lakcímnnyilvántartásának, valamint az anyakönyvi nyilvántartás adatai alapján
- a polgárok személyiadat- és lakcímnnyilvántartásának, valamint a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásának adatai alapján
- a polgárok személyiadat- és lakcímnnyilvántartásának, valamint a magyar állampolgárságot szerzett személyek nyilvántartása alapján

- 70. A választójoggal rendelkező polgárok névjegyzékének közszemlére tett példánya milyen adatot tartalmaz a választópolgárról?**
- családi és utónév, lakcím, névjegyzékbeli sorszám
 - névjegyzékbeli sorszám, családi és utónév, születési családi és utónév, személyi azonosító
 - családi és utónév, születési családi és utónév, lakcím, névjegyzékbeli sorszám
- 71. Milyen adatot kell feltüntetni a névjegyzéken, ha azon egy lakcímen két azonos nevű személy szerepel?**
- a választópolgár személyi igazolványának számát
 - a választópolgár születési idejét
 - a választópolgár adóazonosító jelét
- 72. A választópolgárok adatain kívül a névjegyzéken milyen más adat szerepel?**
- megye, település megnevezése, szavazókör sorszáma
 - település, országgyűlési egyéni választókerület száma, szavazókör sorszáma
 - választás, választási forduló, megye, település megnevezése, országgyűlési egyéni választókerület és szavazókör sorszáma
- 73. Mely esetben szavazhat az a polgár, aki sem érvényes lakóhellyel, sem érvényes tartózkodási hellyel nem rendelkezik?**
- ha az adott település HVI vezetőjétől írásban erre engedélyt kér
 - ha az adott településen a választás első fordulója előtt településszintű lakóhelyet létesít
 - ha a mozgóurnát kérőkről készült nyilvántartásba felvételét kéri
- 74. Hol szavazhatnak a településszintű lakóhellyel rendelkező személyek?**
- a település bármely szavazókörében
 - abban a szavazókörben, ahol a szavazás napján a névjegyzékre felvételük magukat
 - a település egy meghatározott, a HVI vezetője által kijelölt szavazókörében
- 75. Miért kell a HVI vezetőjének a BM Központi Hivatallal egyeztetnie, ha a névjegyzékbe településszintű lakóhelyet létesített személyt vett fel?**
- nem kell egyeztetnie
 - ellenőrizni kell, hogy a bejelentkezni kívánó személy szerepel-e a választójoggal nem rendelkezők nyilvántartásában
 - ellenőrizni kell, hogy a bejelentkezni kívánó személy más településen létesített-e már lakóhelyet

76. A HVI vezetőjének a névjegyzékbe vételről mikor kell értesítenie a választópolgárt?

- a. legkésőbb a szavazás napja előtti 23. napig
- b. legkésőbb a szavazás napja előtti 72. napig
- c. legkésőbb a szavazás napja előtti 58. napig

77. A HVI vezetője hányszor küld „Értesítő”-t a választópolgárnak az országgyűlési képviselő választásról?

- a. kétszer, mindkét forduló előtt
- b. egyszer, az első forduló előtt, a választók névjegyzékbe történő felvételéről
- c. egyszer sem, az „Értesítő”-t a Magyar Posta küldi meg a választópolgárnak

78. Kitől igényelheti az a választópolgár az értesítőt és ajánlószelvényt, aki nem kapta meg?

- a. nem igényelheti
- b. az okmányirodában kérhet
- c. a HVI vezetőjétől

79. Mit tehet az a választópolgár, aki az ajánlószelvény kitöltését elvétette?

- a. kijavíthatja a szelvényt
- b. a rontott szelvény leadásával egyidejűleg új ajánlószelvényt kérhet a jelölő szervezettől
- c. a rontott szelvény leadásával egyidejűleg új ajánlószelvényt kérhet a HVI vezetőjétől

80. Mikor kell a névjegyzéket közszemlére kitenni?

- a. az első forduló napja előtt hatvan nappal
- b. nem kell közszemlére tenni, mivel a két forduló között megváltozhat
- c. az első és második forduló előtti napon

81. Hány napra kell a névjegyzéket közszemlére tenni?

- a. a két forduló között folyamatosan
- b. nyolc napra
- c. mindkét forduló előtt 8 napra

82. A névjegyzékből való kihagyás illetőleg törlés és a névjegyzékbe való felvétel miatt meddig lehet kifogást benyújtani?

- a. a névjegyzék közszemlére tételétől számított 3 napon belül
- b. a névjegyzék közszemlére tételének időtartama alatt
- c. a névjegyzék közszemlére tételétől számított 15 napon belül

- 83. A névjegyzékből való kihagyás illetőleg törlés és a névjegyzékbe való felvétel miatt benyújtott kifogásról a HVI vezetője hány napon belül dönt?**
- legkésőbb a beérkezését követő napon
 - legkésőbb a beérkezését követő 3 napon belül
 - nem a HVI vezetője, hanem a TVI vezetője dönt
- 84. A HVI vezetőjének mikor kell lezárnia a névjegyzéket?**
- az első fordulót megelőző nap 16 órakor
 - szavazás napján az első szavazó jelenlétében
 - az első és második fordulót megelőző nap 16 órakor
- 85. Kinek adja át a HVI vezetője a lezárt és hitelesített névjegyzéket?**
- a jegyzőkönyvvezetőnek
 - az SZSZB elnökének
 - a TVI vezetőjének
- 86. Mit tartalmaz a személyi adatok és személyi azonosító mellett a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok jegyzéke?**
- a választójogból kizárás okát, kezdetének és várható megszűnésének időpontját
 - a polgár foglalkozását és iskolai végzettségét
 - a polgár adóazonosító jelét
- 87. Milyen sorrendben készül a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok jegyzéke?**
- a választójogból kizárás várható megszűnésének időpontja szerint
 - családi és utónév szerint abc sorrendben
 - a polgár személyi azonosítójának növekvő számsorrendjében
- 88. Milyen módon lehet kérni a választópolgárnak a külképviseleti névjegyzékre vételt?**
- csak személyesen
 - személyesen vagy ajánlott levélben
 - személyesen, ajánlott levélben, meghatalmazott útján teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazással
- 89. A külképviseleti névjegyzékbe való felvétel iránti kérelem elbírálására melyik választási szerv vezetője jogosult?**
- Országos Választási Iroda vezetője
 - külképviseleti választási iroda
 - helyi választási iroda vezetője

- 90. Hányadik napig lehet kérni a külképviseleti névjegyzékbe való felvételt;**
- a. a választás első fordulóját megelőző 23. napig
 - b. a választás első fordulóját (a magyarországi szavazás napját) megelőző 23. napig
 - c. a választás első fordulóját megelőző 16. napig
- 91. A külképviseleti névjegyzékbe való felvétel iránti kérelemről a HVI vezetője mennyi időn belül dönt?**
- a. haladéktalanul
 - b. 3 nap
 - c. 8 nap
- 92. A külképviseleti névjegyzékkel kapcsolatban mit kell tennie a külképviseleti választási irodának?**
- a. kinyomtatja
 - b. kinyomtatja és hitelesíti
 - c. kinyomtatja és hitelesíti, a változásokat átvezeti
- 93. A külképviseleti névjegyzékbe felvett választópolgár meddig terjesztheti elő a külképviseleti névjegyzékkel kapcsolatos módosítás iránti kérelmét?**
- a. a magyarországi szavazás napját megelőző napig
 - b. a magyarországi szavazás első fordulóját megelőző napig
 - c. a magyarországi szavazás első fordulóját megelőző 23. napig
- 94. Hová küldi meg a helyi választási iroda vezetője a külképviseleti névjegyzék adatait a magyarországi szavazást megelőző 15. napig?**
- a. az adatok gépi feldolgozását végző választási irodának
 - b. az Országos Választási Irodának
 - c. a közigazgatási hivatalnak
- 95. Az Országos Választási Iroda a külképviseleti névjegyzéket a külképviseleti választási irodán túl melyik választási szervnek küldi meg?**
- a. az illetékes országgyűlési egyéni választókerületi választási irodának
 - b. az illetékes területi választási bizottságnak
 - c. az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságnak
- 96. Mit tehet, az a választópolgár, aki a szavazás napján lakcímétől távol, de Magyarország területén kíván szavazni?**
- a. nem szavazhat
 - b. haza kell utaznia
 - c. a lakcíme szerinti illetékes helyi választási iroda vezetőjétől igazolást kérhet a választás első fordulóját megelőzően

- 97. Igazolás milyen módon nem adható ki?**
- faxon
 - a választópolgár meghatalmazottjának
 - ajánlott levélben
- 98. Milyen esetben kell a „T” és „F” jelű jegyzéken változást átvezetni?**
- minden, a névjegyzéket módosító ok miatt
 - csak igazolás kiadása okából
 - a választójog elvesztése vagy visszanyerése esetén
- 99. Igazolás kiadására legkésőbb meddig van lehetőség?**
- az adott választási fordulót megelőző második napon
 - a választás első fordulóját megelőző második napon
 - a választás napja előtti napon
- 100. Az ajánlott levélben kért igazolás kiadására meddig van lehetőség?**
- amennyiben a választási fordulót megelőző 5. napon megérkezik a helyi választási iroda vezetőjéhez
 - amennyiben legkésőbb a választás első fordulóját megelőző 5. napon megérkezik a lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjéhez
 - amennyiben a választás első fordulóját megelőző 8. napon megérkezik a helyi választási iroda vezetőjéhez
- 101. A levélben kért igazolást milyen módon kell megküldeni a választópolgárnak?**
- faxon
 - elsőbbségi postai küldeményként
 - tértivevénnyel ellátott postai küldeményként
- 102. Azon választópolgárok, akik előzetesen nem kérték felvételüket egy meghatározott szavazókör névjegyzékére és igazolással rendelkeznek az adott település melyik szavazókörében szavazhatnak?**
- az adott település bármely szavazókörében
 - a helyi választási iroda vezetője által kijelölt szavazókörben
 - az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság által kisorsolt szavazókörben
- 103. Az a választópolgár, aki kért és kapott igazolást, de valamilyen okból a szavazás napján mégis lakóhelyén kíván szavazni van-e rá módja?**
- igen van, a szavazatszámoló bizottság az igazolást elveszi és ismételten felveszi a választók jegyzékébe
 - nem, csak az igazolás szerinti településen szavazhat

- c. igen, ha legkésőbb a választás első fordulóját megelőző második napon jelzi a változást az igazolást kiadó helyi választási iroda vezetőjének

104. Az igazolással mit tesz a szavazatszámoló bizottság?

- a. csak megnézi és visszaadja a választópolgárnak
- b. az igazolást el kell venni a választópolgártól
- c. szabadon dönt, hogy összegyűjti vagy visszaadja a választópolgárnak

5. A JELÖLTÁLLÍTÁSSAL, A PÁRTOK, JELÖLTEK ÉS LISTÁK BEJELENTÉSÉVEL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK

5.1. A jelölő szervezet (párt) bejelentése

A választáson kizárólag pártok, azaz olyan társadalmi szervezetek indulhatnak (továbbiakban együtt: jelölő szervezetek), amelyek megfelelnek a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény rendelkezéseinek.

A választáson induló jelölő szervezeteknek a választás kitűzését követően nyilvántartásba kell vetetni magukat, **legkésőbb a legelső egyéni képviselő jelöltjük állítása előtt.**

Jelöltet csak nyilvántartásba vett jelölő szervezet állíthat. A közös jelöltet, listát állító pártoknak külön-külön kell nyilvántartásba vetetni magukat.

A jelölő szervezet bejelentésének egyes feltételei változtak, melyet az alábbiak tartalmazzák.

A bejelentést a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (továbbiakban: Ve.) 51. § (1) bekezdése szerinti választási bizottságnál kell megtenni. Azt a jelölő szervezetet, amely jelöltet vagy listát kíván állítani a **társadalmi szervezetek bírósági nyilvántartásából a választás kitűzését követően kiállított kivonat(!)** – és **nem** a jogerősítő záradékkal ellátott bírósági végzés - csatolásával kell bejelenteni az alábbiak szerint:

1. ha a jelölő szervezet **több megye**, illetőleg a főváros és valamely megye területén is jelöltet vagy listát kíván állítani, az **Országos Választási Bizottságnál**,
2. ha a jelölő szervezet **csak egy megye**, illetőleg a főváros területén, de azon belül több országgyűlési egyéni választókerületben kíván jelöltet állítani, a **területi választási bizottságnál**,
3. ha a jelölő szervezet **csak egy országgyűlési egyéni választókerületben** kíván jelöltet állítani, az **országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságnál** kell a bejelentést megtenni.

A bejelentéshez a **P1 jelű** formanyomtatvány áll rendelkezésre, melyet a kitöltési útmutató figyelembevételével, értelemszerűen kell kitölteni.

A bejelentéshez szükséges iratok átvételéről az illetékes választási iroda a párt képviselőjének igazolást ad.

A megfelelő formanyomtatványokon tett bejelentéseket a számítógépes rendszerben haladéktalanul, lehetőleg még a bejelentő jelenlétében regisztrálni kell. A számítógépes regisztráció által szolgáltatott visszaigazolás egy példányát a bejelentőnek át kell adni, illetve meg kell küldeni (levél, fax, e-mail).

A szervezet bejelentett **adatainak változásait** a **P1 jelű** formanyomtatvány ismételt kitöltésével lehet bejelenteni. A bejelentő a változtatás bejelentésekor a számítógépes regisztráción történt átvezetésről igazolást kap.

A P1 jelű formanyomtatványhoz – amennyiben kéri annak feltüntetését a szavazólapon – mellékelni kell a szervezet emblémájának fekete-fehér lenyomatát is.

A jelölő szervezet bejelentésének elfogadásáról az illetékes választási bizottság a **bejelentést követő 3 napon belül határozattal dönt**, és a nyilvántartásba vételről igazolást ad ki.

5.2. Az országgyűlési egyéni választókerületi jelölt bejelentése

Az egyéni választókerületben független jelöltek, vagy párt által állított jelöltek indulhatnak. A jelöléshez **legalább 750** választópolgár érvényes **ajánlása** szükséges.

Az ajánlószelvényt a választópolgárok az "Értesítő"-vel (kopogató cédula) együtt kapják meg legkésőbb a szavazás napját megelőző **58. napig**.

A második fordulóra választójogosulttá váló személy eltérő színű értesítőt kap, azonban ajánlószelvényt számára nem kézbesít a HVI, mivel ő az ajánlási időszakban még nem rendelkezik választójoggal.

A választópolgár az ajánlószelvényt kitölti, saját kezűleg aláírja és átadja az ajánlást gyűjtő személynek. Az ajánlás nem vonható vissza.

Ajánlani csak a lakóhely szerinti választókerületben induló jelöltet lehet. **Érvénytelen az ajánlás**, ha a választópolgár ugyanazt a jelöltet többször ajánlotta, vagy több jelöltet is ajánlott. Az előbbi esetekben a választópolgár valamennyi ajánlását figyelmen kívül kell hagyni.

Közös jelölt állítása esetén az ajánlószelvényen az adott közös jelöltet állító **valamennyi jelölő szervezet** nevét fel kell tüntetni.

Ajánlószelvényt az állampolgárok zaklatása nélkül – az alábbi kivételeken túl – bárhol lehet gyűjteni.

Nem gyűjthető ajánlószelvény:

- a munkahelyen munkaidőben vagy munkaviszonyból, illetőleg munkavégzési kötelezettség teljesítése közben;
- a fegyveres erőknél és a rendvédelmi szerveknél szolgálati viszonyban levő személytől a szolgálati helyen vagy szolgálati feladat teljesítése közben;
- tömegközlekedési eszközön;
- állami és helyi önkormányzati szervek hivatali helyiségében.

Az ajánlásért az ajánlónak vagy rá tekintettel másnak előnyt adni vagy ígérni, valamint az ajánlásért előnyt kérni, illetőleg előnyt vagy annak ígérését elfogadni tilos!

Az Országos Választási Bizottság az ajánlás és az ajánlószelvény intézményével kapcsolatban a következő állásfoglalásokat alkotta meg:

- az ajánlószelvények kitöltése tárgyában a 2/1998. (III. 14.) és a 7/2002. (II. 7.) OVB állásfoglalások;
- a jelöltek névhasználatának tárgyában a 3/1998. (III. 18.) OVB állásfoglalás;
- a minta ajánlószelvények tárgyában a 6/2002. (II. 7.) OVB állásfoglalás;
- a közös listák állításával kapcsolatos 5/1998. (IV. 1.) OVB állásfoglalás.

A fentiekben hivatkozott OVB állásfoglalások teljes szövege e fejezet végén, illetőleg a www.valasztas.hu internetes oldalon megtalálható.

A jelölteket a választást megelőző **23. napig** lehet bejelenteni az **országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságnál** (OEVB). A bejelentést az **E1 jelű** formanyomtatványon kell megtenni, mellékelve az **SZ jelű** formanyomtatványt és az ajánlószelvényeket.

A bejelentésről az OEVI a jelöltnek, illetve képviselőjének igazolást ad.

Az ajánlószelvényekről másolatot készíteni tilos.

A be nem nyújtott ajánlószelvényeket a benyújtásukra rendelkezésre álló határidő lejártát követő három napon belül meg kell semmisíteni és erről jegyzőkönyvet kell kiállítani. A jegyzőkönyvet három napon belül az OEVB-nek meg kell küldeni.

Az OEVB az összegyűjtött ajánlószelvényeket a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás, valamint a választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartása adatai felhasználásával – az OEVI támogatásával - ellenőrzi.

Az ellenőrzés kiterjed arra, hogy:

- létezik-e az ajánló választópolgár az adott személyi azonosítóval;
- egyeznek-e a választópolgár személyiadat- és lakcím nyilvántartásbeli adatai az ajánlási szelvény adataival;
- a választópolgár lakóhelye abban az egyéni választókerületben van-e, ahol jelöltet ajánlott;
- az ajánló polgár választójogosult-e;
- a választópolgár nem ajánlott-e két vagy több jelöltet is.

Az ajánlás érvényességéről az OEVB dönt. A törvény értelmében érvénytelen az ajánlás:

- a) nem a hivatalos ajánlószelvényen adtak le,
- b) nem a jogszabályban meghatározott módon és tartalommal töltötték ki az ajánlószelvényt,
- c) az ajánlási szabályok megsértésével gyűjtöttek.

Aki ugyanazt a jelöltet többször ajánlotta, illetőleg aki több jelöltet is ajánlott, annak valamennyi ajánlása érvénytelen.

Ellenőrizni kell a jelöltek választójogát is.

A jelöltek azonosítása a választási rendszerben személyi azonosítójuk (személyi számuk) segítségével történik.

A választások alkalmával a jelölt nyilvántartás a hivatalos név és cím írásmódot használja. Ha a névhasználat ügyében vitás eset fordul elő, az OEVB dönt.

Az azonos nevű jelöltek esetén a **másodikként bejelentkező jelölt** köteles gondoskodni arról, hogy – betűjelzés vagy második utónév feltüntetésével – a korábban bejelentett jelölttől megkülönböztethető legyen.

Az E1 jelű nyomtatványon független és közös jelölt esetén fel kell tüntetni annak a bankszámlának a számát, amelyre a költségvetési támogatás átutalását kéri. Párt jelöltje esetén a párt bejelentésekor megadott számlaszámra utalják a támogatást.

Bejelentéskor az **E1 jelű** formanyomtatványhoz mellékelni kell az **SZ jelű** formanyomtatványt.

Az SZ jelű nyomtatvány tartalmazza:

- a jelölt személyi adatait (családi és utónév, személyi azonosító);
- a törvényben előírt nyilatkozatát (van választójoga, a jelölést elfogadja, nincs olyan tisztsége, amely összeférhetetlen a képviselői megbízással, illetőleg megválasztása esetén arról lemond);
- hozzájárul fényképe és önéletrajza nyilvánosságra kerüléséhez;
- mellékként a jelölt életrajzát és fényképét (9x13-as méretben).

A fénykép és életrajz átadása nem kötelező, az a jelölt elhatározásától függ. A fénykép és az életrajz tájékoztatási célokat szolgál.

Az OEVB a jelölés elfogadásáról a **bejelentést követő 3 napon belül határozattal** dönt, valamint e tényről igazolást ad ki.

Az OEVI a jelöléseket azonnal számítógépes nyilvántartásba veszi.

A számítógépes nyilvántartásba felvett adatokat a jelölt, illetve képviselője ellenőrzési célból a helyszínen, illetőleg egyeztetett módon (levélben, faxon, e-mail) utólagosan megkapja.

A jelöléssel kapcsolatos **adatpótlási, javítási** igényeket az **E1 jelű** formanyomtatvány ismételt kitöltésével lehet bejelenteni. A bejelentő a változtatás bejelentésekor a számítógépes regisztráción történt átvezetésről igazolást kap.

A jelölt bejelentés határnapja jogvesztő. A határnap eltelte után hiánypótlásnak vagy a késedelem igazolásának helye nincs.

Célszerű a bejelentést a határnap lejárta előtt legalább 3-4 munkanappal korábban megtenni, mert így az esetleges hibák kijavítására, hiánypótlásra még megfelelő idő áll rendelkezésre.

5.3. A területi (megyei/fővárosi) pártlisták és jelöltjeinek bejelentése

A párt egy területi választókerületben vagy egy önálló pártlistát állíthat, vagy egyetlen közös lista állításában vehet részt.

A területi választókerületben az a párt állíthat területi listát, amely az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Vjt.) 3. sz. mellékletében meghatározott számú egyéni jelöltet állított. A területi listán állítható jelöltek száma megyénként változik, azonban a Vjt. 2. számú mellékletében meghatározott mandátumok számának háromszorosát nem haladhatja meg.

A területi pártlistát a területileg illetékes választási bizottságnál az **M1 jelű** valamint a hozzá csatolt kellő számú **M2 jelű** formanyomtatványon kell bejelenteni, **legkésőbb** a választást megelőző **20. napig**.

Ha a listáról egy jelölt kiesik, helyébe a listán soron következő lép. Jelöltet törölni a bejelentés után is lehet. Ezen kívül a bejelentett listát nem lehet módosítani (új jelölt bejelentése, a kiesett jelölt helyett más jelölt állítása, a bejelentett jelöltek sorrendjének megváltoztatása).

A bejelentésről a lista bejelentést tevő képviselője igazolást kap.

A listával kapcsolatos **adatpótlási, javítási** igényeket a **M3 jelű** formanyomtatványon kell bejelenteni. A bejelentő a változtatás bejelentésekor a számítógépes regisztráción történt átvezetésről igazolást kap.

A **M2 jelű** formanyomtatványon szereplő minden jelölthöz mellékelni kell az **SZ jelű** formanyomtatványt, amely tartalmazza a jelölt törvényben előírt nyilatkozatát, valamint életrajzát és mellékletként fényképét (9x13-as méretben).

A fénykép és életrajz átadása nem kötelező, mivel az tájékoztatási célokat szolgál.

Ha a jelölt az egyéni választókerületi bejelentéskor leadta fényképét és életrajzát ezek ismételt benyújtása szükségtelen.

A területi választókerületben azok a pártok állíthatnak közös listát, amelyek az egyéni választókerületek egynegyedében, de legalább két egyéni választókerületben (a listaállítás konkrét feltételei a Vjt. 3. sz. melléklete alapján állapíthatók meg), azonos párt-összetételben közös egyéni jelöltet állítottak. A területi listán állítható jelöltek

száma megyénként változik, azonban a jelöltek száma a Vjt. 2. számú mellékletében meghatározott mandátumok számának háromszorosát nem haladhatja meg.

A területi **közös listát a M1 jelű és M2 jelű** formanyomtatványokon kell bejelenteni, legkésőbb a választást megelőző **20. napig**.

A közös listán indított jelöltek mandátumhoz jutási sorrendjén, nevén, személyi azonosítóján (személyi szám) túlmenően azt is meg kell adni, hogy a jelöltet a közös listát állító szervezetek melyike állította.

Közös lista állítása és bejelentett adatainak módosítása **csak a listát állító szervezetek képviselői egybehangzó nyilatkozatával** lehetséges. A választási szervek a közös listával kapcsolatos ügyekben egy kijelölt személyen keresztül tartják a kapcsolatot, ezért ennek a személynek az adatait is meg kell adni a lista állításkor.

A listák bejelentésének határnapja jogvesztő. A határnap eltelte után hiánypótlásnak vagy a késedelem igazolásának helye nincs.

Célszerű, hogy a pártok a bejelentéseket a határnapok lejárta előtt legalább 3-4 munkanappal korábban tegyék meg, mert így az esetleges hibák kijavítására, hiánypótlásra még megfelelő idő áll rendelkezésre.

A területi választási iroda a jelöléseket azonnal számítógépes nyilvántartásba veszi. A számítógépes nyilvántartásba felvett adatokat a lista képviselője ellenőrzési célból a helyszínen, illetőleg egyeztetett módon (levélben, faxon, e-mail) utólagosan megkapja.

Fontos megemlíteni, hogy a közös jelöltet, listát állító szervezeteknek meg kell egyezniük abban, hogy a költségvetési támogatást mely bankszámlára kívánják utaltatni. A támogatás szervezetek közötti megosztását a szervezetek egymás közti megállapodásuknak megfelelően maguk végzik. A választási szervek ezeket az adatokat a támogatások folyósítását végző állami pénzügyi szervezetnek adják át.

A közösen egyéni jelöltet, területi listát állító jelölő szervezetek országosan egységes nyilatkozatot tehetnek a szavazatok egymás közötti felosztására. A nyilatkozat megtételéhez a **P2 jelű** formanyomtatvány áll rendelkezésre.

A nyilatkozat hatálya kiterjed a közösen nyilatkozó jelölő szervezetek valamennyi

- közös listájára kapott szavazatai felosztására az 5-10-15 %-os határ kiszámításához, továbbá
- közös jelöltjeik, listáik töredékszavazatainak megosztására a pártok országos listái között.

A nyilatkozatban meg kell jelölni, hogy a felosztás során keletkező osztási maradékot (egy vagy néhány szavazat), mely kedvezményezett párt kapja meg. A nyilatkozatot a választást megelőző **18. napig** lehet megtenni.

5.4. Országos pártlisták és jelöltjeinek bejelentése

Önálló országos pártlistát azok a pártok állíthatnak, amelyek legalább 7 területi (7 megyei, vagy 6 megyei és fővárosi) önálló pártlistát állítottak. Az országos lista állítását az OVB-nél kell bejelenteni, a választást megelőző **19. napig**.

Az országos listát az **L1 jelű** valamint a hozzá csatolt kellő számú **L2 jelű** formanyomtatványokon kell bejelenteni. A bejelentésről a lista bejelentést tevő képviselő igazolást kap. A számítógépes nyilvántartásba felvett adatokat a lista képviselője ellenőrzési célból a helyszínen, illetőleg egyeztetett módon (levélben, faxon, e-mail) utólagosan megkapja.

Az országos listán maximum 174 jelölt állítható. Ha a listáról egy jelölt kiesik, helyébe a listán soron következő lép.

A listával kapcsolatos **adatszolgáltatási, javítási** igényeket az **L3 jelű** formanyomtatványon kell bejelenteni. A bejelentő a változtatás bejelentésekor a számítógépes regisztráción történt átvezetésről igazolást kap.

Az **L2 jelű** formanyomtatvány minden kitöltött jelölt-sorához mellékelni kell az **SZ jelű** formanyomtatványt, mely tartalmazza a jelölt törvényben előírt nyilatkozatát valamint életrajzát és mellékletként fényképét (9x13-as méretben).

A fénykép és életrajz átadása nem kötelező, mivel az tájékoztatási célokat szolgál.

Lehetőség van arra is, hogy a jelölő szervezet **valamennyi egyéni és listás jelöltjének fényképét és életrajzát** központilag, az OVI-nak adja át. A maximum 20 soros életrajzokat floppy-n, a WORD 6, 7 vagy 8 verziójú változatával WIN 1250 kódkészlettel, jelöltenként külön fájlban lehet átadni. A fájl neve a jelölt személyi azonosítója (személyi száma) legyen. Ha technikai okok miatt nincs mód a 11 pozíciós fájlnevének használatára, a floppy-hoz fájl név-személyi azonosító listát kell mellékelni. A floppy-hoz mellékelni kell továbbá az életrajzokat kinyomtatva, aláírva is.

Egy párt egy önálló listát állíthat vagy egy közös lista állításában vehet részt. (A listakapcsolás szabályait az 5.5. pont tartalmazza.)

Országosan azok a pártok állíthatnak **közös pártlistát**, amelyek legalább 7 megyében vagy 6 megyében és a fővárosban közös pártlistát állítottak.

Fontos megjegyezni, hogy mind a 7 vagy több megyében pontosan **ugyanazoknak a pártoknak** kell a közös listaállításban részt venni, mint amelyek az országos közös pártlistát is állíthatják. Mindennek alapja az egyéni választókerületekben a megfelelő számban pontosan ugyanazon pártok által állított közös egyéni jelölt.

A közös listát az OVB-nél az **L1 jelű** valamint a hozzá csatolt kellő számú **L2 jelű** formanyomtatványokon kell bejelenteni, a választást megelőző **19. napig**.

A listán meg kell jelölni, hogy melyik jelöltet melyik párt állította. A bejelentést követően - a visszalépett, meghalt jelölt törlését kivéve - a lista nem módosítható.

Közös lista állítása és módosítása csak úgy fogadható el, ha a **listát állító szervezetek képviselői egybehangzón nyilatkoznak** arról. A választási szervek a közös listával kapcsolatos ügyekben egy kijelölt személyen keresztül tartják a kapcsolatot, ezért ennek a személynek az adatait is meg kell adni a lista állításkor.

A lista bejelentésének határnapja jogvesztő. A határnap eltelte után hiánypótlásnak vagy a késedelem igazolásának helye nincs.

Célszerű, hogy a pártok a bejelentéseket a határnap lejárta előtt legalább 3-4 munkanappal korábban tegyék meg, mert így az esetleges hibák kijavítására, hiánypótlásra még megfelelő idő áll rendelkezésre.

5.5. A listák kapcsolása

A területi és az országosan állított önálló pártlisták vagy közös listák kapcsolhatók. A listakapcsolást legkésőbb a választás előtt **18 nappal** kell bejelenteni területi lista esetén a területi/fővárosi választási bizottságnál, illetőleg országos lista esetén az Országos Választási Bizottságnál. Erről a pártoknak egybehangzón kell nyilatkozniuk, a bejelentő **K1 jelű** és kellő számú **K2 jelű** formanyomtatvány aláírásával.

A bejelentésről az illetékes választási iroda a listakapcsolás bejelentést tevő képviselőjének igazolást ad. A számítógépes nyilvántartásba felvett adatokat a listakapcsolás képviselője ellenőrzési célból a helyszínen, illetőleg egyeztetett módon (levélben, fax-on, e-mail) utólagosan megkapja.

A Vjt. nem tiltja a területi listakapcsolásoktól eltérő országos listakapcsolás bejelentését. Országos lista akkor is kapcsolható, ha a területi listákat az érintett pártok nem kapcsolják. Figyelemmel kell lenni arra, hogy ha az érintett pártok a területi választókerületekben listákat kapcsolják, listás töredékszavazat csak akkor juthat fel a területi kapcsolt listájukról az országos kapcsolt listára, ha a területi és országos kapcsolást pontosan ugyanazon pártok hozták létre.

A listakapcsolásnál meg kell adni, hogy mely listákat kapcsolják össze, valamint a kapcsolást alkotó taglisták sorrendjét is fel kell tüntetni. Ezen kívül meg kell adni azt a szabályt, amely szerint a kapcsolt lista által megszerzendő mandátumok megoszlanak a kapcsolásban résztvevő listák között.

A listakapcsolás bejelentésének határnapja szintén jogvesztő. A határnap eltelte után hiánypótlásnak vagy a késedelem igazolásának helye nincs.

5.6. Jogorvoslatok

A jogorvoslat témakörével bővebben a kiadvány 11. fejezete foglalkozik majd, itt csak a jelölőszervezet bejelentése, valamint a jelölt és lista állítás esetében alkalmazható jogorvoslati lehetőségekre hívjuk fel a figyelmet.

A pártok bejelentésével és a jelölt ajánlás, lista állítással kapcsolatban az illetékes választási bizottság határozatba foglalt döntést hoz. Az elsőfokú döntés ellen fellebbezés benyújtásának van helye, a másodfokú választási bizottsági döntés ellen pedig bírósági felülvizsgálat iránti kérelemmel lehet élni. Az OVB jelölő szervezet, illetőleg országos lista nyilvántartásba vételével kapcsolatos határozata ellen fellebbezésnek helye nincs, de bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet lehet benyújtani a Legfelsőbb Bírósághoz.

A fejezethez tartozó nyomtatványminták (megtalálhatóak a CD-n)

1. Jelöltet, listát állítójelölő szervezet bejelentése (P1) *(BM rendelet 2. melléklet 1. sz. minta)*
2. Nyilatkozat a jelölő szervezetek szavazatainak és töredékszavazatainak megosztásáról (P2) *(BM rendelet 2. melléklet 2. sz. minta)*
3. Egyéni képviselőjelölt bejelentése (E1) *(BM rendelet 2. melléklet 3. sz. minta)*
4. Területi lista állításának bejelentése (M1) *(BM rendelet 2. melléklet 4. sz. minta)*
5. Területi lista képviselőjelöltjeinek adatai (M2) *(BM rendelet 2. melléklet 5. sz. minta)*
6. Országos lista állításának bejelentése (L1) *(BM rendelet 2. melléklet 7. sz. minta)*
7. Országos lista képviselőjelöltjeinek adatai (L2) *(BM rendelet 2. melléklet 8. sz. minta)*
8. Országos listán szereplő jelöltek hibásan megadott adatainak javítása, kiesésének bejelentése (L3) *(BM rendelet 2. melléklet 9. sz. minta)*
9. Országos/területi listák kapcsolása (K1) *(BM rendelet 2. melléklet 10. sz. minta)*
10. Országos/területi kapcsolt listák mandátumhoz jutási sorrendje (K2) *(BM rendelet 2. melléklet 11. sz. minta)*
11. Képviselőjelöltek személyi adatlapja (SZ) *(BM rendelet 2. melléklet 12. sz. minta)*

A fejezethez hivatkozott OVB állásfoglalások (teljes szöveg megtalálható a CD-n)

- 2/1998. (III. 14.) OVB állásfoglalás az ajánlószevények kitöltéséről;
- 7/2002. (II. 7.) OVB állásfoglalás az ajánlószevények kitöltéséről;
- 3/1998. (III. 18.) OVB állásfoglalás a jelöltek névhasználatáról;
- 6/2002. (II. 7.) OVB állásfoglalás a „minta” ajánlószevényekről;
- 5/1998. (IV. 1.) OVB állásfoglalás a közös listák illetve közös jelöltek állításáról;
- 1/2002 (II. 1.) állásfoglalás a közös listák illetve közös jelöltek állításáról.

5.7. Esettanulmányok

- 1) K.J., Treff Párt Somogy megyei szervezetének elnöke a területi választási bizottsághoz fordult abból a célból, hogy a Treff Párt területi listáját bejelentse. A bejelentéshez a BM rendeletben található nyomtatványok mellett csatolta a Treff Párt 2 egyéni választókerületi jelöltjének nyilvántartásba vételéről az országgyűlési egyéni választókerületi bizottság által kiállított igazolást.

Mit vizsgál a területi választási bizottság a bejelentéssel kapcsolatban? Nyilvántartásba veszi-e a területi listát?

- 2) Egyik párt eldönti, hogy jelöltet kíván állítani a 2006. évi országgyűlési választásokon. Ennek érdekében felkeresi a megyei bíróságot, hogy állítson ki számára a társadalmi szervezetek bírósági nyilvántartásából kivonatot, mellyel igazolhatja, hogy működő pártról van szó. A bíróság 2005. november 29-én eleget tesz a kérelemnek és kiállítja a kivonatot. 2005. januárjában a köztársasági elnök kitzúzi az országgyűlési választásokat. A párt ezt követően kérelmezi jelölő szervezetként való nyilvántartásba vételét a területi választási bizottságnál, tekintettel arra, hogy kizárólag az adott megyében kíván jelöltet állítani. A területi választási bizottság megvizsgálja és elutasítja a kérelmet tekintettel arra, hogy a párt a bejelentéshez nem csatolta a társadalmi szervezetek bírósági nyilvántartásából kiállított kivonatot. A jelölő szervezet a mulasztást orvosolja és a következő napon újra benyújtja a nyilvántartásba vétel iránti kérelmét a kivonattal. A területi választási bizottság azonban újra elutasítja a kérelmet azzal, hogy a párt által csatolt kivonatban szereplő rövidített név („JOBBI PÁRT MINT A TÖBBI”) sérti a jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőséget, mert a név magában foglalja a többi párt lekicsinylését is.

Helyesen döntött és járt-e el területi választási bizottság? Ha nem, akkor mely esetben nem a jogszabályoknak megfelelően döntött? Hogy dönt az Országos Választási Bizottság a döntés elleni kifogás esetén?

- 3) Treff Párt ajánlószevényeket gyűjt az országgyűlési képviselőválasztáson. Z.K. választópolgár átadja kitöltött ajánlószevényét a párt részére, majd később rájön, hogy annak kitöltését elrontotta. Z.K. visszakapja ajánlószevényét, melyen személyi azonosítójának utolsó négy számát kijavítja, majd a javítást szignálja és az ajánlószevényt ismét átadja a párt képviselője részére. A választópolgár adatainak ellenőrzése során az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság észleli a javítás és szignálás tényét, továbbá azt, hogy a választópolgár házszámában apró hibát vétett (5. házszám helyett 7.-et írt).

Miként ítéli meg az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság az ajánlószevényt? Milyen indokokkal támasztja alá döntését?

5.8. Önellenőrző kérdések

105. Mikortól lehet bejelenteni a választáson indulni kívánó pártot az illetékes választási bizottságnál?

- a. bármikor
- b. a választás első fordulóját megelőző 72. naptól
- c. a választás kitűzését követően

106. Ha a jelölő szervezet több megye, illetőleg a főváros és valamely megye területén is jelöltet vagy listát kíván állítani hol kell bejelentkeznie?

- a. minden esetben illetékes területi választási irodánál
- b. az Országos Választási Bizottságnál
- c. minden esetben illetékes területi és országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságnál

107. Milyen iratokat kell kötelezően benyújtani az illetékes választási bizottsághoz a nyilvántartásba vételhez?

- a. a jelölő szervezet bírósági nyilvántartásba vételéről szóló végzésének eredeti jogerősítő záradékkal ellátott példányát
- b. a jelölő szervezetnek a társadalmi szervezetek bírósági nyilvántartásából a választás kitűzését követően kiállított kivonatát és a P1 nyomtatvány kitöltött és aláírt példányát
- c. a jelölő szervezet bírósági nyilvántartásba vételéről szóló végzésének jogerősítő záradékkal ellátott hitelesített példányát és a P1 nyomtatvány kitöltött és aláírt példányát

108. Az illetékes választási bizottság a nyilvántartásba vétellel, illetőleg a jelölt és listabejelentéssel kapcsolatban milyen irato(kat)t állít ki?

- a. igazolást
- b. határozatot
- c. igazolást és határozatot

109. A nyilvántartásba vételről mennyi időn belül dönt az illetékes választási bizottság?

- a. a bejelentést követő három napon belül
- b. a bejelentést követően haladéktalanul
- c. a bejelentést követő öt napon belül

110. Milyen társadalmi szervezet kérheti nyilvántartásba vételét az országgyűlési választásokon?

- a. minden bíróságon bejegyzett társadalmi szervezet
- b. egyesületek és politikai pártok
- c. csak a politikai pártként bíróságon bejegyzett társadalmi szervezet

111. Mikor kapják meg a választópolgárok az ajánlószelvényt?

- a. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 58. napig
- b. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 23. napig
- c. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 20. napig

112. Melyik állítás nem igaz? Nem gyűjthető ajánlószelvény:

- a. a fegyveres erőknél és a rendvédelmi szerveknél szolgálati viszonyban levő személytől a szolgálati helyen vagy szolgálati feladat teljesítése közben
- b. választási gyűlésen
- c. tömegközlekedési eszközön
- d. állami és helyi önkormányzati szervek hivatali helyiségében

113. Meddig lehet az egyéni választókerületi jelölteket bejelenteni?

- a. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 58. napig
- b. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 23. napig
- c. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 20. napig

114. Melyik állítás nem igaz?

- a. A választások alkalmával a jelölt-nyilvántartás a hivatalos név és cím írásmódot használja
- b. Az azonos nevű jelöltek esetén mindegyikük köteles nevét jelzéssel kiegészíteni
- c. A jelöltek azonosítása a választási rendszerben személyi azonosítójuk segítségével történik

- 115. Mely formanyomtatvány(oka)t kell mellékelni a jelölt bejelentésekor?**
- Az E1 jelű formanyomtatványt
 - Az SZ jelű formanyomtatványt
 - Az E1 és az SZ jelű formanyomtatványt
- 116. Hogyan lehet a jelöléssel kapcsolatos adatpótlási, javítási igényeket bejelenteni?**
- Nincs lehetőség adatpótlásra, javításra
 - Az E1 jelű formanyomtatvány ismételt kitöltésével
 - Szóbeli bejelentés útján, vagy ajánlott levélben
- 117. Meddig lehet a területi listát bejelenteni?**
- Legkésőbb a szavazás napját megelőző 23. napig
 - Legkésőbb a szavazás napját megelőző 20. napig
 - Legkésőbb a szavazás napját megelőző 19. napig
- 118. Hogyan lehet a listával kapcsolatos adatpótlási, javítási igényeket bejelenteni?**
- Nincs lehetőség adatpótlásra, javításra
 - Az M3 jelű formanyomtatvány ismételt kitöltésével
 - Telefonon
- 119. Meddig lehet az országos listát bejelenteni?**
- Legkésőbb a szavazás napját megelőző 23. napig
 - Legkésőbb a szavazás napját megelőző 20. napig
 - Legkésőbb a szavazás napját megelőző 19. napig
- 120. Hány jelölt állítható az országos listán?**
- Legfeljebb 174
 - Legfeljebb 150
 - Legfeljebb 56
- 121. Meddig kell döntenie az illetékes választási bizottságnak a jelölt, illetőleg lista nyilvántartásba vételéről?**
- a bejelentést követő 8 napon belül
 - a bejelentést követő 3 napon belül
 - a bejelentést követő 6 napon belül
- 122. Mikor érvénytelen az ajánlás?**
- ha nem a hivatalos ajánlószevényen adták le
 - ha egyéni véleményt is írtak az ajánlószevényre
 - ha a jelölt nem személyesen gyűjtötte össze az ajánlásokat

123. Meddig kell ellenőrizni a független jelölt, jelölő szervezet által leadott ajánlászervényeket?

- a. az ajánlászervények benyújtását követő 3 napon belül
- b. az ajánlászervények benyújtását követő 5 napon belül
- c. az ajánlászervények benyújtását követő 8 napon belül

6. A VÁLASZTÁS INFORMATIKAI TÁMOGATÁSA

Hazánkban, 1990 óta az informatikai rendszerek, a választási események teljes folyamatának nélkülözhetetlen eszközét jelentik.

A körzetesítéstől, a névjegyzék készítésétől, az egyéni jelöltek, pártok, listák adatainak központi adatbázisban történő nyilvántartásán keresztül, a hivatalos eredmény megállapításának támogatásáig minden munkafolyamatot informatikai erőforrások segítenek.

A választást támogató rendszereket döntően a meglévő erőforrásokra, így az okmányirodai-hálózatra tervezzük, melynek lényegi jellemzője, hogy teljes mértékben megfelelnek az Internet/intranetes megoldásoknak.

Új elemként jelenik meg, hogy a választások előkészítésére és lebonyolítására az anyakönyvi célra létrehozott hálózatot is igénybe vesszük. Ezzel további 1800 számítógépes munkahellyel bővül a hálózatos kapcsolat. A választások alatt így több mint 2000 polgármesteri hivattal van közvetlen összeköttetésünk.

A korábbi választások tapasztalatai, egyben ékes bizonyítékai az informatikai támogatás létjogosultságának. Az okmányirodai-, az anyakönyvi hálózat használata, valamint az alkalmazások integrált kialakítása biztosítja a kitűzött célok megvalósulását, melyek az alábbiakban foglalhatóak össze:

- az átláthatóság, nyilvánosság elvének maradéktalan teljesítése,
- a teljes korrektség és szakszerűség,
- folyamatos, nulla hibával történő üzemelés,
- a hivatalos eredmény megállapításának támogatása,
- a választás tisztaságának megőrzése, a választási alapelvek érvényesülése,
- a választási szervek, a média, és a választópolgárok folyamatos tájékoztatása
- az informatikai tudomány fejlődésének követése.

Az okmányirodai informatikai rendszerek három rétegű alkalmazások. A választási rendszerek is így épülnek fel.

- helyi szinten vékony kliens dolgozik (Microsoft Explorer),
- a központban applikációs szerverek végzik a feldolgozásokat,
- az adatbázisokat külön adatbázis szerverek kezelik.

A háromrétegű architektúra mellett célszerűségi okokból más megoldások is alkalmazásra kerültek, főként a választójoggal nem rendelkezők nyilvántartása (NESZA), a névjegyzék-készítő rendszereknél.

A rendszerek fejlesztésénél használt megoldások, valamint a megfelelő infrastrukturális háttér együttesen biztosítják, hogy a választási rendszerek üzembiztos feltételek mellett, megfelelő védelemmel, és kellő tartalékokkal rendelkező környezetben üzemelhetnek.

A következőkben a választást támogató főbb informatikai rendszerek leglényegesebb funkcióit ismertetjük. A később ismertetésre kerülő rendszereken túl még számos, kisebb rendszer üzemel, és biztosítja a tájékoztatási, vezetési és más, speciális igények kielégítését, mint például a közszolgálati televíziók adástámogató rendszere, a választástörténeti adatbázis, a logisztikai rendszer, a pénzügyi információs rendszer, valamint a belső ügyviteli rendszer.

6.1. A körzetesítést, névjegyzék-készítést és kezelést, valamint a választójoggal nem rendelkezők nyilvántartását kezelő rendszer

A választás kitűzését követően a Személyiadat- és Lakcímnnyilvántartás (SZL) adatai és a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok (NESZA) nyilvántartása alapján, szavazóköriként elkészül a választójoggal rendelkező polgárok névjegyzéke, melyet, ezt követően folyamatosan aktualizálnak.

A választói névjegyzéket és az értesítőszelvényeket a helyi önkormányzatok vagy a közigazgatási hivatalok vagy a BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatala állítják elő.

A rendszer lehetőséget biztosít arra, hogy a névjegyzéket, a választás második fordulójára nagykorúvá váló állampolgárok adataival aktualizálni lehessen.

Az elkészült névjegyzéket a választásokon indulók megvásárolhatják.

6.2. A jelöltajánlást ellenőrző rendszer

A jelöltajánlást ellenőrző rendszer rögzíti a jelöltek által benyújtott ajánlószelvények adatait, valamint számítógéppel támogatott ellenőrzést végez. Az adatok ellenőrzése, az SZL valamint a NESZA adatainak közvetlen elérése, az okmányrendszer kibővített hálózatán keresztül történik. A rendszer szolgáltatja a választási bizottságok döntéseikhez szükséges ellenőrző listákat és statisztikai adatokat is.

6.3. A választás előkészítő rendszer és a nyomdai adatküldést és fogadást támogató rendszer

A választáson induló egyéni jelöltek, pártok és listák adatainak a központi adatbázisban történő nyilvántartása a Választás Előkészítő Rendszer (VER) feladata. A VER továbbá naprakész adatszolgáltatást biztosít a választási szervek részére, elvégzi az adatátadást a Tájékoztató Rendszer felé, statisztikai kimutatásokat és eseti adatszolgáltatást készít, valamint kezeli a külképviseleteken szavazók névjegyzékét is.

Adatokat szolgáltat az Országos Választási Bizottság (OVB) és a Pénzügyminisztérium részére a pártok és független jelöltek pénzügyi támogatásával kapcsolatos feladataik elvégzéséhez.

A jelöltállítási időszakban követi a hiánypótlásokat, jogorvoslatokat, valamint támogatja az adatellenőrzést.

A jelöltajánlás lezárása után, zártüzemű rendszerben átadja a szavazólapok gyártásához szükséges adatokat a nyomda részére.

A számítógépes rendszer a választási bizottságok részére jóváhagyás végett, elektronikus formában eljuttatja a szavazólapok képét, valamint adatokat szolgáltat a szavazatösszesítési adatbázis megalapozásához.

A VER továbbítja a külképviseletek részére a külképviseleti névjegyzékeket és a szavazólapok képét is, melyeket a külképviseletek helyben nyomtatnak ki.

6.4. Az előzetes szavazatösszesítő rendszer

A választást megelőző nap lezárják a névjegyzékeket, az adatok bekerülnek a választási adatbázisba.

A szavazás napján a szavazókörök hat alkalommal jelentik az addig megjelent választópolgárok számát. A jelentések eredményét az informatikai rendszer összesíti. E rendszernek további feladata a rendkívüli események tartalmának választási központba történő továbbítása is.

A szavazókörökben az első számlálás eredményéről kiállított adatlapokat a helyi választási irodához továbbítják, ahol azonnal feldolgozzák azokat. Így a Választási Központban az országos adatok rövid időn belül rendelkezésre állnak. A szavazatösszesítő rendszer kiértékeli a választás eredményeit, és azokat 3-5 percenként átadja a tájékoztató rendszernek. Tekintettel arra, hogy az adatlapot a szavazatszámláló bizottság döntése előtt állítják ki, azon még szerepelhetnek a bizottság által vitatott szavazatok is. Az így előállított eredmény, nem hivatalos, előzetes tájékoztató adatként kezelendő.

A külképviseleti szavazás miatt, a választás II. fordulónapján csak részeredmény állítható elő, mivel a külképviseleti választásról érkező szavazatokat, itthon, 4-6 nap múlva számlálják meg.

Az előzetes eredményekből 4+1 nyelvű gyors kiadvány készül, valamint ezek az adatok a választást követő nap CD-n is hozzáférhetőek. Az előzetes szavazatösszesítő rendszer készíti el adatbázisából az Országos Választási Iroda jelentését is.

6.5. A végleges szavazatösszesítő rendszer

Az informatikai rendszer a választási bizottságok eredmény megállapító döntéseit megelőző adminisztrációs feladatok ellátásában kap szerepet. Feldolgozza a szavazóköri jegyzőkönyveket, melyeket ezt követően tételesen összevetnek a számítógépbe bevitt adatokkal. Az informatikai rendszer követi a jogorvoslati eseményeket, adatokat szolgáltat a területi listák %-os határainak megállapításához, végzi a mandátumok kiosztásához szükséges számításokat, s mindezt átadja a választási bizottságoknak. Ez utóbbi munkát a II. forduló után megosztva végzi, mivel a külképviseleteken leadott szavazatok miatt, a választás hivatalos eredményéről szóló bizottsági döntések, a választást követően csak kb. egy héttel később születnek meg.

A rendszer képes a számított és manuálisan összesített adatok közötti eltérések kezelésére is, előkészíti az OVB jelentését az Országgyűlés számára, valamint az általa kezelt adatokat átadja a különböző támogató és kiadványt készítő rendszerek számára.

6.6. A választási visszaélések valószínűségét jelző rendszer

A statisztikai elemzések mellett a rendszer biztosítja az igazolással szavazók adatainak, valamint az igazolások kiadási adatainak rögzítését. A rögzített adatok ellenőrzésével és összevetésével lehetőség van az esetlegesen elkövetett csalások felderítésére. A rendszer a szavazat összesítési adatbázis több szempont szerinti vizsgálata révén nyújt segítséget a visszaélés gyanús esetek megkereséséhez mind az előzetes, mind a végleges eredmények tekintetében. A kapott adatok elemzése után az illetékes választási szervek megtehetik a szükséges intézkedéseket.

6.7. A fő választási folyamatok és az informatikai infrastruktúra

A 2006. évi országgyűlési képviselő választás az első választás, amikor minden településen – kistelepülések esetében azok székhelyén – helyben azonnal be tudjuk vinni az adatokat a számítógépes rendszerbe.

Körzetesítés és névjegyzék készítés folyamán mindazok a gépek használhatók, amelyekből a SZL adatbázis elérhető.

Jelölt ajánlás ellenőrzése folyamán a feladatok mind az okmányirodai hálózaton lévő gépeken, mind pedig azokon a gépeken végrehajthatók, amelyek nem csatlakoznak közvetlenül az okmányhálózathoz, de a népesség-nyilvántartási adatokat elérik.

A választásokon résztvevő pártok, jelöltek és listák rögzítésére az okmányirodai hálózat szolgál.

Szavazásnap feladatok, napközben a szavazóköri megjelentekről készülő rendszeres jelentés, illetve az esetleges rendkívüli eseményekről szóló jelentések, majd pedig a szavazóköri zárása után az adatlapok és jegyzőkönyvek rögzítése és továbbítása a központi rendszer felé, megegyeznek a régebbi választásokon megszokott feladatokkal. A feldolgozásba az említett okmányirodákon kívül, további 1800 település is bekapcsolódik.

6.8. A tájékoztató rendszerek

A tájékoztató rendszer a választás teljes folyamata során - az egyes szakaszok és események sajátosságainak megfelelő formában, tartalommal és gyakorisággal - biztosítja a választási szervek, a polgárok, a média és a pártok informálását intranetes és/vagy internetes hozzáféréssel, szabványos adatállomány átadással.

A választási fordulók megelőző és követő napokon a hazai és nemzetközi érdeklődők, a sajtó és pártok képviselői számára a Belügyminisztérium Duna Palotában üzemelő rendszer biztosítja a személyes tájékozódás lehetőségét, valamint az intranet/internetes tájékoztató rendszer kivetítős változata segíti a tájékoztatást.

Elkülönített, demilitarizált zónában lévő szerveren van elhelyezve az a kommunikációs felület, amely az adatállományokat az adatigénnyel jelentkező szolgáltatók számára átadja.

6.8.1. Internetes Információs Rendszer

Az Országos Választási Iroda Internetre kikerülő tájékoztatója, kizárólag politika- és pártsemleges információkat tartalmaz. A Tájékoztató rendszer magyarul és szűkített tartalommal angolul egyaránt olvasható lesz.

Az internetes információs rendszer biztosítja, az országgyűlési képviselő választás előkészítése és lebonyolítása alatt, a nagyközönség, a választási szakapparátus, a pártok és a médiák tájékoztatását. Az információk megjelenítésénél a gyorsaság és a közérthetőség dominál, de nem elhanyagolhatóak a bemutatás esztétikai és formai kellékei sem.

Az internetes tájékoztató rendszer információtartalma lefedi az országgyűlési képviselő jogi- választás igazgatási-, és informatikai előkészítése és lebonyolítása során keletkezett dokumentumok tartalmát, valamint a választás eredmény adatait.

Az internetes felületről nemcsak egyszerű adatok (eredmény jegyzőkönyvek), hanem megfelelő szempontok szerinti, valamint a korábbi választások adataival történő összehasonlító elemzések is lekérhetők.

A szolgáltatás magyarul, elérhető a **www.valasztas.hu**, és szűkített tartalommal angolul **www.election.hu** internetes címeiken.

Az Interneten előforduló esetleges torlódások elkerülése érdekében – a lista és jelölt állítás kezdetétől – VIP szolgáltatást indítunk.

A szolgáltatás lényege, a választási információk átlagosnál gyorsabb, akadálymentes hozzáférhetőségének biztosítása. Információ tartalma minden részletében megegyezik a Világhálóra kikerülő tájékoztatás tartalmával.

A VIP szolgáltatás a 2006. évi országgyűlési képviseléválasztáson jelöltet állító minden párt, a hírügynökségek, a Budapesten akkreditált diplomáciai testületek, a kereskedelmi televíziós csatornák és az országos napilapok számára elérhető.

Weblapjaink kiemelkedő szolgáltatása a dinamikus adatok közlése, melyek folyamatos információt nyújtanak a jelölt és listaállítás helyzetéről a választás napján, a szavazáson megjelent szavazópolgárok számának alakulásáról, majd a választás estjén, tájékoztató adatokat közölnek a szavazatszámolás éppen aktuális állásáról, előzetes eredményről. Így az Internet szolgáltatás két fő területre koncentrál:

- az országgyűlési képviseléválasztásokról szóló általános tájékoztatásra, és
- az aktuális választási eseményekre, eredményekre.

6.8.1.1 Az országgyűlési képviselőválasztásokról szóló általános tájékoztató, Internet statikus oldalak

Az Interneten megjelenő statikus oldalak legfontosabb szerkezeti elemei az alábbiakban foglalhatók össze:

Jog: A szekció tartalmazza azokat a jogszabályokat, határozatokat, döntéseket, amelyek a választásokkal kapcsolatosan az állampolgárok, valamint a választási szakapparátus számára eligazítást nyújtanak.

Megtalálhatóak benne a hatályos törvények, rendeletek, intézkedések.

OVB: A szekció tartalmazza az Országos Választási Bizottság határozatait, állásfoglalásait, a közérdekű egyedi döntéseket; az OVB feladatkörét; tagjainak felsorolását.

Információ: A szekció népszerűsítő formában tartalmazza a választással kapcsolatos általános célú, tájékoztató jellegű dokumentumokat, információkat:

- a különböző események fogalmi rendszerét,
- az aktuális esemény konkrét dokumentumainak (szavazólap, kopogtatócédula, stb.) bemutatását,
- többnyelvű (magyar, angol, német, francia) választási szótárt;
- Választási füzetek
- Gyakran ismétlődő kérdések
- Fogalmak, dokumentumok
- Választókerületi információk
- Rövidítések jegyzéke

Választókerületek: Térképi és szöveges információk segítségével mutatja be az egyéni és területi választókerületek elhelyezkedését, a hozzájuk tartozó településeket.

Választási Naptár: A választási naptár feladata, hogy grafikai támogatással jelenítse meg az egyes választási eljáráshoz tartozó eseményeket, láthatóvá téve azok sorrendiségét.

A HTML lapok naptári napokra lebontva tartalmazzák azon határnapokat és tevékenységeket, amelyek a választásokkal kapcsolatosak.

Előző választások: A szekció tartalmazza a korábbi választások, népszavazások információit. Hozzáférést biztosít a Választástörténeti Adatbázis adataihoz (1990-1998). 1997-től napjainkig részletesen tartalmazza az Internet alapú tájékoztató rendszer archív adatait.

6.8.1.2. Az aktuális választási események, eredmények

Az országgyűlési képviselő választás kitűzésétől a választás végleges, hivatalos eredményének megszületéséig az Internetes tájékoztatás tartalma az éppen aktuális eseményekhez igazodik.

A tájékoztatás a választókerületi-szavazóköri struktúra megjelenítésével indul, majd kibővül a pártok egyéni jelöltek, listák nyilvántartásba vételét nyomon követő tájékoztatással. A választási forduló napján a megjelentek számáról és az esetleges rendkívüli eseményekről adunk tájékoztatást, majd a szavazókörök 19 órai bezárása után az előzetes szavazatösszesítés eseményei követhetők nyomon.

Végül a forduló/választás hivatalos eredményének megállapítását követően - mely tartalmazza a külképviseleteken leadott szavazatok számát is -, az előzetes eredményeket felváltják a végleges eredmények. A választási WEB-en ezek az információk is késedelem nélkül tanulmányozhatóak lesznek.

6.8.2. Közszolgálati televíziók

Az Országos Választási Iroda (OVI) törvényben előírt feladatának részeként, a választási fordulók alkalmával, a közszolgálati televíziókkal együttműködést alakít ki. Az együttműködés keretein belül az OVI a választási adatokat az internetes nyilvánosságra hozatallal szinkronban átadja az MTV illetve a Duna TV számára. Átadja továbbá, azokat az adásba kerülő templeteket generáló RealTime adást támogató rendszereket is, melyek a szakértők, műsorvezetők munkáját segíti.

6.8.3. Kiadványok

Az informatikai rendszer támogatásával az OVI a választási adatokból, előzetes gyorsjelentést, majd a külképviseleteken leadott szavazatok összeszámlálását, valamint a bizottsági döntések meghozatalát követően hivatalos eredmény füzetet készít, és a különböző kiadványokat elektronikus formában, CD-n is megjelenteti.

6.9. Választás Ügyviteli Rendszer

A Választási Ügyviteli Rendszer (VÜR) a választásokkal kapcsolatos ügyviteli feladatok ellátására, szervezésére, a választási szervek közötti kommunikáció lebonyolítására szolgál, felhasználva a mai modern informatikai eszközöket és az okmányirodák között kiépített zárt számítógépes hálózat adta lehetőségeket. A fent leírtakból következően a rendszerbe bejelentkezni, és azt használni csak az erre jogosultságot kapott számítógépek és felhasználók képesek.

A rendszer elsődleges célja informatikai kommunikációs csatorna működtetése az országos-, a területi-, illetve a helyi választási szervek között. Ezen csatorna **elektronikus levelezési**, illetve úgynevezett **fórum** lehetőséget kínál a regisztráltak számára, amely utóbbi témakörökre osztva a hozzászólók véleményét, segítségkérését teszi lehetővé az üzenő táblákéhoz hasonlóan.

A rendszer továbbá adatbázisként is üzemel, mely tartalmazza a választási irodák adatait területi rendszerbe foglalva, megjelölve a választási iroda tagjának nevét, címét,

telefonszámát, faxszámát illetve email elérhetőségét is. További adatok találhatóak a rendszer üzembe helyezése óta lefolyt választások archív anyagaiból, valamint a különféle választásokkal kapcsolatos - pl. választási jegyzőkönyvek kivonatai - egyéb adatokról is. A Jog- és dokumentumtárban a felhasználó számára fontos jogszabályok, a rendszer kezelésével vagy a választási folyamatokkal kapcsolatos egyéb elektronikus anyagok találhatóak. Az ügyviteli rendszerben elérhető választási naptárban a határidők és határnapokról, valamint egyéb a választásokkal kapcsolatos eseményekről, időpontokról, helyszínekről olvasható rövid tájékoztatás.

Help Desk menüpont alatt megtalálhatóak a különböző választásokkal foglalkozó egyéb rendszerek-, a hálózat-, valamint a projektek felelősei, akik segítséget nyújtanak a rendszer felhasználóinak esetlegesen felmerülő problémáival kapcsolatosan.

6.10. Minőségellenőrzés

Az integrált informatikai rendszer hibamentes működése a választási folyamat egyik kritikus tényezője, ezért az OVI valamint a BM KH a minőségellenőrzésre egy párhuzamos rendszert épített ki. A minőségellenőrzés a labortesztektől kezdődően a nagy országos próbákig végig követi a teljes folyamatot.

6.11. Önellenőrző kérdések

124. Az általános választások informatikai rendszerei melyik évtől kezdve fedik le a teljes választási esemény folyamatát?

- d. 1989
- e. 1990
- f. 1994

125. Jelölje be a helyes állítást!

- a. Minden munkafolyamatot informatikai erőforrások segítenek. A körzetesítéstől, a névjegyzék készítésétől, az egyéni jelöltek, pártok, listák adatainak központi adatbázisban történő nyilvántartásán keresztül, az eredmény megállapításának támogatásáig.
- b. Minden munkafolyamatot informatikai erőforrások segítenek. A körzetesítéstől, a névjegyzék készítésétől, az egyéni jelöltek, pártok, listák adatainak központi adatbázisban történő nyilvántartásán keresztül, a hivatalos eredmény megállapításáig.
- c. Minden munkafolyamatot informatikai erőforrások segítenek. A körzetesítéstől, a névjegyzék készítésétől, az egyéni jelöltek, pártok, listák adatainak központi adatbázisban történő nyilvántartásán keresztül, a hivatalos eredmény megállapításának támogatásáig.

126. Melyik válaszlehetőséggel helyes kiegészíteni a következő mondatot?

A választások előkészítésére és lebonyolítására igénybe vesszük.....

- a. az anyakönyvi célra létrehozott hálózatot.
- b. az okmányirodai és ügyfélkapu célra létrehozott hálózatot egyaránt.
- c. az okmányirodai és anyakönyvi célra létrehozott hálózatot egyaránt.

127. Válassza ki a helyes állítást!

- a. A választások alatt több mint 1800 polgármesteri hivatallal van közvetlen összeköttetésünk.
- b. A választások alatt több mint 2000 polgármesteri hivatallal van közvetlen összeköttetésünk.
- g. A választások alatt több mint 3500 polgármesteri hivatallal van közvetlen összeköttetésünk.

128. Válassza ki a helyes állítást!

- a. A választások alatt további 1800 hálózatos munkahellyel bővül a hálózatos kapcsolat.
- b. A választások alatt további 2000 hálózatos munkahellyel bővül a hálózatos kapcsolat.
- c. A választások alatt további 3500 hálózatos munkahellyel bővül a hálózatos kapcsolat.

129. Válassza ki a helytelen állítást!

Az okmányirodai- és anyakönyvi hálózat használata, valamint az alkalmazások integrált kialakítása többek között biztosítja az alábbi célok megvalósulását:

- a. – az átláthatóság, nyilvánosság elvének maradéktalan teljesítése,
– a hivatalos eredmény megállapításának támogatása,
– a választás tisztaságának megőrzése, a választási alapelvek érvényesülése,
– az informatikai tudomány fejlesztését.
- b. – a teljes korrektség és szakszerűség,
– folyamatos, nulla hibával történő üzemelés,
– a választási szervek, a média, és a választópolgárok folyamatos tájékoztatása
– az informatikai tudomány fejlődésének követése.
- c. – az átláthatóság, nyilvánosság elvének maradéktalan teljesítése,
– a teljes korrektség és szakszerűség,
– a hivatalos eredmény megállapításának támogatása,
– a választás tisztaságának megőrzése, a választási alapelvek érvényesülése,

130. Válassza ki a helyes állítást!

- a. Az okmányirodai informatikai rendszerek három rétegű alkalmazások, de a választási rendszerek a feldolgozást nem központi szerveren végzik.
- b. Az adatbázisokat külön adatbázis szerverek kezelik
- c. Az adatbázisokat helyi szinten tartják karban és a kiszámított eredményt küldik a Web-szerverre.

131. Válassza ki a helyes állítást!

- a. A NESZA rendszer, a szavazat összesítésnél kap szerepet, mivel a le nem adott szavazatokat statisztikázza.
- b. A NESZA nyilvántartás, a névjegyzék-készítő rendszerrel alkalmazásra kerül.
- c. A választójoggal nem rendelkezők nyilvántartása csak a jelölt állításnál alkalmazható.

132. Válassza ki a helytelen állítást!

- a. A választás kitűzését követően az SZL adatai és a NESZA nyilvántartása alapján, szavazókörönként elkészül a választójoggal rendelkező polgárok névjegyzéke, melyet a választás megkezdéséig két alkalommal aktualizálnak.
- b. A választás kitűzését követően elkészül a választójoggal rendelkező polgárok névjegyzéke, melyet, ezt követően folyamatosan aktualizálnak.
- c. A választás kitűzését követően a Személyiadat- és Lakcímnnyilvántartás (SZL) adatai és a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok (NESZA) nyilvántartása alapján, szavazókörönként elkészül a választójoggal rendelkező polgárok névjegyzéke.

133. Jelölje be azt a választ, amellyel kiegészítve a mondat hiányzó részét, a helyes megoldást kapjuk!

A rendszer lehetőséget biztosít arra, hogy a, a választás második fordulójára nagykorúvá váló állampolgárok adataival aktualizálni lehessen.

- a. a jelöltek listáját
- b. névjegyzéket
- c. a választójoggal nem rendelkezők nyilvántartását

134. Válassza ki a helyes állítást!

- a. A jelöltajánlást ellenőrző rendszer szolgáltatja az Országos Választási Iroda döntéseihez szükséges ellenőrző listákat és statisztikai adatokat is.
- b. Az informatikai rendszer szolgáltatja a választási bizottságok döntéseihez szükséges ellenőrző listákat és statisztikai adatokat is.
- c. Az informatikai rendszer szolgáltatja a választási irodák döntéseihez szükséges ellenőrző listákat és statisztikai adatokat is.

135. Egészítse ki az állítást a helyes megoldás kiválasztásával!

A választáson induló egyéni jelöltek, pártok és listák adatainak a központi adatbázisban történő nyilvántartása afeladata.

- a. A választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásának
- b. Választás Előkészítő Rendszer
- c. Országos Választási Bizottság

136. Válassza ki a helyes állítást!

- a. A VER adatokat szolgáltat a pártok részére a pártok és független jelöltek pénzügyi támogatásával kapcsolatos feladataik elvégzéséhez.
- b. A VER adatokat szolgáltat az Országos Választási Bizottság és a Pénzügyminisztérium részére a pártok és független jelöltek pénzügyi támogatásával kapcsolatos feladataik elvégzéséhez.
- c. A VER adatokat szolgáltat a Kincstár részére a pártok és független jelöltek pénzügyi támogatásával kapcsolatos feladataik elvégzéséhez.

137. Egészítse ki az állítást a helyes megoldás kiválasztásával!

A jelöltállítási időszakban a VER követi, valamint támogatja az adatellenőrzést.

- a. a hiánypótlásokat, jogorvoslatokat
- b. az OVB határozatait
- c. a nyilvántartást

138. Egészítse ki az állítást a helyes megoldás kiválasztásával!

A VER jelöltajánlás lezárása után, zártüzemű rendszerben átadja a szavazólapok gyártásához szükséges adatokat részére.

- a. a BM. Központi Hivatal
- b. a nyomda
- c. az önkormányzatok

139. Válassza ki a helyes állítást!

- a. A külképviseltek a külképviseltek névjegyzékeket, futárszolgálat útján kapják meg.
- b. A külképviseltek részére a VER továbbítja a külképviseltek névjegyzékeket és a szavazólapok képét is, melyeket a külképviseltek helyben nyomtatnak ki.
- c. A külképviseltek részére a külképviseltek névjegyzékeket és a szavazólapokat is, faxon keresztül kapják meg

140. Egészítse ki az állítást a helyes megoldás kiválasztásával!

A szavazás napján a szavazókörök jelentik az addig megjelent választópolgárok számát.

- a. 5 alkalommal
- b. 6 alkalommal
- c. 7 alkalommal

141. Válassza ki a helyes állítást!

- a. A szavazókörökben az első számlálás eredményéről kiállított adatlapokat a helyi választási irodához továbbítják, ahol azonnal feldolgozzák azokat. Az így előállított eredmény, félhivatalos, előzetes tájékoztató adatként kezelendő.
- b. A szavazókörökben az első számlálás eredményéről kiállított adatlapokat a helyi választási irodához továbbítják, ahol azonnal feldolgozzák azokat. Az így előállított eredmény, nem hivatalos, előzetes tájékoztató adatként kezelendő.
- c. A szavazókörökben az első számlálás eredményéről kiállított adatlapokat a helyi választási irodához továbbítják, ahol azonnal feldolgozzák azokat. Az így előállított eredmény, hivatalos, előzetes tájékoztató adatként kezelendő.

142. Válassza ki a helytelen állítást!

- a. A végleges szavazatösszesítő rendszer a választási bizottságok eredmény megállapító döntéseit megelőző adminisztrációs feladatok ellátásában kap szerepet.
- b. A végleges szavazatösszesítő rendszer feldolgozza a szavazóköri jegyzőkönyveket, melyeket ezt követően tételesen összevetnek a számítógépbe bevitt adatokkal. Az informatikai rendszer követi a jogorvoslati eseményeket, adatokat szolgáltat a területi listák %-os határainak megállapításához, végzi a mandátumok kiosztásához szükséges számításokat, s mindezt átadja a választási bizottságoknak.
- c. A végleges szavazatösszesítő rendszer a II. forduló után még a választás napján megállapítja a külképviseleteken leadott szavazatok eredményét, melynek alapján az OVB haladéktalanul elkészíti a jelentését az Országgyűlés számára.

143. Mely rendszer elemei biztosítják az igazolással szavazók adatainak, valamint az igazolások kiadási adatainak rögzítését?

- a. jelöltajánlást ellenőrző rendszer
- b. választás előkészítő rendszer
- c. választási visszaélések valószínűségét jelző rendszer

144. Válassza ki a helyes állítást!

- a. A választásokon résztvevő pártok, jelöltek és listák rögzítésére az közigazgatási hivatalok hálózata szolgál.
- b. A választásokon résztvevő pártok, jelöltek és listák rögzítésére az okmányirodai hálózat szolgál.
- c. A választásokon résztvevő pártok, jelöltek és listák rögzítésére az anyakönyvi hálózat szolgál.

145. Melyik válaszlehetőséggel helyes kiegészíteni a következő mondatot?

Az integrált választási rendszerben.....

- a. csak adatlapokat lehet rögzíteni
- b. adatlapokat és jegyzőkönyveket lehet rögzíteni
- c. csak jegyzőkönyveket lehet rögzíteni

146. Melyik válaszlehetőséggel helyes kiegészíteni a következő mondatot?

A tájékoztató rendszer internetes szolgáltatása teljes tartalommal elérhető a.....

- a. www.election.hu internetes honlapon
- b. www.index.hu internetes honlapon
- c. www.valasztas.hu internetes honlapon

147. Melyik válaszlehetőséggel helyes kiegészíteni a következő mondatot?

Az internetes tájékoztató rendszer „Előző választások” szekciójából elérhető.

- a. csak a korábbi országgyűlési választások krónikája
- b. csak a korábbi népszavazások adatbázisa
- c. 1990 óta minden választás adatbázisa

148. Jelölje be a helyes állítást!

- a. A szavazatösszesítő rendszer az OVB eredmény megállapítását támogatja.
- b. A szavazatösszesítő rendszer csak a választást követő nap működik.
- c. A szavazatösszesítő rendszer szerepe elsősorban a választási irodák eredmény megállapítási tevékenységének támogatása.

149. Jelölje be a helyes állítást!

- a. Az OVB jelentését megelőzően belekerülnek az adatok a Választástörténeti Adatbázisba.
- b. Az OVB jelentését követően belekerülnek az adatok a Választástörténeti Adatbázisba.
- c. Az OVB jelentését követően nem kerülnek bele az adatok a Választástörténeti Adatbázisba.

150. Melyik válaszlehetőséggel helyes kiegészíteni a következő mondatot?

A választási visszaélések valószínűségét jelző rendszer.....

- a. működtetése felesleges, mivel a választókerületekben minden esetben ki tudják szűrni a választási csalókat.
- b. működését a Btk. 211. §-a szabályozza.
- c. segítséget nyújt a visszaélés-gyanús esetek megkereséséhez.

151. Melyik válaszlehetőséggel helyes kiegészíteni a következő mondatot?

A választas.hu internetes tájékoztató rendszer dinamikus oldalain közzé tesszük a jelöltek önéletrajzát is,

- a. amennyiben az, a jelölt vagy képviselőjének aláírásával hitelesített, és az életrajz terjedelme nem éri el a 21 sort (Times New Roman/12p).
- b. amennyiben az, a jelölt vagy képviselőjének aláírásával hitelesített, és nincsenek formai korlátok előírva.
- c. amennyiben az, a jelölt vagy képviselőjének aláírásával hitelesített, és az életrajz terjedelme minimum egy A4-es oldalt kitölt.

152. Jelölje be a helyes állítást!

- a. A VÜR levelezésre alkalmas rendszer, amely a világ bármely részéről elérhető.
- b. A VÜR többek között a választással kapcsolatos szavazatösszesítő feladatok ellátására szolgál.
- c. A VÜR betűszó jelentése: Választási Ügyeleti Rendszer.

153. Jelölje be a helyes állítást!

- a. A VÜR elektronikus levelezési lehetőséget biztosít az országos, a területi, illetve a helyi választási szervek között.
- b. A VÜR fórum lehetőségét minden Internet hozzáféréssel rendelkező használhatja.
- c. A VÜR fórum lehetősége kizárólag az OVI intézkedések közlésére szolgál.

154. Melyik válaszlehetőséggel helyes kiegészíteni a következő mondatot?

A VÜR választási naptár tartalmazza.

- a. a különböző választási bizottságok tagjainak címét.
- b. minden önkormányzati feladatot.
- c. a határidőket, határnapokat, valamint egyéb választással kapcsolatos eseményeket és azok időpontjait, helyszíneit

7. LAKOSSÁGI TÁJKOZTATÓ TEVÉKENYSÉG

7.1. A választási információs szolgálat célja és feladatai

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 35. § a választási irodák feladatává teszi a választópolgárok tájékoztatását, amely a választási információs szolgálatok útján valósul meg.

A választási információs szolgálat (továbbiakban VISZ) az országgyűlési képviselők 2006. évi választásának előkészítése és lebonyolítása során segítséget nyújt az érdeklődőknek eligazodni a választással kapcsolatos jogi, szervezési, informatikai, pénzügyi, valamint adatszolgáltatással kapcsolatos kérdésekben.

A VISZ tájékoztatási feladatainak jelentőségét növeli, hogy az országgyűlési képviselők választását a nemzetközi szervezetek, külképviseletek, a hazai és külföldi sajtó részéről fokozott érdeklődés kíséri. Emiatt több kérdésre, nagyobb számú érdeklődésre számíthatunk, amelyre a választási irodák munkatársainak tudatosan fel kell készülniük. A választópolgárok jogosan várják el, hogy a VISZ-ek a korábbi években megszokott magas színvonalon teljesítsék feladataikat.

A választások sikerének az egyik záloga a nyilvánosság. Ennek érdekében lehetővé kell tenni azt, hogy a választások kitűzésétől a jegyzőkönyvek levéltárba adásáig minden adat a polgárok, média rendelkezésére álljon a törvényes kereteken belül.

A VISZ általános feladatai:

- a választópolgárok, jelölő szervezetek tájékoztatása az országgyűlési képviselők választására vonatkozó jogszabályokról
- a választójog gyakorlásához szükséges információk biztosítása, különös tekintettel az igazolással történő szavazás lehetőségére és a külföldön történő szavazásra;
- az érdeklődők informálása a választási eljárásban közreműködő szervekről, jogorvoslati lehetőségekről,
- beadványok átvétele és továbbítása
- az eljárás során használandó különböző nyomtatványok és információs anyagok rendelkezésre bocsátása, kitöltésük elmagyarázása, stb.
- a választással kapcsolatos adatok szolgáltatása.

A VISZ csak akkor tudja betölteni szerepét, ha tevékenységéről a választópolgárok tudomást szereznek. A VISZ feladatairól, működéséről a helyben szokásos módon tájékoztatni kell a lakosságot. A VISZ-ek címét, egyéb elérhetőségeit, például telefon és fax számát az Országos Választási Iroda honlapján közzé tesszük. Ugyanitt

tájékoztatásul közöljük az érdeklődőkkel a Magyar Köztársaság külképviseleteinek címét, telefonszámát.

7.2. A választási információs szolgálat által nyújtott információk köre

7.2.1. A választással összefüggő általános információk

A választási információs szolgálat jogi felvilágosítást nyújt az alábbiakról:

- a választás anyagi és eljárási szabályairól,
- a választójog gyakorlásával kapcsolatos fontosabb kérdésekről (választójogosultság, választójog gyakorlásának eljárási feltételei, igazolás kiadásának feltétele, külföldön való szavazás, a szavazáshoz szükséges okmányok, stb.),
- a választás határidőiről az e tárgyban kiadott BM rendelet alapján. Az érdeklődők figyelmét fel kell hívni arra, hogy a választási eljárási törvényben szabályozott határidők jogvesztő jellegűek.
- a választási bizottságokba való delegálás lehetőségeiről,
- a külképviseleteken történő szavazás feltételeiről, körülményeiről, sajátosságairól,
- a választási kampányra, a kampánycsendre vonatkozó törvényi rendelkezésekről, az Országos Választási Bizottság vonatkozó állásfoglalásairól
- a választás eredménye megállapításának szabályairól,
- a jogorvoslat általános és speciális szabályairól, fórumrendszeréről, igénybevételeinek feltételeiről.

7.2.2. A választás lebonyolításával kapcsolatos technikai kérdések

A választási információs szolgálatnak – feladatai ellátásához – ismernie kell:

- a választási bizottságok székhelyét, címét, telefonszámát;
- külképviseletek címét telefonszámát,
- a választási irodák és az Országos Választási Iroda címét, telefonszámát;
- a névjegyzékkel, a külképviseleti névjegyzékkel illetve a személyi adat és lakcímnnyilvántartással kapcsolatos információkat;
- az okmányirodák címét, telefonszámát, nyitva tartását. A választás miatt a nyitva tartásban a megszokotthoz képest lehetnek változások, melyről a választási információs szolgálatnak információval kell rendelkeznie.

7.2.3. A szavazással kapcsolatos helyi eseményekre vonatkozó információk

A helyi választási iroda vezetője folyamatosan tájékoztatja a lakosságot a helyben szokásos módon vagy a média útján az aktuális választási tudnivalókról. A választási információs szolgálat nyilvántartja a sajtótájékoztatók időpontját, témáját és további felvilágosítást, technikai segítséget ad a lakosság, illetve a sajtó részére.

7.3. A VISZ lehetséges szervezeti megoldásai

A választással kapcsolatos információszolgáltatást minden településen biztosítani kell. A település nagyságától, a lakosság kor- és foglalkozási összetételétől, és a tájékoztatási igények mennyiségétől függ, hogy milyen szervezeti formában, illetve munkaszervezéssel lehet a legmegfelelőbbben ellátni ezt a feladatot.

A választási információs szolgálat feladatait a következő formákban lehet ellátni:

1. külön szervezet létrehozása nélkül,
2. külön szervezet létrehozásával:
 - az ügyfélszolgálat keretén belül vagy
 - önálló szervezetként működő VISZ felállításával.

Ha a helyi körülményekre tekintettel a választási iroda vezetője a választási információs szolgálat feladatait külön szervezet létrehozása nélkül kívánja megvalósítani, fontos, hogy azt a helyi választási iroda olyan tagja lássa el, aki ügyfélfogadási gyakorlattal, a választási jogszabályok terén pedig naprakész ismeretekkel rendelkezik, továbbá jártas a személyi adat és lakcímnnyilvántartással kapcsolatos kérdésekben is.

Főként a nagyobb lélekszámú településeken célszerű lehet különálló szervezetként létrehozni a VISZ-t a várható jelentős ügyfélforgalomra tekintettel.

Az ügyfélszolgálat részeként működő VISZ elláthatja az igazolások kiadásával, az esetleges kifogások fogadásával kapcsolatos feladatokat is.

A területi választási iroda részeként működő VISZ-t önálló szervezetként célszerű megszervezni, amelynek kevesebb az „operatív” feladata és jobban előtérbe kerül tevékenységében az információszolgáltatás.

A VISZ-ben dolgozó ügyintézők szakmai irányítója a választási iroda vezetője.

7.4. A választási információs szolgálat működésének tárgyi, technikai és személyi feltételei

7.4.1. A választási információs szolgálat működésének tárgyi, technikai feltételei

A választási információs szolgálatot a lehetőségekhez mérten olyan körülmények között indokolt elhelyezni, ahol a személyesen megjelenő polgárokat kulturáltan, a hivatal más tevékenységének zavarása nélkül tudják fogadni. **A helyiségben nem lehet elhelyezni a választópolgárt befolyásoló plakátokat, kiadványokat, szórólapokat.**

Fontos, hogy a választási információs szolgálat könnyen elérhető legyen, például külön telefonvonalal rendelkezzen.

A választási információs szolgálatnak olyan adatbázissal kell rendelkeznie, amelyből a 2. pontban felsorolt információkat szolgáltatni tudja, jogszabályok, Országos Választási Bizottság állásfoglalásai, Országos Választási Iroda vezetőjének intézkedései, a helyi és területi választási iroda vezetőjének utasításai, tájékoztató kiadványok, címadatok meglétével. Ezek hozzáférhetőségét Internet csatlakozással ellátott számítógép biztosításával, vagy a felsorolt anyagok és dokumentumok írott formában történő rendelkezésre bocsátásával is lehet biztosítani.

Ott, ahol az megvalósítható, jól segíti a munkát az üzenetrögzítő telefon, a telefax és az önálló e-mail cím biztosítása. Az Országos Választási Iroda VISZ-ének működésében kedvezőek a tapasztalatok az ingyenesen hívható telefonszám működésével kapcsolatban.

7.4.2. A választási információs szolgálat működésének személyi feltételei

A választási információs szolgálat feladatait olyan személy lássa el, aki megfelelő ismeretekkel rendelkezik a választójog, a választási eljárás és a választási igazgatás területén felmerülő kérdésekben, illetve a személyi adat- és lakcímnnyilvántartás területét is ismeri. Lehetőség szerint az e feladattal megbízott munkatárs a választás ideje alatt csak a választási információs szolgálat ellátásával foglalkozzék vagy egyéb feladatainak elvégzését úgy szervezze meg, hogy bármikor képes legyen a választási információs szolgálat teendőinek ellátására.

A munkatársak számát a feladatok függvényében indokolt meghatározni, a feladat ellátása váltakozó személyzettel is megszervezhető. Amennyiben többen látják el a választási információs szolgálat feladatait, mindegyiküknek magas szintű jogszabály ismerettel kell rendelkeznie.

A választási információs szolgálat munkatársaival szembeni követelmény a pártsemlegesség, a tolerancia, a türelem, továbbá az, hogy a választás során kizárólag a jogszabályok rendelkezéseit ismertesse, jogértelmezési kérdésekbe ne bocsátkozzék.

7.4.3. A választási információs szolgálat működéséhez szükséges információk köre

A választási információs szolgálat nem tudja feladatát ellátni, ha nem állnak rendelkezésére a választáshoz szükséges naprakész információk. Ezek az információk részben az egész országban egységesek, részben azonban helyi jellegűek.

Az országosan egységes információk közül a választási jogszabályok és az Országos Választási Bizottság állásfoglalásai a Magyar Közlönyben, internetes oldalunkon és a Választási Ügyviteli Rendszeren is megjelennek.

Az egyéb országos információkat az Országos Választási Iroda vezetői intézkedésben, körlevélben vagy kiadvány formájában juttatja el a választási irodákhoz. A választási

irodák vezetőinek felelőssége, hogy a választópolgárokat, jelölő szervezeteket érintő információkat a választási információs szolgálat munkatársai is megismerjék.

Az információk beszerzését megkönnyíti, hogy a jogszabályok és kiadványok szövege letölthető formában az Országos Választási Iroda honlapján is megtalálható.

A VISZ működéséhez szükséges legfontosabb információk a teljesség igénye nélkül:

- a területi választási bizottság címe, telefon és fax száma,
- a területi választási bizottság ülésének helye, időpontja,
- névjegyzék, amennyiben a közszemlére tételt a választási információs szolgálatban oldják meg,
- a választókerületek és szavazókörök területének leírása, szavazókörök címjegyzéke,
- a választás napján a részvételi adatok,
- a választási eredményeket tartalmazó közlemények: A választási információs szolgálat keretében lehet biztosítani a szavazóköri jegyzőkönyvek megtekintésének lehetőségét
- a helyi, illetve az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda vezetőinek hivatali címe, telefon és fax száma.

7.5. A VISZ javasolt működési szabályai

1. A VISZ munkatársainak feladata ideiglenes jellegű, működése az országgyűlési képviselő választás kitűzését követő naptól a választás végleges eredményének közzétételéig tart.
2. A VISZ félfogadási idejét célszerű a munkaidőhöz igazítani. Figyelemmel kell azonban lenni arra, hogy a választási eljárás határidői 16.00 órakor járnak le, tehát a VISZ-nek – munkanapokon – eddig az időpontig mindenképpen biztosítani kell a jelölő szervezetek, választópolgárok fogadását.
3. A VISZ-ben dolgozó munkatársakat előzőleg ki kell oktatni feladataikról.
4. Biztosítani kell, hogy a VISZ-hez fordulóknak kérdéseikre lehetőleg azonnal, de legkésőbb 1-2 napon belül választ kapjanak. A VISZ csak az egyszerűbb, jogértelmezést nem igénylő kérdésekben adjon választ az érdeklődőknek. A bonyolultabb kérdésekben konzultáljon a helyi/területi választási iroda vezetőjével, tagjával. Szükség esetén a választási iroda vezetője a felettes választási irodát keresse meg.
5. A VISZ munkatársainak be kell tartaniuk a személyiség- és adatvédelmi szabályokat.
6. A VISZ tájékoztató tevékenységéről célszerű nyilvántartást vezetni (VISZ-naplót).

7. A választás lezárultával érdemes elemezni a VISZ működésének tapasztalatait, melyek hozzájárulnak a tájékoztató tevékenység hatékonyságának fokozásához, továbbfejlesztéséhez.

7.6. A VISZ tájékoztató tevékenységének dokumentálása

A VISZ tevékenységének dokumentálása ajánlott, melynek keretében:

- a VISZ munkatársai írásban rögzítik a kérdéseket és válaszokat, így a korábbi kérdések és válaszok áttanulmányozásával biztosítható az egységes információszolgáltatás, vita esetén a pontosan rögzített válasz segíthet eloszlatni a nézeteltéréseket,
- a választási eljárás során és annak lezárultával statisztikák, elemzések készíthetők a kérdésfelvetések gyakoriságára, az egyes kérdéskörök megoszlására vonatkozóan. Célszerű, ha a választási iroda vezetője időszakonként áttanulmányozza a VISZ-naplót.

Az Országos Választási Iroda szívesen veszi és várja a választási irodák általános érvényű elemzéseit, jelzéseit és javaslatait, hogy ezek felhasználásával is hatékonyabban tudja megszervezni a választások lebonyolítását, és módszertani segítséget nyújtson a választási információs szolgálatok megszervezéséhez és működéséhez.

A VISZ naplóban a következő adatokat célszerű feltüntetni:

- a folyamatos sorszámot,
- a dátumot,
- a kérdező megjelölését (állampolgár, jelölő szervezet képviselője, stb.). A kérdező nevét, lakcímét és telefonszámát csak beleegyezése esetén és csak akkor szabad feltüntetni, ha a kérdésre a VISZ nem tud azonnal válaszolni,
- azt, hogy a kérdező milyen formában fordult a VISZ-hez (személyesen, telefonon, faxon, írásban). Amennyiben az ügyfél kérdésére írásban válaszolnak, be kell tartani a hivatalon belül kialakított kiadmányozási szabályokat,
- a kérdésre adott választ és egyéb megjegyzéseket.

Mit kell tudni az országgyűlési választásokról?

A Magyar Köztársaság legfőbb népképviselői szerve az Országgyűlés, melynek 386 képviselőjét négyévente választja az ország.

Ez a tájékoztató azzal a szándékkal készült, hogy bemutassa Önnek azokat a legfontosabb szabályokat, amelyek segítségével Ön élhet alkotmányos jogával, érvényesen voksolhat országgyűlési képviselőjére.

Mire való az ajánlószevény?

Ahhoz, hogy valaki egyéni választókerületi jelölt lehessen az országgyűlési választáson, legalább 750 választópolgár érvényes ajánlását kell összegyűjtenie.

Ha Ön úgy dönt, élni kíván ajánlási jogával, akkor azt úgy teheti meg, ha a kitöltött, és **saját kezűleg aláírt** ajánlószevényt átadja az általa támogatni kívánt jelölt nevében aláírást gyűjtő személynek.

Egy ajánlószevényen egy jelölt ajánlható.

Aki több ajánlószevényt adott le, annak valamennyi ajánlása érvénytelen.

Hol szavazhat, aki lakóhelyet változtatott a két választási forduló között?

Az első és második választási forduló között lakóhelyet változtató választópolgár a második fordulóban is a **régi lakóhelyén** szavazhat. Hogy ezt megtehesse, az új lakcíme szerinti jegyző – a választópolgár kérelmére – **szavazásra szolgáló lakcímgazolást** állít ki, a választó ennek segítségével igazolhatja lakcímét a szavazóhelyiségben.

Szavazhat-e Ön Magyarországon, ám lakóhelyétől eltérő településen?

Természetesen. Amennyiben Ön nem lakóhelyén, hanem Magyarország más pontján kíván szavazni, **igazolással** voksolhat.

Az igazolás kiállítására az Ön lakcíme szerint illetékes jegyző jogosult.

Igazolás legkésőbb az első fordulót megelőző 2. nap 16 óráig kérhető személyesen, meghatalmazott útján, illetve ajánlott levélben. Amennyiben ajánlott levélben kéri az igazolást, a kérelemnek a választást megelőző 5. napig meg kell érkeznie a jegyzőhöz.

A jegyző az igazoláson feltünteti, hogy a választópolgár mely településen kíván szavazni.

Önnek nyilatkoznia kell arról is, hogy az első, a második, vagy mindkét választási fordulóban kíván igazolással szavazni.

A választópolgár az igazoláson megjelölt település bármely szavazóköriében leadhatja voksát. Figyelem, személyazonosságát és lakcímét ebben az esetben is igazolnia kell.

Szavazhat-e, aki a szavazás napján külföldön tartózkodik?

Abban az esetben, ha a lakcíme szerint jegyző felvette a **külképviselési névjegyzékbe** a választópolgárt.

A külképviselési névjegyzékbe történő felvételt legkésőbb 2006. ...-ig lehet kérni személyesen, teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazással rendelkező meghatalmazott útján, illetve ajánlott levélben.

Szavazni nagykövetségen illetve főkonzulátuson lehet.

Fontos tudni, hogy a választás első fordulja külföldön egy héttel a magyarországi szavazás előtt kerül megtartásra. A második fordulóra a hazai választás napján kerül sor.

Mivel igazolhatja személyazonosságát?

Szavazni csak az a választópolgár jogosult, aki a személyazonosságát megfelelően igazolja az alábbi igazolványok valamelyikével:

- a) lakcímet tartalmazó érvényes személyazonosító igazolvány (azaz a régi típusú személyi igazolvány);
- b) személyazonosító igazolvány, útleveél, 2001. január 1-jét követően kiállított kártyaformátumú vezetői engedély, ezek azonban csak érvényes lakcímigazolvánnyal együtt fogadhatók el.

Hogyan zajlik a szavazás?

Szavazni személyesen, reggel hat órától este hét óráig a lakóhely szerint kijelölt – az „Értesítőben” megjelölt – szavazóhelyiségben lehet.

Miután a bizottság egyik tagja ellenőrizte a választópolgár személyazonosságát, az aláírja a névjegyzéket, és átveheti a lepecsételt szavazólapot.

A szavazólapot a szavazófülkében töltsse ki. Ez ugyan nem kötelező, de csak itt van lehetőség arra, hogy titkosan, mások tudta nélkül fejezze ki választói akaratát.

Érvényesen szavazni a jelölt, illetőleg a lista neve alatti, feletti vagy melletti körbe tollal írt két, egymást metsző vonallal lehet.

Attól, hogy a szavazólapot nem helyezi borítékba, vagy azt esetleg nem zárja le, a szavazata nem válik érvénytelenné.

Amennyiben a választópolgár még a szavazat urnába dobása előtt jelzi, hogy a szavazólap kitöltését elrontotta, a szavazatszámlláló bizottság a rontott szavazólapot bevonja, és helyette egy alkalommal új lapot ad.

A választást megelőző nap nulladik órájától a szavazás befejezéséig tilos kampányt folytatni. Ezt az időszakot nevezzük kampánycsendnek.

Amennyiben Ön sem szeretné megsérteni a kampánycsendet, ügyeljen arra, hogy ruházatán semmilyen pártjelvényt ne viseljen, hiszen csak így őrizhető meg ténylegesen a nap komolysága.

Ha mozgásában akadályozva van, kérheti, hogy mozgóurna segítségével szavazzon. Ebben az esetben a szavazatszámlláló bizottság legalább két tagja fogja Önt felkeresni a mozgóurnával.

Amennyiben az országgyűlési képviselőválasztással kapcsolatosan bármilyen egyéb kérdése merül fel, forduljon az Országos Választási Iroda Választási Információs Szolgálatához (VISZ), vagy a lakóhelye szerinti VISZ-hez, de minden információt megtalál a www.valasztas.hu internetes oldalon is.

Hol szavazhatnak a lakóhellyel nem rendelkező személyek?

Az országgyűlési képviselők választásán minden Magyarországon lakcímmel rendelkező nagykorú magyar állampolgár szavazhat.

Ha Ön semmilyen bejelentett lakcímmel nem rendelkezik, akkor sem kell lemondania azon állampolgári jogáról, hogy az országgyűlési választásokon szavazzon.

1. Amennyiben önnek érvényes lakcíme van, a lakcím szerinti szavazókörben szavazhat. A lakcím szerinti jegyző által kiállított igazolással természetesen az ország területén bárhol szavazhat.
2. Abban az esetben, ha Ön rendelkezik lakcímmel, akkor is tájékozódjon lakcímadatainak érvényességéről. Erre azért lehet szükség, mert elképzelhető, hogy
 - a. **lakcíme fiktívvé vált**, ezáltal lakcíme, illetőleg a lakcímet tartalmazó okmány érvénytelenné vált, vagy
 - b. **bejegyzett tartózkodási helyének érvényessége lejárt**. (Tartózkodási helyének érvényességi idejét 4 évente meg kell újítani.).

Ebben az esetben a 3. pontban leírtak szerint járjon el.

Lakcímével kapcsolatos problémáit az okmányirodában rendezheti.

3. Ha Ön sem bejelentett lakóhellyel, sem tartózkodási hellyel nem rendelkezik, akkor kérjük, fáradjon be egy okmányirodába, ahol lakcímproblémáit orvosolhatják, illetve a szükséges felvilágosítást megadhatják.

Két lehetséges megoldás közül választhat.

Tartózkodási helyet létesíthet – annak beleegyezésével – valamely elesett emberek számára segítséget nyújtó intézmény címén. (Figyelem, a tartózkodási helye két évig érvényes.)

Településszintű lakcímet létesíthet azon településen, ahol egyébként a legtöbbet tartózkodik. Ebben az esetben az adott településen a jegyző által kijelölt szavazókörben szavazhat. Ahol két vagy több egyéni választókerület van, a jegyző sorsolással dönti el, melyik választókerületben található szavazókörben szavazhat a választópolgár. A kijelölt szavazókör helyével és a választással kapcsolatosan felmerült egyéb kérdéseivel kapcsolatosan a helyi választási irodától informálódhat.

Alapvető jogának gyakorlásában az illeték mértéke sem korlátozhatja, hiszen a 180/2005. (IX. 9.) Korm. rendelet 4. § (2) bek. c) pontja szerint Ön költségmentességét engedélyezését kérheti a jegyzőtől.

Mit kell tudni a külföldön történő szavazásról?

Ez a tájékoztató azzal a szándékkal készült, hogy bemutassa Önnek azokat a legfontosabb szabályokat, amelyek segítségével Ön élhet alkotmányos jogával,

érvényesen voksolhat. országgyűlési képviselőjére abban az esetben, ha a szavazás napján külföldön tartózkodik.

Ki szavazhat külképviseleten?

Minden Magyarországon bejelentett lakóhellyel rendelkező nagykorú magyar állampolgár szavazhat külképviseleten, aki előzőleg kérte a külképviseleti névjegyzékbe vételét.

Külképviseleti névjegyzékbe vétel iránti kérelem

A lakcíme szerint jegyzőtől kérheti a külképviseleti névjegyzékbe történő felvételét az a választójogosult, aki a választás napján külföldön tartózkodik.

A külképviseleti névjegyzékbe történő felvételt legkésőbb a szavazást megelőző 23. napig lehet kérni személyesen, teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazással rendelkező meghatalmazott útján, illetve ajánlott levélben.

Hol lehet szavazni?

Szavazni a Magyar Köztársaság nagykövetségen illetve főkonzulátuson lehet.

A szavazás napja

A külföldi szavazás első fordulója a magyarországi szavazás előtt egy héttel van megtartva.

A második fordulóra a hazai választás napján kerül sor.

Mivel igazolhatja személyazonosságát?

Természetesen a külképviseleten történő szavazás során is igazolnia kell személyazonosságát, a Magyarországon történő szavazástól eltérően nem kell igazolnia a lakcímét.

A következő igazolványok bemutatásával szavazhat:

- a) útlevelel, vagy
- b) személyazonosító igazolvány, vagy
- c) 2001. január 1-jét követően kiállított kártyaformátumú vezetői engedély.

A szavazás módja

A választópolgár a névjegyzék aláírását követően szavazhat. Voksát borítékba helyezi, és azt lezárja. Ezután a szavazásról szóló nyilatkozat aláírásával a választópolgár elismeri, hogy a borítékban a saját szavazata van. A nyilatkozatot a választási iroda egy tagja hitelesíti, majd a szavazatot tartalmazó borítékot, és a szavazásról szóló

nyilatkozatot egy nagyobb borítékba helyezi, és azt lezárja. Ezt az ún. szavazási iratot aztán a választópolgár a leragasztáson aláírja, és az urnába dobhatja.

A külképviseleti szavazást a jelölő szervezetek, független jelöltek által megbízott **külképviseleti megfigyelők** kísérhetik figyelemmel. Ők a választás tisztaságának megóvása érdekében követhetik a szavazás menetét, jegyzőkönyvben rögzíthetik észrevételeiket, kifogást nyújthatnak be és aláírhatják a lezárt urnát. A külképviseleti megfigyelő köteles a szavazóhelyiségben kitűzött viselni.

Mozgóurnás szavazásra külföldön szavazás esetén nincsen mód.

Amennyiben az országgyűlési képviselőválasztással kapcsolatosan bármilyen egyéb kérdése merül fel, forduljon az Országos Választási Iroda Választási Információs Szolgálatához (VISZ), de minden információt megtalál a www.valasztas.hu internetes oldalon is.

7.7. Önellenőrző kérdések

155. A VISZ-hez fordulók kérdéseire mikorra kell a választ megadni?

- a. lehetőleg azonnal, de legkésőbb 1-2 napon belül
- b. legkésőbb 2 hónapon belül
- c. 15 napon belül.

156. Hol érdemes különálló szervezetként létrehozni a VISZ-t?

- a. kis falvakban
- b. nagyobb lélekszámú településeken
- c. Magyarország minden településén.

157. A VISZ-ben dolgozó ügyintézőknek ki a szakmai irányítója?

- a. a választási iroda vezetője
- b. az aljegyző
- c. a polgármester

158. Mit tartalmaz a VISZ-napló?

- a. a VISZ nyitva tartását
- b. a VISZ működési szabályzatát
- c. a VISZ munkája során felmerült kérdéseket és az azokra adott válaszokat

159. Mi az OVI jogszabályban előírt feladata a választópolgárok tájékoztatására vonatkozólag?

- a. Pártsemleges tájékoztatás
- b. felhívó jellegű, befolyásolja a választók döntését
- c. alkalmas arra, hogy egy kiemelt pártot támogasson

160. Melyek a pártsemleges lakossági tájékoztatásban megjelenő legfontosabb tájékoztatási formák?

- a. plakátok, hirdetések, tv- és rádió reklámok, Internet
- b. szöveges üzenetek telefonokra, e-mailek
- c. képeslapok, párttájékoztatók, plakátok

161. Milyen esetekben végezhet jogértelmezést a VISZ munkatársa?

- a. bármilyen, jogértelmezést igénylő kérdésben
- b. csak ha a pártok szeretnék valamely jogszabályi kérdésben eligazodni
- c. semmikor, jogértelmezést csak az Országos Választási Bizottság végezhet.

162. Mi a teendő olyan esetben, amikor a jogszabályok értelmezésére van szükség?

- a. a VISZ munkatársa a lehető legrövidebb időn belül elvégzi a jogértelmezést
- b. a pártok számára értelmezi a jogszabályt, a választópolgárok esetében pedig a helyi választási iroda vezetőjéhez irányítja az ügyfelet
- c. az ügyfelet megkéri, hogy jogértelmezési kérdését nyújtsa be az Országos Választási Bizottságnak

163. Mire szolgál a VISZ-napló vezetése?

- a. Tájékoztatás nyújt a választási iroda vezetőjének azzal kapcsolatban, hogy egy adott időpontban ki látta el a VISZ tájékoztatási feladatait.
- b. Tartalmazza az érdeklődők számát.
- c. Tartalmazza a feltett kérdéseket, az azokra adott válaszokat, és azt hogy milyen úton érkezett a kérdés. Ezáltal lehetőséget nyújt különböző, a tájékoztatás színvonalának növelését segítő felmérések, elemzések készítésére.

164. Mik a legfontosabb feltételek a VISZ munkatársainak tevékenységével kapcsolatban?

- a. szakértelem, türelem, pártsemlegesség
- b. szakértelem, jó humor, barátságosság
- c. szakértelem, éberség, mozgékonyág, titoktartás

165. Mit tegyen a VISZ munkatársa, ha egy ügyfél azzal a kérdéssel érkezik, hogy egy párt rendezvényén nem kapott párttájékoztatót?

- a. Az adott párt megkeresésével segítsen az ügyfél számára tájékoztató beszerzésében.
- b. Adja meg a párt elérhetőségeit, hogy az ügyfél felvesse velük a kapcsolatot.
- c. Tájékoztassa udvariasan az ügyfelet, hogy a választási iroda a pártsemlegesség követelményének megfelelően nem tart kapcsolatot egyetlen párttal sem.

166. Segíthet-e a VISZ munkatársa az ügyfélnek, hogy melyik jelölő szervezetre adja le a voksát?

- a. Semmilyen körülmények között.
- b. Csak ha az ügyfél kéri, hogy segítsen neki, mert nem tud dönteni.
- c. Természetesen tájékoztathatja a pártok programjáról az érdeklődőt, de nem mondhatja meg, hogy melyik pártra szavazzon.

167. A sajtó munkatársainak milyen formába adhatnak nyilatkozatot a VISZ munkatársai?

- a. A nyilatkozat adásának jogát az adott választási iroda vezetője dönti el.
- b. Csak a jó hírekről nyilatkozhat.
- c. Csak jogértelmezést adhat.

8. VÁLASZTÁSOK PÉNZÜGYI TERVEZÉSE, LEBONYOLÍTÁSA ÉS ELSZÁMOLÁSA

A választások lebonyolításának forrását az Országgyűlés határozatában jóváhagyott összeg erejéig a Kormány biztosítja a Belügyminiszter által megjelölt szerv, a Belügyminisztérium Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatala részére. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 153.§ (1) g) pontjában kapott felhatalmazás alapján a pénzügyi lebonyolítással kapcsolatos szabályozás a belügyminiszter hatásköre, aki az egyes választásokhoz kapcsolódóan rendeletet alkot.

A Kormány által biztosított előirányzatok tervezését és felhasználását az általános költségvetési gazdálkodási szabályok [az 1992. évi XXXVIII. törvény, az Államháztartásról (ÁHT), és végrehajtási rendelete, az Államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII.30.) Korm. rendelet, (Ámr.)], valamint a Belügyminiszter által hozott választási pénzügyi végrehajtási rendelet határozza meg. A bevételeket és a felhasználást mind központi, mind helyi és területi szinten tervezni kell. A helyi és területi szintű feladatok kiadásainál a tervezés alapjául a belügyminiszter rendeletében meghatározott, már korábban több választás kapcsán kialakított normarendszer szolgál, mely elismeri az egyes feladatok mennyiségi és minőségi különbözőségeinek a költségeit. A központi szinten tervezett költségek tapasztalati adatok és a feladat sajátosságaihoz kapcsolódó, meghatározott mérőszámok alapján kerülnek kialakításra. A normatívák és a mérőszámok meghatározzák a támogatás (bevétel) összegét. A területi és helyi választási szervezetek kiadásokat a Ve, és végrehajtási rendeleteiben meghatározott feladatok alapján, a helyi sajátosságok, a feladatmegoldás módja szerint kell megtervezni. Ehhez a pénzügyi rendelet normatívái alapul szolgálnak.

A helyi és területi szintre kialakított normarendszer mérőszámait a BM KH által megállapított, a központi személyadat- és lakcímnnyilvántartásból a névjegyzék összeállításához használt adatállomány biztosítja, mely a területi és helyi választási szervek jogszabályban előírt tevékenységén (pl. szavazókörok kialakítása), és egyéb adatszolgáltatásán alapul (pl. körjegyzőségi, jegyzőségi alapadatok). Ez automatikusan biztosítja a feladatok és a pénzügyi fedezet összhangját.

A fedezetet a Belügyminiszter döntése alapján a BM KH működési célra átadott pénzeszközként biztosítja az egyes választási szervek és az egyéb közreműködők (pl.: Közigazgatási Hivatalok), valamint a külképviseleti szavazás tekintetében a külügyminiszter által kijelölt szervezet részére. A feladathoz kapcsolódó átadott pénzeszközként biztosított fedezetet területi szintre **a választás napját megelőző 20. munkanapig** átutalja. A területi szinteknek a helyi szintekre **a szavazás napját megelőző 15. munkanapig** kell az átutalást teljesíteniük. Az egyéb közreműködő szervezetek tekintetében a BM KH külön megállapodásban rögzíti a fedezet biztosításának időpontját.

A választás fedezetéül biztosított forrás helyi és területi szintű felhasználására az általános gazdálkodási szabályok vonatkoznak azzal a kikötéssel, hogy azok csak működési célra használhatóak fel, valamint személyi kiadásra a normarendszerben meghatározott összegeket, mint minimum összeget kell felhasználni. A jogszabályok lehetővé teszik a dologi kiadások személyi juttatásokra való átcsoportosítását, de annak többlet munkaadói járuléka nem igényelhető támogatásként.

A választási feladatokban közreműködő szervek vezetői személyi juttatásai kifizetését a HVI vezetők esetében a TVI vezetője, az OVI vezetője és tagjai, a TVI vezetők, a közigazgatási hivatalok vezetői, a központi személyi adat- és laccímnyilvántartást végző szerv vezetője, a Belügyminisztérium felügyelete alá tartozó közreműködő költségvetési szerv(ek) vezetője, valamint a külügyminiszter által kijelölt szerv vezetője díjáról a belügyminiszter dönt. Nem adható díjazás annak a vezetőnek, aki a pénzügyi rendeletben előírt elszámolási és ellenőrzési kötelezettségének nem tett eleget.

Többletköltségként a szavazókörök számának, vagy a szavazatszámláló bizottságokba bevont póttagok számának növekedése, a bizottsági munkával összefüggő átlagkereset térítés, valamint a külképviseleten szavazók értesítésének tényleges postaköltsége számolható el.

Feladatmaradás esetén az erre biztosított forrás nem használható fel, a maradványt az átadó részére vissza kell utalni.

A választási szervek részére biztosított támogatás beépül azok költségvetésébe, melynek kapcsán az előirányzatokat módosítani kell. A költségvetési szervek, így a választási szervek gazdálkodási, előirányzat-módosítási szabályait az ÁHT, és végrehajtási rendelete, az Ámr. szabályozza.

A választási feladat forrásául szolgáló pénzeszközöket a szervezeteknek számviteliileg elkülönítetten kell kezelniük, külön a választási feladatokra jóváhagyott szakfeladaton kell nyilvántartaniuk. A szakfeladaton elszámolt kiadások lehetnek közvetlen és közvetett kiadások. E szakfeladaton kell elszámolni mind a támogatás, mind a saját forrás terhére teljesített kiadásokat.

A szavazást követő 10. és 45. nap között a választási szervek és egyéb közreműködők feladattípusú elszámolást készítenek. A feladattípusú elszámolásoknak összhangban kell lenni, a számviteli jogszabályokban meghatározott könyvviteli elszámolásokkal, a féléves és/vagy éves beszámolókkal.

A feladattípusú elszámolásban a normarendszerrel kapcsolatosan csak kiemelt tétel szerinti elszámolást kell rögzíteni, míg a nem normarendszerhez kapcsolódó kiadásokat tételesen kell megjeleníteni. A többletfeladatokról szintén tételes elszámolásban kell számot adni.

A többletköltségekről és a feladatmaradásról az elszámolásban fordulónként kell információt szolgáltatni!

A választások pénzügyi lebonyolítását a Választási Pénzügyi Információs Rendszer segíti a – BM KH, a TVI, az okmányiroda székhely HVI, a közigazgatási hivatalok és a KüM – választási szerveknél. A rendszer által támogatott feladatokat szerveként a „A választások pénzügyi lebonyolításának fő feladatcsoportjai, a választási szervek ezzel kapcsolatos teendői és azok informatikai támogatottsága” táblázat mutatja.

Értelemszerűen felhasználást csak a választásokkal összefüggő feladatok kapcsán lehet elszámolni. A feladattípusú elszámolást a BM rendelet mellékleteiben feltüntetett normatívák tekintetében a melléklet vonatkozó függelékei szerint kell elkészíteni. Változás a korábbiakhoz képest, hogy a többletköltségekről és feladatmaradásról fordulónként kell információt szolgáltatni az elszámolásban.

A választási pénzeszközök szabályszerű felhasználásának ellenőrzésekor a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 193/2003. (XI. 26.) Kormányrendelet előírásait kell figyelembe venni.

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtási kormányrendelete szerint az általános szabályoktól eltérően a választási pénzeszközök terhére kötelezettséget a polgármester helyett a jegyző vállalhat.

A kötelezettségvállalásoknál fontos, hogy abból megállapítható legyen a kötelezettség tartalma, időtartama, és/vagy határideje, összege, a megbízás, szerződéskötés időpontja.

A kötelezettségvállalásokról az Ámr. szerint, nyilvántartást kell vezetni.

A fenti feladatok elvégzése során a szerveknek követni és alkalmazni kell az ÁHT alapján elkészített FEUVE rendszerükben leírt folyamatokat, szabályzatokat.

A választások pénzügyi lebonyolításának fő feladatcsoportjai, a választási szervek ezzel kapcsolatos teendői és azok informatikai támogatottsága

A szürke cellák a központi informatikai rendszerrel támogatott feladatokat jelölik.

Feladat	Felelős szervezet						
	BMKH	TVI	OEVI/OiHVI	HVI	Közig.hiv.	KüM	Egyéb szerv
PÉNZÜGYI FELADATOK							
Országos szintű koordináció	x						
Területi szintű koordináció		x					
Tervezés és előirányzat nyilvántartás							
választási kiadások és bevételek országos szintű tervezése	x						
a szerv választási feladatai kiadásainak és bevételeinek tervezése		x	x	x	x	x	x
Kötelezettségvállalás							
(köz)beszerzések	x	x	x	x	x	x	x
szerződéskötések, megrendelések	x	x	x	x	x	x	x
kötelezettségvállalás nyilvántartás vezetése	x	x	x	x	x	x	x
Választás finanszírozása							
adatszolgáltatás a BMKH felé							
HVI (jegyzőségi, körjegyzőségi) alapadatok		x	x	x			
Bankszámlaszámok felülvizsgálata, változások küldése		x	x	x	x		
Vezetők adatai		x	x	x	x		
választási szervek támogatásának megállapítása	x						

Feladat	Felelős szervezet						
	BMKH	TVI	OEVI/OiHVI	HVI	Közig.hiv.	KüM	Egyéb szerv
támogatás utalása TVI, Közig.hiv, KüM, Egyéb szervekhez	x						
támogatás továbbutalása HVI-hez		x					
elszámolás különbözet utalása TVI, Közig.hiv, KüM, Egyéb szervekhez	x						
elszámolás különbözet továbbutalása HVI-hez		x					
Általános pénzügyi feladatok							
pénzügyi teendők végzése és analitikák vezetése a szervnél (szállítók, bank, pénztár, stb.)	x	x	x	x	x	x	x
Számviteli nyilvántartások							
számviteli nyilvántartások vezetése a szervnél	x	x	x	x	x	x	x
Elszámolás a (normatív) támogatásról							
HVI elszámoló lapok nyomtatása, postázása		x	x				
elszámolás készítése a támogatásról, azok felhasználásáról	x	x	x	x	x	x	x
elszámoló lapok fogadása, ellenőrzése, adatok továbbítása	x	x	x				
Ellenőrzés							
TVI-k, HVI-k, egyéb támogatott szervek ellenőrzése	x						
HVI-k ellenőrzése		x					
belső ellenőrzés	x	x	x	x	x	x	x
Országos beszámoló készítése a belügyminiszter részére	x						

8.1. Önellenőrző kérdések

168. Mely jogszabályok szabályozzák a Kormány által biztosított előirányzatok tervezését és felhasználását?

- a. 1992. évi XXXVIII. törvény az Államháztartásról (Áht.), és 217/1998. (XII.30.) Kormányrendelet a végrehajtásáról, valamint a Belügyminiszter által hozott választási pénzügyi rendelet.
- b. 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht), 1989. évi XXXIV. törvény az országgyűlési képviselők választásáról, 1997. évi C. törvény a választási eljárásról.
- c. 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht) és végrehajtási rendelete

169. A helyi és területi választási szervek választási feladatok finanszírozásának alapja?

- a. tapasztalati adatok és a nem normásítható kiadások kalkulált adatai
- b. normarendszer (normatívák) és a névjegyzékhez használt adatbázis alapján képzett mérőszámok
- c. normarendszer és a nem normásítható kiadások kalkulált adatai

170. Milyen típusú elszámolást készítenek a választási szervek és a közreműködők a választást követő 10-45 napon belül?

- a. feladattípusú elszámolást
- b. könyvviteli elszámolást
- c. feladattípusú és könyvviteli elszámolást

171. Hogyan biztosítják a helyi és területi választási szervek részére a választási kiadások fedezetét?

- a. normatív költségvetési támogatásként
- b. saját bevételként
- c. működési pénzeszközátadásként

172. Ki jogosult a választási pénzeszközök terhére kötelezettséget vállalni a helyi és területi választási szerveknél?

- a. polgármester
- b. polgármester és a jegyző együttesen
- c. jegyző

173. Mi számolható el a választási kiadások között többletfeladatként az alábbiak közül?

- a. külképviseleten szavazók értesítésének tényleges postai kiadása
- b. szavazásnapj étkezési költség
- c. szórólapok készítése

174. Milyen határidőig kell a területi szinteknek a helyi szintekre utalni az átadott pénzeszközként választásokra átutalt fedezetet?

- a. A szavazás napját megelőző 30. napig.
- b. A szavazás napját megelőző 15. napig.
- c. A választás napja előtti 20. napig.

175. Mi a teendő feladatmaradás esetén?

- a. A maradvány felhasználható.
- b. A maradványt az átadó részére vissza kell utalni.
- c. Csak személyi juttatásokra lehet felhasználni.

9. A SZAVAZÁS LEBONYOLÍTÁSA

9.1. Szavazás belföldön

9.1.1. A szavazás ideje

A hazai szavazókörökben a szavazás napján **6 órától 19 óráig** lehet szavazni. A helyi körülményekre tekintettel azonban az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság elrendelheti, hogy a szavazás 5 órakor kezdődjék.

Garanciális jelentőségű, hogy a választópolgárok a szavazás ideje alatt bármikor megjelenhessenek a szavazóhelyiségben, ezért a szavazóhelyiséget a szavazás ideje alatt nem lehet bezárni. A szavazás szüneteltetése és felfüggesztése rendkívüli események bekövetkezése esetén azonban lehetséges. A törvény ilyennek tekinti azt az esetet, amikor a szavazatszámoló bizottság tagjainak a száma három alá csökken, vagy a szavazás elháríthatatlan külső ok miatt lehetetlenné vált. Ebben az esetben a szavazást a jelenlévők kötelesek azonnal felfüggeszteni, az urnát, továbbá az iratokat zárolni, és a felfüggesztés tényéről a helyi választási iroda vezetőjét a szavazás törvényes folytatásának biztosítása érdekében haladéktalanul értesíteni. A rendkívüli esemény elhárítását követően a szavazás tovább folytatható.

Szintén fontos, a választójog egyenlőségéből fakadó szabály, hogy a szavazást nem lehet meghosszabbítani, azaz minden választópolgárnak ugyanaz az időintervallum áll rendelkezésére a szavazásra.

9.1.2. A szavazás helye

Szavazni kizárólag személyesen, és csak a választópolgár lakóhelye szerint kijelölt szavazóhelyiségben lehet. Ez alól a törvény kivételt enged a mozgásában gátolt választópolgár tekintetében, akinek kérésére a szavazatszámoló bizottság legalább két tagja mozgóurnával felkeresi.

A törvény ugyan nem határozza meg a mozgóurnás szavazás részletes szabályait, az Országos Választási Bizottság 2002-ben állásfoglalást adott ki az eljárásra vonatkozóan [12/2002. (IV. 2.) OVB állásfoglalás]. Az állásfoglalás legfontosabb rendelkezései a következők:

- *„A mozgóurnával történő szavazás végrehajtása a szavazóhelyiségben történő szavazás menetét semmilyen módon nem akadályozhatja. Nem jelent olyan rendkívüli eseményt, amely miatt a szavazás szüneteltetésének helye lenne, és nem eredményezheti a szavazatszámoló bizottság határozatképtelenségét.”*

- „A mozgóurnára vonatkozó igényeket, mivel az igények bejelentésére vonatkozóan nincs törvényi korlátozás, a helyi lehetőségeknek megfelelően teljesíteni kell.”
- „Az Országos Választási Bizottság megítélése szerint a mozgóurnás szavazásnál is érvényesülnie kell a szavazásra vonatkozó szabályoknak. Így többek között a mozgóurnás szavazás esetén is csak olyan választópolgár szavazhat, aki a névjegyzékben szerepel.”
- „Az eljáró tagok a mozgóurnás szavazáshoz legfeljebb kétszer annyi, előzetesen lepecsételt szavazólapot vihetnek magukkal, mint ahány választópolgár a mozgóurnás nyilvántartásban szerepel.”
- „Segítheti a választások tisztaságára vonatkozó alapelv érvényesülését, ha a mozgóurnával történő szavazást lehetőleg két ellenérdekű szavazatszámlláló bizottsági tag végzi.”
- „A mozgóurnás szavazás során a titkosság helyi körülményekhez igazodó biztosításának kötelezettsége nem követeli meg szavazófülke felállítását, és így a szavazófülke hiánya nem jelenti a választás szabályainak, különösen a titkos szavazás elvének megsértését.”

9.1.3. A szavazóhelyiség és annak felszereltsége

A szavazóhelyiség nem lehet olyan épületben, amely a jelölt vagy a jelölő szervezet használatában van.

A szavazóhelyiségben a szavazás zökkenőmentes lebonyolításához szükséges számú, de legalább két szavazófülke kerül kialakításra. A szavazófülke használata csak jog és nem kötelezettség, használata alatt azonban csak a szavazó tartózkodhat a szavazófülkében.

A szavazófülke paramétereire és minőségi követelményeire vonatkozóan a Ve. nem tartalmaz rendelkezést, azonban az Országos Választási Bizottságnak a hullámpapírból készült szavazófülkékkel kapcsolatos, 70/2002. (IV. 4.) OVB határozatából kiolvashatók a szavazófülkével szemben támasztott követelmények: „... a hullámpapírból készült szavazófülkék - az álló és az asztalra helyezhető változat egyaránt - alkalmasak arra, hogy a szavazatszámlláló bizottságok a titkos szavazás követelményének megfelelő módon biztosítsák a szavazás törvényes lebonyolítását. Az általánosan elfogadott európai gyakorlat szerint és a nemzetközi szervezetek (pl. EBESZ) által megszervezett és felügyelt választások során egyaránt elterjedt formájú fülkék három oldalról határoltak, a negyedik oldalt a szavazó választópolgár foglalja el. A szavazás titkossága a fülkék megfelelő elhelyezése útján biztosítható, ami szavazatszámlláló bizottság feladata. E szavazófülkék alkalmasak arra is, hogy mozgásukban korlátozott (pl. kerekesszékekkel közlekedő) választópolgárok is megfelelő módon használhassák.”

A szavazás céljára a szavazóhelyiségben két vagy több urna kerül felállításra.

A szavazatszámlláló bizottság és a választópolgárok részére a szavazóhelyiségben és a szavazófülkékben – megfelelő módon rögzítve – toll kerül elhelyezésre. A Ve. 2005. évi módosítása által a törvénybe iktatott új szabályozás értelmében a szavazatszámlláló bizottság tagjai a szavazóhelyiségben csak a hivatalosan elhelyezett tollat használhatják.

Szintén új szabály, hogy a szavazatszámlláló bizottság tagjai a szavazás időtartama alatt – a hivatalos választási iratok és a hivatalos toll kivételével – nem használhatnak adatrögzítésre vagy adattovábbításra alkalmas eszközt a szavazóhelyiségben. Ehhez kapcsolódik az Országos Választási Bizottság 19/2002. (IV. 18.) OVB állásfoglalása, mely szerint „[A] a szavazás titkossága Alkotmányban és Vjt.-ben foglalt alapelveinek, valamint a Ve. 3. §-ában meghatározott alapelveknek – különösen a szavazásban való önkéntes részvétel, illetve a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvének – súlyos sérelmét valósítja meg, ha a választási névjegyzék alapján bárki hozzáférhetővé tesz olyan adatokat, amelyek a szavazati jogukat gyakorolt, illetőleg a szavazni jogosult, de még meg nem jelent választópolgárok személyére vonatkoznak. Ennek alapján tilalmazott minden olyan magatartás, amely bármilyen módon (telefon, egyéb távközlési eszköz stb.) az említett adatokról arra nem jogosult szervezeteknek, szervezeteknek, személyeknek tájékoztatást ad.”

9.1.4. A szavazás megkezdése

A szavazás napján, de még a szavazás megkezdése előtt a szavazatszámlláló bizottságnak feladata a választási iratok, nyomtatványok elhelyezése. Ezen időszak alatt (a szavazás megkezdéséig) a szavazatszámlláló bizottság és a választási iroda tagjain kívül senki sem tartózkodhat a szavazóhelyiségben.

A szavazóhelyiség megnyitását követően, de még a szavazás megkezdése előtt, a szavazatszámlláló bizottság megvizsgálja az urnák állapotát és lezárja azokat az elsőként szavazó választópolgár jelenlétében. Ezt követően a szavazatszámlláló bizottság **az urnába ellenőrző lapot helyez**, amelyet a szavazatszámlláló bizottság tagjai és az elsőként szavazó választópolgár aláír. Az elsőként szavazó választópolgár a szavazatszámlláló bizottság tagja nem lehet.

9.1.5. A szavazatszámlláló bizottság elnökének szerepe

A szavazatszámlláló bizottság elnöke felelős azért, hogy a szavazás napján a szavazóhelyiségben és környékén a rendet fenntartsák. A rend fenntartására tett intézkedése mindenkire kötelező.

9.1.6. A választópolgár a szavazóhelyiségben

A szavazás időtartama alatt a szavazóhelyiségben a választópolgárok csak a választójog gyakorlásához szükséges ideig tartózkodhatnak.

A szavazóhelyiségben azok a választópolgárok szavazhatnak, akik a szavazókör választói névjegyzékében szerepelnek. A választói névjegyzéket a szavazás napjáig a helyi választási iroda vezetője vezeti, majd a szavazást megelőzően átadja azt a szavazatszámlláló bizottságnak. A szavazatszámlláló bizottság akkor vehet fel a névjegyzékbe további választópolgárt, ha az igazolással rendelkezik (lásd: 2. fejezet), vagy ha igazolja, hogy lakcíme a szavazókör területén van, és nem szerepel a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásában.

A fogva tartott választójogosultak szavazati jogának gyakorlására vonatkozóan az Országos Választási Bizottság állásfoglalást adott ki [15/2002. (IV. 7.) OVB állásfoglalás], mely szerint „a választójoggal rendelkező fogva tartottak akkor gyakorolhatják a választásra vonatkozó jogukat, ha - amennyiben szükséges - rendelkeznek a Ve. 89. §-ában meghatározott igazolással, valamint a személyazonosság és a lakcím megállapításának alapjául szolgáló, a Ve. 66. §-ának (2) bekezdése szerinti igazolvány a fogva tartó intézménynél rendelkezésre áll, illetőleg a szavazni kívánó személyazonossága a büntetés-végrehajtási intézet, illetve a rendőrség által a fentiekben hivatkozott jogszabályok alapján minden kétséget kizáróan megállapítható.”

9.1.6.1. A szavazás mozzanatai

1. A választópolgárt a szavazást megelőzően a szavazatszámlláló bizottságnak azonosítania kell. Ennek egyetlen, a törvény által elfogadott módja, ha a választópolgár a személyazonosság és a lakcím megállapítására alkalmas érvényes igazolványa (igazolványai) átadásával lehetővé teszi a szavazatszámlláló bizottságnak, hogy személyazonosságáról meggyőződjön és ellenőrizze azt, hogy szerepel a névjegyzékben. A személyazonosság más módon történő igazolása (például személyes ismertségre hivatkozással, érvénytelen igazolvány bemutatása alapján stb.) a Ve. szerint nem fogadható el.

A választópolgár a személyazonosságát és a lakcímét a következő érvényes igazolványok bemutatásával igazolhatja:

- d) lakcímet tartalmazó érvényes személyazonosító igazolvánnyal;
- e) érvényes személyazonosító igazolvánnyal, vagy érvényes útlevelel, vagy 2001. január 1-jét követően kiállított érvényes vezetői engedéllyel és érvényes lakcímigazolvánnyal.

Tekintettel arra, hogy a Ve. 2005. július 16-tól hatályos szövege szerint a választás két fordulója között a névjegyzéket lakcímváltozás miatt nem lehet módosítani, a két forduló között lakóhelyet váltott választópolgár a második fordulóban régi lakóhelyén szavazhat. Mivel azonban ebben az időpontban régi lakcímkártyája már bevonásra került, helyette az új lakcíme szerinti helyi választási iroda vezetője a bejelentéskor szavazásra szolgáló lakcímigazolást állít ki. Az érintett választópolgár lakcímét a szavazóhelyiségben ezzel igazolhatja.

2. Ha a választópolgár azonosítása megtörtént és a szavazásnak nincs akadálya, a szavazatszámlláló bizottság átadja a választópolgárnak a szavazólapot, amelyet a választópolgár jelenlétében hivatalos bélyegzőlenyomattal lát el.

3. A szavazólap átvételét a választópolgár a névjegyzéken saját kezű aláírásával igazolja.
4. A választópolgár a szavazófülkébe vonul és kitölti a szavazólapo(ka)t.

Külön szavazólap szolgál az egyéni választókerületi jelöltre és külön szavazólap a területi listára történő szavazáshoz. (A szavazólap adattartalma a Ve. szerint meghatározott. A jelölő szervezetek csak a tekintetben választhatnak, hogy a szavazólapon a rövidítésük és emblémájuk feltüntetésre kerüljön-e.)

Érvényesen szavazni a jelölt, illetőleg a lista neve alatti, feletti vagy melletti körbe tollal írt két, egymást metsző vonallal lehet.

A szavazat érvényességét - ha az egyéb feltételeknek megfelel - szintén nem érinti, ha a szavazólapon bármilyen megjegyzést tettek, a jelöltek sorrendjét megváltoztatták, a jelölt nevét kihúzták, illetve nevet hozzáírtak.

5. A választópolgár a szavazólapot borítékba teszi, és a szavazatszámoló bizottság előtt urnába helyezi. Ha a választópolgár a borítéknak az urnába történő helyezése előtt jelzi, hogy a szavazólap kitöltését elrontotta, a rontott szavazólapot a szavazatszámoló bizottság egyszer kicseréli.

9.1.6.2. A szavazatszámoló bizottság tájékoztató és segítő szerepe

A szavazatszámoló bizottság egyik feladata a szavazás törvényes lebonyolítása, melynek része a szavazókörben a választópolgárok tájékoztatása, és a választópolgároknak a törvény által előírt rendben történő segítségnyújtás is. Ennek keretében a szavazatszámoló bizottság:

- ha egy jelölt kiesett a szavazólapok elkészítése után, e tényről a szavazóhelyiségben elhelyezett hirdetményen, valamint szükség szerint szóban tájékoztatja a választópolgárokat (a kiesett jelölt nevét a szavazólapon áthúzza);
- az írásképtelen választópolgár helyett - e tény feltüntetésével - a szavazatszámoló bizottság két tagja írja alá a névjegyzéket;
- szükség esetén - a választópolgár befolyásolása nélkül - megmagyarázza a szavazás módját;
- ha az olvasni nem tudó, vagy a szavazásban egyéb ok miatt akadályozott választópolgár a szavazólap kitöltéséhez segítségül más választópolgárt nem tud megkérni, kérésére a szavazatszámoló bizottság két tagja együttesen segítséget nyújt.

9.1.7. A szavazás lezárása

A szavazatszámlláló bizottság elnöke a szavazóhelyiséget **19 órakor** zárja be. Azok a választópolgárok, akik a szavazóhelyiségben vagy annak előtérben tartózkodnak, még szavazhatnak. Ezután a szavazatszámlláló bizottság a szavazást lezárja.

A szavazás lezárása után a szavazatszámlláló bizottság szavazatot nem fogad el.

9.2. Szavazás a külképviseleten

A szavazás napján külföldön tartózkodó választópolgár szavazatát a Magyar Köztársaság nagykövetségein és főkonzulátusain adhatja le.

9.2.1. A külképviseleti szavazás megtartásának feltételei

A külképviseleti szavazás megtartásának feltétele, hogy a fogadó állam a szavazás megtartását ne ellenezze, továbbá az adott külképviselet névjegyzékére legalább egy választópolgár jelentkezzen.

9.2.2. A szavazást lebonyolító szerv

A külképviseleti szavazást a külképviseleti választási iroda bonyolítja le. Ennek keretében – a szavazatszámlláláson kívül – ellátja azokat a feladatokat, amelyeket hazai szavazóköri körben a szavazatszámlláló bizottság lát el.

9.2.3. A külképviseleti megfigyelő

A választási eljárás során a nyilvánosság elvének érvényesülését szolgálja külképviseleti megfigyelő jogintézménye. Megfigyelőt – aki kizárólag választópolgár lehet – a jelöltet állító jelölő szervezetek, valamint a független jelöltek bízhatnak meg, minden külképviseletre egyet-egyét.

A megfigyelő - funkciója szerint - az őt delegáló jelölő szervezet vagy független jelölt megbízásából kíséri figyelemmel a külképviseleti szavazás menetét, azaz nem választási szerv, de részt vesz a választási eljárás ellenőrzésében. Ennek megfelelően a megbízásával és tevékenységével kapcsolatos költségek sem minősülnek állami feladatokból fakadó költségeknek, ezért azok a megbízót terhelik. A megfigyelő funkcióhoz igazodnak a részére biztosított jogosítványok is:

- figyelemmel kísérheti a külképviseleti választási iroda munkáját és a szavazás menetét,
- a szavazás befejezéséről kiállított jegyzőkönyvben rögzítheti észrevételeit,

- kifogást nyújthat be,
- a szavazás lezárását követően a lezárt urnát aláírhatja.

A megfigyelő a szavazóhelyiségben köteles kitűzött viselni, és a szavazást, illetőleg a külképviseleti választási iroda munkáját tevőlegesen vagy ráutaló magatartással sem befolyásolhatja, és nem zavarhatja.

A külképviseleti megfigyelőt az Országos Választási Bizottságnál - nevének és személyi azonosítójának közlésével - a magyarországi szavazást megelőző 9. napig kell bejelenteni.

9.2.4. A külképviseleti névjegyzék és a szavazólapok képének kijuttatása a külképviseletre

A külképviseleti névjegyzéket és a szavazólapok képét az Országos Választási Iroda küldi meg a külképviseleti választási irodának, amely annak kinyomtatásával állítja elő külképviseleti névjegyzéket és a szavazólapokat.

A külképviseleti névjegyzéket a külképviseleti választási iroda nem módosíthatja, arra senkit nem vehet fel, arról senkit nem törölhet.

A külképviseleti választási irodának (a szavazólap egyszeri kicserélésének lehetőségére tekintettel) pontosan kétszer annyi szavazólapot kell kinyomtatnia, mint amennyi a külképviseleti névjegyzékben szereplő választópolgárok száma. A külképviseleti választási iroda a kinyomtatott szavazólapokról nyilvántartást vezet.

9.2.5. A szavazás ideje

A külképviseleti szavazás két fordulója között három hét szükséges a szavazás lebonyolításához, ezért a külképviseleteken a választás első fordulójában a magyarországi szavazás napját megelőző 7. napon lehet szavazni, míg a második fordulóban a külképviseleti szavazás a magyarországi szavazás napján történik.

Szavazás idejére vonatkozóan a törvény olyan szabályozást alakított ki, melyek értelmében a külképviseleti szavazás helyi idő szerint nappal történik, de a világ minden pontján befejeződik arra az időpontra, amikor a hazai szavazókörökben a szavazóhelyiségek bezárnak. A jelentős időeltolódás következtében az amerikai külképviseleteken ez csak úgy oldható meg, hogy az ottani szavazás a külképviseleti szavazásra irányadó napot megelőző (tehát az első fordulóban a magyarországi szavazást megelőző 8., míg a második fordulóban a magyarországi szavazás napját megelőző) napon történik.

9.2.6. A szavazás helye, a szavazóhelyiség és annak felszereltsége

Külföldön szavazni elsősorban a külképviselet épületében lehet. Amennyiben a külképviselet épülete nem alkalmas a szavazás lebonyolítására, a külképviselet egyéb helyiséget biztosít a szavazáshoz. A szavazóhelyiségben legalább egy szavazófülke és urna található.

9.2.7. A szavazás mozzanatai

A külképviseleti szavazás menete eltér a hazai szavazóköri körökben történő szavazás menetétől:

1. A szavazást megelőzően a választópolgárt külképviseleten is azonosítani kell. Ez a személyazonosság és a külképviseleti névjegyzéken szereplés megállapítását jelenti. Eltérés tehát a hazai szavazóköri köröktől, hogy a személyazonosság igazolásán túl a választópolgárnak a lakcímét nem kell igazolnia. A személyazonosság igazolása a külképviseleten a következő igazolványok bemutatásával lehetséges:
 - a magyar hatóság által kiállított érvényes útlevelel, vagy
 - érvényes személyazonosító igazolvány, vagy
 - 2001. január 1-jét követően kiállított érvényes vezetői engedély.
2. A külképviseleti névjegyzék aláírását követően a külképviseleti választási iroda átadja a választópolgár részére a szavazólapo(ka)t és a borítékot. A választópolgár elvonul szavazni. A választópolgár a szavazólapot – kitöltését követően – az e célra szolgáló borítékba helyezi, és azt lezárja.
3. Míg a választópolgár kitölti a szavazólapo(ka)t, a külképviseleti választási iroda tagja a választópolgár személyes adatait – a külképviseleti névjegyzék alapján – rávezeti a szavazásról szóló nyilatkozatra. A szavazólap kitöltését, borítékba helyezését és annak lezárását követően a szavazásról szóló nyilatkozat aláírásával a választópolgár elismeri, hogy a boríték az ő szavazatát tartalmazza. A szavazásról szóló nyilatkozatot a külképviseleti választási iroda tagja hitelesíti.
4. A szavazatot tartalmazó zárt borítékot a választópolgár átadja a külképviseleti választási iroda tagjának, aki azt a szavazásról szóló nyilatkozattal együtt egy másik (külső) borítékba helyezi, azt lezárja és visszaadja a választópolgárnak. (A külső borítékon feltüntetésre kerül a választópolgár lakóhelye szerinti országgyűlési egyéni választókerület megjelölése is.) Az így keletkezett „szavazási iratot” a választópolgár a leragasztáson aláírja.
5. A választópolgár a szavazási iratot az urnába helyezi.

9.2.8. A szavazás lezárása

A külképviseleti szavazásra vonatkozó speciális szabály, hogy ha a külképviseleti névjegyzéken szereplő valamennyi választópolgár leadta szavazatát, a szavazást a külképviseleti választási iroda lezárhatja.

9.2.9. A külképviseleti szavazási iratok ellenőrzése és továbbítása

A lezárt urnát a külképviseleti választási iroda haladéktalanul az Országos Választási Irodához szállítja. Ennek határideje az első fordulóban a magyarországi szavazás előtti 3. nap 24.00 óra, a második fordulóban a magyarországi szavazást követő 4. nap 24.00 óra. (Tehát mindkét esetben 4 nap alatt kell a külképviseleti urnának hazaérkeznie.)

Az urnák felbontását az Országos Választási Bizottság végzi. Ha az Országos Választási Bizottság azt állapítja meg, hogy az urna nem sértetlenül vagy nem határidőben érkezett meg, az abban lévő szavazatokat az eredmény megállapításánál nem lehet figyelembe venni. Az ilyen urnát felbontás nélkül kell tárolni, és az – tartalmával együtt – a választást követő 90 nap után megsemmisítésre kerül.

A határidőben beérkezett urnákat az Országos Választási Bizottság felbontja, és a szavazási iratokat – felbontás nélkül – országgyűlési egyéni választókerületenként csoportosítja. Ha a külképviseleti szavazatokat tartalmazó borítékon nincs feltüntetve az országgyűlési egyéni választókerület megjelölése, a borítékot az Országos Választási Bizottság – annak felbontása nélkül – mint le nem adott szavazási iratot kezeli, és azokat a továbbiakban nem lehet figyelembe venni.

Az Országos Választási Bizottság elnöke az országgyűlési egyéni választókerületenként csoportosított szavazási iratokat átadja az illetékes országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság elnökének.

Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság elnöke által átvett szavazási iratokat az országgyűlési egyéni választókerületi bizottság bontja fel. A bizottság kizárólag a külső borítékok felbontására jogosult, és arra, hogy a szavazásról szóló nyilatkozat adattartalmát a részére előzetesen (a külképviseleti szavazás első fordulóját megelőzően) megküldött külképviseleti névjegyzék adataival összevesse annak megállapítása érdekében, hogy a szavazatot az arra jogosult adta-e le.

A Ve. 73/A. §-a felsorolja azokat az érvénytelenségi okokat, melyek bekövetkezése esetén az országgyűlési egyéni választókerületi bizottság a szavazási iratot érvénytelennek minősíti. Érvénytelen szavazási irat esetén a bizottság a lezárt belső borítékot nem bonthatja fel.

Az érvényesnek minősülő szavazási iratokból a szavazólapot tartalmazó belső borítékokat - azok felnyitása nélkül – a bizottság egy szállítóborítékba zárja, melyet a bizottság tagjai aláírnak és bélyegző-lenyomattal látnak el.

A szállítóborítékot a bizottság elnöke adja át a külképviseleti szavazatszámításra kijelölt szavazatszámító bizottság elnöke részére.

A fenti feladatokat az országgyűlési választás első fordulójában a magyarországi szavazás napján, a választás második fordulójában a szavazási iratok beérkezését követően haladéktalanul végzi el az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság.

9.2.10. A szavazás titkosságának biztosítása a külképviseleti szavazás során

A szavazás titkosságának követelménye az egész folyamat során érvényesül! **A szavazás titkosságának érvényesülését az biztosítja, hogy a választópolgár adatait tartalmazó nyilatkozat ellenőrzését az országgyűlési egyéni választókerületi bizottság végzi, míg a leragasztott belső borítékokat nem bontja fel, hanem azokat felbontás nélkül, együttesen átadja az ennek megszámlálására jogosult szavazatszámlláló bizottságnak.** Ez a szavazatszámlláló bizottság viszont csak a lezárt belső borítékokat kapja meg (azaz a szavazásról szóló nyilatkozat az egyéni választókerületi választási bizottságnál marad!) és keveri össze a hazai szavazókörben leadott szavazatokkal.

A fejezethez hivatkozott OVB állásfoglalások (teljes szöveg megtalálható a CD-n)

1. 12/2002 (IV. 2.) OVB állásfoglalás a mozgóurnás szavazásról;
2. 19/2002 ((IV. 18.) OVB állásfoglalás a szavazás titkosságáról

9.3. Esettanulmányok

- 1) A szavazatszámlláló bizottság elhatározza, hogy déli 12 óra lévén tagjai egyesével hazamennek ebédelni. A szavazatszámlláló bizottság egyik tagja a hazafelé úton balesetet szenved és telefonon jelzi a jegyzőkönyvvezetőnek, hogy a továbbiakban nem tud részt venni a szavazatszámllálásban. E közben a nyugdíjas-otthon vezetője bejelentést tesz a szavazatszámlláló bizottsághoz, hogy az otthon lakói (kb. 80 nyugdíjas választópolgár) mozgóurna segítségével kívánnak szavazni. A négy taggal működő szavazatszámlláló bizottság 3-1 szavazataránnyal úgy határoz, hogy a szavazás lebonyolítását a továbbiakban is változatlanul folytatja, két tagja 400 db szavazólapot átvételi elismervénnyel magához vesz és felkeresi a nyugdíjas-otthont. A szavazatszámlláló bizottság kisebbségben maradt tagja kisebbségi ellenvéleményét kifejti a határozatban.

Ha Ön lenne a szavazatszámlláló bizottság kisebbségben maradt tagja, akkor kisebbségi véleményében mit kifogásolna?

- 2) C.M. választópolgár részt vesz a washingtoni magyar nagykövetségen megtartásra kerülő külképviseleti szavazáson. A szavazást követően kifogást nyújt be a külképviseleti választási irodánál arra hivatkozva, hogy sérül a szavazás titkosságának követelménye azzal, hogy ugyanabba a borítékba kell beletenni a szavazatát és a személyazonosító adatait tartalmazó nyilatkozatot.

Mely választási szervnek kell címezni a kifogást? Az elbíráló szerv hogy dönt a kifogás felől? Az elbíráló szerv határozatának indokolásában milyen indokokat és magyarázatot adhat a választópolgár részére?

- 3) A szavazóhelyiségben a választópolgár aláírja a névjegyzéket és átveszi a szavazólapokat a szavazatszámoló bizottságtól. A szavazatszámoló bizottság elnöke figyelmezteti a választópolgárt, hogy a szavazólap kitöltéséhez ugyan nem kell használnia a szavazófülkét, de a választási eljárásról szóló törvény új szabályai szerint a választópolgár csak a szavazókörben elhelyezett hivatalos tollat használhatja. A választópolgár kéri a szavazatszámoló bizottságot, hogy az erre vonatkozó jogszabályhelyet mondja meg részére. Ekkor a szavazatszámoló bizottság elnöke előveszi a notebook-ját, megkeresi és megmutatja a jogszabályhelyet. A választópolgár a szavazatszámoló bizottság választát nem fogadja el, de az esetről jegyzőkönyvet vetet fel, majd a hivatalos tollat használva leadja a szavazatát.

Milyen jogszabályhelyre hivatkozhatott a szavazatszámoló bizottság? Jogszabályszerű volt-e az eljárása? Milyen törvénysértésre hivatkozhat a választópolgár, amennyiben kifogással él a szavazatszámoló bizottság tevékenysége ellen?

9.4. Önellenőrző kérdések

176. Fel lehet-e függeszteni a szavazást?

- Nem lehet, a választópolgárok a szavazás ideje alatt bármikor megjelenhetnek a szavazókörben.
- Igen, fel lehet függeszteni, például akkor, ha a szavazatszámoló bizottság tagjainak száma három alá csökken, vagy elháríthatatlan külső ok lehetetlenné teszi a szavazást.
- Igen, ha a szavazatszámoló bizottság elnöke elhagyja a szavazókör területét.

177. Mit kell aláírnia az elsőként szavazó választópolgárnak?

- A névjegyzéket
- A névjegyzéket és a jegyzőkönyvet
- Az ellenőrző lapot és a névjegyzéket

178. Milyen íróeszközzel adhatja le a választópolgár a szavazatát?

- Bármilyen ceruzával, vagy tollal.
- Bármilyen tollal.
- Csak a szavazóhelyiségben hivatalosan elhelyezett tollal.

179. Az adatrögzítésre vagy továbbításra alkalmas eszközöket illetően vonatkozik-e valamilyen tilalom a szavazókörre?

- a. Nem, bármilyen adatrögzítésre vagy továbbításra alkalmas eszköz használható a szavazás ideje alatt.
- b. Igen, van ilyen tilalom, mely szerint a szavazás időtartama alatt a szavazatszámoló bizottság tagja a szavazóhelyiségben semmilyen adatrögzítésre vagy továbbításra alkalmas eszközt nem használhat, kivéve a hivatalos tollakat és papírokat.
- c. A szavazókörben csak a szavazatszámoló bizottság tagjai használhatnak ilyen eszközt.

180. Ha a választópolgár a két választási forduló között időszakban lakóhelyet változtat, akkor a második fordulóban

- a. az új lakóhelye szerinti szavazókörben szavazhat
- b. nem szavazhat
- c. a régi lakóhelye szerinti szavazókörben szavazhat, az új lakóhelye szerint illetékes jegyző (HVI vezetője) által kiállított lakcímgazolás alapján.

181. Mikor tekinthető érvénytelennek egy szavazat?

- a. Ha a választópolgár nem használt borítékot az urnába helyezésnél.
- b. Ha a választópolgár bármilyen megjegyzést írt a szavazólapra, a jelöltek sorrendjét megváltoztatta, nevet kihúzott vagy hozzáírt.
- c. Ha nem a jelölt/lista neve melletti, alatti vagy feletti körbe tett egymást metsző két vonallal szavazott.

182. Mely körülmény nem érinti a szavazat érvényességét?

- a. Ha érvénytelen szavazólapon adja le a választópolgár a szavazatát.
- b. A szavazólapon nincs hivatalos bélyegzőlenyomat.
- c. A szavazólapon a jelöltek sorrendjét megváltoztatták és megjegyzéseket tettek.

183. Mi a teendő, ha a választópolgár a szavazólap kitöltését elrontotta?

- a. Kérésére a szavazatszámoló bizottság egy ízben kicseréli a rontott szavazólapot.
- b. Ebben az esetben a választópolgár nem szavazhat.
- c. A rontott szavazólapon a választópolgár feltünteti a javítást, és választási bizottság két tagja hivatalos bélyegzőlenyomattal látja el azt.

184. Tagja-e a jegyzőkönyvvezető a szavazatszámoló bizottságnak?

- a. igen
- b. igen, de a döntések meghozatalában nem vehet részt
- c. nem, a helyi választási iroda tagjaként dolgozik a bizottság mellett

- 185. A szabályosan kitöltött szavazólapon nincs bélyegző. Minősítse a szavazólapot!**
- a. a szavazólap érvénytelen
 - b. a szavazólap érvénytelen, a rajta lévő szavazatok azonban érvényesek
 - c. a szavazólap és szavazatok is érvényesek
- 186. A választópolgár a szavazólapot ceruzával töltötte ki. Minősítse a szavazólapot!**
- a. a szavazólap érvénytelen
 - b. a szavazólap érvényes, de a rajta lévő szavazatok érvénytelenek
 - c. a szavazólap és a szavazatok is érvényesek
- 187. A szavazás napján 19 óra előtt néhány perccel egy választópolgár feleségével üzeni a szavazatszámlláló bizottságnak, hogy közlekedési dugóba került, kb. 19.15-re megérkezik, kéri tegyék lehetővé a szavazást.**
- a. a bizottság a szavazást határozatával 19.15-ig meghosszabbítja
 - b. közli a feleségével, hogy a szavazóhelyiséget 19.00 órakor bezárják, de csak kopogjon be a férje, majd beengedik és szavazhat
 - c. tájékoztatják, hogy a szavazás törvényes meghosszabbítására törvényes lehetőség nincs, ha 19.00 óráig odaér, csak akkor szavazhat
- 188. Az igazolással szavazók jegyzékére fel kell venni:**
- a. minden választópolgárt, akik a szavazatszámlláló bizottság a szavazás napján felvett a névjegyzékbe
 - b. csak az igazolással lakóhelyüktől távol szavazó választópolgárokat
 - c. azokat, akiknek lakcíme csak az adott település megnevezését tartalmazza
- 189. A választópolgár személyazonosságát útlevelel igazolta, a lakcímgazolványt azonban otthon felejtette, ezért nem szavazhatott, és felvették a visszautasítottak jegyzékére. 1 óra múlva visszajön, bemutatja a lakcímgazolványt és szavazni szeretne. Mi a teendő?**
- a. már nincs lehetősége szavazni, a bizottság végérvényesen döntött a visszautasításról
 - b. szavazását engedélyezi a szavazatszámlláló bizottság
 - c. szavazhat, és egyidejűleg a jegyzőkönyvvezető törli a visszautasítottak jegyzékéből

190. A szavazatszámlláló bizottságnál bejelenti egy választópogár, hogy a választói akaratát befolyásoló plakátokat látott a szavazóhelyiséghez vezető úton. Kéri ezek eltávolítását.

- a. az SZSZB a kérést hatáskör hiányában megtagadja
- b. az SZSZB 2 tagja eltávolítja a plakátokat
- c. az SZSZB felfüggeszti a szavazást, hogy meggyőződjön a bejelentés valódiságáról

191. Az idős választópogár a szavazóhelyiségben lévő iskolapadban foglal helyet és így akarja kitölteni a szavazólapot.

- a. a szavazatszámlláló bizottság tudomásul veszi, hogy nem kívánja a fülkét használni
- b. a szavazatszámlláló bizottság elnöke felszólítja a választópogárt a fülke használatára
- c. a szavazatszámlláló bizottság két tagja a választópogárt a fülkébe kíséri, mert annak használata kötelező

192. A szavazóhelyiségben ismerősök találkoznak. Bevárják egymást, és szavazás után leülnek a szavazóhelyiség sarkában lévő asztalhoz beszélgetni.

- a. a szavazatszámlláló bizottság nem teszi szóvá a dolgot, mert halkan beszélgetnek, nem zavarnak senkit
- b. a szavazatszámlláló bizottság elnöke udvariasan figyelmezteti a választópogárokat, hogy csak szavazatuk leadásához szükséges ideig tartózkodhatnak a szavazóhelyiségben
- c. a szavazatszámlláló bizottság egyik tagja figyelmezteti őket, hogy beszélgetésük sérti a kampánycsendet

193. Mozgóurnát igényel a településen lévő szociális otthon néhány gondozottja. A szavazatszámlláló bizottság mozgóurnát szállító két tagjától olyanok is kérik hogy szavazhassanak, akik azt nem jelentették be a szavazatszámlláló bizottságnak.

- a. a mozgóurnát kezelő két szavazatszámlláló bizottsági tag tájékoztatja az érintetteket, hogy a mozgóurnás szavazást a bizottságtól kell igényelni
- b. a náluk lévő - rontott szavazólapok cseréjét szolgáló - tartalék szavazólapok felhasználásával megengedik a szavazást
- c. csak az ágyban fekvő, láthatóan mozgásképtelen személyek szavazását teszik lehetővé

194. Az idős választópolgár csökkent látása miatt a szavazólapot egyedül nem tudja kitölteni. Kéri, hogy a kíséretében levő - választójoggal rendelkező - unokája segítségét vehesse igénybe.

- a. a szavazatszámoló bizottság a kérést tudomásul veszi
- b. a szavazatszámoló bizottság elnöke közli, hogy erre nincs lehetőség
- c. az unoka, mint hozzátartozó befolyásolhatja a szavazót, ezért a szavazatszámoló két tagjának segítségét kell igénybe vennie

195. A választópolgár kifogásolja, hogy a szavazatszámoló bizottság nem adott a szavazólap mellé borítékot.

- a. egyszerűbb, gyorsabb a szavazatszámolás, ha nem kell a szavazólapot kiszedegetni a borítékból
- b. a jegyzőkönyvvezető javaslatára takarékosági okból nem adnak borítékot
- c. a szavazatszámoló bizottság elnöke elnézést kér, a hiányt pótolja és gondoskodik arról, hogy minden választópolgár részére adjanak borítékot is

196. A választópolgár a szavazólapot tartalmazó borítékot bedobja az urnába, majd közli, hogy a kitöltést elrontotta, és új szavazólapot kér.

- a. a szavazatszámoló bizottság új szavazólapot ad ki részére
- b. az esetről jegyzőkönyvet vesz fel, azt a választópolgárral aláírhatja, majd átadja részére az új szavazólapot
- c. a szavazatszámoló bizottság a kérést elutasítja, tájékoztatja a választópolgárt, hogy csak az urnába történő bedobás előtt cserélheti ki a szavazólapot

197. A településen tatarozzák azt az általános iskolát, melyben az előző választáson szavazókör került kialakításra, ezért az egyik jelölő szervezet felajánlja a helyi választási iroda vezetőjének, hogy a szavazókör kialakításához vegye igénybe a pártirodát.

- a. A helyi választási iroda vezetője köszönettel elfogadja a felajánlást és a pártiroda helyiségében alakítja ki a szavazókört.
- b. A helyi választási iroda vezetője köszönettel elutasítja a felajánlást, mert szavazókört csak iskolában lehet kialakítani.
- c. A helyi választási iroda vezetője köszönettel elutasítja a felajánlást, mert szavazókört a jelölő szervezet használatában lévő helyiségben nem lehet kialakítani.

198. A szavazóhelyiségben megjelenő választópolgár személyazonosságát olyan útlevétlél igazolja, melynek érvényessége a szavazást megelőző nap járt le.

- a. A szavazatszámlláló bizottság nem teszi lehetővé a választópolgár szavazását, mert kizárólag érvényes igazolvánnyal lehet a személyazonosságot igazolni.
- b. A szavazatszámlláló bizottság lehetővé teszi a választópolgár szavazását, mert a személyazonosság megállapítására a lejárt okmány a lejárati dátumától számított egy éven belül még érvényes.
- c. A szavazatszámlláló bizottság lehetővé teszi a választópolgár szavazását, mert a személyazonosság megállapítására a lejárt okmány időkorlátozás nélkül alkalmas.

199. A szavazóhelyiségben megjelenő ittias választópolgár viselkedésével zavarja a többi választópolgárt és szavazatának leadását követően nem hajlandó a szavazóhelyiséget elhagyni. A szavazatszámlláló bizottság elnöke

- a. bejelentést tesz a helyi választási irodánál
- b. a szavazatszámlláló bizottság döntését kéri a megfelelő intézkedés megtétele érdekében
- c. a rend fenntartása céljából akként intézkedik, hogy felszólítja a választópolgárt a szavazóhelyiség elhagyására.

200. A választási iratok és nyomtatványok elhelyezését követően a szavazás megkezdéséig a szavazóhelyiségben

- a. csak a szavazatszámlláló bizottság tagjai tartózkodhatnak.
- b. csak a szavazatszámlláló bizottság tagjai és a választási iroda tagjai tartózkodhatnak
- c. csak a szavazatszámlláló bizottság tagjai, a jegyzőkönyvvezető és az elsőként szavazó választópolgár tartózkodhatnak

201. Mit értünk a külképviseleti szavazás helyszíne szempontjából külképviselet alatt?

- a. A Magyar Köztársaság nagykövetségeit
- b. A Magyar Köztársaság főkonzulátusait
- c. A Magyar Köztársaság nagykövetségeit és főkonzulátusait
- d. A Magyar Köztársaság nagykövetségeit és főkonzulátusait, valamint a Magyar Köztársaság felségjele alatt közlekedő tengerjáró hajókat

202. Mely feltételek együttes teljesülése esetén lehet megtartani a külképviseleti szavazást?

- a. Ha a fogadó állam nem ellenzi
- b. Ha az adott külképviselet névjegyzékére legalább egy választópolgár jelentkezett
- c. Ha a fogadó állam nem ellenzi és az adott külképviselet névjegyzékére legalább egy választópolgár jelentkezett
- d. Ha a fogadó állam nem ellenzi, és rendőrhatalosa biztosítja a külképviseleti szavazás zavartalanságát, továbbá az adott külképviselet névjegyzékére legalább egy választópolgár jelentkezett

203. A külképviseleti szavazás vonatkozásában melyik állítás nem igaz?

- a. A külképviseleteken a szavazás papíralapú szavazólapon történik
- b. A külképviseleti szavazás lebonyolításában a külképviseleti választási iroda működik közre
- c. A külképviseleten a szavazás lezárását követően a külképviseleti választási iroda megszámlolja a leadott szavazatokat
- d. A külképviseleti választási iroda a külképviseleti névjegyzéket nem módosíthatja

204. Ki ill. mely szerv(ek) bonyolítja le a külképviseleti szavazást?

- a. A külképviseleti szavazatszámoló bizottság
- b. A külképviseleti választási iroda
- c. A külképviseleti megfigyelő
- d. A külképviseleti szavazatszámoló bizottság és a külképviseleti választási iroda

205. Ki(k) bízhat(nak) meg külképviseleti megfigyelőt?

- a. Az Országos Választási Bizottság
- b. Az Országos Választási Iroda vezetője
- c. A külképviseleti választási iroda vezetője
- d. A jelöltet állító jelölő szervezetek, valamint a független jelöltek

206. Melyik válasz helytelen a felsoroltak közül?

- a. Részt vehet a szavazatszámolás folyamatában
- b. A szavazás befejezéséről kiállított jegyzőkönyvben rögzítheti észrevételeit
- c. A szavazás lezárását követően a lezárt urnát aláírhatja
- d. Kifogást nyújthat be

207. Mikor lehet szavazni a külképviseleteken a választás első fordulójában főszabály szerint?

- a. A magyarországi szavazás napját megelőző 8. napon
- b. A magyarországi szavazás napját megelőző 7. napon
- c. A magyarországi szavazás napját megelőző napon
- d. A magyarországi szavazás napján

208. Mikor lehet szavazni a külképviseleteken a választás első fordulójában az amerikai külképviseleteken?

- a. A magyarországi szavazás napját megelőző 8. napon
- b. A magyarországi szavazás napját megelőző 7. napon
- c. A magyarországi szavazás napját megelőző napon
- d. A magyarországi szavazás napján

209. Mikor lehet szavazni a külképviseleteken a választás második fordulójában főszabály szerint?

- a. A magyarországi szavazás napját megelőző 8. napon
- b. A magyarországi szavazás napját megelőző 7. napon
- c. A magyarországi szavazás napját megelőző napon
- d. A magyarországi szavazás napján

210. Mikor lehet szavazni a külképviseleteken a választás második fordulójában az amerikai külképviseleteken?

- a. A magyarországi szavazás napját megelőző 8. napon
- b. A magyarországi szavazás napját megelőző 7. napon
- c. A magyarországi szavazás napját megelőző napon
- d. A magyarországi szavazás napján

211. Lehet-e mozgóurnával szavazni a külképviseleten?

- a. igen
- b. nem
- c. csak akkor, ha mozgássérült kérelmezi
- d. csak akkor, ha a mozgóurnát abban a városban kérik, ahol a külképviselet található

- 212. Miből áll a választópolgár által az urnába helyezett „szavazási irat”?**
- A szavazatot tartalmazó zárt borítékból
 - A szavazatból, a szavazásról szóló nyilatkozatból és a külső borítékból
 - A szavazatot tartalmazó zárt borítékból, a szavazásról szóló nyilatkozatból és a külső borítékból
 - A szavazatot tartalmazó zárt borítékból, a szavazásról szóló nyilatkozatból, az ellenőrzőlappól és a külső borítékból
- 213. Milyen határidőre kell az első fordulóban a lezárt urnát az Országos Választási Irodához szállítani?**
- A magyarországi szavazás előtti 3. nap 00.00 óráig
 - A magyarországi szavazás előtti 3. nap 24.00 óráig
 - A magyarországi szavazás előtti 4. nap 00.00 óráig
 - A magyarországi szavazás előtti 4. nap 24.00 óráig
- 214. Milyen határidőre kell a második fordulóban a lezárt urnát az Országos Választási Irodához szállítani?**
- A magyarországi szavazást követő 3. nap 00.00 óráig
 - A magyarországi szavazást követő 3. nap 24.00 óráig
 - A magyarországi szavazást követő 4. nap 00.00 óráig
 - A magyarországi szavazást követő 4. nap 24.00 óráig
- 215. Melyik választási szerv végzi a határidőben érkezett urnák felbontását?**
- Az Országos Választási Iroda
 - Az Országos Választási Bizottság
 - Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság
 - A külképviseleti szavazatok megszámlálására kijelölt szavazatszámmláló bizottság
- 216. Melyik választási szerv végzi a szavazási iratok felbontását?**
- Az Országos Választási Iroda
 - Az Országos Választási Bizottság
 - Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság
 - A külképviseleti szavazatok megszámlálására kijelölt szavazatszámmláló bizottság
- 217. Melyik választási szerv végzi a lezárt, belső borítékok felbontását?**
- Az Országos Választási Iroda
 - Az Országos Választási Bizottság
 - Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság
 - A külképviseleti szavazatok megszámlálására kijelölt szavazatszámmláló bizottság

10. A VÁLASZTÁS EREDMÉNYÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSA, JOGORVOSLAT AZ EREDMÉNY ELLEN

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény vegyes választási rendszer keretében biztosítja a parlamenti helyek betöltését. A vegyes választási rendszer három alrendszerből áll: az egyik az országgyűlési egyéni választókerületi választás, a másik a területi listás választás, a harmadik az országos kompenzációs lista. Mindegyik alrendszer választási eredményének megállapítása eltérő módon történik.

Az eredmény-megállapítás módja szorosan kötődik az alkalmazott választási rendszer típusához, melynek anyagi szabályait a 2. fejezet tartalmazza. Jelen fejezet a szavazatösszesítés és az eredmény megállapításának eljárási rendjét és az eredmény elleni jogorvoslata vonatkozó szabályokat ismerteti.

10.1. A választás szavazóköri eredménye

A szavazóköri eredmény megállapításának ideje eddig minden választás során az összes szavazókörben megegyezett. A Ve. 2005. július 16-tól hatályos szabályozása értelmében azonban a külképviseleti szavazatokat az országgyűlési választásokon minden egyéni választókerületben az egyéni választókerületi választási bizottság által kijelölt, az egyéni választókerület székhelyén található szavazatszámláló bizottság számolja meg a saját szavazókörében leadott szavazatokkal együtt.

A választás első fordulójában a külképviseleti szavazás a magyarországi szavazást megelőző 7. napon történik, ezért a külképviseleti szavazatok a magyarországi szavazás napjára hazaérkeznek. Ennek következtében a kijelölt szavazatszámláló bizottság a szavazás napján kapja meg az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság elnökétől a külképviseletekről beérkezett, a szavazatokat tartalmazó lezárt borítékokat, és azokat a szavazatszámlálás megkezdése előtt összekeveri a szavazókörben leadott többi borítékkal. Ezt követően e szavazatszámláló bizottság feladata azonos a többi szavazatszámláló bizottságéval: a 10.1.1. szerint megszámlálja a szavazatokat és megállapítja a szavazóköri eredményt.

A választás második fordulójában a külképviseleti szavazás azonos napon történik a magyarországi szavazással, ennek következtében a külképviseletről a szavazási iratok később érkeznek meg. A szavazatokat tartalmazó lezárt borítékokat az országgyűlési egyéni választókerületi bizottság elnöke legkésőbb a magyarországi szavazást követő 6. napon adja át a kijelölt szavazatszámláló bizottság részére.

A választás második fordulójában a magyarországi szavazás napján tehát a kijelölt szavazatszámláló bizottság nem végez szavazatszámlálást. A szavazást követő egyetlen feladata, hogy a választási részvétel szavazóköri adatait tanúsító jegyzőkönyvet kitöltse, az urnát lezárja, és ezeket átadja az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságnak megőrzés céljából.

A kijelölt szavazatszámoló bizottság a lezárt urnát és a külképviseleti szavazatokat tartalmazó lezárt borítékokat együtt kapja vissza legkésőbb a magyarországi szavazást követő 6. napon. Az átvételt követően a külképviseleti borítékokat összekeveri a lezárt urnában található borítékokkal, majd a 10.1.1. szerint megszámlálja a szavazatokat és megállapítja a szavazóköri eredményt.

10.1.1. A szavazatszámolás és a szavazóköri eredmény megállapítása

A szavazóhelyiségek bezárását követően a szavazatszámoló bizottság összeszámolja a leadott szavazatokat. A szavazatszámolás menete során a szavazatszámoló bizottság:

1. a fel nem használt, valamint a rontott szavazólapok külön-külön kötegbe foglalja és a köteget lezárja;
2. az urna felbontása előtt ellenőrzi az urna sértetlenségét;
3. felbontja az urnát, és meggyőződik az ellenőrző lap meglétéről;
4. az urnában levő szavazólapok számát összehasonlítja a szavazókörben szavazók számával;
5. külön csoportba helyezi és összeszámolja az érvénytelen szavazólapokat;
6. ha megállapítja, hogy az urnába olyan személy által leadott szavazólap került, aki az adott szavazókörben szavazati joggal nem rendelkezik, a jelöltekre leadott érvényes szavazatok közül - a jogosulatlanul szavazók száma szerint - jelöltenként egyet-egyet érvénytelennek nyilvánít;
7. az érvényes szavazólapokat jelöltenként külön-külön megszámlálja, kötegei és a kötegre jelöltenként külön-külön ráírja az érvényes szavazatok számát.

A Ve. 2005. július 16-tól hatályos szabálya értelmében a szavazatszámoló bizottság a szavazatokat minden esetben legalább kétszer számolja meg. Az ismételt számlálást addig folytatja, amíg annak eredménye valamely megelőző számlálás eredményével azonos nem lesz.

A szavazatszámoló bizottság a szavazatok megszámlálását követően megállapítja a választás szavazóköri eredményét. A szavazatok összeszámolásáról és a szavazóköri eredmény megállapításáról – két példányban – jegyzőkönyvet állít ki.

(Fontos! A Ve. 2005. július 16-tól hatályos szabálya értelmében azt követően, hogy a szavazatszámoló bizottság megállapította a szavazókörben a szavazás eredményét, a szavazatok újraszámolása csak jogorvoslati eljárás keretében történhet és arra kizárólag a jogorvoslatot elbíráló szerv jogosult.)

A szavazatszámoló bizottság a jegyzőkönyv egy-egy másolati példányát (a hozzá

tartozó határozatokkal együtt) kérésre, ingyenesen átadja a jelöltek jelen levő képviselőinek. A szavazatszámoló bizottság a jegyzőkönyveket, választási iratokat, nyomtatványokat és szavazólapokat - az urnával együtt - haladéktalanul a helyi választási irodához szállítja. A jegyzőkönyvek egy példányát az illetékes választási irodában a szavazást követő három napon belül meg lehet tekinteni.

10.1.2. Jogorvoslat a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntése ellen

A szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntése ellen csak a választási bizottságnak a választási eredményt megállapító döntése elleni fellebbezéssel együtt van helye.

10.2. A választás választókerületi eredménye

10.2.1. A választókerületi eredmény megállapítása

Az illetékes választási bizottság a szavazatszámoló bizottságok jegyzőkönyvei alapján összesíti a szavazatokat és állapítja meg a választási eredményt.

Ha az országgyűlési egyéni választókerületekben az összes szavazóköri jegyzőkönyv rendelkezésre áll, a választókerületi eredmény megállapítása azonnal megtörténhet.

A területi választókerületekben a területi választási bizottságok csak a listákra leadott érvényes szavazatok számát tudják első lépcsőben megállapítani. Nem ismeretes ugyanis még ekkor azon jelölő szervezetek neve, melyek listái országos összesítésben elérték az 5-10-15%-os mandátumszerzési küszöböt. Ezért a területi választási bizottságok a listákra leadott érvényes szavazatok számát jegyzőkönyvben rögzítik, melyet megküldenek az Országos Választási Bizottság részére. Az Országos Választási Bizottság a beérkezett jegyzőkönyvek alapján országosan összesíti a listákra leadott érvényes szavazatokat és megállapítja, hogy mely jelölő szervezetek listái érték el a mandátumszerzési küszöböt. Az Országos Választási Bizottság e határozatából tudják meg a területi választási bizottságok, hogy választókerületükben mely listák szavazata vehető figyelembe az eredmény megállapításánál.

Az országos listán a mandátumkiosztás csak azután történhet meg, amikor az egyéni és a területi választókerületi eredmények megállapításra kerültek. Ekkor tudhatók ugyanis, hogy melyik jelölő szervezetnek mennyi töredékszavazata keletkezett.

A választás országosan összesített eredményét az Országos Választási Bizottság közlésezi.

10.2.2. Jogorvoslat a választás választókerületi eredménye ellen

A választási bizottságnak a választás eredményét megállapító döntése ellen

- a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénysértő voltára, vagy

- a szavazóköri eredmények összesítésére és a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére hivatkozással lehet fellebbezést benyújtani.

Az általános szabályoktól eltérően a választási bizottságnak a választás eredményét megállapító döntése elleni fellebbezést (és az e fellebbezés alapján hozott döntés elleni felülvizsgálati kérelmet is) úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon megérkezzen. A jogorvoslati kérelem elbírálására jogosult szerv (választási bizottság vagy bíróság) a kérelemről legkésőbb a beérkezését követő napon dönt.

Ha a szavazatszámoló bizottság döntésének törvénysértő volta alapján benyújtott jogorvoslati kérelem elbírálása csak a szavazatok újraszámolása útján lehetséges, és van matematikai lehetőség a választás eredményének megváltozására, a kérelmet elbíráló szerv (választási bizottság vagy bíróság) köteles a szavazatokat újraszámolni. A szavazatok újraszámolása esetén a jogorvoslati kérelem elbírálására rendelkezésre álló határidő a kétszeresére nő, és az újraszámoláshoz a választási bizottság vagy a bíróság a választási irodák tagjainak közreműködését igénybe veheti.

10.3. Esettanulmányok

- 1) A szavazatszámoló bizottság a szavazás megkezdése előtt egyhangú határozatával úgy dönt, hogy a választási visszaélések elkerülése érdekében a szavazólap átadását megelőzően a bélyegző elhelyezése mellett a szavazólapot a szavazatszámoló bizottság elnöke is aláírja. A szavazatszámolás során a 777 egyéni választókerületi szavazólap esetében 63-at érvénytelennek nyilvánít azzal az indokkal, hogy azon nem szerepel a szavazatszámoló bizottság elnökének aláírása.

Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság megállapítja, hogy a mandátumot T.Z. 15 432 szavazattal megszerezte, J.G. 15 369, H.Sz. 1 346 szavazatot kapott. Egy választópolgár az eredménymegállapító döntés ellen határidőben jogorvoslati kérelmet nyújtott be a szavazatok újraszámolását kérve. Kérelméhez csatolta a szavazatszámoló bizottságnak a szignó alkalmazására vonatkozó határozatát. Kérelmében hivatkozott arra is, hogy ugyanazon választókerület másik szavazókörében a szavazatszámoló bizottság három olyan választópolgár szavazását engedélyezte, akik lejárt személyazonosító igazolvánnyal kívántak szavazni, de erre vonatkozóan bizonyítékot nem terjesztett elő.

Melyik választási szerv bírálja el a fellebbezést? A fellebbezés elbírálása során milyen szempontokat mérlegel? Elrendelheti-e a szavazatok újraszámolását? Ha igen, akkor mely szavazókörök esetében és melyik szerv számolja újra a szavazatokat?

- 2) Az országgyűlési képviselőválasztás második fordulójában a szavazatszámoló bizottsághoz 6.45-kor bejelentés érkezik, hogy a szavazókörtől mintegy 60 méterre választási plakátokat látott a választópolgár. A szavazatszámoló bizottság egyhangú határozatával úgy dönt, hogy a szavazást 1,5 órára felfüggeszti abból a célból, hogy a szavazóhelyiség 200 méteres körzetében található választási plakátokat eltávolítsa, ezáltal biztosítsa, hogy a választópolgárokat a szavazás során ne befolyásolják kampányanyagok.

Jogszerű volt-e a szavazatszámoló bizottság eljárása? Ha igen, akkor milyen jogszabályhelyre alapozta tevékenységét? Eredményezheti-e a választási eredmény megsemmisítését a szavazatszámoló bizottság eljárása, ha a szavazókör választói névjegyzékén 1187 választópolgár szerepel, melyből 1067 adta le szavazatát a szavazás befejezéséig és a választókerület választási eredménye szerint az első és második helyezett jelölt között a szavazatok különbsége 189 szavazat?

- 3) Egyik megyében A párt listája 110000, B párt listája 30000, C párt listája 37000, D párt listája 73000 szavazatot szerzett. A területi választókerületben 5 mandátumot lehet megszerezni. Az Országos Választási Bizottság döntése szerint mind a négy párt elérte az országosan összesített érvényes szavazatok 5%-át.

Hogy állapítja meg a területi választási bizottság a területi választókerület eredményét? Írja le a mandátumkiosztás menetét! Melyik lista hány mandátumot szerez?

10.4. Önellenőrző kérdések

218. Melyik választási szerv jelöli ki a külképviseleti szavazatok megszámlálására jogosult szavazatszámoló bizottságot

- az Országos Választási Bizottság
- az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság
- a helyi választási bizottság

219. Mely szavazókör szavazatszámoló bizottsága jelölhető ki a külképviseleti szavazatok megszámlálására?

- amely az országgyűlési egyéni választókerület székhelyén található
- amely szavazókörben a választói névjegyzékbe felvett választópolgárok száma a 600 főt meghaladja
- amely szavazókör szavazatszámoló bizottságában a legtöbb, a független jelöltek és jelölő szervezetek által megbízott bizottsági tag található

220. Mit tesz a szavazatszámoló bizottság, ha megállapítja, hogy az urnába olyan személy által leadott szavazólap került, aki az adott szavazóköri körben szavazati joggal nem rendelkezik?

- a. a jelöltekre/listákra leadott érvényes szavazatok közül - a jogosulatlanul szavazók száma szerint – jelöltenként/listánként egyet-egyét érvénytelennek nyilvánít
- b. arra a jelöltre/listára leadott érvényes szavazatot nyilvánítja érvénytelennek, melyre a választópolgár szavazott
- c. nem tesz semmit, mert a választópolgár a lakóhelye szerinti szavazóköri körben úgyszemint szavazott.

221. A szavazatszámoló bizottság

- a. A szavazatokat csak egyszer számolja meg.
- b. A szavazatokat másodszor is megszámlálja, amennyiben a legtöbb szavazatot elért két jelölt közötti szavazatkülönbség az összes leadott érvényes szavazat 1 %-ánál kisebb.
- c. Minden esetben legalább kétszer megszámlálja.

222. Amennyiben a szavazatszámoló bizottság kettőnél többször számlálja meg a szavazatokat, akkor fejezheti be a szavazatszámolást, ha

- a. Két számlálás eredményeként ugyanazt az eredményt kapja
- b. Két közvetlen egymást követő számlálás eredményeként ugyanazt az eredményt kapja
- c. Ha a tizedik számlálás eredményeként sem kap két azonos eredményt.

223. Amennyiben a szavazatszámoló bizottság valamely tagja a szavazás másnapján rájön, hogy a szavazóköri jegyzőkönyvet megelőző este rosszul töltötték ki, és kéri a szavazatok ismételt megszámlálását

- a. A szavazatszámoló bizottságnak újra meg kell számolnia a szavazatokat
- b. A szavazatszámoló bizottságnak döntenie kell, hogy újra megszámlálja-e a szavazatokat
- c. A szavazatszámoló bizottságnak nincs törvényes lehetősége a szavazatok ismételt megszámlálására.

224. A szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésével szemben

- a. jogorvoslatot a szavazatszámoló bizottsághoz lehet benyújtani
- b. jogorvoslatot a helyi választási bizottsághoz lehet benyújtani
- c. csak a választókerület választási eredményét megállapító döntése elleni fellebbezéssel együtt van helye.

225. A területi választási bizottság a szavazóköri jegyzőkönyvek beérkezését követően

- a. Azonnal megállapítja a területi listás eredményt
- b. Megállapítja az 5-10-15%-os mandátumszerzési küszöböt, majd megállapítja a területi listás eredményt
- c. Összesíti a területi listás szavazatokat, majd értesíti ennek eredményéről az OVB-t, amely megállapítja 5-10-15%-os mandátumszerzési küszöböt

226. A szavazatok újraszámolását

- a. Csak a jogorvoslati kérelmet elbíráló szerv végezheti.
- b. Csak a szavazatszámoló bizottságok végezhetik.
- c. Csak a bíróság végezheti.

227. A szavazatok újraszámolása

- a. jogilag nem lehetséges
- b. akkor lehetséges, ha van matematikai lehetőség a választási eredmény megváltozására
- c. akkor lehetséges, ha a legtöbb szavazatot elért két jelölt közötti szavazatkülönbség az összes leadott érvényes szavazat 1 %-ánál kisebb.

11. JOGORVOSLATOK

11.1. Új jogorvoslati rend a választási eljárásban

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvényt módosító 2005. évi LXXXI. törvény a korábbtól jelentősen eltérő szabályozást vezetett be. A változtatások érintik a jogorvoslatok elvi alapjait, eszközeit, az eljárás lebonyolítását, valamint a résztvevők jogait és kötelezettségeit is.

A változtatásokat egyrészt az Alkotmánybíróság mulasztásos alkotmányvétséget megállapító döntései alapozták meg. Másrészt a korábbi választások során összegyűlt jogalkalmazói tapasztalatok is alátámasztották egy átláthatóbb és pontosabban szabályozott jogorvoslati rendszer megteremtésének igényét.

Az új jogszabályok alkalmazása a választási bizottságok részéről fokozott körültekintést igényel. A választási irodák feladata, hogy ehhez a szükséges feltételeket biztosítsák.

A jelöltek és jelölőszervezetek számára jogaik biztosítása érdekében a törvény fokozott garanciákat nyújt, azonban ezek érvényesítéséhez nélkülözhetetlen, hogy eleget tegyenek együttműködési kötelezettségüknek és jogaikat jóhiszeműen és rendeltetésszerűen gyakorolják.

11.2 A jogorvoslatok fajtái

A jogorvoslatok eddigi két formája, a panasz és a kifogás helyett a kifogás, a fellebbezés és a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem eszköze áll a jogorvoslatot igénylők rendelkezésére.

A **kifogás** a választásra irányadó jogszabály, illetőleg a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére hivatkozással benyújtható jogorvoslati eszköz, amellyel bárki élhet.

A **fellebbezés** a választási bizottság elsőfokú határozata ellen nyújtható be, azt bármely választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, illetőleg az ügyben érintett jogi személy előterjeszheti.

Kizárt a fellebbezés a másodfokon eljáró választási bizottság, valamint az Országos Választási Bizottság határozata ellen.

A **bírósági felülvizsgálat iránti kérelem** a választási bizottság másodfokú határozata, továbbá az Országos Választási Bizottság határozata ellen nyújtható be bármely választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, illetőleg az ügyben érintett jogi személy által. A bíróság határozata ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

A jogorvoslati kérelmek benyújtására a választási eljárásban általában 3 napos – kivételesen 1 napos határidő – áll az érintettek rendelkezésére. A határidőt naptári napokban kell számítani, mégpedig a jogsértés elkövetésétől vagy a sérelmezett választási bizottsági döntés meghozatalának napjától. A határidő jogvesztő, melynek lényege, hogy a késedelem kimentésére, illetve igazolás előterjesztésére nincs mód. Az elkésettség vizsgálatakor azt az időpontot veszik figyelembe, amikor a jogorvoslati kérelem a választási bizottsághoz megérkezett. Így a postai úton előterjesztett

jogorvoslati kérelem esetén a postai küldemény késedelmére, a feladás időpontjára hivatkozni nem lehet.

A választási bizottság a jogorvoslati ügyben hozott döntését a meghozatal napján írásba foglalja.

A határozatnak tartalmaznia kell:

- a választási bizottság megnevezését, a határozat számát;
- a kérelmező nevét és lakóhelyét (székhelyét);
- az ügy tárgyának megjelölését;
- a rendelkező részben a választási bizottság döntését, a fellebbezés (bírószági felülvizsgálat iránti kérelem) lehetőségéről való tájékoztatást;
- az indokolásban a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat, a kérelmező által megjelölt, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait, valamint azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a választási bizottság a határozatot hozta;

Ha a határozatban név-, szám- vagy más elírás van, a választási bizottság a hibát kérelemre vagy hivatalból kijavíthatja. A számítási hibát tartalmazó határozat kijavítására csak akkor kerülhet sor, ha a számítási hiba kijavítása nem hat ki az ügy érdemére.

11.2.1. A kifogás benyújtása és elbírálása

A kifogás választási jogszabály, a választás és a választási eljárás alapelvei (Alkotmány 71. §. (1) bekezdése és Ve. 3.§.) megsértése esetén nyújtható be.

A kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított három napon belül megérkezzen!

Ha a kifogást nem az elbírálásra jogosult választási bizottsághoz nyújtják be, a választási bizottság az ügyet legkésőbb a beérkezését követő napon átteszi az elbírálásra jogosult választási bizottsághoz – amely köteles az ügyben eljárni. Ilyen esetben a jogorvoslati határidő vizsgálatakor azt az időpontot kell figyelembe venni, amikor a kifogás az első választási bizottsághoz megérkezett.

A törvény lehetőséget biztosít arra, hogy a választási bizottság áttételi jogkörét elnökére ruházza át. Ebben az esetben az áttételről a bizottság elnöke dönt. Amennyiben a törvényi határidőn belül a választási bizottság (átruházás esetén annak elnöke) nem él az áttétel lehetőségével köteles eljárni az ügyben.

A törvény értelmében a kifogásnak tartalmaznia kell:

- a **jogszabálysértés** megjelölését;
- a jogszabálysértés **bizonyítékait**;

- a kifogás benyújtójának **nevét, lakcímét (székhelyét)** és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – **postai értesítési címét**;
- a kifogás benyújtójának választása szerint **telefaxszámát** vagy **elektronikus levélcímét**, illetőleg **kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát** vagy **elektronikus levélcímét**.

A választási bizottság a kifogásról a beérkezésétől számított 3 napon belül dönt. Áttétel esetén az elbírálási határidő a kifogásnak az elbírálásra jogosult választási bizottsághoz való megérkezésétől számít.

A kifogás a választási bizottság határozatának meghozataláig visszavonható, azonban a bizottság az ügyben az eljárást hivatalból folytathatja.

A választási bizottság **érdemi vizsgálat nélkül** utasítja el a kifogást, ha az:

- elkésett;
- nem tartalmazza a jogszabálysértés megjelölését;
- nem tartalmazza a jogszabálysértés bizonyítékait;
- nem tartalmazza a kifogás benyújtójának **nevét, lakcímét (székhelyét)** és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – **postai értesítési címét**;

Nem utasítható el érdemi vizsgálat nélkül a kifogás, ha benyújtója elmulasztotta megjelölni telefax számát, vagy elektronikus levélcímét, illetőleg kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét;

Ilyenkor azonban a beadványozó megfosztja magát a határozat rövid úton való közlésének lehetőségétől és előfordulhat, hogy a rövid, jogvesztő határidőre tekintettel nem tud fellebbezést benyújtani.

A választási bizottság – ha a kifogás a törvényi előírásoknak megfelel és érdemi vizsgálat nélküli elutasításnak nincs helye - megállapítja a tényállást. A tényállás megállapításakor a beadványozó által benyújtott bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli. Bizonyítékként különösen az iratok, a kérelmező nyilatkozata, a tanú nyilatkozata használható fel, de alkalmas erre más eszköz is mely alapot nyújt a tényállás megállapításához. A választási bizottság által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani.

A választási bizottság a kérelmező részére – kérésére – biztosítja a szóbeli nyilatkozattétel lehetőségét. Ez esetben az ellenérdekű fél számára is – ha jelen van – lehetővé kell tenni a szóbeli nyilatkozattételt.

Ha a választási bizottság helyt ad a kifogásnak:

- megállapítja a jogszabálysértés tényét;
- a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől;
- a választási eljárást vagy annak a jogorvoslattal érintett részét megsemmisíti és megismételteti.

Ha a választási bizottság a **kifogásnak nem ad helyt, azt elutasítja.**

11.2.2. A fellebbezés benyújtása és elbírálása

A **fellebbezés** a választási bizottság elsőfokú határozatának felülvizsgálatára irányul. Fellebbezést **jogszabálysértésre hivatkozással**, illetve a **választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata** ellen lehet benyújtani.

A fellebbezést úgy kell **benyújtani a megtámadott határozatot hozó választási bizottságnál** – szavazatszámláló bizottság döntése esetén az elbírálásra jogosult választási bizottságnál –, hogy az a megtámadott határozat **meghozatalától számított három napon belül megérkezzen.**

Ennél is rövidebb a határidő a választási bizottság **szavazólap adattartalmát megállapító döntése elleni fellebbezés esetén.** A fellebbezést ekkor úgy kell benyújtani, hogy az **legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon megérkezzen.**

A határidő jogvesztő!

Ha a fellebbezést nem a megtámadott határozatot hozó, hanem a fellebbezés elbírálására jogosult választási bizottságnál nyújtják be, ez nem lehet az elutasítás oka.

Ha a beadványozó fellebbezését más választási bizottsághoz (pl. a területi választási bizottság helyett az Országos Választási Bizottsághoz) nyújtja be, **áttételnek nincs helye**, azt érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.

A törvény értelmében fellebbezésnek tartalmaznia kell:

- a fellebbezés jogi alapját, azaz a jogszabályértés megjelölését, a mérlegelésre hivatkozást;
- a fellebbezés benyújtójának **nevét, lakcímét (székhelyét)** és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – **postai értesítési címét;**
- a fellebbezés benyújtójának választása szerint **telefaxszámát** vagy **elektronikus levélcímét**, illetőleg **kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét;**

A fellebbezésben új tények és bizonyítékok is felhozhatók, amelyeket a bizottság az eddig felmerültekkel együtt értékel.

A fellebbezésről az azt elbíráló választási bizottság a beérkezéstől számított három napon belül – szavazólap adattartalmát jóváhagyó döntés elleni fellebbezésnél legkésőbb a felterjesztést követő napon – dönt.

A fellebbezés – a kifogáshoz hasonlóan – **a döntés meghozataláig visszavonható**, azonban **az eljárás hivatalból való folytatásának ez esetben is helye van.**

A választási bizottság **a fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül utasítja el**, ha az:

- elkésett;

- nem tartalmazza a fellebbezés jogi alapját;
- a fellebbezés benyújtójának **nevét, lakcímét (székhelyét)** és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – **postai értesítési címét**;

Nem utasítható el érdemi vizsgálat nélkül a fellebbezés, ha benyújtója elmulasztotta megjelölni telefax számát, vagy elektronikus levélcímét, illetőleg kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét.

A fellebbezés alapján a másodfokon eljáró választási bizottság a sérelmezett határozatot, valamint az azt megelőző eljárást megvizsgálja.

A választási bizottság az elsőfokú határozatot:

- helybenhagyja vagy
- megváltoztatja.

A bizottságnak tehát érdemben kell döntenie, a sérelmezett döntés megsemmisítésének és az első fokon eljáró választási bizottság új eljárásra utasításának nincs helye.

11.2.3. Bírósági felülvizsgálat iránti kérelem

Bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet a választási bizottság **másodfokú (fellebbezést elbíráló) határozata**, továbbá az **Országos Választási Bizottság határozata ellen** bármely választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, illetőleg az ügyben érintett jogi személy nyújthat be, jogszabálysértésre hivatkozással illetve a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelemre csak akkor kerülhet sor, ha a választási eljárásban a fellebbezési jogot kimerítették, vagy a fellebbezés a törvény rendelkezései szerint kizárt.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a megtámadott határozat meghozatalától számított **három napon belül megérkezzen** a sérelmezett döntést hozó választási bizottsághoz.

Ez alól a szabály alól kivételt jelent a választási bizottságnak a **szavazólap adattartalmának** jóváhagyásával kapcsolatos döntése elleni bírósági felülvizsgálat iránti kérelem, amelyet úgy kell benyújtani, hogy az **legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon megérkezzen**.

A határidő jogvesztő!

Ha a bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nem a sérelmezett döntést hozó választási bizottsághoz, hanem pl. másik választási bizottsághoz nyújtják be, azt érdemi vizsgálat nélkül kell elutasítani.

A kérelem nem utasítható el, ha a kérelmet az elbírálására jogosult bíróságnál – határidőben – terjesztik elő. Ilyenkor a bíróság gondoskodik az ügy iratai és a felülvizsgálat iránti kérelemről kialakított bizottsági álláspont beszerzéséről.

A törvény értelmében bírósági felülvizsgálat iránti kérelemnek tartalmaznia kell:

- a kérelem jogalapjának megjelölését;
- a kérelem benyújtójának **nevét, lakcímét (székhelyét)** és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – **postai értesítési címét**;
- a kérelem benyújtójának választása szerint **telefaxszámát** vagy **elektronikus levélcímét**, illetőleg **kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát** vagy **elektronikus levélcímét**;

A bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselőt kötelező, azonban a jogi szakvizsgálóval rendelkező személy saját ügyében ügyvédi képviselőt nélkül is eljárhat. Az ügyvédi meghatalmazást (jogi szakvizsga letételét igazoló iratot) csatolni kell.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelemben új tények és bizonyítékok is felhozhatók, amelyeket a bíróság az eljárásban már ismert tények és bizonyítékok körében, egyenlő súllyal mérlegel.

A kérelem benyújtójának lehetősége van a **kérelem visszavonására**, ez esetben a bíróság az **eljárást megszünteti**.

A bíróság a kérelemről nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem alapján a bíróság a sérelmezett határozatot, valamint az azt megelőző eljárást megvizsgálja. A bíróság a kérelmező részére – annak kérésére – biztosítja a szóbeli nyilatkozattétel lehetőségét. Ez esetben az ellenérdekű fél számára is lehetővé kell tenni a szóbeli nyilatkozattételt.

A bíróság a megtámadott határozatot

- helybenhagyja vagy
- megváltoztatja.

A bíróság döntése jogerős, ellene további jogorvoslatnak helye nincs!

A bírósági felülvizsgálat során hozott határozatot a kérelmezővel és azokkal, akikkel a másodfokú határozatot közölték, a bíróság közli.

A határozatok közlésére vonatkozó az alábbiakban ismertetésre kerülő szabályok a bírósági eljárásra is érvényesek.

11.3. A határozatok közlése, kézbesítése és nyilvánosságra hozatala

Az Alkotmánybíróság 59/2003. (XI. 26.) AB határozatában megállapította, hogy alkotmányos mulasztás áll fenn, mert a jogalkotó nem határozta meg a választási bizottságok határozata közlésének garanciáit, ezáltal sérül az Alkotmány 57. § (5) bekezdésében meghatározott jogorvoslathoz való jog. Az alkotmányos mulasztás megszüntetése érdekében kialakított új szabályozás szerint a kifogás benyújtója megadhatja telefaxszámát, elektronikus levélcímét, vagy kézbesítési megbízottjának ezen elérhetőségeit. Utóbbiak megadása a jogorvoslattal élő személy érdekét szolgálja azzal, hogy a határozatot a meghozatalának napján a postai út mellett a további megjelölt módokon is közölni kell vele. Ily módon biztosított, hogy a lehető leghamarabb tudomást szerezzen a döntésről és további jogorvoslati kérelmet nyújthasson be.

A határozatot – ha jelen van vagy ha telefaxszáma vagy elektronikus levélcíme rendelkezésre áll – a meghozatala napján rövid úton kell közölni a kérelmezővel, valamint azzal, akire a határozat jogot vagy kötelezettséget keletkeztet vagy származtat.

A határozat rövid úton való közlése.

- a jelen lévők részére a határozat átadásával,
- telefaxon,
- elektronikus dokumentum formájában (e-mail), vagy
- a kézbesítési megbízott részére a fentebb meghatározott módokon történhet. A határozat rövid úton való közlésének módját (módjait) a kérelmező jelöli meg. A közlés tényét és módját az iratra fel kell jegyezni, az azt igazoló dokumentumot az ügyiratban el kell helyezni.

A határozatot, a jelen lévő részére történt átadás kivételével kézbesíteni kell az érintettnek. A kézbesítés postai úton tértivevényes küldeményként történik.

A választási bizottságok és a bíróságok a határozatokat meghozatalukat követően nyilvánosságra hozzák. A nyilvánosságra hozatal kötelezettsége nem vonatkozik a határozatba foglalt személyes adatokra.

11.4. A választási irodák jogorvoslatokkal kapcsolatos feladatai

A választási bizottságok titkársági feladatait a választási irodák látják el. Gondoskodnak a bizottsági ülések megszervezéséről, az ülés nyilvánosságáról a határozatok közléséről és kézbesítéséről, nyilvánosságra hozataláról.

A választási iroda:

- átveszi a személyesen benyújtott jogorvoslati kérelmeket és azok mellékleteit, az átvételt az időpont pontos megjelölésével (év, hónap, nap, óra, perc) igazolja;
- iktatja a beérkezett jogorvoslati kérelmeket;
- előkészíti a bizottság ülését, egyeztetni az ülés időpontját a bizottság elnökével, összeállítja és kiküldi a meghívókat a bizottság tagjai részére, biztosítja a szükséges jogszabályok, bírósági döntések, OVB állásfoglalások, a hasonló ügyekben a bizottság által hozott döntések megismerését a testület számára.

- médiakampánnyal kapcsolatos jogorvoslat esetén gondoskodik a törvénysértés bizonyítékául szolgáló műsorszám beszerzéséről;
 - értesíti a beadványozót a bizottsági ülés időpontjáról;
 - segítséget nyújt a választási bizottságok döntésének írásba foglalásához, gondoskodik a határozat rövid úton történő közléséről és postai kézbesítéséről;
 - elkészíti a bizottság üléséről a jegyzőkönyvet, biztosítja a külön vélemény rögzítését. Kérésére a jegyzőkönyv egy példányát a delegált tagnak ingyenesen átadja.
 - átadja a határozat egy példányát - külön kérés nélkül ingyenesen – a delegált bizottsági tag részére;
 - gondoskodik arról, hogy a választási bizottság a fellebbezést, bírósági felülvizsgálati kérelmet megismerje, arra véleményét előterjeszthesse.
 - biztosítja a benyújtott fellebbezés és bírósági felülvizsgálati kérelem és az ügy iratai – iratjegyzékkel történő – továbbítását az elbírálásra jogosult választási bizottsághoz, bírósághoz.
- A jogorvoslati kérelmet beérkezése napján kell továbbítani!**
- fogadja a fellebbezést, vagy a bírósági felülvizsgálati kérelmet elbíráló bizottság, illetőleg bíróság által – a döntést követő 5 napon belül – visszaküldött iratokat és azokat irattározza.

11.5. Speciális jogorvoslatok

Az általánostól részben eltérő szabályok érvényesülnek a médiával a névjegyzékkel, külképviseleti névjegyzékkel a külképviseleti szavazással, valamint a választás eredményével kapcsolatos jogorvoslatok során. Az oktatási anyag egyes – a konkrét témával foglalkozó – fejezetei az eltérő szabályokat ismertetik. Azokban a kérdésekben, amelyekre nézve a konkrét fejezet nem tartalmaz útmutatást, az általános szabályok – azaz az e fejezetben ismertetett rendelkezések – irányadók.

A speciális jogorvoslatok közül a következőkben külön ismertetjük a médiakampánnyal kapcsolatos jogorvoslatot.

11.5.1. A médiakampánnyal kapcsolatos jogorvoslat

A választási eljárási törvényt módosító 2005. évi LXXXI. törvény olyan új jogorvoslati szabályokat vezetett be, melyek a sajtó választási kampányban való részvételével kapcsolatos – különösen a választási eljárás alapelveinek megsértése, politikai hirdetések közzététele során elkövetett - jogsértések orvoslását célozzák, és biztosítják a médiakampánnyal kapcsolatos kifogások hatékony elbírálásának garanciáit.

A törvény szabályozza, hogy a kifogást milyen szintű választási bizottság bírálja el, attól függően, mely médiummal szemben éltek jogorvoslattal:

- nem országos terjesztésű időszaki lap, helyi műsorszolgáltatás esetében a kiadó, illetve a műsorszolgáltató székhelye vagy lakcíme szerint illetékes helyi választási bizottság,

- körzeti műsorszolgáltatás esetén a műsorszolgáltató székhelye vagy lakcíme szerint illetékes területi választási bizottság,
- országos terjesztésű időszaki lap, hírügynökség, országos műsorszolgáltatás esetén az Országos Választási Bizottság

jogosult a kifogást elbírálni.

A kifogáshoz nem kell csatolni a törvénysértés bizonyítékául szolgáló műsorszámot, azt elegendő megjelölni, és a választási bizottság hivatalból szerzi be.

Amennyiben a választási bizottság a kifogásnak helyt ad, az általános jogkövetkezmények, azaz

- a jogszabálysértés megállapítása,
- a jogsértőnek a további jogszabálysértéstől való eltiltása, illetőleg
- a választási eljárás vagy annak jogorvoslati eljárással érintett része megsemmisítése és megismételtetése mellett

speciális jogkövetkezményként **kötelezheti az időszaki lap szerkesztőségét, a műsorszolgáltatót vagy a hírügynökséget, hogy határozatát vagy annak rendelkező részét tegye közzé.** A közzétételnek

- napilap, hírügynökség esetében három napon belül,
- folyóirat esetében a következő számban azonos módon,
- műsorszolgáltató esetében három napon belül a jogsértő közléssel azonos napokban és azonos számú alkalommal kell megtörténnie.

A médiatörvény (1996. évi I. törvény) 4. §-ában a kiegyensúlyozott tájékoztatással kapcsolatosan meghatározott követelmények megsértése miatt benyújtott panaszokat az Országos Rádió- és Televízió Testület (ORTT) Panaszbizottsága bírálja el.

Az ORTT Panaszbizottsága előtt esetlegesen meginduló jogorvoslati eljárás a választási bizottság előtt folyamatban lévő jogorvoslati eljárást nem befolyásolja.

11.6. Jogorvoslati fórumrendszer az országgyűlési képviselők választásán

Az országgyűlési képviselők választásán jogorvoslati fórumként eljáró választási bizottságok a következők:

Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság

- dönt az egyéni választókerületi választással kapcsolatos kifogásról,
- dönt a szavazatszámláló bizottság határozatai elleni, kizárólag az egyéni választókerületi választást érintő, valamint az egyéni választókerületi és a területi listás választást egyaránt érintő fellebbezésről:
 - a szavazóhelyiség ellenőrzése, a szavazás levezetése, a szavazás törvényes lebonyolításáról való gondoskodás, illetőleg

- a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben hozott döntések esetében.

A területi választási bizottság

- dönt a területi választókerületi választással kapcsolatos kifogásról,
- dönt a szavazatszámoló bizottság határozatai elleni, kizárólag a területi listás választást érintő fellebbezésről:
 - a szavazóhelyiség ellenőrzése, a szavazás levezetése, a szavazás törvényes lebonyolításáról való gondoskodás, illetőleg
 - a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben hozott döntések esetében;
- elbírálja a sajtó választási kampányban történő részvételével kapcsolatos kifogást körzeti műsorszolgáltatás esetében;
- dönt az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről.

Az Országos Választási Bizottság

- dönt a külképviseleti választási iroda tevékenységével kapcsolatos kifogásról, továbbá minden olyan kifogásról, amely nem tartozik az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság, illetőleg a területi választási bizottság hatáskörébe,
- elbírálja a sajtó választási kampányban történő részvételével kapcsolatos kifogást, országos terjesztésű időszaki lap, hírügynökség, illetőleg országos műsorszolgáltatás esetében;
- dönt a területi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről.

Az országgyűlési képviselő-választás során jogorvoslati fórumként eljáró bíróságok:

Helyi bíróság (Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bíróság)

- elbírálja a névjegyzékbe való felvétel, abból való törlés és kihagyás, valamint a külképviseleti névjegyzékbe való felvétel, vagy annak elutasítása miatt benyújtott kifogást.

Megyei (Fővárosi) Bíróság

- elbírálja a területi választási bizottság másodfokú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet.

Legfelsőbb Bíróság

- elbírálja az Országos Választási Bizottság első és másodfokú határozatai ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet.

11.7. Önellenőrző kérdések

- 228. Melyek a választási bizottságok által elbírálható jogorvoslati kérelmek formái?**
- A panasz és a kifogás.
 - Fellebbezés és kifogás.
 - Kifogás, fellebbezés, felülvizsgálati kérelem.
- 229. Milyen eset(ek)ben dönt a területi választási bizottság döntése elleni fellebbezésről az Országos Választási Bizottság?**
- A területi választási bizottság minden döntése ellen a megyei(fővárosi) bírósághoz lehet fordulni.
 - A szavazatszámoló bizottságnak a szavazás levezetése, a szavazás törvényes rendjének fenntartása körében, illetőleg a szavazás folyamán felmerülő vitás kérdésekről hozott döntései ellen benyújtott fellebbezésről hozott határozata ellen lehet az Országos Választási Bizottsághoz fordulni.
 - A területi választási bizottság által elbírált kifogás ellen benyújtott fellebbezésről dönt az Országos Választási Bizottság.
- 230. Mely választási szervhez kell benyújtani a fellebbezést?**
- A fellebbezést a megtámadott határozatot hozó választási bizottságnál (SZSZB döntése elleni fellebbezés esetén az elbírálásra jogosult választási bizottságnál) kell előterjeszteni.
 - A fellebbezést az ügyben hatáskörrel rendelkező választási irodához kell benyújtani.
 - A fellebbezést minden esetben az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottsághoz kell benyújtani, amely gondoskodik annak továbbításáról.
- 231. Mik a kifogás érdemi elbírálásának alapvető feltételei?**
- A jogszabálysértés megjelölése, annak bizonyítékai, illetve a kifogás benyújtójának neve, lakcíme (székhelye) és lakhelyétől (székhelyétől) eltérő postai értesítési címe.
 - A kifogás bizonyítékainak megjelölése és az értesítési cím.
 - A kifogást minden esetben érdemben el kell bírálni.
- 232. Mi a jogkövetkezménye annak, ha a kifogás benyújtója a beadványban elmulasztja megjelölni telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetőleg kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét?**
- A kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.
 - A határozat közlése helyett csak a határozat kézbesítése lesz lehetséges..
 - Meghosszabbodik a kézbesítés idejével a jogorvoslati határidő..

233. Mi a jogorvoslati kérelmek elbírálásának általános határideje?

- a. A kérelmet a benyújtásától számított három napon belül kell elbírálni.
- b. Legkésőbb a jogorvoslati kérelem benyújtását követő napon el kell bírálni.
- c. Az államigazgatási eljárásra irányadó harmincnapos határidőt kell alkalmazni.

234. Mi a bíróság eljárásának speciális feltétele?

- a. Az illeték megfizetése.
- b. A kötelező ügyvédi képviselet.
- c. A polgári peres eljárás szabályainak alkalmazása.

235. Mik a jogkövetkezmények, ha az eljáró bizottság a kifogásnak helyt ad?

- a. Ha a választási bizottság a kifogásnak helyt ad, megállapítja a jogszabálysértés tényét, a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől, a választási eljárást vagy annak jogorvoslattal érintett részét megsemmisíti és megismételteti.
- b. Ha a kifogás megalapozott, az eljáró bizottság a sajtónyilvánosság útján felhívja a figyelmet a jogsértésre.
- c. Az eljáró bizottság a választási eljárás kifogással érintett részét megismételteti, a megismételt eljárásban törvényességi ellenőrzést gyakorol.

236. Mi a határozatok közlésének határideje?

- a. A határozatot – ha jelen van vagy ha telefaxszáma vagy elektronikus levélcíme rendelkezésre áll – annak meghozatala napján közölni kell a kérelmezővel, illetve azzal, akire a határozat jogot vagy kötelezettséget keletkeztet vagy származtat.
- b. 3 munkanap.
- c. Az írásba foglalást követő 3 napon belül a határozatot közölni kell a kérelmezővel, illetve mindazon személyekkel és szervezetekkel, akik a határozat által érintettek.

237. Mi a választási bizottság szavazólap adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatos döntése elleni fellebbezés benyújtásának határideje?

- a. Úgy kell benyújtani, hogy a fellebbezés a választási bizottság döntését követő 3 napon belül megérkezzen.
- b. A fellebbezést legkésőbb a határozatról való tudomásszerzést követő napon be kell nyújtani.
- c. A fellebbezést úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a határozat meghozatalát követő napon megérkezzen.

238. Van-e eltérés az általános és az eredmény elleni fellebbezéssel kapcsolatos határidők esetében?

- a. Nincs.
- b. Igen, a határidő ebben az esetben nem jogvesztő.
- c. Igen, a fellebbezést úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb az eredményt megállapító döntést követő napon megérkezzen.

239. Mely választási szerv bírálja el a külképviseleti választási iroda működésével kapcsolatos kifogást?

- a. Első fokon maga a külképviseleti választási iroda.
- b. A kifogástevő lakóhelye szerinti területi választási iroda.
- c. Az Országos Választási Bizottság.

240. Kifejtheti-e véleményét a bírósági eljárásban a megtámadott határozatot hozó bizottság?

- a. Igen. Megküldheti a bíróságnak a kérelemről kialakított álláspontját tartalmazó nyilatkozatot.
- b. Igen. Kötelező a felterjesztett iratokhoz mellékelni a bizottsági véleményt.
- c. A törvény pontosan előírja a felterjesztés tartalmát, ettől a választási bizottság nem térhet el, így semmilyen iratot sem mellékelhet a felterjesztéshez.

241. Ki nyújthat be kifogást a választási törvények megsértésére hivatkozva?

- a. A jelölő szervezet és az érintett választópolgár, illetve jogi személy.
- b. A helyi választási iroda vezetője.
- c. Bárki.

242. Bírósági felülvizsgálat iránti kérelem esetén mi a felterjesztés határideje és tartalma?

- a. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet a sérelmezett határozattal, legkésőbb a beérkezést követő napon kell felterjeszteni.
- b. A felterjesztésnek tartalmaznia kell az ügyben keletkezett összes iratot, a bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet beérkezése napján fel kell terjeszteni.
- c. A felterjesztésnek tartalmaznia kell az ügyben keletkezett összes iratot. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell felterjeszteni, hogy a bíróság az ügy elbírálásához rendelkezésre álló határidőn belül dönthessen.

243. Mi a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem jogalapja?

- a. Jogszabálysértés vagy a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata.
- b. A jelölt vagy jelölő szervezet érintettsége.
- c. Nem kell a jogalapot megjelölni, elég utalni arra, hogy a kérelmező nem ért egyet a döntéssel.

244. A bírósági eljárásban...

- a. a jogi képviselő nem kötelező.
- b. a megtámadott határozatot hozó választási bizottság új eljárásra utasítható.
- c. a megtámadott határozat helybenhagyható vagy megváltoztatható.

245. A bírósági döntés ellen milyen jogorvoslat vehető igénybe?

- a. A bíróság döntése ellen fellebbezni lehet magasabb szintű bírósághoz.
- b. A bíróság döntése ellen felülvizsgálati kérelmet lehet benyújtani a Legfelsőbb Bírósághoz.
- c. A bíróság döntése ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

246. Milyen hivatkozással nem lehet fellebbezést benyújtani az eredményt megállapító döntés ellen?

- a. Az eredményt megállapító döntés törvénysértő.
- b. Az eredmények megállapítására és az összesítésre vonatkozó szabályokat megsértette az SZSZB.
- c. A szavazás napján kampánycsendet sértettek.

247. Mi a választás eredményét megállapító határozat elleni fellebbezés elbírálásának határideje?

- a. A beérkezéstől számított három nap.
- b. Egy munkanap.
- c. A megérkezést követő egy nap.

248. A területi választási bizottság által elbírált kifogás, fellebbezés esetében hová kell benyújtani a további jogorvoslati kérelmet?

- a. A területi választási bizottsághoz.
- b. A megyei bírósághoz.
- c. Az Országos Választási Bizottsághoz.

249. A hiányosan benyújtott kifogás...

- a. esetében a benyújtót hiánypótlásra fel kell szólítani.
- b. elutasítható.
- c. érdemi vizsgálat nélkül elutasítandó.

250. Mikor lehet benyújtani a névjegyzékből való kihagyás, illetve felvétel miatt kifogást?

- a. A névjegyzék közszemlére tételének időtartama alatt.
- b. A közszemlére tételtől számított három napon belül.
- c. A közszemlére tétel napjáig.

251. Hová kell benyújtani a névjegyzékből való kihagyás, illetve felvétel miatt kifogást?

- a. A helyi választási bizottsághoz.
- b. A helyi választási iroda vezetőjéhez.
- c. A területi választási bizottsághoz.

252. A jogorvoslati kérelem benyújtója tehet-e szóbeli nyilatkozatot?

- a. A választási bizottság kérésére köteles meghallgatni a kérelmezőt, ebben az esetben – ha jelen van – az ellenérdekű fél számára is biztosítani kell a szóbeli nyilatkozattétel lehetőségét.
- b. A választási bizottság köteles meghallgatni a kérelem benyújtóját. A szóbeli nyilatkozattétel joga az ellenérdekű felet csak kérelme esetén illeti meg.
- c. A választási bizottság eljárása szigorúan írásbeli, szóbeli nyilatkozattételre nincs lehetőség.

12. SZERVEZÉSI, LOGISZTIKAI FELADATOK

12.1. A szervezési, logisztikai feladatok tárgya

A választások során jelentős értékű anyagi, technikai eszköz igénybevételére kerül sor. Ezek egy része a választási feladatok kapcsán felhasználásra kerül, más részük további hasznosítása is lehetséges, illetve kívánatos. A választási feladatok kapcsán felhasználásra kerülnek a választói névjegyzékek, szavazólapok, jegyzőkönyvek, értesítők, ajánlószelvények, kellékek, irodaszerek, stb. (továbbiakban: cikkek). E cikkek a választások lebonyolításának nélkülözhetetlen kellékei, értékük százmilliós nagyságrendű, az ellátásra rendelkezésre álló idő rendkívül rövid, a velük kapcsolatos teendők sokrétűek, abban sok szervezet érintett, így indokolt, hogy azokat kiemelten, egy egységes logisztikai rendszerben kezeljük.

A választás szervezési, logisztikai feladatai ellátása kapcsán biztosítani kell, hogy a választás zavartalan lebonyolítása érdekében:

- a megfelelő cikkek kerüljenek megtervezésre,
- a cikkek megfelelő mennyiségben, féleségben és időben álljanak rendelkezésre a megfelelő helyen,
- az ellátás teljes folyamata az abban közreműködők számára megfelelően átlátható, ellenőrizhető, információt hordozó legyen,
- az ellátás költségtakarékos módon valósuljon meg,
- az ellátás teljes folyamata az arra jogosult szervezetek (ÁSZ, KEHI) számára megfelelően átlátható, ellenőrizhető legyen.

12.2. A jogszabályi követelmények

A Ve. törvény vonatkozó BM végrehajtási rendelete szerint:

A választási irodák

- Ellátják a választás előkészítésével, lebonyolításával kapcsolatos szervezési feladatokat;

Az OVI vezetője:

- szakmai tájékoztató füzeteket, útmutatókat készít, szakmai értekezleteket, országos szintű oktatást tart;
- meghatározza az egyes feladatok végrehajtásával kapcsolatos jelentési és ellenőrzési rendet;

- gondoskodik a választáshoz szükséges központi nyomtatványok előállításáról és szállításáról;
- gondoskodik az egyéni választókerületi szavazólapok és a területi listás szavazólapok előállításáról és szállításáról;

A BMKH vezetője:

- a választás lebonyolításában a BMKH az OVI-val együttműködve vesz részt a vonatkozó végrehajtási rendelet szerint.

A TVI vezetője:

- irányítja és ellenőrzi az OEVI-k és a HVI-k tevékenységét;
- meghatározza a központi nyomtatványok elosztásának rendjét;
- a választási logisztikai rendszerre alapozva meghatározza a központi nyomtatványok elosztásának és a helyi készítésű nyomtatványok előállításának, szállításának és átvételének rendjét;

A HVI és az OEVI:

- gondoskodik a TVI által megjelölt helyen és időben a központi nyomtatványok átvételéről, az ezekkel kapcsolatos ügyviteli feladatok ellátásáról, valamint a helyben készülő nyomtatványok előállításáról;
- fogadja a központilag - szavazóköriként - összeállított szavazásnapra nyomtatványok, kellékek szállítódobozait (továbbiakban: szállítódoboz), tartalmukat ellenőrzi, elhelyezi bennük a jelszót tartalmazó lezárt borítékokat és gondoskodik a szavazás napjáig történő megőrzésükről;
- a szavazást megelőző napon előkészíti és átvételi elismervénnyel átadja az SZSZB elnökei vagy helyetteseik részére a szavazás lebonyolításához szükséges nyomtatványokat, iratokat, bélyegzőt és egyéb kellékeket;
- biztosítja a szavazáshoz szükséges technikai feltételeket, valamint a szavazóhelyiségek felszerelését,
- A szavazókörök azonosító- és címjegyzékének kinyomtatott példányát, a szavazást megelőző 3. napig a HVI vezetők rendelkezésére bocsátja;

12.3. A logisztikai feladatokban résztvevő szervezetek

- BM Központi Hivatal (BMKH)
- Területi Választási Irodák (TVI)
- Országgyűlési Egyéni Választókerületi választási Irodák (OEVI)
- Okmányiroda székhely Helyi Választási Irodák (OiHVI)
- Helyi Választási Irodák (HVI)

- Közigazgatási Hivatalok
- Külügyminisztérium (KüM)
- Külképviseleti Választási Irodák (KüVI)
- Közreműködő BM szervek
- Szállítók (Speciális szerepük van, a BMKH-val vannak kapcsolatban. Pl.: Informatikai szolgáltatók, Nyomdák, Szállítók)

12.4. Logisztikai feladatok és azok informatikai támogatottsága

Az informatikai feladatokat a BMKH informatikai irányításával kell végrehajtani.

A választásoknál egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a logisztikai feladatok annak érdekében, hogy megalapozottabb, költségtakarékosabb, valamennyi résztvevő és az ellenőrző szervek számára is átláthatóbb ellátás valósulhasson meg. Ennek eredményeként a választási szervek időben információt és támogatást kaphatnak a várható ellátásról, annak továbbítási céljáról, mennyiségeiről.

A logisztikai feladatok a központilag biztosítandó választási cikkek (nyomtatványok, kellékek, egyéb cikkek) végső felhasználási helyekre történő eljuttatását/eljuttatását és minden ennek érdekében elvégzendő feladatot foglalnak magukba (részletesen lásd *A választások logisztikai lebonyolításának fő feladatcsoportjai, a választási szervek ezzel kapcsolatos teendői és azok informatikai támogatottsága* című táblázatot).

A helyi előállítású nyomtatványok és a választási eljárás során kitöltött nyomtatványok, cikkek továbbításának feladatait a Ve. végrehajtási rendelete, valamint a választási szakrendszerek leírásai tartalmazzák, mely nem része a fent említett logisztikai feladatoknak.

A választások fő logisztikai (informatikai) feladatai:

1. Nyomtatvány és kellék igények megállapítása és továbbítása

A választás lebonyolításához elengedhetetlen szükségletek (nyomtatványok, kellékek, egyéb cikkek) pontos mennyiségei két forrásból tevődhetnek össze:

- A jogszabályok által szigorúan meghatározott cikkek esetében a BMKH által végzett, jogszabályokon és az előző választások tapasztalatain alapuló, az aktuális választási alapadatok, az OVI által meghatározott szabályok, algoritmusok és normatívák alapján kerülnek megállapításra.
- A központilag biztosítandó, jogszabály által nem meghatározott mennyiségű cikkek esetében a TVI-k (OEVI-k és OiHVI-k bevonásával) által megküldött igények. A javasolt mennyiségeket a BMKH elbírálja és az általa jóváhagyott mennyiség kerül beszerzésre, szállításra.

Az igények megállapítását és megküldését az un. okmányirodai hálózatba kapcsolt szerveknél logisztikai informatikai rendszer támogatja. A TVI-k feladata, hogy meghatározzák, hogy adott megyében milyen választási szerv szinten (TVI vagy OEVI vagy OIHVI) történjen az igények begyűjtése, és az informatikai rendszerben való rögzítése – lásd 2. pont.

Az igények begyűjtéséhez, rögzítéséhez az informatikai rendszerből sablon nyomtatványok nyomtathatóak ki. Az igénylések begyűjtésére kijelölt szervek a feladathoz a nyomtatványt postai úton megküldik a HVI-k részére, akik azt kitöltve visszaküldik.

Az igények OEVI és/vagy területi és BMKH szinten elbírálásra kerülnek, szintén a logisztikai rendszerben, melyről ott a választási szervek azonnal értesülhetnek is.

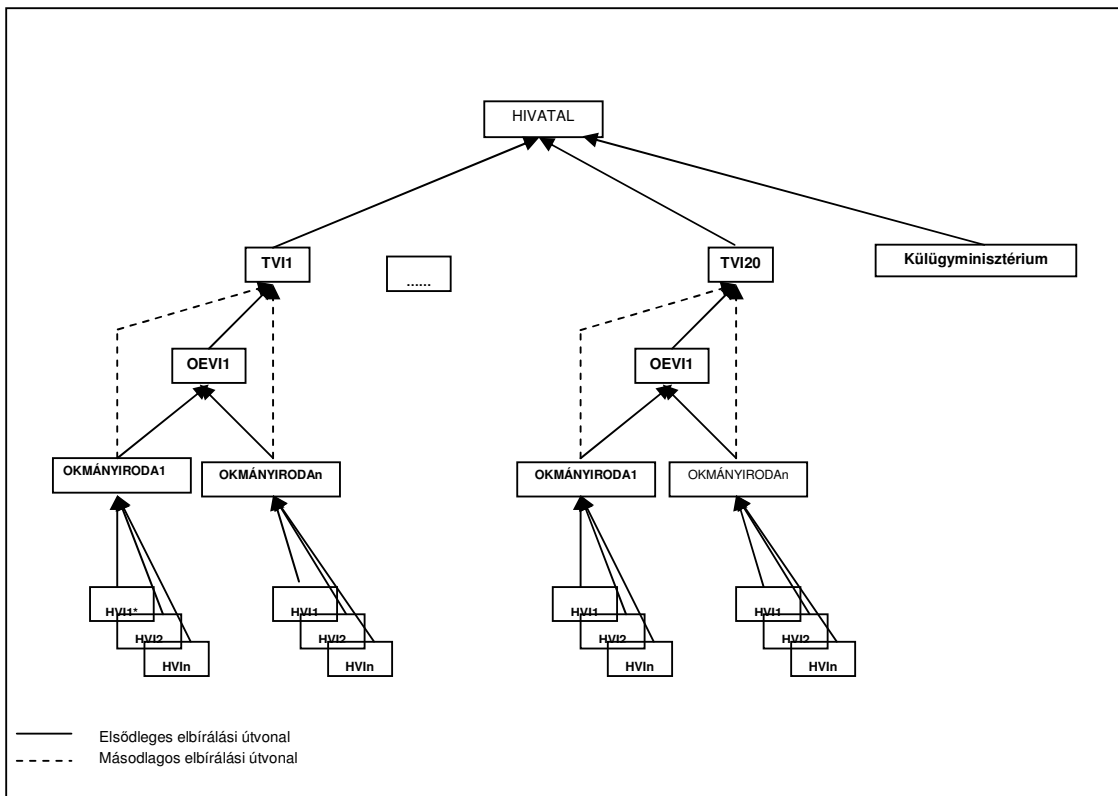
Az alábbi választási szervek kezdeményezhetnek, bírálhatnak el igényeket, saját maguk és a hozzájuk besorolt szervek vonatkozásában:

Igénylést készítő szerv	Igénylés tárgyát képező szervek	Elbíráló szerv
TVI	TVI HVI Település Szavazókör	BMKH
OEVI	OEVI OEVK OiHVI HVI Település Szavazókör	TVI
Igénylést készítő szerv	Igénylés tárgyát képező szervek	Elbíráló szerv
OiHVI	OiHVI HVI Település Szavazókör	OEVI
Külügyminisztérium	Külügyminisztérium KüVI	BMKH

1. sz. ábra: Igénylő és elbíráló választási szervek

A választási szervek igényléseinek pontossága és egyszerűsége érdekében a BMKH az igényléseket előkészíti a rendszerben. A választási szerveknek csak e tételek mennyiségeit kell – szükség szerint – módosítaniuk, hozzájárulva ezzel a pontos szükségletek központi meghatározásához.

A választási szervek igényléseit a hierarchiában feljebb lévő szervek felé küldik tovább a logisztikai rendszeren keresztül. A BMKH csak TVI-tól és a Külügyminisztériumtól fogad és bírál el igényeket.

2. sz. ábra: Elbírálási útvonal

A logisztikai rendszer használatához a választási szervek részletes módszertani útmutatót és felhasználói kézikönyvet, valamint help desk támogatást kapnak.

2. Igénylési helyek, szállítási helyek, címek továbbítása a BMKH felé

A TVI-k meghatározhatják, hogy adott megyében milyen választási szerv szinten (TVI vagy OEVI vagy OIHVI) történjen az igények begyűjtése, és az informatikai rendszerben való rögzítése. A TVI-k döntéseiket a logisztikai rendszerben adják meg.

A TVI-k joga, kötelessége annak meghatározása, hogy az adott megyében az egyes cikkek gyártók/szállítók által végzett szállítása milyen választási szerv szintre

történjen. Pl.: a szavazólapok, szavazásnapra nyomtatványok szállítása TVI vagy OEVI szintre történjen-e az adott megyében? A TVI-k döntéseiket szintén a logisztikai rendszerben adják meg.

A pontos kiszállítások érdekében az aktuális szállítási helyek pontos címét a választási szerveknek a BMKH részére biztosítaniuk kell. A központi nyilvántartásban lévő címekről a választási szervek (TVI-k, OEVI-k, OiHVI-k, közigazgatási hivatalok) a logisztikai rendszerben mindenkor tájékozódhatnak. A címek felülvizsgálata után azokat szükség esetén módosíthatják is a választási szervek.

A BMKH a TVI-k szállítási hely igényeit, a pontos szállítási címeket átadja a gyártók/szállítók felé. A szállítások ennek megfelelően történnek majd.

3. Szállításokról értesítés a választási szervek felé

A szállító(k) a szállítások pontos adatait (szállítás dátuma, szállítólevélszám, cikk, mennyiség, stb.) digitálisan átadja(ák) a BMKH részére, ezen adatok a logisztikai rendszerben azonnal megjelennek, így a választási szervek értesülhetnek még a szállítás előtt annak időpontjáról és tárgyáról. Ennek természetesen feltétele, hogy a szállítók az adatátadást a szállítás megtörténte előtt teljesítsék.

A választásokhoz szükséges cikkek gyártása és szállítása folyamatosan történik, ahogy a cikkekre szükség van a választási szerveknél. Előfordulhat, hogy egy cikk több szállításban is megjelenik.

Amennyiben a szállító az adatátadást késve teljesíti, úgy a rendelkezésre álló információk alapján a BMKH, illetve megállapodás alapján a szállító teljesíti telefonon az értesítést.

A szállítmányok fogadására való felkészülést jól kezelhető, táblázatos formátumú nyomtatvány segíti, mely a logisztikai rendszerből kinyomatható:

- tájékoztatást nyújt a várható szállítások adatairól, időpontjáról,
- az átadás-átvétel ellenőrzését segíti,
- a ténylegesen átvett mennyiségek megállapításához kézzel rá lehet vezetni az átvétel során a tény adatokat, majd ez alapján az elszámolás a logisztikai rendszerben elvégezhető.

4. Szállítás a gyártó telephelyéről a választási szervekhez

A szállítók a következő választási szervekhez végeznek szállításokat:

- TVI-k
- Megyei közigazgatási hivatalok
- OEVI-k

A gyártók által végzett szállítások alapbizonylatai a szállítólevelek, melyeket a gyártók készítenek, legalább három példányban. A szállítmányok átvétele során az átvevőnek helyben ellenőriznie kell a szállítmány és a szállítólevélen feltüntetett adatok egyezőségét. A szavazóköri dobozok azonosítását a dobozokon lévő azonosító címkék segítik.

Ellenőrzési szempontok:

- A szállított dobozok, egyéb szállított termékek megfelelése (azonosítók, számuk),
- A szállítmány megfelelése (előzetes értesítés, jogszabályi feladatok, határidők),

Amennyiben a szállítmány tartalmával szemben kifogás merül fel, két példányban jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyv első példányát a gyártó részére haladéktalanul meg kell küldeni faxon, a másodikat pedig irattározni kell a választási szervnél.

5. Az átvett szállítmányok nyilvántartása

A választási szervekhez ténylegesen leszállított szállítmányok mennyiségéről a BMKH-nak információval kell rendelkeznie. Különösen fontos ez a szavazásnapra nyomtatványok (szavazóköri dobozok) esetében. Az adatok a kötelezettségvállalások teljesítésének, a számlák kifizetésének igazolásául, valamint a szállító által küldött szállítási adatok ellenőrzéséhez szükségesek.

A TVI-k és az OEVI-k rögzítik a hozzájuk érkezett szavazóköri dobozok, egyéb szállított termékek mennyiségét a logisztikai rendszerben. A rögzítést megyei és OEVK szintre összesítve kell elvégezni, a szállítólevelek alapján, amennyiben eltérés mutatkozik, akkor azt szavazóköri szinten kell jelezni a rendszerben.

6. Szállítás, választási szervtől választási szervhez

A gyártó által leszállított központi előállítású cikkeket a helyi választási szervekhez el kell juttatni. Ennek megszervezése és lebonyolítása a TVI-k és az OEVI-k feladata.

A továbbszállítások az alábbiak szerint történnek:

Gyártó szállítása	Tovább szállítás
TVI-k	OEVI, HVI
Megyei közigazgatási hivatalok	OEVI, HVI
OEVI-k	HVI, TVI

3. sz. ábra: Továbbszállítások választási szervtől választási szervhez

A választási szervek egymás közötti átadás-átvételének bizonylata az **átadás-átvételi jegyzőkönyv**, melyet az átadó állít ki két példányban a logisztikai rendszerből.

A szavazóköri dobozok a HVI és az SZSZB közötti átadás-átvétele pedig a jogszabályban előírt Átvételi elismervénnyel történik.

A szállítmányok átvétele során az átvevőnek helyben ellenőriznie kell a szállítmány és az átadás-átvételi bizonylat adatainak egyezőségét, a szállítmány tartalmát, helyességét, mennyiségét.

Ellenőrizési szempontok:

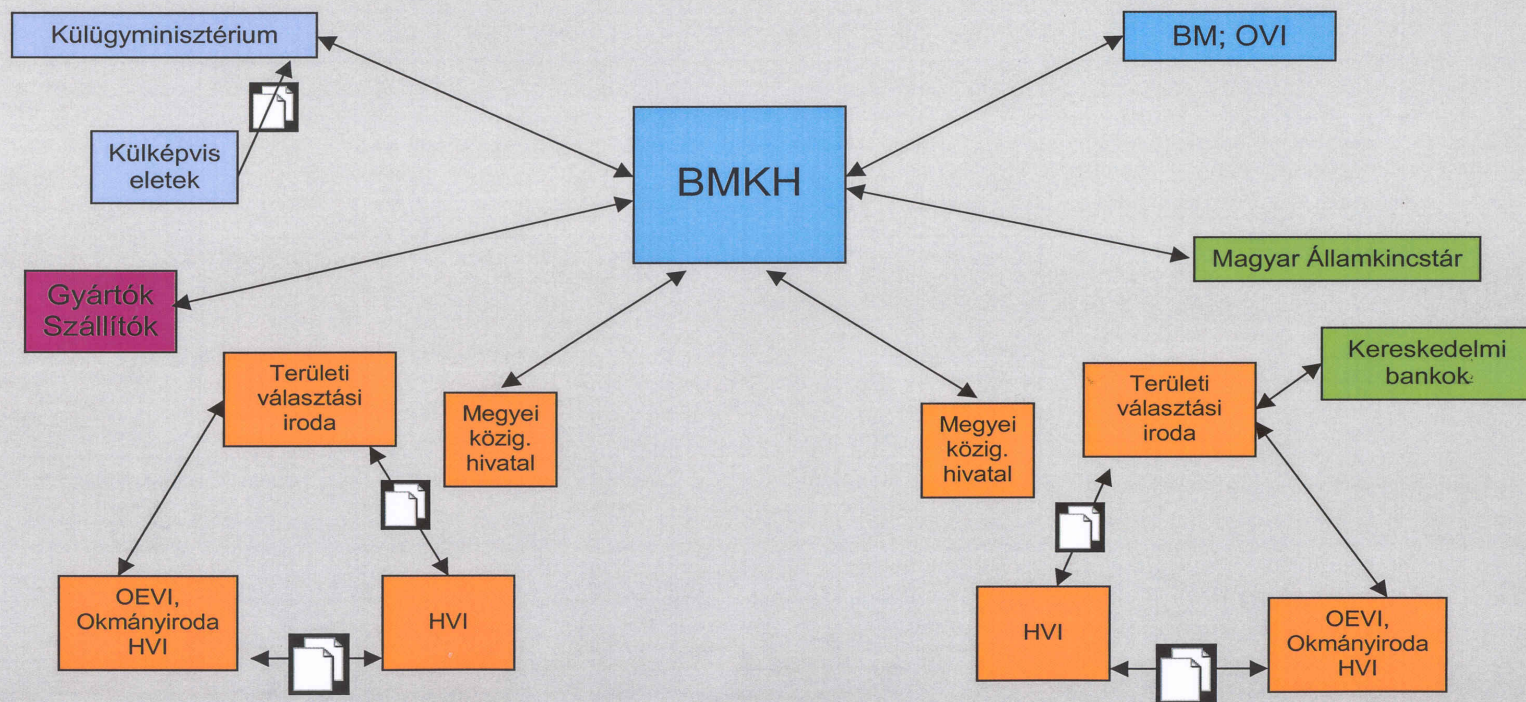
- A választási szervnek megfelelő cikket tartalmazza-e a szállítmány,
- A cikkek mennyisége,
- Az előnyomott nyomtatványok esetén az adatok helyessége, egyezősége.

A választások logisztikai lebonyolításának fő feladatcsoportjai, a választási szervek ezzel kapcsolatos teendői és azok informatikai támogatottsága

A szürke cellák a központi informatikai rendszerrel támogatott feladatokat jelölik.

Feladat	Felelős szervezet						
	BMKH	TVI	OEVI/OiHVI	HVI	Közig.hiv.	KüM	Egyéb szerv
LOGISZTIKAI FELADATOK							
Igénylések készítése, elbírálás							
Igények megállapítása		X	X	X			
Igények továbbítása		X	X	X			
Igények elbírálása	X	X					
Sablon nyomtatványok nyomtatása	X	X	X		X	X	
Adatszolgáltatás a BMKH felé							
Névjegyzék készítés helye		X	X	X			
Igénylés gyűjtő, rögzítő helyek		X					
Szállítás helye		X					
Választási szervek, szavazókörok címe		X	X	X	X		
Szállítmányok átvétele							
Felkészülés a szállítmányok fogadására, tájékoztatás	X	X	X	X	X	X	
Sablon nyomtatványok nyomtatása	X	X	X		X	X	
Ellenőrzés	X	X	X	X	X	X	
Elszámolás a tényleges szállítmányról	X	X	X		X	X	
Továbbszállítások helyi választási szervekhez		X	X				
Nyomtatványok nyomtatása		X	X		X	X	
Felhasznált, megszemélyesített nyomtatványok továbbítása	X	X	X	X	X	X	

Választási pénzügyi és logisztikai rendszer kapcsolatrendszere

12.5. Önellenőrző kérdések

253. A választásokhoz kapcsolódó anyagi és technikai eszközöket hol lehet felhasználni?

- a. Csak a választásokon.
- b. Minden újrahasznosítható.
- c. Egy részük csak a választásokon, más részük további hasznosítása is lehetséges és kívánatos.

254. Milyen feladatokat látnak el többek között a logisztikával kapcsolatosan a választási irodák?

- a. Ellátják a választás előkészítésével, lebonyolításával kapcsolatos szervezési feladatokat.
- b. Szakmai tájékoztató füzeteket, útmutatókat készítenek, szakmai értekezleteket, országos szintű oktatást tartanak.
- c. Meghatározzák a központi nyomtatványok elosztásának rendjét.

255. Milyen feladatot lát el többek között a logisztikával kapcsolatosan a BMKH vezetője?

- a. Irányítja és ellenőrzi az OEVI-k és a HVI-k tevékenységét.
- b. A választás lebonyolításában a BMKH az OVI-val együttműködve vesz részt a vonatkozó végrehajtási rendelet szerint.
- c. A szavazókörök azonosító- és címjegyzékének kinyomtatott példányát, a szavazást megelőző 3. Napig a HVI vezetők rendelkezésére bocsátja.

256. Milyen feladatot lát el többek között a logisztikával kapcsolatosan az OVI vezetője?

- a. Meghatározza a központi nyomtatványok elosztásának rendjét.
- b. Biztosítja a szavazáshoz szükséges technikai feltételeket, valamint a szavazóhelyiségek felszerelését.
- c. Meghatározza az egyes feladatok végrehajtásával kapcsolatos jelentési és ellenőrzési rendet.

- 257. Milyen feladatot lát el többek között a logisztikával kapcsolatosan az TVI vezetője?**
- Irányítja és ellenőrzi az OEVI-k és a HVI-k tevékenységét.
 - A szavazást megelőző napon előkészíti és átvételi elismervénnyel átadja az SZSZB elnökei vagy helyetteseik részére a szavazás lebonyolításához szükséges nyomtatványokat, iratokat, bélyegzőt és egyéb kellékeket.
 - Meghatározza az egyes feladatok végrehajtásával kapcsolatos jelentési és ellenőrzési rendet.
- 258. Milyen szervezetek vesznek részt a logisztikai feladatokban?**
- APEH, FVM, ORTT.
 - BMKH, TVI, OEVI, OiHVI, HVI, KüM, KüVI.
 - PM, HM, BRFK.
- 259. Kinek az irányításával kell végrehajtani a logisztikai feladatokkal kapcsolatos informatikai feladatokat?**
- Küm.
 - BMKH.
 - Közigazgatási Hivatalok.
- 260. A logisztikai rendszer használatához a választási szervek**
- semmilyen támogatást nem kapnak
 - multimédiás CD-t kapnak
 - részletes módszertani útmutatót és felhasználói kézikönyvet, valamint help desk támogatást kapnak
- 261. A pontos kiszállítások érdekében a központi nyilvántartásban lévő címekről hol tájékozódhatnak a választási szervek?**
- Logisztikai rendszerben.
 - VÜR-ben.
 - VER-ben.
- 262. Hogyan adja(ák) át a szállító(k) a szállítások pontos adatait (szállítás dátuma, szállítólevélszám, cikk, mennyiség, stb.) A BMKH részére?**
- Személyesen.
 - Digitálisan.
 - Postai levélben.

- 263. A szállítók mely választási szervekhez végeznek szállításokat?**
- OVI.
 - BMKH.
 - Megyei Közigazgatási Hivatalok, OEVI-k, HVI-k.
- 264. Hány példányban készítik el a gyártók a szállítóleveleket?**
- 5.
 - Legalább 3.
 - 8.
- 265. Mit tesznek a TVI-k és az OEVI-k a hozzájuk érkezett szavazóköri dobozok mennyiségi adataival?**
- Ráírják minden egyes szavazóköri dobozra.
 - Semmit.
 - Rögzítik a logisztikai rendszerben.
- 266. Ki állítja ki 2 példányban a logisztikai rendszerből az átadás-átvételi jegyzőkönyvet?**
- Átvevő.
 - Átadó.
 - Senki.
- 267. Mit ellenőriznek a választási szervek a szállítmányok átvétele során?**
- A választási szervnek megfelelő cikket tartalmazza-e a szállítmány, a cikkek mennyiségét, az előnyomott nyomtatványok esetén az adatok helyességét, egyezőségét.
 - A szállító címét, telefonszámát.
 - A szállító jármű adatait.

TESZT!

Amennyiben eljutott a tananyag feldolgozásában eddig a pontig, kérjük fáradjon be az okmányirodába és a közigazgatási hálózaton keresztül lépjen be a multimédiás alkalmazásba, és kattintson a „TESZT jegyzők részére” felíratra! Bejelentkezéshez használja az előre megadott felhasználói nevét és jelszavát! Pontosán írjon be minden karaktert!

MELLÉKLETEK

1. Az önellenőrző kérdések megoldásai
2. Fogalmak
3. Jogsabályok

1. Az önellenőrző kérdések megoldásai

1. Ki a tutor? (b)
2. Mi az önellenőrző kérdés? (c)
3. Hány tesztet kell sikeresen megoldania a tanfolyam során? (a)
4. Hányszor kísérheti meg egy teszt megoldását? (c)
5. Kihez kell először segítséghez fordulnom gond esetén? (b)
6. Milyen jogszabályok szabályozzák az országgyűlési képviselőválasztást? (a)
7. Ki rendelkezik választójogosultsággal az országgyűlési választáson? (c)
8. Mi az alapja valamely természetes (választójog gyakorlásából) kizáró ok megállapításának? (c)
9. Ki tűzi ki az országgyűlési választások időpontját? (c)
10. Melyek a demokratikus választások fő alapelvei? (b)
11. Milyen jellegű a magyar választási rendszer? (c)
12. Mely elemekből épül fel a magyar választási rendszer? (c)
13. A területi választókerületek mely területi egységekhez igazodnak? (c)
14. Hány mandátum szerezhető egy egyéni választókerületben? (a)
15. Milyen követelményt kell teljesítenie annak a személynek, aki egyéni választókerületben kíván jelöltként indulni? (b)
16. Indulhat-e független jelölt az egyéni választókerületi mandátumért? (a)
17. Ki jogosult területi (a szükséges feltételek teljesítése után) listát állítani? (c)
18. Mit jelent a területi lista kötött jellege? (a)
19. Mi a feltétele a területi lista állításának? (a)
20. Mi a feltétele a közös (több párt által közösen állított) lista állításának? (b)
21. Szavazhat-e a választópolgár közvetlenül az országos listára? (b)
22. Milyen feltételt kell teljesíteni országos lista állításához? (b)
23. Lehet-e közös országos listát állítani? (b)
24. Hányféle jelölést fogadhat el egyszerre egy képviselőjelölt? (c)
25. Mi történik, ha a jelölt egyéni választókerületben mandátumot szerez, ugyanakkor területi listán is jelöltként szerepel? (a)
26. Mire szolgál az 5%-os választási küszöb? (a)

27. Mi történik azzal a párttal, amelynek területi listáira leadott szavazatok országos összesítésben nem haladják meg az 5%-os küszöböt? (c)
28. Mikor érvényes az egyéni választókerületben a választás első fordulója? (b)
29. Ki szerzi meg a mandátumot az egyéni választókerületben a választás első érvényes fordulójában? (b)
30. Mit jelent az, ha az első választási forduló az egyéni választókerületben eredménytelen volt? (b)
31. Kik vehetnek részt a második fordulóban, ha az egyéni választókerületben az első forduló érvénytelen volt? (a)
32. Ki lesz a mandátumszerző jelölt az egyéni választókerületi második fordulóban?(a)
33. Mikor érvénytelen a második forduló az egyéni választókerületben? (b)
34. Területi lista esetében mikor kell második fordulót tartani? (b)
35. Hogyan kerülnek kiosztásra a területi listás mandátumok? (b)
36. Mi történik akkor, ha területi választókerületben egyetlen pártlistát sem állítottak, vagy a második forduló is érvénytelen volt? (c)
37. Milyen módszerrel kerülnek kiosztásra az országos listás mandátumok? (a)
38. Mikor kell megválasztani az OEVB-t és a TVB-t? (b)
39. Mely választási bizottságok működnek az országgyűlési képviselőválasztáson? (a)
40. Mely településeken működik helyi választási bizottság az országgyűlési képviselőválasztáson? (b)
41. Mi a különbség a választási bizottság delegált és választott tagjai között? (a)
42. Meddig tart a választott választási bizottsági tagok megbízatása? (b)
43. Meddig tart a megbízott választási bizottsági tagok megbízatása? (a)
44. Mi a választási bizottságok elsődleges feladata a választásokkal kapcsolatban? (b)
45. Az Országos Választási Bizottságba az országgyűlési képviselőválasztáson tagot delegálhat (b)
46. A választási bizottságok megbízott tagjait meddig lehet bejelenteni? (b)
47. A választási bizottságnak választott tagja nem lehet (b)
48. A választási bizottságnak megbízott tagja nem lehet (b)
49. Hány tagot választ a települési önkormányzat képviselő-testülete a szavazatszámú bizottságba? (b)
50. A választási bizottság határozatainak érvényességéhez (a)

51. A tényállás megállapításához... (c)
52. Milyen feltételekkel lehet átadni a választási bizottság üléséről készült jegyzőkönyvet a jelöltek képviselőinek? (b)
53. A választási bizottság határozatának nem kell tartalmaznia: (c)
54. A határozatban lévő, az ügy érdemére ki nem ható név-, szám- vagy más elírás...(b)
55. A határozat rövid úton való közlése nem hajtható végre: (c)
56. Mely szerv választja meg az OEVB-t? (b)
57. A végrehajtás időpontját tekintve van-e különbség a határozat rövid úton való közlése és kézbesítése között? (b)
58. Mely választási irodák működnek az országgyűlési választásokon? (a)
59. A felsoroltak közül ki lehet a választási iroda tagja? (c)
60. Ki bízza meg az Országos Választási Iroda vezetőjét? (b)
61. A választási iroda feladatkörében ...(a)
62. A külképviseleti választási iroda végez-e szavazatszámlálást? (b)
63. Milyen számítógépes programot működtetnek a választási irodák? (c)
64. Ki nevezi ki a helyi választási iroda tagjait? (a)
65. Mely feladatot nem végez a választási iroda? (b)
66. Mi a választási irodák feladata az országgyűlési választásokkal kapcsolatban? (b)
67. Az országgyűlési képviselők választásán kik rendelkeznek választójoggal? (b)
68. Kinek nincs választójoga az országgyűlési képviselő választáson? (c)
69. Mi alapján készül a választójoggal rendelkező magyar állampolgárok névjegyzéke? (b)
70. A választójoggal rendelkező polgárok névjegyzékének közszemlére tett példánya milyen adatot tartalmaz a választópolgárról? (c)
71. Milyen adatot kell feltüntetni a névjegyzéken, ha azon egy laktímen két azonos nevű személy szerepel? (b)
72. A választópolgárok adatain kívül a névjegyzéken milyen más adat szerepel? (c)
73. Mely esetben szavazhat az a polgár, aki sem érvényes lakóhellyel, sem érvényes tartózkodási hellyel nem rendelkezik? (b)
74. Hol szavazhatnak a településszintű lakóhellyel rendelkező személyek? (c)
75. Miért kell a HVI vezetőjének a BM Központi Hivatallal egyeztetnie, ha a névjegyzékbe településszintű lakóhelyet létesített személyt vett fel? (b)

76. A HVI vezetőjének a névjegyzékbe vételről mikor kell értesítenie a választópolgárt? (c)
77. A HVI vezetője hányszor küld „Értesítő”-t a választópolgárnak az országgyűlési képviselő választásról? (b)
78. Kitől igényelheti az a választópolgár az értesítőt és ajánlószelvényt, aki nem kapta meg? (c)
79. Mit tehet az a választópolgár, aki az ajánlószelvény kitöltését elvétette? (c)
80. Mikor kell a névjegyzéket közszemlére kitenni? (a)
81. Hány napra kell a névjegyzéket közszemlére tenni? (b)
82. A névjegyzékből való kihagyás illetőleg törlés és a névjegyzékbe való felvétel miatt meddig lehet kifogást benyújtani? (b)
83. A névjegyzékből való kihagyás illetőleg törlés és a névjegyzékbe való felvétel miatt benyújtott kifogásról a HVI vezetője hány napon belül dönt? (a)
84. A HVI vezetőjének mikor kell lezárnia a névjegyzéket? (c)
85. Kinek adja át a HVI vezetője a lezárt és hitelesített névjegyzéket? (b)
86. Mit tartalmaz a személyi adatok és személyi azonosító mellett a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok jegyzéke? (a)
87. Milyen sorrendben készül a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok jegyzéke? (b)
88. Milyen módon lehet kérni a választópolgárnak a külképviseleti névjegyzékre vételt? (c)
89. A külképviseleti névjegyzékbe való felvétel iránti kérelem elbírálására melyik választási szerv vezetője jogosult? (c)
90. Hányadik napig lehet kérni a külképviseleti névjegyzékbe való felvételt? (b)
91. A külképviseleti névjegyzékbe való felvétel iránti kérelemről a HVI vezetője mennyi időn belül dönt? (a)
92. A külképviseleti névjegyzékkel kapcsolatban mit kell tennie a külképviseleti választási irodának? (b)
93. A külképviseleti névjegyzékbe felvett választópolgár meddig terjesztheti elő a külképviseleti névjegyzékkel kapcsolatos módosítás iránti kérelmét? (c)
94. Hová küldi meg a helyi választási iroda vezetője a külképviseleti névjegyzék adatait a magyarországi szavazást megelőző 15. napig? (b)
95. Az Országos Választási Iroda a külképviseleti névjegyzéket a külképviseleti választási irodán túl melyik választási szervnek küldi meg? (c)
96. Mit tehet, az a választópolgár, aki a szavazás napján lakcímétől távol, de Magyarország területén kíván szavazni? (c)

97. Igazolás milyen módon nem adható ki? (a)
98. Milyen esetben kell a „T” és „F” jelű jegyzéken változást átvezetni? (b)
99. Igazolás kiadására legkésőbb meddig van lehetőség? (b)
100. Az ajánlott levélben kért igazolás kiadására meddig van lehetőség? (b)
101. A levélben kért igazolást milyen módon kell megküldeni a választópolgárnak? (c)
102. Azon választópolgárok, akik előzetesen nem kérték felvételüket egy meghatározott szavazókör névjegyzékére és igazolással rendelkeznek az adott település melyik szavazókörében szavazhatnak? (a)
103. Az a választópolgár, aki kért és kapott igazolást, de valamilyen okból a szavazás napján mégis lakóhelyén kíván szavazni van-e rá módja? (a)
104. Az igazolással mit tesz a szavazatszámláló bizottság? (b)
105. Mikortól lehet bejelenteni a választáson indulni kívánó pártot az illetékes választási bizottságnál? (c)
106. Ha a jelölő szervezet több megye, illetőleg a főváros és valamely megye területén is jelöltet vagy listát kíván állítani, hol kell bejelentkeznie? (b)
107. Milyen iratokat kell kötelezően benyújtani az illetékes választási bizottsághoz a nyilvántartásba vételhez? (b)
108. Az illetékes választási bizottság a nyilvántartásba vétellel, illetőleg a jelölt és listabejelentéssel kapcsolatban milyen irato(kat)t állít ki? (c)
109. A nyilvántartásba vételről mennyi időn belül dönt az illetékes választási bizottság? (a)
110. Milyen társadalmi szervezet kérheti nyilvántartásba vételét az országgyűlési választásokon? (c)
111. Mikor kapják meg a választópolgárok az ajánlószelvényt? (a)
112. Melyik állítás nem igaz? Nem gyűjthető ajánlószelvény: (b)
113. Meddig lehet az egyéni választókerületi jelölteket bejelenteni? (b)
114. Melyik állítás nem igaz? (b)
115. Mely formanyomtatvány(oka)t kell mellékelni a jelölt bejelentésekor? (c)
116. Hogyan lehet a jelöléssel kapcsolatos adatpótlási, javítási igényeket bejelenteni?(b)
117. Meddig lehet a területi listát bejelenteni? (b)
118. Hogyan lehet a listával kapcsolatos adatpótlási, javítási igényeket bejelenteni? (b)
119. Meddig lehet az országos listát bejelenteni? (c)
120. Hány jelölt állítható az országos listán? (a)

121. Meddig kell döntenie az illetékes választási bizottságnak a jelölt, illetőleg lista nyilvántartásba vételéről? (b)
122. Mikor érvénytelen az ajánlás? (a)
123. Meddig kell ellenőrizni a független jelölt, jelölő szervezet által leadott ajánlószelvényeket? (a)
124. Az általános választások informatikai rendszerei melyik évtől kezdve fedik le a teljes választási esemény folyamatát? (b)
125. Jelölje be a helyes állítást! (c)
126. Melyik válaszlehetőséggel helyes kiegészíteni a következő mondatot? A választások előkészítésére és lebonyolítására igénybe vesszük..... (c)
127. Válassza ki a helyes állítást! (b)
128. Válassza ki a helyes állítást! (a)
129. Válassza ki a helytelen állítást! Az okmányirodai- és anyakönyvi hálózat használata, valamint az alkalmazások integrált kialakítása többek között biztosítja az alábbi célok megvalósulását: (a)
130. Válassza ki a helyes állítást! (b)
131. Válassza ki a helyes állítást! (b)
132. Válassza ki a helytelen állítást! (a)
133. Jelölje be azt a választ, amellyel kiegészítve a mondat hiányzó részét, a helyes megoldást kapjuk! A rendszer lehetőséget biztosít arra, hogy a, a választás második fordulójára nagykorúvá váló állampolgárok adataival aktualizálni lehessen. (b)
134. Válassza ki a helyes állítást! (b)
135. Egészítse ki az állítást a helyes megoldás kiválasztásával! A választáson induló egyéni jelöltek, pártok és listák adatainak a központi adatbázisban történő nyilvántartása afeladata (b)
136. Válassza ki a helyes állítást! (b)
137. Egészítse ki az állítást a helyes megoldás kiválasztásával! A jelöltállítási időszakban a VER követi, valamint támogatja az adatellenőrzést. (a)
138. Egészítse ki az állítást a helyes megoldás kiválasztásával! A VER jelöltajánlás lezárása után, zártüzemű rendszerben átadja a szavazólapok gyártásához szükséges adatokat részére. (b)
139. Válassza ki a helyes állítást! (b)
140. Egészítse ki az állítást a helyes megoldás kiválasztásával! A szavazás napján a szavazókörök jelentik az addig megjelent választópolgárok számát. (b)
141. Válassza ki a helyes állítást! (b)

142. Válassza ki a helytelen állítást! (c)
143. Mely rendszer elemei biztosítják az igazolással szavazók adatainak, valamint az igazolások kiadási adatainak rögzítését? (c)
144. Válassza ki a helyes állítást! (b)
145. Melyik válaszlehetőséggel helyes kiegészíteni a következő mondatot? Az integrált választási rendszerben..... (b)
146. Melyik válaszlehetőséggel helyes kiegészíteni a következő mondatot? A tájékoztató rendszer internetes szolgáltatása teljes tartalommal elérhető a..... (c)
147. Melyik válaszlehetőséggel helyes kiegészíteni a következő mondatot? Az internetes tájékoztató rendszer „Előző választások” szekciójából elérhető.(c)
148. Jelölje be a helyes állítást! (a)
149. Jelölje be a helyes állítást! (b)
150. Melyik válaszlehetőséggel helyes kiegészíteni a következő mondatot? A választási visszaélések valószínűségét jelző rendszer..... (c)
151. Melyik válaszlehetőséggel helyes kiegészíteni a következő mondatot? A valasztas.hu internetes tájékoztató rendszer dinamikus oldalain közzé tesszük a jelöltek önéletrajzát is, ... (a)
152. Jelölje be a helyes állítást! (c)
153. Jelölje be a helyes állítást! (a)
154. Melyik válaszlehetőséggel helyes kiegészíteni a következő mondatot? A VÜR választási naptár tartalmazza. (c)
155. A VISZ-hez fordulók kérdéseire mikorra kell a választ megadni? (a)
156. Hol érdemes különálló szervezetként létrehozni a VISZ-t? (b)
157. A VISZ-ben dolgozó ügyintézőknek ki a szakmai irányítója? (a)
158. Mít tartalmaz a VISZ-napló? (c)
159. Mi az OVI jogszabályban előírt feladata a választópolgárok tájékoztatására vonatkozólag? (a)
160. Melyek a pártsemleges lakossági tájékoztatásban megjelenő legfontosabb tájékoztatási formák? (a)
161. Milyen esetekben végezhet jogértelmezést a VISZ munkatársa? (c)
162. Mi a teendő olyan esetben, amikor a jogszabályok értelmezésére van szükség? (c)
163. Mire szolgál a VISZ-napló vezetése? (c)

164. Mik a legfontosabb feltételek a VISZ munkatársainak tevékenységével kapcsolatban? (a)
165. Mit tegyen a VISZ munkatársa, ha egy ügyfél azzal a kérdéssel érkezik, hogy egy párt rendezvényén nem kapott párttájékoztatót? (c)
166. Segíthet-e a VISZ munkatársa az ügyfélnek, hogy melyik jelölő szervezetre adja le a voksát? (a)
167. A sajtó munkatársainak milyen formába adhatnak nyilatkozatot a VISZ munkatársai? (a)
168. Mely jogszabályok szabályozzák a Kormány által biztosított előirányzatok tervezését és felhasználását? (a)
169. A helyi és területi választási szervek választási feladatok finanszírozásának alapja? (b)
170. Milyen típusú elszámolást készítenek a választási szervek és a közreműködők a választást követő 10-45 napon belül? (a)
171. Hogyan biztosítják a helyi és területi választási szervek részére a választási kiadások fedezetét? (c)
172. Ki jogosult a választási pénzeszközök terhére kötelezettséget vállalni a helyi és területi választási szerveknél? (c)
173. Mi számolható el a választási kiadások között többletfeladatként az alábbiak közül? (a)
174. Milyen határidőig kell a területi szinteknek a helyi szintekre utalni az átadott pénzeszközként választásokra átutalt fedezetet? (b)
175. Mi a teendő feladatmaradás esetén? (b)
176. Fel lehet-e függeszteni a szavazást? (b)
177. Mit kell aláírnia az elsőként szavazó választópolgárnak? (c)
178. Milyen íróeszközzel adhatja le a választópolgár a szavazatát? (b)
179. Az adatrögzítésre vagy továbbításra alkalmas eszközöket illetően vonatkozik-e valamilyen tilalom a szavazókörre? (b)
180. Ha a választópolgár a két választási forduló között időszakban lakóhelyet változtat, akkor a második fordulóban (c)
181. Mikor tekinthető érvénytelennek egy szavazat? (c)
182. Mely körülmény nem érinti a szavazat érvényességét? (c)
183. Mi a teendő, ha a választópolgár a szavazólap kitöltését elrontotta? (a)
184. Tagja-e a jegyzőkönyvvezető a szavazatszámláló bizottságnak? (c)

185. A szabályosan kitöltött szavazólapon nincs bélyegző. Minősítse a szavazólapot!(a)
186. A választópolgár a szavazólapot ceruzával töltötte ki. Minősítse a szavazólapot!(b)
187. A szavazás napján 19 óra előtt néhány perccel egy választópolgár feleségével üzeni a szavazatszámlláló bizottságnak, hogy közlekedési dugóba került, kb. 19.15-re megérkezik, kéri tegyék lehetővé a szavazást. (c)
188. Az igazolással szavazók jegyzékére fel kell venni: (b)
189. A választópolgár személyazonosságát útlevelével igazolta, a lakcímgazolványt azonban otthon felejtette, ezért nem szavazhatott, és felvették a visszautasítottak jegyzékére. 1 óra múlva visszajön, bemutatja a lakcímgazolványt és szavazni szeretne. Mi a teendő? (c)
190. A szavazatszámlláló bizottságnál bejelenti egy választópolgár, hogy a választói akaratát befolyásoló plakátokat látott a szavazóhelyiséghez vezető úton. Kéri ezek eltávolítását. (a)
191. Az idős választópolgár a szavazóhelyiségben lévő iskolapadban foglal helyet és így akarja kitölteni a szavazólapot. (a)
192. A szavazóhelyiségben ismerősök találkoznak. Bevárják egymást, és szavazás után leülnek a szavazóhelyiség sarkában lévő asztalhoz beszélgetni. (b)
193. Mozgóurnát igényel a településen lévő szociális otthon néhány gondozottja. A szavazatszámlláló bizottság mozgóurnát szállító két tagjától olyanok is kéri hogy szavazhassanak, akik azt nem jelentették be a szavazatszámlláló bizottságnak. (a)
194. Az idős választópolgár csökkent látása miatt a szavazólapot egyedül nem tudja kitölteni. Kéri, hogy a kíséretében levő - választójoggal rendelkező - unokája segítségét vehesse igénybe. (a)
195. A választópolgár kifogásolja, hogy a szavazatszámlláló bizottság nem adott a szavazólap mellé borítékot. (c)
196. A választópolgár a szavazólapot tartalmazó borítékot bedobja az urnába, majd közli, hogy a kitöltést elrontotta, és új szavazólapot kér. (c)
197. A településen tatarozzák azt az általános iskolát, melyben az előző választáson szavazókör került kialakításra, ezért az egyik jelölő szervezet felajánlja a helyi választási iroda vezetőjének, hogy a szavazókör kialakításához vegye igénybe a pártirodát. (c)
198. A szavazóhelyiségben megjelenő választópolgár személyazonosságát olyan útlevéllel igazolja, melynek érvényessége a szavazást megelőző nap járt le. (a)
199. A szavazóhelyiségben megjelenő ittas választópolgár viselkedésével zavarja a többi választópolgárt és szavazatának leadását követően nem hajlandó a szavazóhelyiséget elhagyni. A szavazatszámlláló bizottság elnöke (c)

200. A választási iratok és nyomtatványok elhelyezését követően a szavazás megkezdéséig a szavazóhelyiségben (b)
201. Mit értünk a külképviseleti szavazás helyszíne szempontjából külképviselet alatt?(c)
202. Mely feltételek együttes teljesülése esetén lehet megtartani a külképviseleti szavazást? (c)
203. A külképviseleti szavazás vonatkozásában melyik állítás nem igaz? (c)
204. Ki ill. mely szerv(ek) bonyolítják le a külképviseleti szavazást? (b)
205. Ki(k) bízhat(nak) meg külképviseleti megfigyelőt? (d)
206. Melyik válasz helytelen a felsoroltak közül? (a)
207. Mikor lehet szavazni a külképviseleteken a választás első fordulójában főszabály szerint? (b)
208. Mikor lehet szavazni a külképviseleteken a választás első fordulójában az amerikai külképviseleteken? (a)
209. Mikor lehet szavazni a külképviseleteken a választás második fordulójában főszabály szerint? (d)
210. Mikor lehet szavazni a külképviseleteken a választás második fordulójában az amerikai külképviseleteken? (c)
211. Lehet-e mozgóurnával szavazni a külképviseleten? (b)
212. Miből áll a választópolgár által az urnába helyezett „szavazási irat”? (c)
213. Milyen határidőre kell az első fordulóban a lezárt urnát az Országos Választási Irodához szállítani? (b)
214. Milyen határidőre kell a második fordulóban a lezárt urnát az Országos Választási Irodához szállítani? (d)
215. Melyik választási szerv végzi a határidőben érkezett urnák felbontását? (b)
216. Melyik választási szerv végzi a szavazási iratok felbontását? (c)
217. Melyik választási szerv végzi a lezárt, belső borítékok felbontását? (d)
218. Melyik választási szerv jelöli ki a külképviseleti szavazatok megszámlálására jogosult szavazatszámlláló bizottságot (b)
219. Mely szavazókör szavazatszámlláló bizottsága jelölhető ki a külképviseleti szavazatok megszámlálására? (a)
220. Mit tesz a szavazatszámlláló bizottság, ha megállapítja, hogy az urnába olyan személy által leadott szavazólap került, aki az adott szavazókörben szavazati joggal nem rendelkezik? (a)
221. A szavazatszámlláló bizottság (c)

222. Amennyiben a szavazatszámoló bizottság kettőnél többször számlálja meg a szavazatokat, akkor fejezheti be a szavazatszámolást, ha (a)
223. Amennyiben a szavazatszámoló bizottság valamely tagja a szavazás másnapján rájön, hogy a szavazóköri jegyzőkönyvet megelőző este rosszul töltötték ki, és kéri a szavazatok ismételt megszámlálását (c)
224. A szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésével szemben (c)
225. A területi választási bizottság a szavazóköri jegyzőkönyvek beérkezését követően (c)
226. A szavazatok újraszámolását (a)
227. A szavazatok újraszámolása (b)
228. Melyek a választási bizottságok által elbírálható jogorvoslati kérelmek formái? (b)
229. Milyen eset(ek)ben dönt a területi választási bizottság döntése elleni fellebbezésről az Országos Választási Bizottság? (c)
230. Mely választási szervhez kell benyújtani a fellebbezést? (a)
231. Mik a kifogás érdemi elbírálásának alapvető feltételei? (a)
232. Mi a jogkövetkezménye annak, ha a kifogás benyújtója a beadványban elmulasztja megjelölni telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetőleg kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét?(b)
233. Mi a jogorvoslati kérelmek elbírálásának általános határideje? (a)
234. Mi a bíróság eljárásának speciális feltétele? (b)
235. Mik a jogkövetkezmények, ha az eljáró bizottság a kifogásnak helyt ad? (a)
236. Mi a határozatok közlésének határideje? (a)
237. Mi a választási bizottság szavazólap adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatos döntése elleni fellebbezés benyújtásának határideje? (c)
238. Van-e eltérés az általános és az eredmény elleni fellebbezéssel kapcsolatos határidők esetében? (c)
239. Mely választási szerv bírálja el a külképviseleti választási iroda működésével kapcsolatos kifogást? (c)
240. Kifejtheti-e véleményét a bírósági eljárásban a megtámadott határozatot hozó bizottság? (a)
241. Ki nyújthat be kifogást a választási törvények megsértésére hivatkozva? (c)
242. Bírósági felülvizsgálat iránti kérelem esetén mi a felterjesztés határideje és tartalma? (b)

243. Mi a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem jogalapja? (a)
244. A bírósági eljárásban... (c)
245. A bírósági döntés ellen milyen jogorvoslat vehető igénybe? (c)
246. Milyen hivatkozással nem lehet fellebbezést benyújtani az eredményt megállapító döntés ellen? (c)
247. Mi a választás eredményét megállapító határozat elleni fellebbezés elbírálásának határideje? (c)
248. A területi választási bizottság által elbírált kifogás, fellebbezés esetében hová kell benyújtani a további jogorvoslati kérelmet? (a)
249. A hiányosan benyújtott kifogás... (c)
250. Mikor lehet benyújtani a névjegyzékből való kihagyás, illetve felvétel miatt kifogást? (a)
251. Hová kell benyújtani a névjegyzékből való kihagyás, illetve felvétel miatt kifogást? (b)
252. A jogorvoslati kérelem benyújtója tehet-e szóbeli nyilatkozatot? (a)
253. A választásokhoz kapcsolódó anyagi és technikai eszközöket hol lehet felhasználni? (c)
254. Milyen feladatokat látnak el többek között a logisztikával kapcsolatosan a választási irodák? (a)
255. Milyen feladatot lát el többek között a logisztikával kapcsolatosan a BMKH vezetője? (b)
256. Milyen feladatot lát el többek között a logisztikával kapcsolatosan az OVI vezetője? (c)
257. Milyen feladatot lát el többek között a logisztikával kapcsolatosan az TVI vezetője? (a)
258. Milyen szervezetek vesznek részt a logisztikai feladatokban? (b)
259. Kinek az irányításával kell végrehajtani a logisztikai feladatokkal kapcsolatos informatikai feladatokat? (b)
260. A logisztikai rendszer használatához a választási szervek (c)
261. A pontos kiszállítások érdekében a központi nyilvántartásban lévő címekről hol tájékozódhatnak a választási szervek? (a)
262. Hogyan adja(ák) át a szállító(k) a szállítások pontos adatait (szállítás dátuma, szállítólevélszám, cikk, mennyiség, stb.) A BMKH részére? (b)
263. A szállítók mely választási szervekhez végeznek szállításokat? (c)
264. Hány példányban készítik el a gyártók a szállítóleveleket? (b)

265. Mit tesznek a TVI-k és az OEVI-k a hozzájuk érkezett szavazóköri dobozok mennyiségi adataival? (c)
266. Ki állítja ki 2 példányban a logisztikai rendszerből az átadás-átvételi jegyzőkönyvet? (b)
267. Mit ellenőriznek a választási szervek a szállítmányok átvétele során? (a)

2. Fogalmak

Abszolút többség: A mandátumhoz jutás feltétele – egyéni választókerületben – a szavazatok több mint felének megszerzése (Ld. még: relatív többség). Ez az elv érvényesül a választás első fordulójában.

Ajánlószelvény: Jelöltet ajánlani a szavazást megelőző 23. napig, ajánlószelvényen lehet. Az ajánlószelvényt az értesítővel együtt kell eljuttatni a választópolgároknak a szavazást megelőző 58. napig. A választópolgár a lakóhelye szerinti választókerület jelöltjei közül ajánlhat egy jelöltet. Az ajánlás nem vonható vissza.

Általános választójog: A választójog általánosságának elve azt fejezi ki, hogy minden nagykorú magyar állampolgár - az úgynevezett természetes kizáró okokat kivéve - választójoggal rendelkezik. Természetes kizáró okok: nincs választójoga annak, aki jogerős ítélet alapján a cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság, illetőleg a közügyek gyakorlásától eltiltás hatálya alatt áll, szabadságvesztés büntetését vagy büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti.

Arányos választási rendszer: A jelölő szervezetek a rájuk leadott szavazatok arányában jutnak mandátumhoz (Ld. még többségi és vegyes választási rendszer).

Áttétel: Ha a választási bizottság megítélése szerint a kifogás elbírálására nem az a választási bizottság jogosult, amelyhez azt benyújtották, a választási bizottság az ügyet – legkésőbb a beérkezését követő napon – átteszi az annak elbírálására jogosult választási bizottsághoz, amely köteles az ügyben eljárni. A választási bizottság e hatáskörét elnökére átruházhatja. Ha a választási bizottság, illetőleg a bizottság elnöke az ügyet nem teszi át más választási bizottsághoz, a választási bizottság köteles az ügyben eljárni.

Bírósági felülvizsgálat: A választási bizottság másodfokú határozata, továbbá az Országos Választási Bizottság határozata ellen bármely választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, illetőleg az ügyben érintett jogi személy bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be. A kérelem visszavonható.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet a megtámadott határozatot hozó választási bizottságnál kell előterjeszteni. A kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a megtámadott határozat meghozatalától számított három napon belül megérkezzen a választási bizottsághoz. (Lásd még: Bírósági felülvizsgálati kérelem tartalmi elemei)

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelemben új tények és bizonyítékok is felhozhatók.

A bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat.

A bíróság a megtámadott határozatot helybenhagyja vagy megváltoztatja. A bíróság határozata ellen további jogorvoslatnak helye nincs (Ld. még: jogorvoslatok).

Bírósági felülvizsgálat iránti kérelem tartalmi elemei:

- a) a kérelem jogalapjának megjelölése (kérelmet jogszabálysértésre hivatkozással, illetve a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen lehet benyújtani),

- b) a kérelem benyújtójának neve, lakcíme (székhelye) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címe,
- c) a kérelem benyújtójának választása szerint telefaxszáma vagy elektronikus levélcíme, illetőleg kézbesítési megbízottjának neve és telefaxszáma vagy elektronikus levélcíme.

Egyéni országgyűlési választókerület: Az országgyűlési választási rendszer eleme. Az ország területe 176 egyéni választókerületre oszlik, melyekben egy-egy képviselőt választanak a többségi elv alapján.

Ellenőrzés: Az ellenőrzés az országgyűlési képviselő-választás lebonyolításának egész folyamatát végigkíséri. Ennek elemei a nyilvánosság, a jogorvoslati rendszer és a pénzügyi ellenőrzés.

A választási bizottságok működése és tevékenysége *nyilvános*. A választási bizottságok munkájában részt vehetnek a jelöltek és jelölő szervezetek által megbízott tagok. A jegyzőkönyv egy-egy másolati példányát a hozzá tartozó határozatokkal együtt az illetékes választási bizottság – kérésükre ingyenesen – átadja a jelöltek jelenlévő képviselőinek. A külképviseleti szavazás során a jelölő szervezetek által megbízott megfigyelők jelen lehetnek a külképviseleti választási iroda munkájánál.

A választás számítógépes adatait azonos feltételekkel, díjfizetés ellenében bárki igényelheti. A számítógépes szavazatösszesítő rendszerek előkészítése és megbízható működése, valamint a szavazatösszesítés felett az Országos Választási Bizottság folyamatosan, a választás kitűzésétől örködik.

A választás lebonyolításának nyilvánosságát erősíti, hogy a sajtó képviselői külön engedély nélkül jelen lehetnek a választási szervek munkájánál, e szervek munkáját azonban nem zavarhatják.

A választás jogszerű lebonyolításának további garanciája a törvényben szabályozott *jogorvoslati rendszer*. Lásd: jogorvoslatok.

A kampányra fordított *pénzeszközök ellenőrzésére* a Ve. külön szabályokat tartalmaz. Minden jelölő szervezetnek és független jelöltnek a választás második fordulóját követő 60 napon belül a Magyar Közlönyben nyilvánosságra kell hoznia a választásra fordított állami és más pénzeszközök, anyagi támogatások összegét, forrását és felhasználásának módját. A választásra fordított állami és más pénzeszközök felhasználását az Állami Számvevőszék a választás második fordulóját követő egy éven belül az országgyűlési képviselethez jutott jelölő szervezetek és független jelöltek tekintetében hivatalból, egyéb jelölő szervezetek és független jelöltek tekintetében más jelölt, jelölő szervezet kérelmére ellenőrzi.

Elsőként szavazó választópolgár: A szavazatszámoló bizottság a szavazás megkezdése előtt az urnák állapotát, azok üres voltát az elsőként szavazó választópolgár jelenlétében vizsgálja meg, majd zárja le az urnákat. Ezt követően a szavazatszámoló bizottság az urnába ellenőrző lapot helyez, melyet az elsőként szavazó választópolgár is aláír. Az elsőként szavazó a szavazatszámoló bizottság tagja nem lehet.

Eredményesség: Az eredményesség az egyéni választókerületi választás első fordulójában értelmezhető, vizsgálatára akkor kerülhet sor, ha a szavazás érvényes.

Az első forduló akkor eredményes, ha valamely jelölt megkapta az érvényes szavazatok több mint felét. Ha e feltétel nem teljesül, második fordulót kell tartani. A második fordulóban már nincs eredményességi feltétel: relatív többséggel is mandátumhoz lehet jutni.

Értesítő (kopogtatócédula): A választópolgár az értesítő (közismert nevén a kopogtatócédula) megküldésével kap tájékoztatást arról, hogy felvették a választói névjegyzékbe.

Az értesítő tartalmazza a szavazás helyéről és idejéről szóló tájékoztatást, valamint a személyazonosság és a lakcím igazolására szolgáló okmányok megnevezését is. Az értesítő megléte nem feltétele a szavazásnak, azonban megkönnyíti a szavazatszámoló bizottság munkáját, ha a választópolgár magával viszi azt a szavazókörebe. A kopogtatócédulát a névjegyzéket vezető települési jegyző az ajánlószelelvennyel együtt juttatja el a választópolgárokhoz.

Érvényesség: Az első forduló – mind az egyéni, mind a területi választókerületben – akkor érvényes, ha a választókerület választópolgárainak több mint a fele szavazott. Ha érvénytelen az első forduló, akkor másodikat kell tartani. A második forduló – mind az egyéni, mind a területi választókerületben – akkor érvényes, ha a választókerület választópolgárainak több mint az egynegyede szavazott.

Fellebbezés: A választási bizottság elsőfokú határozata ellen bármely választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, illetőleg az ügyben érintett jogi személy fellebbezést nyújthat be.

A fellebbezést a megtámadott határozatot hozó választási bizottságnál kell előterjeszteni úgy, hogy az legkésőbb a megtámadott határozat meghozatalától számított három napon belül megérkezzen. Kivételt képez a szavazatszámoló bizottság döntése elleni fellebbezés, ennél ugyanis a határozatban megjelölt, a fellebbezés elbírálására jogosult országos egyéni választókerületi választási bizottságnál vagy területi választási bizottságnál kell előterjeszteni a jogorvoslati kérelmet. (Lásd még: fellebbezés tartalmi elemei)

A fellebbezésben új tények és bizonyítékok is felhozhatók.

A fellebbezés a választási bizottság határozatának meghozataláig visszavonható, a választási bizottság azonban az eljárást hivatalból folytathatja. A választási bizottság érdemi vizsgálat nélkül elutasítja a fellebbezést, ha az elkésett, nem a fent ismertetett választási bizottsághoz nyújtották be, illetőleg nem tartalmazza a fellebbezés jogalapját, a fellebbezés benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét). A fellebbezés nem utasítható el, ha a jogosult a fellebbezést az elbírálására jogosult választási bizottságnál – határidőben – terjeszti elő.

A másodfokon eljáró választási bizottság a fellebbezéssel megtámadott határozatot helybenhagyja vagy megváltoztatja (Ld. még: jogorvoslatok).

Fellebbezés tartalmi elemei:

- a) a fellebbezés jogalapja (fellebbezést jogszabálysértésre hivatkozással, illetve a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen lehet benyújtani)

- b) a fellebbezés benyújtójának neve, lakcíme (székhelye) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címe,
- c) a fellebbezés benyújtójának választása szerint telefaxszáma vagy elektronikus levélcíme, illetőleg kézbesítési megbízottjának neve és telefaxszáma vagy elektronikus levélcíme.

Igazolás: Az igazolás a választópolgár lakcíme szerinti helyi választási iroda vezetője által kiállított közokirat. Arra szolgál, hogy a választópolgár lakóhelyétől távol, de Magyarországon területén adhassa le szavazatát.

Az igazolás a választópolgár nyilatkozata alapján tartalmazza azt a települést, ahol szavazni kíván (ha a választópolgár a választás napján külföldön tartózkodik, ennek módjáról ld. külképviseleti szavazás).

Igazolást igényelni a lakóhely szerinti helyi választási iroda vezetőjétől – a választás első és második fordulójára egyaránt – személyesen vagy meghatalmazott útján a választás első fordulóját megelőző 2. napon 16 óráig, ajánlott levélben pedig úgy lehet, hogy a kérelem a választást megelőző 5. napig megérkezzen a polgármesteri hivatalba.

A választópolgárt az igazolás alapján a szavazás napja előtt a jegyző, a szavazás napján a szavazatszámoló bizottság veszi fel a névjegyzékbe.

Illetékesség: A feladatok területi hovatartozás szerinti (horizontális) megosztása az azonos hatáskörrel rendelkező szervek (választási szervek, bíróságok stb.) között. Például a szavazatszámoló bizottság mint hatóság a szavazókör területére kiterjedően rendelkezik illetékességgel.

Jegyzőkönyvvezető: A szavazás napján a szavazatszámoló bizottság mellett jegyzőkönyvvezető működik, aki a helyi választási iroda tagja. A jegyzőkönyvvezető nem tagja a szavazatszámoló bizottságnak. Feladata a szavazás során a szavazatszámoló bizottság döntéseinek megfelelően a különböző jegyzékek, jegyzőkönyvek és a névjegyzék vezetése, a szavazás lezárása után pedig az adatlap és a szavazóköri jegyzőkönyv kitöltése.

Jogorvoslatok: kifogás, fellebbezés, bírósági felülvizsgálati kérelem

Jogvesztő határidők: A választási eljárás során megállapított határidők elmulasztása esetén nincs lehetőség az elmulasztott cselekmény pótlására.

Kampánycsend: A szavazást megelőző nap 0.00 órájától a szavazás napján 19.00 óráig (a szavazás lezárásáig) választási kampányt folytatni tilos. A kampánycsend megsértésének minősül a választópolgárok választói akaratának befolyásolása, így különösen: a választópolgárok számára a jelölt vagy a jelölő szervezet által ingyenesen juttatott szolgáltatás (szavazásra történő szervezett szállítás, étel-ital adása), pártjelvények, zászló, pártszimbólumok, a jelölt fényképét vagy a nevét tartalmazó tárgyak osztogatása, választási plakát elhelyezése, a választói akarat befolyásolására alkalmas információk szolgáltatása elektronikus vagy más úton.

Kifogás: Kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetőleg a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére hivatkozással bárki benyújthat. A kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított három napon belül megérkezzen. A választási bizottság a benyújtott kifogásról a

beérkezésétől – áttétel esetén az elbírálására jogosult választási bizottsághoz történő beérkezésétől – számított három napon belül dönt.

A kifogás a választási bizottság határozatának meghozataláig visszavonható, a választási bizottság azonban az eljárást hivatalból folytathatja.

Kifogás tartalmi elemei:

- a) A jogszabálysértés megjelölése
- b) A jogszabálysértés bizonyítékai
- c) A kifogást benyújtó neve, lakcíme, székhelye és – ha a lakcímtől (székhelytől) eltér – postai értesítési címe,
- d) A kifogást benyújtónak a választása szerinti telefaxszáma, vagy elektronikus elektronikus levélcíme, illetőleg kézbesítési megbízottjának neve és faxszáma, vagy elektronikus címe

Kopogtatócédula: Ld.: értesítő.

Közös lista: A pártok közös egyéni választókerületi jelölés alapján – ugyanazon pártok részvételével – közös területi listát, közös területi listák alapján – ugyanazon pártok részvételével – közös országos listát állíthatnak. A közös jelöltet/listát állító pártok a választási eljárás szempontjából egy jelölő szervezetnek számítanak.

A közös lista nem kap mandátumot, ha országosan az érvényes szavazatoknak legalább tíz százalékát, kettőnél több párt által állított közös lista esetében legalább tizenöt százalékát együttesen nem érték el. Az utóbbi határt elérő közös listának az a tagja, amely az összes területi pártlistára leadott országosan összesített érvényes szavazatok több mint öt százalékát nem érte el, kiesik és nem kap mandátumot.

A közös egyéni választókerületi jelölt és a közös területi lista töredékszavazatai az érintett pártok által – országosan egységesen – előzetesen meghatározott arányban kerülnek fel a közös jelöltet, illetőleg a közös listát állító pártok országos listáira. A pártok eltérő rendelkezése hiányában a töredékszavazatok arra a közös országos listára (ha van ilyen) kerülnek fel, amelyet a jelöltet, illetőleg a listát állító pártok indítottak.

Közszemlére tétel: A névjegyzéket a helyi választási iroda vezetője a települési önkormányzat polgármesteri hivatalában a szavazás napja előtt 60 nappal 8 napra közszemlére teszi. A névjegyzék közszemlére tételének időpontjáról a lakosságot a helyben szokásos módon előzetesen tájékoztatni kell.

Közvélemény-kutatás: A szavazás napját megelőzően és követően közvélemény-kutatás végezhető, annak eredményét azonban a szavazást megelőző nyolcadik naptól a szavazás befejezéséig nem szabad nyilvánosságra hozni. A szavazás napján a választópolgárok nyugalma és a zavartalan szavazás érdekében csak az alábbi feltételekkel végezhető közvélemény-kutatás:

- csak névtelen lehet és az önkéntességen alapulhat;
- a közvélemény-kutatók abba az épületbe, amelyben a szavazóhelyiség van, nem léphetnek be; a közvélemény-kutatók a választópolgárokat nem zaklathatják,

nyilatkozatra nem kényszeríthetik, és csupán a szavazóhelyiségekből kilépőket kérdezhetik meg.

A választópolgárnak joga van véleményét titokban tartani.

Külképviselet: A Magyar Köztársaság nagykövetsége és főkonzulátusa.

Külképviseleti névjegyzék: Azon választópolgárok jegyzéke, akik a Magyar Köztársaság valamelyik nagykövetségén vagy főkonzulátusán kívánják leadni szavazatukat. A külképviseleti névjegyzékbe vételt a választópolgár a magyarországi lakcíme szerinti helyi választási iroda vezetőjétől kérheti (Ld. még: külképviseleti névjegyzékbe vétel iránti kérelem).

Külképviseleti névjegyzékbe vétel iránti kérelem: A külképviseleti névjegyzékbe való felvételét a lakcíme szerinti névjegyzékben szereplő választópolgár személyesen vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazással rendelkező meghatalmazott útján kérheti a lakcíme szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjétől a választás első fordulóját (a magyarországi szavazás napját) megelőző 23. napig. A külképviseleti névjegyzékbe való felvétel ajánlott levélben is kérhető úgy, hogy az legkésőbb a magyarországi szavazás napját megelőző 23. napig megérkezzen a helyi választási irodába.

A külképviseleti névjegyzékbe felvett választópolgár a magyarországi szavazás napját megelőző 23. napig módosíthatja az általa megjelölt külképviseletet, illetőleg kérheti törlését a külképviseleti névjegyzékből és visszavételét a lakcíme szerinti névjegyzékbe.

A kérelem alapján a helyi választási iroda vezetője a választópolgárt haladéktalanul felveszi a külképviseleti névjegyzékbe, egyidejűleg törli a lakcíme szerinti névjegyzékből. A helyi választási iroda vezetője a kérelmezőt a külképviseleti névjegyzékbe vételéről, illetőleg a külképviseleti névjegyzékbe vétel elutasításáról haladéktalanul értesíti (Ld. még: külképviseleti szavazás, külképviseleti névjegyzékbe való felvételre irányuló kérelem tartalma).

Külképviseleti névjegyzékbe való felvételre irányuló kérelem tartalma:

- a) a kérelmező családi és utóneve,
- b) személyi azonosítója,
- c) születési helye és ideje,
- d) anyja neve,
- e) magyarországi lakcíme,
- f) annak a külképviseletnek a megjelölése, ahol a kérelmező a választójogát gyakorolni kívánja, továbbá
- g) a kérelem a választás első, vagy a második vagy mindkét fordulójára vonatkozik, valamint
- h) a kérelmező külföldi értesítési címe, ha a helyi választási iroda vezetőjének döntéséről szóló értesítés kézbesítését nem a magyarországi lakcímére kéri.

A kérelmet a helyi választási iroda vezetője elutasítja, ha az nem tartalmazza az említett adatokat.

Külképviselési szavazás: Az a választópolgár, aki a szavazás napján külföldön tartózkodik, a Magyar Köztársaság nagykövetségein és főkonzulátusain szavazhat, amennyiben a külképviselési névjegyzékbe – kérelmére – felvették.

A külképviselési szavazás menete eltér a hazai szavazóköriben történő szavazás menetétől:

A választópolgár személyazonosságának megállapítását követően aláírja a külképviselési névjegyzéket. A külképviselési választási iroda átadja a választópolgár részére a szavazólap(ka)t és a borítékot. A választópolgár elvonul szavazni. A választópolgár a szavazólapot – kitöltését követően – az e célra szolgáló borítékba helyezi, és azt lezárja. Míg a választópolgár kitölti a szavazólap(ka)t, a külképviselési választási iroda tagja a választópolgár személyes adatait – a külképviselési névjegyzék alapján – rávezeti a szavazásról szóló nyilatkozatra. A szavazólap kitöltését, borítékba helyezését és annak lezárását követően a szavazásról szóló nyilatkozat aláírásával a választópolgár elismeri, hogy a boríték az ő szavazatát tartalmazza. A szavazásról szóló nyilatkozatot a külképviselési választási iroda tagja hitelesíti. A szavazatot tartalmazó zárt borítékot a választópolgár átadja a külképviselési választási iroda tagjának, aki azt a szavazásról szóló nyilatkozattal együtt egy másik (külső) borítékba helyezi, azt lezárja és visszaadja a választópolgárnak. (A külső borítékon feltüntetésre kerül a választópolgár lakóhelye szerinti országgyűlési egyéni választókerület megjelölése is.) Az így keletkezett „szavazási iratot” a választópolgár a leragasztáson aláírja, majd az urnába helyezi.

Külképviselési szavazás feltételei: A külképviselési szavazás akkor lehetséges, ha azt a fogadó állam nem ellenzi. Nem kerül sor szavazásra azon a külképviselésen, amelynek névjegyzékében egyetlen választópolgár sem szerepel.

Lakóhely: Lakóhely a személyi igazolványban vagy a lakcímgazolványban szereplő lakásnak vagy ennek hiányában - a külföldön élő magyar és nem magyar állampolgár kivételével - szükségből használt helyiségnek, szálláshelynek a címe, amelyet a választópolgár életvitelszerűen otthonául használ.

Mandátumszerzési küszöb (parlamentbe jutási küszöb): Azok a területi és országos listák jutnak mandátumhoz, amelyek a választópolgárok által valamennyi területi listára leadott, országosan összesített érvényes szavazatok több mint öt százalékát elérik.

Mozgóurna: A mozgásában gátolt választópolgárt szavazásának lehetővé tétele érdekében - kérésére - az illetékes szavazatszámoló bizottság két tagja lakásán, tartózkodási helyén felkeresi a mozgóurnával. A szavazás titkosságát ekkor is biztosítani kell. A mozgóurnás szavazást a választást megelőzően a jegyzőtől, a szavazás napján az illetékes szavazatszámoló bizottságtól lehet kérni. Külképviselésen mozgóurnás szavazásra nincs lehetőség.

Névjegyzék: A választáson választójoggal rendelkezők nyilvántartása (névjegyzék). A névjegyzék ezen túl a választást lebonyolító választási szervek segédeszköze, amelynek segítségével ellenőrizhető az urnához járuló állampolgárok választójogosultsága, és – a

visszaélések elkerülése érdekében – kiszűrhetők a többször szavazó választópolgárok (Ld. még: közszemlére tétel, névjegyzékből való kihagyás).

Névjegyzékkel kapcsolatos jogorvoslat: A névjegyzékből való kihagyás illetőleg törlés vagy a névjegyzékbe való felvétel miatt a névjegyzék közszemlére tételének időtartama alatt lehet kifogást benyújtani. A névjegyzékből való kihagyás, illetőleg törlés vagy a névjegyzékbe való felvétel miatt benyújtott kifogást a helyi választási iroda vezetőjéhez (a település illetőleg fővárosi kerület jegyzőjéhez) kell benyújtani, aki a kifogásról legkésőbb a beérkezését követő napon dönt. Ha a helyi választási iroda vezetője a kifogásnak helyt ad, a névjegyzéket, illetőleg a külképviseleti névjegyzéket módosítja. Ha a kifogásnak nem ad helyt, azt legkésőbb a beérkezését követő napon megküldi a helyi bíróságnak, Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bíróságnak. A bíróság a kifogásról a beérkezését követő 3 napon belül dönt. Ha a bíróság a kifogást alaposnak találja, elrendeli a névjegyzék módosítását, ellenkező esetben a kifogást elutasítja.

Országos (kompenzációs) lista: A párt országos listát állíthat, ha legalább hét területi (megyei) választókerületben sikerült listát állítania. Az országos listáról való mandátumszerzés célja, hogy az egyéni választókerületek választási eredményeiben kialakult aránytalanságot csökkentse. Az országos listákon a jelöltek az országosan összesített töredékszavazatok arányában (a számítás módját az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény 4. számú melléklete tartalmazza), a bejelentés sorrendjében jutnak mandátumhoz. Minimum ötvennyolc mandátum kerül ilyen módon kiosztásra.

Póttag: A választási bizottságok azon megválasztott, esküt tett tagjai, akik a választási bizottságok jogszabályban előírt létszáma alá való csökkenése esetén lépnek a kiesett tag helyébe.

Relatív többség: Az a jelölt jut mandátumhoz, aki a legtöbb szavazatot kapta. A győzelemhez elegendő, hogy a jelölt akár csak egy szavazattal többet kapjon ellenfelénél (Ld. még: abszolút többség). Az országgyűlési választáson az egyéni választókerületi választás második fordulójában kerül alkalmazásra.

Szavazás Magyarországon: A választópolgárok a lakóhelyük szerint kijelölt szavazóköri szavazhatnak vagy igazolás alapján a lakóhelyüktől eltérő településen. A szavazás előtt a választópolgárnak a szavazatszámoló bizottság előtt igazolnia kell személyazonosságát és lakcímét. Ezt követően a szavazatszámoló bizottság átadja részére a szavazólapokat. A szavazólap átvételét a választópolgár a névjegyzéken saját kezű aláírásával igazolja.

Érvényesen szavazni szavazólaponként csak egy jelöltre, illetőleg egy listára, a jelölt vagy lista alatti vagy melletti körben tollal elhelyezett egymást metsző két vonallal (pl. "X" vagy "+" jellel) lehet. A szavazat érvényességéhez szükséges továbbá, hogy azt a hivatalos szavazólapon adják le, a szavazó melyik válaszra szavazott, a szavazólapot a szavazatszámoló bizottság hivatalos bélyegzőlenyomatával lássa el. A választópolgár szavazólapot kitöltése után borítékba helyezi és az urnába dobja.

A szavazóhelyiségben a választópolgárok csak a szavazáshoz szükséges ideig tartózkodhatnak (Ld. még: igazolás, lakóhely, szavazólap, külképviseleti névjegyzék, külképviseleti szavazás).

Szavazás külföldön: Az országgyűlési választásokon lehetőség van a Magyar Köztársaság külképviseletein (nagykövetség, főkonzulátus) szavazni. Lásd még: Külképviseleti névjegyzék, külképviseleti névjegyzékbe vétel iránti kérelem, külképviseleti szavazás)

Szavazás ideje: a Magyar Köztársaság területén: 6.00 órától 19.00 óráig lehet. Ha a helyi körülmények indokolják, az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság elrendelheti, hogy a szavazás 5 órakor kezdődjék.

A **külképviseleteken** az első fordulóban a magyarországi szavazás napját megelőző 7. napon, helyi idő szerint 6 óra és 19 óra között lehet szavazni. Azokon a külképviseleteken, ahol az időeltolódás a közép-európai időhöz képest –1, vagy –2 óra, helyi idő szerint 6 óra és a közép-európai idő szerint 19 óra között lehet szavazni. Az amerikai kontinensen létesített külképviseleteken a magyarországi szavazást megelőző 8. napon, helyi idő szerint 6 és 19 óra között lehet szavazni.

A második fordulóban a magyarországi szavazás napján, helyi idő szerint 6 óra és 19 óra között lehet szavazni. Azokon a külképviseleteken, ahol az időeltolódás a közép-európai időhöz képest –1, vagy –2 óra, helyi idő szerint 6 óra és a közép-európai idő szerint 19 óra között lehet szavazni. Az amerikai kontinensen létesített külképviseleteken a magyarországi szavazást megelőző napon, helyi idő szerint 6 óra és 19 óra között lehet szavazni.

Szavazás lezárása: A szavazatszámoló bizottság elnöke 19 órakor a szavazóhelyiséget bezárja. Azok a választópolgárok, akik a szavazóhelyiségben vagy annak előterében tartózkodnak, még szavazhatnak. Ezután a szavazatszámoló bizottság a szavazást lezárja, ezt követően szavazatot nem fogad el.

A külképviseleten a szavazást akkor is le kell zárni, ha a külképviseleti névjegyzékben szereplő valamennyi választópolgár leadta szavazatát.

Szavazás titkossága: A szavazás titkossága azt jelenti, hogy a választópolgárok a szavazat tartalmának nyilvánosságra kerülése nélkül, titkosan adhatják le szavazatukat. A szavazat tartalma tehát a választópolgár akaratán kívül álló okból nem kerülhet nyilvánosságra.

Szavazatszámoló bizottság: A szavazatszámoló bizottságok egyrészt a települési önkormányzati képviselőtestületek által megválasztott tagokból, másrészt a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezetek, illetőleg a független jelöltek által megbízott tagokból állnak.

A szavazatszámoló bizottság ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról; dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben; megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki; indítványozza az illetékes választási bizottságnak a szavazás szavazóköri eredményének megsemmisítését, ha olyan törvénysértést észlel, amely azt érdemben befolyásolta.

Külképviseleten nem működik szavazatszámoló bizottság. Ha a szavazás napján a szavazatszámoló bizottság tagjainak száma kevesebb mint 5, a helyi választási iroda vezetője póttagok, vagy más szavazatszámoló bizottság tagjai közül a bizottságot kiegészíti. Ha ilyen módon nincs lehetőség a szavazatszámoló bizottság kiegészítésére,

akkor arról a területi választási iroda vezetője gondoskodniuk, más település szavazatszámlláló bizottságának esküt tett tagjai vagy póttagjai megbízásával.

Szavazófülke: Minden szavazóhelyiségben legalább két elkülönített szavazófülkét alakítanak ki, melyek célja annak biztosítása, hogy a választópolgárok a szavazatukat titkosan adhassák le. A szavazáshoz a szavazófülkében megfelelő módon rögzített tollat kell elhelyezni. A választópolgárok a szavazófülkét nem kötelesek igénybe venni, azon kívül is kitölthetik a szavazólapot.

Szavazóhelyiség: Az egy szavazókörbe tartozó választópolgárok szavazására szolgáló hivatalos helyiség, melynek címéről a polgárok az értesítőben kapnak tájékoztatást.

A szavazóhelyiséget a szavazás ideje alatt nem lehet bezárni. A szavazás szüneteltetése és felfüggesztése rendkívüli események bekövetkezése esetén azonban lehetséges. A törvény ilyennek tekinti azt az esetet, amikor a szavazatszámlláló bizottság tagjainak a száma három alá csökken, vagy a szavazás elháríthatatlan külső ok miatt lehetetlenné vált. Ebben az esetben a szavazást a jelenlévők kötelesek azonnal felfüggeszteni, az urnát, továbbá az iratokat zárolni, és a felfüggesztés tényéről a helyi választási iroda vezetőjét a szavazás törvényes folytatásának biztosítása érdekében haladéktalanul értesíteni. A rendkívüli esemény elhárítását követően a szavazás tovább folytatható.

A szavazatszámlláló bizottság elnöke felelős azért, hogy a szavazás napján a szavazóhelyiségben és a környékén a rendet fenntartsák, a rend fenntartására tett intézkedése mindenkire kötelező. A szavazóhelyiségben a választópolgárok csak a szavazáshoz szükséges ideig tartózkodhatnak. A szavazóhelyiség nem lehet olyan épületben, amely a jelölt vagy jelölt szervezet használatában van.

Szavazókör: A választási rendszer legkisebb területi egysége, melynek a területén lakóhellyel rendelkező választópolgárok azonos szavazóhelyiségben szavazhatnak. A szavazóköröket úgy kell kialakítani, hogy egy szavazókörre mintegy 600, de legfeljebb 1200 választópolgár jusson, településenként azonban legalább egy szavazókör kialakítása kötelező.

Szavazólap: A választópolgárok szavazatának leadására szolgáló nyomtatvány. A országgyűlési képviselő-választáson a választópolgárok két szavazólapot kapnak. Külön szavazólap szolgál az egyéni választókerületi jelöltre és külön szavazólap a területi listára történő szavazáshoz. Szavazni csak a hivatalos szavazólapokon lehet. A szavazólap kiadása előtt a szavazatszámlláló bizottság a szavazólapot ellátja hivatalos bélyegzőjével, ennek hiánya a szavazat érvénytelenségét vonja maga után. A szavazólapokat kitöltésük után borítékba helyezve kell az urnába dobni. Ha a választópolgár a szavazólapnak az urnába történő helyezése előtt jelzi, hogy a szavazólap kitöltését elrontotta, a rontott szavazólapot a szavazatszámlláló bizottság bevonja és helyébe új lapot ad ki. A bizottság a rontott szavazólap helyett újat csak egyszer adhat ki.

Területi választókerület (területi lista): Az országgyűlési választási rendszer egyik eleme, melynek területe a megye/főváros területéhez igazodik. A területi választókerületben az a párt állíthat listát, amely a területi választókerületben található egyéni választókerületek egynegyedében, de legalább két egyéni választókerületben jelöltet állított.

A választópolgár egyetlen párt listájára adhatja le szavazatát. A pártok listáinak jelöltjei a leadott szavazatok arányában – az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989.

évi XXXIV. törvény 4. számú mellékletében írt számítási mód alapján – a szavazólapon szereplő sorrendben jutnak mandátumhoz.

Százötvenkét képviselőt választanak területi listákról.

Többségi választási rendszer: Az egyéni választókerületekben alkalmazott választási módszer, melyben a jelöltek a többségi elv alapján jutnak mandátumhoz.

Töredékszavazat: Töredékszavazatnak minősül: 1) egyéni választókerületben a választás első érvényes fordulójában az olyan pártjelöltekre leadott szavazatok, amelyekkel a választás egyik fordulójában sem szereztek mandátumot; 2) területi választókerületben – a választás érvényes fordulójában – a listákra leadott olyan szavazatok, amelyek mandátum megszerzéséhez nem voltak elegendőek, illetőleg amelyek mandátum megszerzéséhez felhasznált szavazatszámot meghaladták. Ezen szavazatok alapján kerülnek kiosztásra az országos lista mandátumai.

Urna: Minden szavazóhelyiségben a szavazás céljára két vagy több urnát kell felállítani. Az urnákat az elsőként szavazó választópolgár jelenlétében úgy kell lezárni, hogy azokból a pecsét feltörése nélkül ne lehessen szavazólapot eltávolítani (Ld. még: elsőként szavazó választópolgár).

Választási alapelvek: A választójog általánossága és egyenlősége, a szavazás közvetlensége és titkossága.

Választási bizottságok: A választási bizottságok a választópolgárok független, kizárólag a törvénynek alárendelt szervei, amelyeknek elsődleges feladata a választási eredmény megállapítása, a választás tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése és szükség esetén a választás törvényes rendjének helyreállítása.

Az országgyűlési képviselő-választáson a következő választási bizottságok működnek:

- szavazatszámoló bizottságok (SZSZB),
- az egy szavazókörral rendelkező településeken a szavazatszámoló bizottság feladatait ellátó helyi választási bizottság,
- országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságok (OEVB),
- területi választási bizottságok (TVB) illetőleg a Fővárosi Választási Bizottság (FVB)
- Országos szinten az Országos Választási Bizottság (OVB) működik.

Választási bizottságok tagjai: A választási bizottságok egyrészt választott tagokból, másrészt a jelöltek, jelölő szervezetek által megbízott tagokból állnak össze. A választási bizottságok választott tagjait a választás napja előtti 51. napig kell megválasztania a megyei közgyűlésnek (OEVB, TVB), illetőleg az Országgyűlésnek (OVB). A szavazatszámoló bizottságok választott tagjait az önkormányzati képviselőtestületek a választások napja előtti 20. napig választják meg. A választási bizottságoknak – a választott tagokon felüli – további egy-egy tagját az egyéni választókerületben jelöltet (SZSZB, OEVB), illetőleg a területi vagy országos listát (TVB, OVB) állító jelölő szervezet (párt), illetőleg a független jelölt bízza meg

(megbízott tagok). A választott és megbízott tagok jogai és kötelezettségei azonosak, azzal az eltéréssel, hogy a megbízott tagok részére tiszteletdíj nem jár.

A választási bizottságok működésük tartama alatt hatóságnak, tagjaik pedig hivatalos személynek minősülnek. A választási szerv testületként működik, határozatainak érvényességéhez a tagok többségének jelenléte és a jelenlevő tagok többségének szavazata szükséges. A választási szervet az elnök képviseli.

Választási Információs Szolgálat: A választási irodák választási információs szolgálatot (VISZ) működtetnek, amelynek alapvető feladata a választópolgárok, a sajtó, a külföldi és hazai érdeklődők és a politikai pártok tájékoztatása jogi kérdésekben.

Az érdeklődők kérdéseikre lehetőség szerint azonnal vagy 1-2 napon belül választ kapnak.

Választási irodák: A választási irodák a választások előkészítésével, szervezésével, lebonyolításával, a választópolgárok, a jelöltek és a jelölő szervezetek pártsemleges tájékoztatásával, választási adatkezeléssel, a technikai feltételek megteremtésével, a törvényes feltételek meglétének és a szakmai szabályok betartásának ellenőrzésével összefüggő állami feladatot ellátó szervek.

A szavazatszámoló bizottságok kivételével minden választási bizottság mellett működik választási iroda. (A szavazatszámoló bizottságok mellett a helyi választási iroda egy tagja jegyzőkönyvvezetőként működik.) Az országgyűlési választásokon ennek megfelelően az alábbi választási irodák működnek:

- helyi választási iroda (HVI),
- külképviseleti választási iroda (KüVI),
- egyéni választókerületi választási iroda (OEVI),
- területi, illetőleg fővárosi választási iroda (TVI illetőleg FVI) valamint
- Országos Választási Iroda (OVI) működik.

A HVI vezetője a települési jegyző, a TVI illetőleg az FVI vezetője a megyei illetőleg a fővárosi főjegyző. Az OVI vezetőjét és tagjait a Belügyminiszter nevezi ki. A választási irodák tagjait az iroda vezetője nevezi ki. A tagok köztisztviselők és közalkalmazottak: ügyintézők, jogászok, informatikusok, akik ellátják a választási bizottságok folyamatos működéséhez szükséges ügyviteli, adatkezelési és technikai feladatokat (Ld. még: külképviseleti választási iroda).

Választási szervek: A választási szervek körébe a választási bizottságok és választási irodák tartoznak

Választójog (osultság): A Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező minden nagykorú magyar állampolgárt megillet az a jog, hogy az országgyűlési képviselők választásán választó és választható legyen. Nincs választójoga annak, aki jogerős ítélet alapján a cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság, illetőleg a közügyek gyakorlásától eltiltás hatálya alatt áll, szabadságvesztés büntetését vagy büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti.

Választójog egyenlősége: A választójog egyenlőségének elve egyrészt azt a követelményt fejezi ki, hogy minden szavazásra jogosult egyenlő jogokkal vesz részt a választásban. E mellett jelenti azt is, hogy minden választójoggal rendelkező személynek megközelítőleg azonos értékű szavazattal kell rendelkeznie.

Választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartása (NESZA jegyzék): A személyiadat és lakcímnyilvántartás központi hivatala által vezetett nyilvántartás. Azon nagykorú polgárok adatait tartalmazza, akik jogerős ítélet alapján cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság, közügyektől eltiltás hatálya alatt állnak, szabadságvesztés büntetésüket vagy büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelésüket töltik. A nyilvántartás nem nyilvános, abba csak az érintett személy, a bíróság, a választási bizottság és a választási iroda tagjai tekinthetnek be.

Visszautasítás: A szavazatszámoló bizottság visszautasítja azt a polgárt, aki nem szerepel a névjegyzéken és igazolással sem rendelkezik, továbbá azt is, aki nem tudja személyazonosságát vagy lakcímét megfelelően igazolni. (Ld. még: igazolás).

Vegyes választási rendszer: A többségi és arányos választási rendszer ötvözete. Hazánk országgyűlési képviselő-választási rendszere vegyes: az egyéni választókerület többségi rendszerű, a területi és országos listás rendszer pedig arányos.

3. Jogszabályok

(A teljes joganyag megtalálható a CD-n)

- 1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmányáról
- 1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről (kivonatos közlés)
- 1989. évi XXXIV. törvény az országgyűlési képviselők választásáról
- 1997. évi C. törvény a választási eljárásról
- A belügyminiszter 60/2005.(XII. 21.) BM rendelete a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény végrehajtásáról az országgyűlési képviselő-választásokon